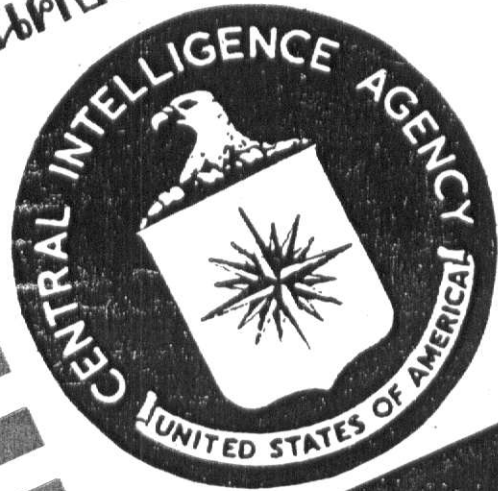
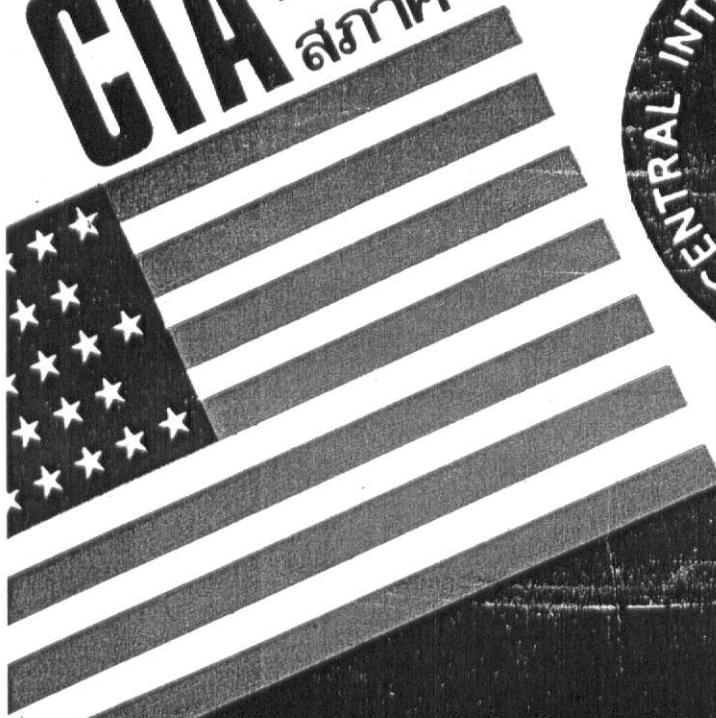
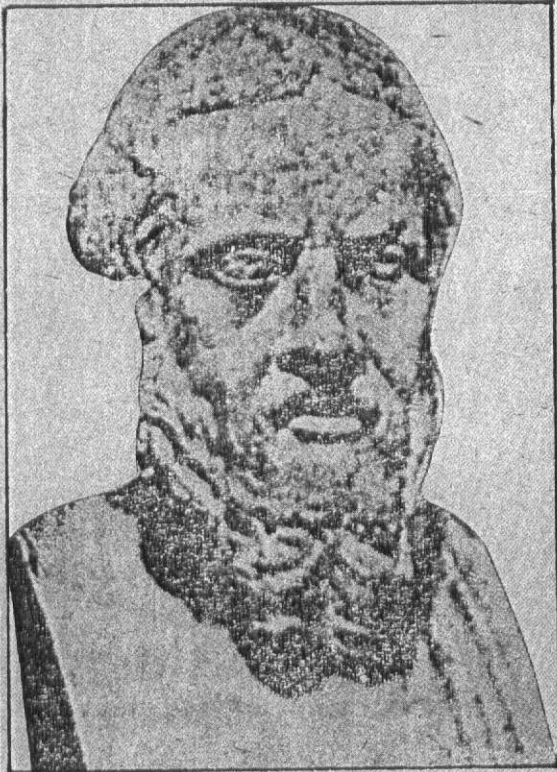

พฤษภาคม ๒๕๑๗

สังคมศาสตร์ปริทัศน์

CIA ของฝากถึง
สภาความมั่นคงแห่งชาติ

ตำนาน
ของ
เฮโรโดตัส

นักเลงหนังสือที่สนใจเรื่องประวัติศาสตร์
ย่อมต้องมี เพราะเป็น

ประวัติศาสตร์ฉบับแรกของโลก

ที่เขียนดีที่สุดเล่มหนึ่ง
และเป็นแนวทางของการเขียน การตีความทางประวัติศาสตร์

ลองแวะไปเลือกซื้ออ่านได้ที่
สำนักพิมพ์สมาคมสังคมนักข่าวแห่งประเทศไทย
จุฬาราชโย ๒ ถนนพญาไท กรุงเทพฯ ๑๕ โทร. ๕๑๖๒๒

ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๗

สังคมศาสตร์ปริทัศน์

วินัย อภิญญา
พันศักดิ์ วิทยุรัตน์

รังสรรค์ อนุพรพันธ์
ผู้สื่อข่าวพิเศษของเรา
ละครผล ทองธรรมชาติ
ชลิต แนนพนิช
“ทวิปวร”
สถาพร ศรีดีจั้ง
บัณฑิต เอ็งนิรัตน์
พิชิต จงสิดิษฐ์วัฒนา
พิทักษ์ บัญญาสุทธ

- ๔ ล้อเพื่อ
- ๕ จดหมายถึงบรรณาธิการ
- ๕ บทนำ / จดหมายเปิดผนึกถึงรัฐบาลเงาที่ถนนวิบูลย์
- ๑๓ ร้อยกรอง / มือที่ยื่นขอ
- ๑๔ ปลาไหลยักษ์ปลาเล็ก / CIA ข่วจากสกลนคร : ของฝากถึงสภาความมั่นคงแห่งชาติ
- ๒๘ เมืองไทยไม่ใช่กรุงเทพฯ / วิฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ : ข่วล้อหรือข่วจริง
- ๓๗ เมืองหลังการจารกรรมของสหรัฐ ฯ ต่อประเทศไทย
- ๔๗ วิเคราะห์และประเมินผลรัฐธรรมนูญฉบับต่างๆ ของไทย
- ๕๕ วรรณกรรมเกี่ยวกับความเป็นมาทางการเมืองของพม่า
- ๖๗ กวีและกวีนิพนธ์ / ปาโบล เนรดูต้า มหากวีชิลี
- ๘๓ เรื่องสั้น / นกพญาไฟ
- ๘๘ แพศยทวิค ไวท์ : พระเจ้าสถิตอยู่ในกองเสมหะ
- ๕๔ กวีต่างแดน / เราจะแบ่งมันให้กับคนจน
- ๕๖ โลกที่สาม / บัญญาประชากรไม่ได้อยู่ที่ประชากรเท่านั้น

ปฏิกริยา

ปรีชา ทวีระหุด
สุภัทร สุนทรธาภิรมย์

- ๕๕ สังคมนิยมกับคอมมิวนิสต์
- ๑๐๕ ทำไมจึงต้องมีผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์

- ๑๑๓ วิจารณ์หนังสือ
- ๑๑๗ ข่วในวงการหนังสือ
- ๑๑๘ บรรณาธิการ

นิวัติ กองเพ็ชร

ออกฉบับปก

ผู้เขียน

เล่มนี้ นอกจากจะมีเรื่องทั่วไปในทางเศรษฐกิจและวรรณกรรมแล้ว - เราขอเน้นเป็นพิเศษว่าด้วยการจัดองค์การจารกรรม ไทย-สหรัฐ ซึ่งเนื่องมาจากการแทรกแซงของ องค์การสืบราชการลับ CIA ที่เป็นข่าวอื้อฉาวมาจนทุกวันนี้ โดยเฉพาะบทความ ข่าวจากสกลนคร ของฝากถึงสภาพความมั่นคง ของ พันศักดิ์ วิญญรัตน์ และเบื้องหลังการจารกรรมของสหรัฐต่อประเทศไทย โดยผู้สื่อข่าวพิเศษของเรานั้น จะทำให้ท่านผู้อ่านเห็นภาพชัดขึ้นว่า หน่วยงานราชการลับของสหรัฐนั้น มิใช่จะมีแต่เฉพาะ CIA เท่านั้น หากแต่ยังมีแฝงออกมาในรูปหน่วยงานของสหรัฐอื่น ๆ ด้วย CIA นั้นดูๆ ไปก็เหมือนแพะรับบาป แต่ถึงจะเป็นแพะหรือแกะ หน่วยงานทั้งหลายของสหรัฐก็เล่นเกมที่เขาตั้งกฎไว้ให้เราในฐานะเจ้าของอธิปไตย เราต้องฟังตระหนกอีกข้อหนึ่งเช่นเดียวกันว่า การเชื่อเชื่อให้มีหน่วยงานจารกรรมของสหรัฐ เกิดขึ้นในประเทศนั้น เจ้าหน้าที่ชั้นสูงในกระทรวงกลาโหมของเราก็มักทบทออยู่มิใช่น้อย ดังนั้นเพราะเหตุนี้เอง เอกอัครราชทูตสหรัฐ จึงได้กล่าวตู่กประชาชนคนไทยทั่วประเทศ ได้อย่างผิดวิสัยของนักการทูต สำหรับเราเองแล้ว ไม่ว่าเอกอัครราชทูตสหรัฐคนปัจจุบันจะอยู่หรือจะไป ไม่ใช่สิ่งที่ฟังวิตกมากมายนัก ถึงแม้คนนี้จะไป คนใหม่ที่มาอาจเป็นนักการทูตชนิดปากหวาน ประเภท 'สวีตีคริบ หมวกเมืองไทย' มาอีกก็ได้ CIA นั้นถึงจะไป ก็ไม่มีความหมายอะไร ถ้าหากว่า ฐานทัพสหรัฐในเมืองไทยทุกแห่ง และหน่วยงานอื่นๆ ของสหรัฐ ยังคงอยู่ในเมืองไทย

การทำ สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ฉบับ CIA นั้นขามา ขอให้ท่านผู้อ่านเป็นพยานด้วย เรากล่าวว่า เดียวสันติบาลไทยจะกล่าวหาว่าเป็นแผนของ KGB เสียอีก !

เจ้าของ : นายป๋วย อึ๊งภากรณ์
แทนสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย
คณะที่ปรึกษา : นายพันศักดิ์ วิญญรัตน์
นายรังสรรค์ ธนะพรพันธุ์
นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์

บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา :

นายสุชาติ สวัสดิ์ศรี

สำนักงาน : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย

ถนนพญาไท จุฬาฯ ซอย ๒
กรุงเทพฯ ๕ โทร. ๕๗๖๒๒

กองบรรณาธิการ

สังคมศาสตร์ปริทัศน์

นายสุชาติ สวัสดิ์ศรี	บรรณาธิการ
นายธเนศ อารมณ์สุวรรณ	ผู้ช่วยบรรณาธิการ
นายนิวัติ กองเพียร	ฝ่ายศิลป์
นายสุดใจ เจิมศิริวัฒน์	ผู้จัดการ
นายวิธาน ไทเจริญ	ธุรการ

อ้อยเหี่ยว

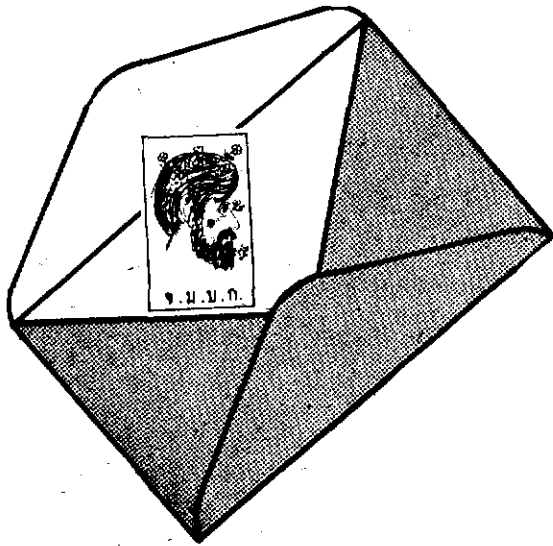
ความฝันเมื่อ ร.ศ. ๑๕๓

๑ ข้าพเจ้าฝันไปว่าเค็รเข้าไปในบ้านแห่งหนึ่งใหญ่โต, มีเรือนอันงาม, ข้าพเจ้าขึ้นไปบนเรือน, เจ้าของเรือนก็เค็รออกมาจากห้องภข้าพเจ้า, จึงถามว่ามาทำไม, ข้าพเจ้าจึงตอบว่า, เหนเรือนทำงานก็แวะเข้ามาชมปัญญาของท่าน, ที่ท่าเรือนงามนัก, คนนั้นจึงอวดต่อไปว่าเจ้ามองดูเหนยังไม่ตลอด, ในห้องนอนของข้างามกว่านี้, แล้วก็ข้าพเจ้าเค็รเข้าไปในห้อง, เหนตำราต่างๆ วางอยู่เป็นอันมาก, ข้าพเจ้าจึงถามว่าสมุดตำราอะไรของท่านมากที่สุด, คนนั้นจึงบอกว่าสมุดตำราพิไชยสงครามบ้าง, ตำราอื่น ๆ บ้าง, ข้าพเจ้าจึงถามว่าท่านก็เป็นแม่ทัพด้วยฤ, คนนั้นก็โกรธ, บอกว่าเองยังเด็กก็ไม่รู้จักอะไร, เมื่อครั้งนั้นได้ไปทัพสู้รบฆ่าศึกเป็นอันมาก, จนได้มีความสุขสบาย, มีบ้านช่องใหญ่โตเบาฤ, ข้าพเจ้าจึงถามว่าเมื่อท่านไปรบนั้นวางทัพเป็นอย่างไร, เขาบอกว่าตั้งเป็นกระบวนนาคนาม, ข้าพเจ้าจึงถามว่าท่านตั้งเป็นนาคนามนั้น, เอาหางไปข้างฆ่าศึกฤ, เขาก็โกรธบอกว่าเองยังเด็กนัก, ไม่รู้จักกระบวนศึกสงคราม, แล้วก็ข้าพเจ้าเค็รไปดูที่อื่นต่อไป, จึงเหนที่ตู้หนังสือเข้าอีก, ข้าพเจ้าจึงหยิบหนังสือขึ้นอ่านดู, เหนเป็นบายชัยทั้งนั้น, จึงถามว่าท่านทำการอย่างไรดูยังเที่ยงกันอยู่ ห้องหนึ่งเป็นตำราพิไชยสงคราม, ห้องหนึ่งเป็นบายชัย, ก็การบายชัยนั้นสำหรับพ่อค้า, จะเป็นแม่ทัพอย่างไรได้, เขาจึงตอบว่าเองให้รู้จักไว้บ้าง, เมื่อหนุ่ม ๆ มีกำลังมาก ๆ ก็หักการทัพศึก, เมื่อแก่แล้วจึงคิดทำการพ่อค้าหาเงินไว้ใช้ต่อไป, ข้าพเจ้าก็ค่านับเขาว่าถูกแล้ว, เขาจึงสั่งต่อไปว่าอยากจะรู้ก็ถามอีกจะช่วยสอนให้, ข้าพเจ้าจึงถามว่า, บ้านเรือนของท่านใหญ่โตมีเงินทองเป็นอันมาก, เดียวนี้ท่านยังทำการสิ่งไรบ้าง, เขาจึงตอบว่ายังค้าขายอยู่ตามเดิม, ข้าพเจ้าจึงตอบว่าก็มั่งมีมากแล้ว, เหตุใดจึงโลกไม่หยุดบ้างเลย, เขาจึงตอบว่าควรทำก็เร่งทำเสีย, ข้าพเจ้าจึงตอบว่าถ้าท่านนึกคิดหนักอย่างนี้, อายุศม์จะมีสั้นฤเพราะเป็นกังวลรำไป, ถ้าบริบูรณ์อยู่ตั้งนี้แล้ว, หยุดทำการเสียบ้างของเก่ากินจนตายก็ไม่หมด, อายุศม์มียืนยาวไว้ดูการต่างๆ เล่นบ้างจะมีดีฤ, เขาก็ยังมีทันตอบบอกตกใจตื่นขึ้น. ะ

ก็ที่ข้าพเจ้าฝันไปครั้งนั้น, ท่านผู้ใดที่มีปัญญาอันฉลาด, ภูการนักปราชทางโหร, ได้ทำนายให้ข้าพเจ้าด้วย.

คัดจาก คุโรโมะวา

กันเบ็ค

เสียงร้องทุกข์จากนครพนม

เนื่องด้วยพวกหนูทั้งหมด ๕ คน ถูกกักขังที่ ส.ภ.อ. เมืองนครพนม นับเป็นเวลาปีกว่าแล้ว แต่ไม่ได้มีการปลดปล่อยอย่างใดเลย จึงขอให้ท่านผู้มีความเมตตาเมตตาคนผู้เคราะห์กรรม กรุณาช่วยพวกหนูด้วยเรื่องของหนูมีดังนี้

เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๑๖ พวกหนูทั้ง ๕ คน ได้ชวนกันหัดร้องเพลงและพ้อนรำเพื่อต้อนรับเทศกาลตรุษจีนที่บ้านป่าของ ค.ญ. ทุ ทุกครั้งที่พวกหนูหัดพ้อนรำและร้องเพลงอยู่หน้าบ้าน บางครั้งก็อยู่กลางสนาม แต่วันนั้นเมื่อเวลา ๑๙.๓๐ น. ที่บ้านป่าของ ค.ญ. ทุ มีเหตุ คือ ลูกสาวของท่าน หลกั้ม แซน หักต้องส่ง ร.พ. เลยไม่มีใครเฝ้าบ้าน จึงได้ให้ ค.ญ. ทุ เฝ้าบ้านแทน พวกหนูและ ค.ญ. ทุ จึงชวนกันออกหลังบ้านร้องเพลง ขณะพวกหนูกำลังร้องเพลงอยู่ ก็มีลุงคนหนึ่งมาขอซื้อข้าวสาร ค.ญ. ทุ ออกไปถามได้ความว่า เขามาซื้อข้าวสาร ค.ญ. ทุ ตอบว่าคุณป้าไม่อยู่ ให้ลุงคอยเดี๋ยวให้คุณป้ากลับจาก ร.พ. ก่อน พอ ค.ญ. ทุ พุดเช่นนั้น ลุงคนนั้นก็คอยอยู่หน้าบ้าน ลุงคนนั้นเห็นพวกหนูร้องรำสนุก เขาเลยเข้ามาดูพวกหนู เขาเข้ามาไม่นานนักก็มีตำรวจกลุ่มหนึ่งเข้ามาทำการจับกุมพวกหนูและลุงคนนั้น ต่อจากนั้นพวกหนูก็ถูกนำมาส่ง

ที่ ส.ภ.อ. เมืองนครพนม และขังพวกหนูหนึ่งวัน แล้วนำออกมาสอบถาม พวกหนูก็เล่าเหตุการณ์ต่างๆ เช่นข้างบนให้เจ้าหน้าที่ฟัง พอสอบถามเสร็จหมดทุกคนแล้ว พวกหนูก็ถูกกักขังจนถึงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ จึงนำพวกหนูออกมาสอบสวน

เมื่อปีใหม่ พวกหนูก็ได้ไปใส่บาตร พวกหนูได้พบท่าน ท่านได้ช่วยเหลือพวกหนูไปหา "ผู้ว่า" และท่าน "ผู้ว่า" ได้บอกว่าให้รอภายใน ๕ วัน จะมีการปลดปล่อย นี้ถึงวันที่ ๑๐ แล้วพวกหนูก็ยังไม่ได้ข่าวอะไรเลย แล้วพ่อแม่ของพวกหนูท่านได้ไปหา "ผู้ว่า" และท่านบอกว่า คดีของพวกหนูได้ส่งเข้า "ศาลทหาร" แล้ว พวกหนูก็ถูกกักขังเป็นเวลานานแล้ว พวกหนูจึงขอความช่วยเหลือจากท่าน พวกหนูหวังอย่างยิ่งว่า ท่านผู้มีความเมตตา และมีน้ำใจเมตตา ช่วยเหลือพวกหนูได้ออกกลับสู่อ้อมอกพ่อแม่ในเร็ว ๆ วัน พวกหนูจะไม่มีวันลืมพระคุณอันสูงส่งของท่านเลย

(ลงชื่อ) เตียน เหวียน, เหมา โห่งน,
น้อย มก, โจ หว๋อ,
บัญญัติ เด, คำ เหวียน,
ยพิน พาน, ทุ ตรน,
มิ่ง ตรน

ส.ภ.อ. เมืองนครพนม

Thailand -V- Siam

ฉบับเดือนธันวาคม คุณมีแก่ใจลงพิมพ์จดหมายของผม เสนอเรื่องแก่ชื่อประเทศ ผมได้ส่งข้อความทำนองเดียวกัน ไปยังกรรมการร่างรัฐธรรมนูญด้วย บัดนี้ได้ทราบมาอย่างไม่เป็นทางการแล้วว่าคณะกรรมการต้องการคงชื่อประเทศไทยไว้ ไม่ต้องการกลับไปใช้ชื่อประเทศสยาม ซึ่งผมก็

เห็นด้วยและได้เอ่ยไปในทำนองนั้นด้วยแล้ว สิ่งซึ่งผมขอร้องคือเวลาว่างรัฐธรรมนุญเข้าสู่สถานิติบัญญัติ ขอให้สมาชิกแปรญัตติว่าชื่อประเทศในภาษาอังกฤษ ควรใช้คำว่า Siam ไม่ใช่ Thailand ดังผมให้เหตุผลไว้มากมายแล้วในจดหมายฉบับก่อน และก่อนหน้านั้นขึ้นไป

ในเดือนธันวาคมนี้เอง ผมไปประเทศศรีลังกาอีกครั้ง ถ้ามองเขาว่าเรียกประเทศเราในภาษาสิงหว่ากระไร เขาว่าเรียก *ไทยแลน* และเรียกชาวเราว่า *ไทยแลนเดอ* ผมตกใจเต็มทีที่เขาเดิมเคยเรียกชาวเราว่า *สยาม* และประเทศเรา *สยามรัฐ* ถ้าเราเปลี่ยนชื่อประเทศเราในภาษาอังกฤษ อย่างน้อยประเทศเพื่อนบ้านจะได้ใช้สิทธิ์เปลี่ยนกลับไปเรียกเรา ดังที่เขาคุ้นเคยกันมาบ้าง พม่าก็น่าจะเรียกเราว่า *โยเดีย* ดังเดิม แทนที่จะเรียกว่า *ไทยแลน* โดยผ่านภาษาอังกฤษดังที่เป็นอยู่ในเวลานี้

ที่ผมรำคาญก็คือ พวกอเมริกัน มักเรียกประเทศเราอย่างง่าย ๆ ว่า Thailand แม้เวลาเอ๋ยถึงเรื่องในอดีตก่อนสมัยจอมพลนั้กเผด็จการคนแรก ทั้งนี้เพราะความขี้เกียจหรืออะไรก็ไม่ทราบ ทั้งๆ ที่บางคนก็เป็นนักวิชาการ อาจเป็นเพราะความสะเพร่า หาไม่แกก็ไม่สนใจทางด้านสุนทรียะหรืออัจฉริยะในทางภาษาเอาเลยก็ได้ เผอิญตอนนั้น ผมอ่านข้อเขียนของนิโกรอเมริกันคนหนึ่ง ซึ่งปรารภว่า The first thing that happened to slaves when they got to the plantation was that they were given an Anglicised name that was the first step in the psychic dehumanisation of an individual - the removal from that individual of the name he had carried all his life, with which went, as it goes for us today, the sense of what we are. (Alex

Huxley: Search for an Ancestor Listener 10 January 1974) ความข้อนั้น ใครจะหาว่าห่างไกลไปจากเราเพียงใดก็ตาม แต่ผมถือว่านี่เป็นเรื่องสำคัญ นักเผด็จการ ซึ่งถือตัวว่าเป็นนายของเรา ได้เปลี่ยนชื่อประเทศของเราให้เป็นกึ่งฝรั่ง (Anglicized) เท่ากับว่าได้ทำลายเอกลักษณ์ของเราอย่างสำคัญ (ทั้งคุณค่าอันจอมปลอมต่างๆ ก็ได้หลั่งไหลเข้ามาพร้อมกับ the psychic humanisation of an individual - ซึ่งในกรณีนี้ ต้องแก่เป็น of a nation - ตลอดมา) การแก้อชื่อประเทศในภาษาอังกฤษ จะได้ผลจริงจัง ก็ต้องแก้กันที่ระดับทัศนคติในทางวัฒนธรรมของคนไทยเราด้วยเป็นขั้นพื้นฐาน

ในหมู่ชาวต่างประเทศ เกิดมีนิมิตคิดขึ้น ตรงที่นักภาษาศาสตร์ ขนาดนายบราวน์ (ที่สำนักพิมพ์ของเราเคยจัดพิมพ์ From Ancient Thai to Modern dialect ของเขา) ได้เขียนไปลงหนังสือพิมพ์ *บางกอกโพสต์* ฉบับวันที่ ๑๒ ธันวาคม ว่าเห็นด้วย ที่ควรเปลี่ยนชื่อประเทศในภาษาอังกฤษ จาก Thailand เป็น Siam โดยให้เหตุผลในแง่ของรูปแบบถ้อยคำ ความรู้สึกทางด้านอารมณ์ และคำกับความอันรวมกัน แต่แล้ว *สตรีสาร* ฉบับ ๑๓ มกราคม กลับหาว่านายบราวน์ตั้งตัวเป็น "ฝรั่งสอนไทยเรื่องชื่อไทย" ซึ่งความจริงหาเป็นเช่นนั้นไม่

เดิมเราเคยหาว่าคนอังกฤษบังคับเรียกเราว่า Siam เพราะความเป็นนักอนุรักษนิยมหรือจักรวรรดินิยมของเขา แต่ความจริงไม่ได้เป็นเช่นนั้น เวลาค้นค้นอังกฤษก็เรียกประเทศเราว่า Thailand อย่างเชื่อง ๆ ด้วยแล้วเช่นกัน แต่ถ้าใครรู้ภาษาอังกฤษแล้วยังไม่เห็นว่าการ่า ๆ นี้ขัดโศตประสาท ก็เห็น จะต้องไป ล้างตาล้างหู หรือเรียน ภาษาอังกฤษ

กันเสียใหม่ โดยมีข้อตกลงเอ่ยถึงเหตุผลอื่นใดยังไม่
กว่านั้นก็ได้

ผมเกรงแต่ว่าท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติในสภานิติบัญญัติจะไม่ให้ความสนใจในเรื่องเช่นนั้นกันเท่า่นั้น เพราะท่านมีแต่สนใจเรื่องที่ยิ่งใหญ่ไปกว่านั้นกันจนไม่มีเวลาจะพิจารณาปัญหาดังกล่าว ถ้าเป็นเช่นนั้นก็นับว่าน่าเสียใจ เป็นอันว่าเรายังไม่ถึงสมัยแห่งการแสวงหาคณะในทางนามธรรมเพื่อบรรลุดังซึ่งสิ่งอันเป็นเลิศ แม้ในเรื่องเล็กเรื่องน้อยทั้ง ๆ ที่ข้อประเทศไม่ใช่เรื่องเล็กเรื่องน้อยเลย

ส. ศิวรักษ์

หนองงูเห่ากับอธิปไตยของไทย

ผมมีเบื้องหลังที่อยากจะเล่าให้ฟัง คือ ปัญหาเรื่องการสร้างสนามบินพาณิชย์ ที่หนองงูเห่านั้นมองดูเผิน ๆ น่าจะเป็นเรื่องการลงทุนตามปกติทั่วไป แต่แท้ที่จริงแล้วคนไทยไม่ควรปล่อยเรื่องนี้ให้ผ่านไปโดยง่าย ผมไม่แน่ใจว่า ถ้าเรื่องหนองงูเห่าสำเร็จลงด้วยดี ตามนโยบายของผู้เสนอขอเข้าดำเนินการแล้ว โครงการก่อสร้างจะไม่ถือเป็นโอกาสเสนอตัวให้พิจารณาเพื่อดำเนินการอีกต่อไปหรือไม่

อย่างไรก็ดี การลงทุนสร้างสนามบินแห่งนี้ ออกจะเป็นเรื่องชอบกตอยู่ ยิ่งลักษณะการจดทะเบียนการค้ารอบงำกิจการหลายสาขาด้วยแล้ว ยิ่งแปลกใจหนักเข้าไปอีกว่า จะเป็นประโยชน์เฉพาะกลุ่มคน หรือประโยชน์แก่คนทั้งชาติกันแน่ และการที่ให้บริการต่างดาวเป็นฝ่ายได้เปรียบในการลงทุน ทั้งสามารถใช้กิจการนี้เพื่อประโยชน์ทางการเมืองได้ด้วยนั้น ผมยังไม่แน่ใจยิ่งขึ้นไปกว่าจะคุ้มกับราคาค่างวดอธิปไตยของไทยแค่ไหนเพียงใด

เท่าที่ผมทราบ เรื่องสนามบินพาณิชย์แห่ง

ใหม่ นอกเหนือจากตอนเมืองนั้น จอมพลสฤษดิ์เคยดำริไว้นานแล้ว แต่ยังไม่กำหนดแน่ว่าจะสร้างขึ้นที่ใด ครั้นตกมาถึงสมัย ถนอม กิตติขจร ช่วงที่มีรัฐมนตรีพงษ์ ปุณณกันต์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม จึงได้เตรียมการเรื่องนี้อย่างจริงจังในราว ๘ ปีที่ผ่านมา ระยะแรกนั้นทราบว่าจะสร้างที่ใด คัดค้านแข็งขันตั้งอยู่ ดูเหมือนว่าข้อคัดค้านสำคัญ คือ เกรงว่าระยะทางบินจะทำให้เกิดปัญหาเรือบินชนกันได้ ระหว่างเรือบินที่ขึ้นจากหนองงูเห่ากับเรือบินราชการที่ขึ้นจากดอนเมือง และในทางเทคนิค ถ้าผมจำไม่ผิดดูเหมือนเคยมีข้อตกลงเกี่ยวกับมาตรฐานการบินสากลอะไรทำนองนี้ ว่าสนามบินควรอยู่ห่างจากเมืองหลวงไม่น้อยกว่า ๕๐ ไมล์ ข้อที่น่าสงสัยเกิดก็คือ หลังจากที่ดำริจะสร้างที่หนองงูเห่าแน่นอนแล้ว คุณหญิงของรัฐมนตรีคมนาคมขณะนั้นได้ซื้อที่ดินแถบนั้นไว้ จริงเท็จอย่างไรน่าจะสอบถามจากกรมที่ดินได้ และคงทราบได้ว่าที่ ๒,๐๐๐ ไร่ นั้น มีใครกว้านซื้อไว้แค่ไหนเพียงใด เวลานี้มีอะไรหลายอย่างที่เราน่าจะค้นหาความจริง ผมเองเบื่อบอกข่าวลือเต็มที กรมที่หนองงูเห่าเอง ก็มีคนเล่าว่า บริษัทนอร์ทรอปไทยแลนด์ จัดสรรงบประมาณไว้ร้อยล้านบาท เพื่อสำหรับเดินเรื่องโดยเฉพาะ คุไปแล้วออกจะมากไปสักหน่อย แต่ถ้าเทียบกับเงินทุนทั้งหมดก็ดีกว่า ๐.๕ เปอร์เซ็นต์เท่านั้น เขายังเล่าต่อไปอีกว่าณรงค์ กิตติขจรรับไปแล้ว ๒๐ ล้าน นอกจากนั้นยังได้มีการประมูลทรายสำหรับถมที่จากชลบุรีเตรียมไว้แล้ว ถ้าสร้างที่หนองงูเห่าได้จริง ๆ อย่างน้อยนักวิที่ขายทรายคงสบายมาก ผมฟังแล้วก็ได้แต่งเติมที่ ไม่ทราบว่าจะจริง ๆ นั้น ท่านผู้มีเจตนาดีต่อโครงการนี้จะช่วยให้ความกระจ่างอะไรได้บ้าง

เกียรติ ประชาชนผู้

พระโขนง กรุงเทพฯ

ตระกูลขุนนาง

ผมอ่านจดหมายถึง บ.ก. ของ คุณอนุชาติ ขุนนาง แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้แย้ง ส. ศิวรักษ์ ที่ตีพิมพ์ใน *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* ฉบับประจำเดือนมกราคม ๑๗ แล้วออกรู้สึกเวทนา มิได้ คุณอนุชาติจะมีเจตนาหรือเหตุผลในการท้วงติง ส. ศิวรักษ์ เพื่ออะไรก็ตาม แต่การที่คุณอนุชาติ ยกเหตุผลมาอ้างว่า "... สกกุลขุนนางและบุคคลทั้งปวง ไม่เคยมีผู้ใดยิ่งใหญ่กว่าพระมหากษัตริย์ไม่ว่าจะด้านใดทั้งสิ้น" นั้น เป็นการประจานความต้อยภูมิปัญญาของคุณอนุชาติครั้งใหญ่ เพราะแท้ที่จริงแล้ว ตระกูลขุนนางเคยเป็นนักรบเมืองที่ยิ่งใหญ่กว่าพระมหากษัตริย์ มาตั้งแต่คอนตันสมัยรัตนโกสินทร์ เรื่องนี้นายวัยอาจ (David K. Wyatt) ได้เขียนไว้ว่า "ในตอนต้นสมัยรัตนโกสินทร์นี้ไม่มีตระกูลใด ที่จะดำรงตำแหน่งสูงสุดทางราชการไว้ได้อย่างมั่นคง และสืบต่อกันได้ยิ่งไปกว่าตระกูลขุนนาง" และอีกตอนหนึ่งว่า "ตระกูลขุนนางได้เข้าควบคุมตำแหน่งเสนาบดีที่มีอำนาจมากที่สุดไว้แล้วถึงสองในสามคือ ตำแหน่งที่ควบคุมการบริหารงานของหัวเมืองทางใต้และทางตะวันตก และตำแหน่งที่ติดต่อการค้าต่างประเทศ การต่างประเทศ การคลัง และหัวเมืองอ่าวไทย นอกจากนั้นแล้ว ยกเว้นระยะเวลา ๓๐ ปี ในช่วงปี ๒๓๒๕ - ๒๔๑๗ กรมมทาก็อยู่ในมือของญาติทางการสมรสของตระกูลขุนนาง" (ดูรายละเอียดใน *Journal of Southeast Asian History* Vol ix. No. 2 (September) 1968, pp.208-28 หัวข้อ *Family Politics in Nineteenth Century Thailand* หรือพบเก็บความภาษาไทยในหัวข้อเรื่องเดียวกันตีพิมพ์ใน *จุลสารโครงการตำรา* ฉบับ ๓ ของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย)

ผมไม่ประสงค์จะยกรายละเอียดทั้งหมดมาอ้างให้มากความ แต่ใครจะถามคุณอนุชาติว่า ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์เหล่านี้เชื่อถือมิได้หรืออย่างไร หากนายวัยอาจมตเท็จจริงแล้วไซ้ ก็น่าจะมีข้อโต้แย้งจากนักประวัติศาสตร์ (ในตระกูลขุนนางเองก็มีนักประวัติศาสตร์ที่ทรงภูมิรู้อยู่มากมิใช่หรือ) อย่างแน่นอน

เขียนอย่างนี้ คุณอนุชาติคงไม่กล่าวหาว่าผม "ขาดความเชื่อมั่นศรัทธา ในสถาบันพระมหากษัตริย์" อีกคนหนึ่งด้วยดอกกระมัง

อุทัย คุลเกษม
บางลำพู กรุงเทพฯ

ศรัทธา

ยังได้อ่าน "สังคมศาสตร์ปริทัศน์" มาเป็นแรมปี ทำให้ยังมีประสบการณ์ในชีวิตแทบทุกด้าน ทำให้ผมรู้สึกศรัทธาต่อผลงาน ศรัทธาต่อคณะผู้จัดทำ ศรัทธาต่อแนวความคิดอันทันสมัย ที่กล้าเขียนในสิ่งที่ตรงไปตรงมาตามความเป็นจริงที่สุด และสุดท้ายผมรู้สึกศรัทธาต่อบรรณาธิการที่ยิ่งห่มแน่นและเข้มแข็ง มีความสามารถทั้งการพูดและการเขียน ผมได้รู้จักคุณครั้งแรกที่ วศ. สงขลา แต่รู้จักกับงานเขียนงานวิจารณ์ของคุณมานานพอสมควร ผมอยากหาประสบการณ์จากคุณบ้าง ต่อไปนี้ตั้งใจว่าจะลงมือขีดเขียนอะไรให้เป็นจริงเป็นจังขึ้นมาบ้าง ขณะนี้กำลังค้นคว้างานทางด้านคติชาวบ้าน (Folklore) อยู่ อยากส่งผลงานมาร่วมสนุกกับคุณบ้าง แต่ก็ยังลังเลใจอยู่ เกรงว่าฝีมือยังไม่ถึงระดับ จึงต้องขอเวลาอีกตามสมควร

ฉันทิต ทองช่วย
วิทยาลัยวิชาการศึกษาสงขลา

บทนำ

จดหมายเปิดผนึกถึงรัฐบาลเงาที่ถนนวิฑู

เราเพิ่งรู้ด้วยตัวเองว่าประเทศไทยนั้นมีสองรัฐบาล รัฐบาลหนึ่งอยู่ที่สำนักนายกรัฐมนตรี มีที่ทำการอยู่ไกลๆ สนามม้าบางเตย รัฐบาลหนึ่งอยู่ที่ถนนวิฑู มีธงตราดาวห้าสีดาวแถบแดงขาวน้ำเงินเป็นสัญลักษณ์ มีนายกรัฐมนตรีหน้าตาเป็นทหารชื่อนายคินท์เนอร์ (ที่ว่าเป็นทหารก็เพราะว่าเคยเป็นจริง ๆ แต่เป็นแค่พันเอก มือไม่ถึงขั้นนายพล) ส่วนรัฐบาลใกล้สนามม้าบางเตยนั้นหัวหน้ารัฐบาลหากไม่ชิงลาออกเสียก่อน เรา รู้จักกันดีว่าชื่อหลวงตาสัญญา หลวงตา เป็นคนอย่างไร มีความยากลำบากในการทำงานอย่างไร ไม่ต้องพูดถึง คือถูกจับจากข้างบนที่ข้างล่างที่ บางครั้งถูกจับจากหลังที่ ข้างหน้าที่ น่าเห็นใจนัก เรื่องนี้ไม่ต้องแนะนำรัฐบาลให้มากเรื่อง เราท่านรู้จักกันดีอยู่แล้ว แต่รัฐบาลที่ถนนวิฑูนั้นสิ เราไม่ค่อยรู้จักมาก่อน ทั้ง ๆ ที่ตัวคินท์และเจ้าธงผืนนั้นเคยเห็นกันมานานแสนนาน คนที่เป็นเจ้านายตัวคินท์ก็เปลี่ยนมาหลายยุคหลายสมัยแล้ว ส่วนมากเวลาคนไปถามว่า “ท่านยิ่งใหญ่หนักหรือ” เขาก็มักจะตอบว่า “ไม่ใหญ่หรือครับ ผมมาที่นี้ในฐานะเพื่อนและมิตรของประชาชนชาวไทยและรัฐบาลไทย...” แล้วก็เล่าอะไรต่อมิอะไรให้เราท่านเคลิ้มไปได้ทีละนาน ๆ

มาบัดนี้เจ้าของตัวคินท์และลูกน้องของเขา กำลังมาแบบนักเลงวัด พูดจาก็ไม่เข้าหูคน หน้าซำซังแข็งอกกว่า “อ้วนแหะจะเป็นผู้ตัดสินอนาคตของลือ” การพูดอย่างนี้เรียกกันว่าเว้ากันซ้อ ๆ ที่เดียว คงจะเห็นว่าเมื่อเร็ว ๆ นี้ ท่านเอกอัครราชทูตคินท์เนอร์ได้เรียกนักข่าวต่างประเทศไป

สัมภษณ์ (แต่นักข่าวไทยไม่เคยให้สัมภษณ์ตัวต่อตัว) จะได้พ่นกันง่าย ๆ ว่าอเมริกันนั้นดี
อย่างไรกับเมืองไทย ในการให้สัมภษณ์ ท่านพูดพ่นว่า นักเรียนนักศึกษาไทยที่ท่านได้พบมา
เร็ว ๆ นี้ เป็นคอมมิวนิสต์สมัยใหม่ และท่านว่าประชาธิปไตยไม่เหมาะสมกับประเทศด้อยพัฒนา
อย่างประเทศไทย และยังพ่นต่อไปว่า สหรัฐจะใช้แผ่นดินไทยทำสงครามต่อไปอย่างไม่มีกำหนด

เราเองก็เพิ่งรู้เดี๋ยวนี้ว่า ประชาชนไทย ประเทศไทย มีเจ้าพ่อประจำประเทศเป็นอดีต
นายทหารยศพันเอกอเมริกัน ซึ่งมาเมืองไทยได้ไม่ถึงปี แต่สามารถบอกได้ว่าลูกหลานของเราซึ่ง
ได้ต่อสู้ขับสหราชอาณาจักรออกจากประเทศไปได้นั้นเป็นคอมมิวนิสต์สมัยใหม่ ทั้ง ๆ ที่ผลงานของลูก
หลานเราพร้อมกับประชาชนนั้น แม้แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ยังทรงให้ความเห็นอกเห็นใจ
และทรงได้มีส่วนในการที่จะก่อสร้างประชาธิปไตยขึ้นในประเทศภายหลังวันที่ ๑๔ ตุลาคม สก
ก่อน ถ้าท่านเอกอัครราชทูตคินท์เนอร์คิดว่านักเรียนนักศึกษาไทยเป็นคอมมิวนิสต์ ก็หมายความว่า
ว่าตามความเห็นของทูตอเมริกันนั้น กรุงเทพฯและเมืองไทยขณะนี้มีคอมมิวนิสต์เต็มบ้านเต็มเมือง
ไปหมดแล้วหรืออย่างไร ถ้าเดี๋ยวนี้บ้านเมืองเราเต็มไปด้วยคอมมิวนิสต์ก็ช่างน่าแปลกสิ้นดี เพราะ
ขนาดมีคอมมิวนิสต์เต็มบ้านเต็มเมือง พี่แกก็ยังแข็งลิ้นบานตะไท บ้างก็คุนสินค้า บ้างก็ขาย
ของเถื่อน บ้างก็ทำกิจการบินลับ ๆ ไม่ยอมเสียภาษีการค้าขายได้ จนสุลฎาการต้องร้องไวยวายน
บอกให้นักเรียนนักศึกษาไทยที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์ให้มาช่วย เพราะสายการบินแอร์—

อเมริกาของรัฐบาลสหรัฐนั้นอ้างอภิสิทธิ์ทางการทูตไม่ยอมเสียบนั้เป็นสิบบ ๆ ล้าน ท่านทูตเห็นเด็กเดินขบวนขับไล่ละกระมังเลยคิดว่าคอมมิวนิสต์ครองเมือง ตอนอยู่อเมริกา นั้นท่านมีวนอนอยู่กับบ้านหรืออย่างไร ที่อเมริกา นั้นพวกนักศึกษาเดินขบวนไฮด์ปาร์กตำรัฐบาลทุกวัน ถึงขนาดมีการเดินขบวนเรียกร้องให้รัฐบาลลาออก บ้างก็นัดหยุดงานกันทีละมาก ๆ อย่างนี้อเมริกา ก็เป็นประเทศคอมมิวนิสต์นะซี และท่านทูตก็คงเป็นทูตมาจากประเทศคอมมิวนิสต์หรืออย่างไร เด็กนักเรียนไทยนั้นตั้งกันบ้างจะให้หยุดทันทีทันใดยอมเป็นไปไม่ได้ หรือว่าท่านทูตอยากให้เด็กไทยเหมือนเด็กอเมริกันบางรัฐที่ไม่ตั้งกันเอง แต่เดินไปตามถนนเรียกตำรวจว่า “ไอหมู” (Pig) ซึ่งจะแปลให้ตรงเผงก็ต้องแปลว่า “ไอเฮีย” ท่านทูตจะเอาอย่างไร !

ท่านทูตกล่าวว่าประชาธิปไตยไม่เหมาะกับประเทศด้อยพัฒนาอย่างประเทศไทย ทำไม่ถึงพูดอย่างนั้นเล่า ถ้าหากท่านเป็นศาสตราจารย์มาจากมหาวิทยาลัยฮาวาดหรือเยล หรือก่อนข้างดีกว่ามหาวิทยาลัยที่ท่านเคยเรียนมาสักหน่อย อาจจะกล่าวให้ฟัง แต่ท่านไม่ใช่ เราจึงอยากให้คำปรึกษาว่า ท่านควรไปเรียนหนังสือเสียใหม่ เพราะที่อเมริกาขณะนี้ มีโรงเรียนสอนหนังสือผู้ใหญ่เปิดรับนักเรียนอายุปุ่นท่านแล้ว และเมื่อท่านกลับไปเรียนใหม่ก็อยากขอให้เรียนประวัติศาสตร์อเมริกันบ้าง เพราะประวัติศาสตร์อเมริกันสอนว่า ก่อนที่สหรัฐจะได้ประชาธิปไตยมานั้นลำบากยากแค้นแค่ไหน ต้องต่อสู้อะไรบ้าง กว่าจะได้ปลดปล่อยตัวเองจากการเป็นทาสของคนผิวเดียวกัน สหรัฐนั้นสร้างประเทศขึ้นมาได้อย่างไร ว่าชาวอินเดียนแดงมากี่หมื่น เอาคนแอฟริกันคนจีนที่หมื่นคนไปใช้เป็นทาสเหมือนสัตว์ มาจนถึงขั้นที่ท่านก็มีคดีวอเตอร์เกต เหลวเละอย่างไร ท่านก็รู้ หรือว่าไม่รู้ ถ้าท่านเป็นคนมาจากประเทศที่เป็นประชาธิปไตย ทำไมประเทศของท่านจึงชอบจู้จี้กับบรรดาพวกเผด็จการของโลกนี้เล่า หากท่านว่าไม่จริง คนเขาก็ไม่เชื่อท่านหรอก โดยเฉพาะที่ก่อนหน้าคนทั้งบ้านทั้งเมืองเขาเห็นมาค้ำค้ำ ว่าพวกท่านจู้จี้กับสามพระราชมาอย่างไร และเท่าใด ดังนั้น เมื่อประเทศของเราต้องการประชาธิปไตยบ้าง และยินดีที่จะเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่ออนาคตของประเทศนี้ มันเดือดร้อนอะไรท่านนักเล่า หรือว่าท่านอิจฉา ก็พวกท่านมิใช่หรือที่มาเสียมสอนทหารตำรวจไทยบางหน่วยให้รู้จักวิธีทำร้ายประชาชนที่เขาต้องการความเป็นธรรม ต้องการประชาธิปไตย เหตุเกิดที่สวนจิตรฯ เมื่อเดือนตุลาคมนั้น ไม่จริงดอก

หรือที่ลูกศิษย์บางคนของท่านได้ปฏิบัติการตามตำราปราบจลาจลแบบอเมริกัน ถึงกับทำให้คนสนิทกับรัฐบาลสามคนต้องพังไป เรื่องนี้ข่ามามอกดีกว่าว่า ‘ผมไม่เกี้ยว ผมเสียใจ’

นอกจากนี้ท่านยังว่าท่านจะใช้แผ่นดินไทยเป็นฐานทัพอเมริกันต่อไปอย่างไม่มีกำหนด เพื่อจะได้ทำการทิ้งระเบิดและใช้ขู่เพื่อนบ้านของเรา ท่านรู้หรือเปล่าว่าท่านกำลังดูถูกคนไทย ดูถูกรัฐบาลไทย ดูถูกกระทรวงการต่างประเทศไทย ดูถูกกระทรวงกลาโหมไทย ว่าไม่เอาไหน สหรัฐเท่านั้นจะเป็นผู้ตัดสินว่าควรจะอยู่หรือจะไป จะใช้แผ่นดินไทยทำการฆาตกรรมใครก็ได้ พอเสร็จแล้วก็กลับไปบ้านเมืองของตน ทิ้งกรรมที่ทำไว้บนแผ่นดินไทยให้เป็นเรื่องของประชาชนไทยต้องรับ ทำไมท่านดูถูกประชาชนของเราถึงขนาดนี้ ท่านดูถูกว่าประชาชนไทยไม่มีหัวใจที่จะช่วยตนเองในการหาทางอยู่อย่างสันติกับประเทศเพื่อนบ้าน แต่ต้องคอยหวังพึ่งให้ท่านมาสังหารประชาชนด้วยลูกระเบิดของท่าน ปืนของท่าน ท่านคิดว่าประชาชนไทยต่ำช้าถึงเพียงนั้นเทียวหรือ ท่านดูถูกรัฐบาลไทยและประชาชนไทยว่าไม่มีอำนาจ และอธิปไตยพอที่จะตัดสินอนาคตประเทศของตนเองได้ ท่านกำลังว่าประเทศไทยเป็นเมืองขึ้นของท่าน ท่านดูถูกรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศคนปัจจุบัน จนถูกคำว่าความหวังดีของท่านเสมือนหนึ่ง “ถนนที่เดินไปสู่สุรกรซึ่งฉาบไว้ด้วยความหวังดี” ท่านถูกคนอย่างรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศดำ ทั้ง ๆ ที่รัฐมนตรีคนนี้เป็นคนที่สุภาพที่สุดในจำนวนเจ้าหน้าที่ชั้นสูงของไทย ท่านรู้สึกตัวหรือไม่ พวกท่านเหยียดหยามกระทรวงการต่างประเทศไทยมาเป็นเวลานานแล้ว ต่อไปนี้พวกเขาจะไม่ยอมท่านอีกต่อไป

ท่านดูถูกประชาชนไทย รัฐบาลไทย กระทรวงการต่างประเทศไทย มานานยังไม่พอ ท่านยังกลับดูถูกกระทรวงกลาโหมไทยอีกด้วย ท่านกล่าวว่ากองทัพไทยนั้นอ่อนปวกเปียก ไม่มีผู้นำที่พอที่จะมีความคิดเป็นของตนเองในการคิดป้องกันประเทศของเรา ดังนั้นท่านจึงทำท่าจะมาเป็นแม่ทัพไทยออกบัญชาการกำลังรบของท่านตามอำเภอใจเสียเอง

พวกท่านเคยเสียมสอนทหารสามคนที่ถูกขังไว้ล่อออกจากประเทศไปแล้ว แต่มาครั้งนี้เราอยากถามว่า ท่านกำลังเสียมสอนใคร พวกท่านรบสงครามอินโดจีนมาหลายปีแล้วก็ยังไม่สามารถเอาชนะคนผิวเหลืองได้ ทำไมจึงคิดว่าท่านจะเอาชนะคนไทยได้ด้วย ท่านคิดว่าคนไทยผิวเหลืองนั้นไม่มีความคิดของตนเองหรืออย่างไร เราขอบอกกันตรง ๆ ว่าอย่าหน้าด่านนักเลย

มอทยนขอ

วินัย อุกฤษณ์

มีบทเพลงสั้นๆ

ที่ทุกคนน่าจะร้องกันในโรงพยาบาลว่า

“ขอบุญร้ยมเถอะกรั๊บ
ขอเงินมมด้วย
ขอความรักมมเถอะกรั๊บ
ขอชีวิตมมด้วย
ขอความฝันมมเถอะกรั๊บ
ขอความจริงมมด้วย”

พวกคนบ้าเดินร้องเพลงกันทุกแห่ง
ในห้องซัง ในลานสนาม และตามถนนอิฐ
บางทมคนเมตตา เขาก็จะเลือกให้บางสิ่ง
คนบ้าไม่เคยได้รับสองสิ่งในเวลาเดียวกัน

มีคนบ้าคนหนึ่งหลุดออกไปนอกโรงพยาบาล
จึงเอาเพลงนี้ไปร้องให้คนทั้ง
บทเพลงแพร่หลายออกไปทุกที่
คนบ้าๆ ตามถนน ในอาคาร ตัวตึก ในรถยนต์
ได้ยินจึงเอาไปร้องบ้าง

“ขอบุญร้ยมเถอะกรั๊บ
ขอเงินมมด้วย
ขอความรักมมเถอะกรั๊บ
ขอชีวิตมมด้วย
ขอความฝันมมเถอะกรั๊บ
ขอความจริงมมด้วย”

บทเพลงบทนี้ กลายเป็นคำขอ
อันศักดิ์สิทธิ์ขมขมที่
ขณะทึ่งต่าง ๆ ท้องขอ
คนบ้าๆ ในโลกได้รับไปหมดแล้ว
และก็ยังไม่เคยรู้สึกขอ

แต่คนบ้ายังร้องเพลงบทเดินอยู่
ด้วยม้ออันว่างเปล่า
ตลอดวันเดือนปี
ฤดูร้อน ฤดูหนาวที่ผ่านไป

ปลาใหญ่กินปลาเล็ก

CIA ข่าวกาสกนกร : ของฝากถึงสภาความ มั่นคงแห่งชาติ

เจนารัต สิว โทวา
หัวหน้า ซี.ไอ.เอ.
คนใหม่ประจำประเทศไทย
อดีตหัวหน้าองค์การกึ่งกล่าวในลาว

ในขณะที่ผู้เขียนกำลังเขียนบทความนี้ ท่าน
นายกรัฐมนตรียังได้สั่งให้กระทรวงกลาโหม กระทรวง
ต่างประเทศ กรมประมงข่าวกลาง สภา
ความมั่นคงแห่งชาติ เสนอเรื่องราวความเป็นมา
ขององค์การ ซีไอเอ ในประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อ
นำเรื่องเข้าพิจารณาในคณะรัฐมนตรี แต่คณะ
รัฐมนตรีจะพิจารณาตามคำเรียกร้องของประชาชน
ในการที่จะขับไล่หน่วยสืบราชการลับของสหรัฐ
หน่วยนี้ออกจากประเทศไทยหรือไม่ ยังน่าสงสัย
อยู่ และคณะรัฐมนตรีจะเห็นอันตรายของหน่วย
สืบราชการลับหน่วยนี้มากพอ คือเห็นอันตราย
มากกว่าผลประโยชน์ ก็ยังเป็นที่ยังสงสัยอยู่เช่นกัน
ว่ากันตามความเป็นจริงแล้ว หากรัฐบาลไทยขอ
ร้องให้ทางรัฐบาลอเมริกันโยกย้ายหน่วยงานนี้
ออกไปจากไทย รัฐบาลอเมริกันจะทำจริงหรือไม่
ก็ไม่มีทางติดตามได้ เพราะลักษณะของหน่วย

งานนี้เป็นหน่วยงานลับอยู่แล้ว ถ้าหากทางรัฐบาลอเมริกันได้ประกาศว่าให้ออกไปแล้ว เราจะติดตามกันได้อย่างไรแน่ว่าออกไปจริง

ปัจจุบันเป็นที่เข้าใจว่า การที่หน่วยงานสืบราชการลับของสหรัฐ เข้ามามีกิจกรรมภายในประเทศและนอกประเทศไทยอย่างกว้างขวางนั้นก็เพราะว่าทางผู้นำเกี่ยวกับความมั่นคงของไทยเองเป็นผู้ที่เห็นประโยชน์จากหน่วยงานดังกล่าวของสหรัฐ ว่าเป็นประโยชน์ต่อความมั่นคงของประเทศ จะสังเกตได้ว่าหลังจากที่ข่าวจดหมาย "แหกตา" ของ ซี ไอ เอ หลุดออกไปถึงหนังสือพิมพ์และนายกรัฐมนตรีไทยนั้น ผู้นำทางความมั่นคงของไทยหลายคนต่างแสดงความเห็นกันคนละทิศละทาง ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า แต่ละสายขององค์กรฝ่ายไทยที่ยู่เกี่ยวกับความมั่นคงของ

ประเทศนั้น มีความคิดเห็นแตกต่างกันไป และอันที่จริงขัดกันด้วย ยกตัวอย่างเช่น พลโท สายหยุด เกิดผล แห่งกองบัญชาการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (ก.อ.ป.ค.) มีความเห็นว่า ซี ไอ เอ มีสายงานมากในประเทศไทย และได้ทำการนอกเหนือสัญญาที่ตกลงกัน นอกจากนั้นทางตำรวจชายแดน หรือที่เรียกกันว่า ต.ช.ด. นั้น ยังมีสายตรงของตัวเองกับ ซี ไอ เอ อีกด้วย และได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า อันที่จริงทางหน่วยงานของรัฐบาลไทยนั้นมีความสามารถพอที่จะไม่ต้องใช้หน่วยงานของสหรัฐใดๆ ให้ความช่วยเหลือทางด้าน การหาข่าวกรองก็ได้ ที่น่าสนใจขึ้นไปอีกก็คือ พลโท สายหยุด ได้กล่าวเสริมอีกว่า การปราบปรามคอมมิวนิสต์นั้นควรจะมีการประสานงานให้ดีกว่านี้ " เพราะว่าเป็น

ปัจจุบัน ต.ช.ด. มีสายตรงของตัวเองกับ ซี ไอ เอ และยังมีประสานงานกับองค์กรอื่น ๆ ของไทยโดยตรงอีกด้วย พุดง่าย ๆ ก็คือ พลโท สายหยุดบอก ว่า ซี ไอ เอ นั้นที่ทำงานอยู่กับ ก.อ.ป.ค. ก็มี และที่ทำงานกับหน่วยงานเกี่ยวกับความมั่นคงอื่น ๆ ของไทยก็มี พลโท สายหยุด เองเลยไม่รู้ ว่า ซี ไอ เอ นั้นมีพนักงานของตนกี่คนแน่ สี่วันหลังจากพลโท สายหยุด ให้สัมภาษณ์ พลเอก กฤษณ์ สีวะรา ก็ให้สัมภาษณ์บ้างว่า ซี ไอ เอ นั้นเคยเข้าไปวุ่นวายเกี่ยวข้องกับกิจการภายในของไทยมาหลายหนแล้ว แต่ครั้งนี้ (พลเอก กฤษณ์ คงหมายถึงจดหมาย “แหกตา” ฉบับ นั้นมากกว่าเรื่องอื่น) เกินขอบเขตไปหน่อย พลเอก กฤษณ์ เสนอความเห็นต่อไปว่า เราไม่ จำเป็นจะต้องมีหน่วยงาน ซี ไอ เอ ในประเทศไทย ก็ได้ แต่เราต้องการสหรัฐในประเทศไทย (ซึ่งหมายถึงสหรัฐไหนไม่ทราบได้ หมายถึง สถานทูตสหรัฐ หรือองค์การของกระทรวงกลาโหม สหรัฐ เช่น จัสแมค แมคไทย ซึ่งมีความสนิทสนมกับกองทัพไทยเป็นพิเศษอย่างไรไม่ค่อยจะ ชัดนัก) สรุปแล้ว พลเอก กฤษณ์ ไม่ต้องการ ให้ ซี ไอ เอ มาเล่นพ่วนในไทย แต่สหรัฐยังเป็นประโยชน์ต่อไทยอยู่ ในวันเดียวกันนั้นเอง รองอธิบดีกรมตำรวจ พลต.ท. วิฑูรยะ สวัสดิ์ อดีต หัวหน้าทหารไทยในลาว ซึ่งองค์การ ซี ไอ เอ เป็น ผู้บริหารและจ่ายทรัพย์สิน แต่หลังจากเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ได้กระโดดพรวดจากการปฏิบัติงานใน

พลโท สายหยุด เกิดผล

พล.ต.ท. วิฑูรยะ สวัสดิ์

ลาว (ซึ่งต้องนับว่าอยู่นอกวงของสามพระราชซึ่งถูกขับไล่ไป) มาเป็นรองอธิบดีกรมตำรวจ พลต.ท. วิฑูร ได้ให้สัมภาษณ์ว่า อันที่จริง ซีไอเอ นั้นเป็นองค์การที่ช่วยเหลือประเทศไทย และเป็นองค์การที่ไม่ชอบเผด็จการ แต่ชอบรัฐบาลประชาธิปไตย รองอธิบดีกรมตำรวจยังได้กล่าวต่อไปว่าปัจจุบันทางท่านยังได้รับรายงานจาก ซี ไอ เอ เสมอ และในวันเดียวกันนั้นเอง พลอากาศเอก ทวี จุลละทรัพย์ ได้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งขัดกับคำให้สัมภาษณ์ของ พลโท สายหยุด เกิดผล และ พลเอก กฤษณ์ สีวะรา กล่าวคือพลอากาศเอก ทวี ได้บอกว่าองค์การ ซีไอเอ นั้นไม่ได้เข้ามายุ่งเกี่ยวกับกิจการภายในของไทยแต่อย่างใด อย่างมากก็ทำงานในส่วนของเขา คือการหาข่าว ซึ่งบางครั้งก็จะแลกเปลี่ยนกับทางฝ่ายไทย โดยทาง ซี ไอ เอ ให้เครื่องบินเครื่องมือทางฝ่ายไทยและช่วยฝึกเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยของกระทรวงกลาโหม ในด้านทฤษฎีเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้น ส่วนทางฝ่ายสถานทูตอเมริกันเป็นที่รู้จักอยู่แล้วว่า ได้ยอมรับว่าเจ้าหน้าที่ของ ซีไอเอ นั้นเป็นผู้ก่อเรื่องจตหมาย “แตกตา” ฉบับนั้น และเมื่อถูกโจมตีหนักเข้า ทั้งที่กรุงเทพและเชียงใหม่ เอกอัครราชทูตอเมริกัน ก็โยนลูกเล่นกลับมาที่รัฐบาลไทย โดยตอบคำถามของนักศึกษาที่เชียงใหม่ว่า “ที่ ซีไอเอ เข้ามาอยู่ในไทยได้นั้น ให้อิ/ถามรัฐบาลไทยดูซิ ว่าทำไมถึงเข้ามาได้” หากเราจะฟังเสียงจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยแล้ว ก็

ปรากฏว่าไม่รู้แน่ว่าองค์การนี้เข้ามาเมืองไทยได้อย่างไร และมีสายงานของตนอย่างไรแน่ เพราะเจ้าหน้าที่ทางความมั่นคงของไทยที่กล่าวถึงเหล่านี้ต่างมีความเห็นขัดกันเสียเป็นส่วนมาก บ้างก็ว่า ซีไอเอ น่ารัก บ้างก็ว่าไม่น่ารักนัก บ้างก็ว่า ยังงั้น ๆ แหละ

เพื่อความเข้าใจถึงลักษณะการปฏิบัติงานและสายงานของหน่วยงานลับของสหรัฐและความสัมพันธ์ของหน่วยงานต่างๆ ของสหรัฐในไทยที่เกี่ยวกับเรื่องลับนี้ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ของหน่วยงานต่างๆ ของสหรัฐกับหน่วยงานเกี่ยวกับความมั่นคงของไทย ซึ่งเหตุที่ไม่น่าจะเกิดขึ้น ก็คือจตหมาย “แตกตา” ฉบับนั้นเป็นวิธีการ “สกปรก” ที่ทาง ซีไอเอ ทำเสมอมา และไม่ใช้เรื่องใหญ่โตในลักษณะการทำงานของหน่วยงานนี้กับหน่วยงานไทย ซึ่งร่วมมือกันมานานแล้ว และงานนั้นก็สำคัญและยิ่งใหญ่กว่างานส่งจตหมาย “แตกตา” มากมายนักแต่ก็ไม่เห็นเป็นข่าวถึงขนาดนี้ บัญชาจึงมีอยู่ว่าทำไมเรื่องถึงแตกขึ้นมา

หน่วยงาน ซีไอเอ ของรัฐบาลสหรัฐนั้นเข้ามาในประเทศไทยครั้งแรก เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๑ (มีหลักฐานทางฝ่ายไทยที่สามารถนำเสนอออกเปิดเผยได้)

บทบาทและความสัมพันธ์กับหน่วยงานของไทยจากแหล่งข่าวซึ่งเคยทำงานใกล้ชิดกับกรมตำรวจไทยให้ความเห็นว่า “ในราวกลางปี๑๙๕๐ คนของ ซีไอเอ มาไทยและพบกับอดีต โอ.เอส.เอส

(O.S.S. = Office of Strategic Service) คนหนึ่งซึ่งขณะนั้นอยู่ในกรุงเทพ และได้ตกลงกันว่าจะมีการทำงานสืบราชการลับข้ามไปทางฝั่งอินโดจีนร่วมกับหน่วยสืบราชการลับของฝรั่งเศส อดีต โอ เอส เอส คนนั้นได้พูดจากับคนของ ซีไอเอ ว่า ทางไทยนั้นคงอยากร่วมมือกับฝ่ายอเมริกัน แต่ทางไทยไม่ค่อยมีประสบการณ์และไม่มีเครื่องมือเครื่องใช้ (คงจำกันได้ว่า ขณะนั้นเอกอัครราชทูตอเมริกันประจำไทย คือ นายเอ็ดวิน สแตนตัน Edwin Stanton ซึ่งไม่ค่อยจะชอบหน้า จอมพล ป. พิบูลสงคราม มากนัก ทั้งนี้ก็เพราะ จอมพล ป. เป็นพวกญี่ปุ่นตอนเกิดสงคราม และภายหลังสงครามได้ทำการรัฐประหาร นอกจากนั้นสแตนตันยังไม่ชอบจอมพล ป. เป็นส่วนตัวอีกด้วย) คนของ ซีไอเอ ให้ความเห็นว่าไม่รู้จะช่วยอย่างไร เพราะความสัมพันธ์ในระดับรัฐบาลระหว่างไทยกับสหรัฐขณะนั้นเป็นความสัมพันธ์ที่ซาเย็นเต็มที อย่างไรก็ตาม อดีต โอเอสเอส ผู้นั้น ได้จัดให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายตำรวจทหารของไทยได้พบกับเจ้าหน้าที่ ซีไอเอ เป็นการส่วนตัว หลังจากการพบกัน ทางเจ้าหน้าที่ ซีไอเอ ได้กลับไปอังกฤษขังต้นและได้ช่วยเจรจากับสำนักงานใหญ่ของ ซีไอเอ ผลของการเจรจาทู้ออกมาก็คือ ทาง ซีไอเอ ไม่สามารถที่จะให้เงินโดยตรงกับทางทหารตำรวจไทยได้ เพราะในขณะนั้น ไทยและอเมริกันยังไม่มีสนธิสัญญาให้ความช่วยเหลือทางการทหาร อีกทั้งทางรัฐ

สภาสหรัฐก็ได้ห้ามการให้ความช่วยเหลือแก่องค์การตำรวจต่างประเทศด้วย ดังนั้นสำนักงานใหญ่ ซีไอเอ จึงได้ตั้งบริษัทชื่อ South East Asia Supplies ขึ้นที่ไมอามี โดยที่ในประเทศไทยนั้น อดีต โอ เอส เอส ผู้นั้นก็ได้ตั้งบริษัทชื่อเดียวกันขึ้น โดยมีสัญญากับทางรัฐบาลไทยทำการส่งอาวุธ ฝึกตำรวจและทหารพลร่มขึ้น ซึ่งทาง ซีไอเอ เองไม่สามารถจะฝึกให้เฉพาะตำรวจเท่านั้น เพราะเกรงว่าอาจมีการอิจจากกันขึ้น ในกองทัพบกไทย ทั้ง ๆ ที่โดยนโยบายแล้ว ซีไอเอ ต้องการจะให้ความช่วยเหลือแก่ตำรวจเท่านั้น (กิจกรรมดังกล่าวนี้ตัวเอกอัครราชทูตสหรัฐ สแตนตัน มิได้รู้เห็นด้วย มารู้อเข้าในภายหลัง) การฝึกนั้นทาง ซีไอเอ ส่งคนของเขามาฝึกที่ลพบุรีเป็นแห่งแรก (จากหน่วยพลร่มนี้ได้กลายเป็นตำรวจตระเวนชายแดนในปี ค.ศ. ๑๙๕๒) และค่ายฝึกอื่น ๆ ได้มีการเปิดขึ้นที่จังหวัดอุบลและเชียงใหม่ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม หลังจากที่ทางไทยได้ลงนามในสนธิสัญญาให้ความช่วยเหลือทางการกับสหรัฐเมื่อปลายปี ค.ศ. ๑๙๕๐ ในปี ค.ศ. ๑๙๕๑ นั้นเอง หน่วย จัสแมค ก็ได้เปิดที่ทำการขึ้นในประเทศไทย หน่วยงานจัสแมค อิจจากงานของบริษัท SEA Supplies ดังนั้นจึงได้โยกย้ายการฝึกทหารไทยทั้งหมดมาไว้ที่จัสแมคแห่งเดียว โดยปล่อยให้ทาง SEA Supplies มีหน้าที่ฝึกตำรวจไทยหน่วยงานเดียว ทางรัฐบาลอเมริกันโดยรายงานของกระทรวงต่างประเทศ

สหรัฐจึงได้ขอให้ทางรัฐบาลไทยยกฐานะการติดต่อระหว่าง ซีไอเอ กับรัฐบาลไทยขึ้นเป็นในระดับทางการตั้งแต่นั้นมา เมื่อการติดต่อเป็นไปในระดับรัฐบาลต่อรัฐบาลแล้ว งานใหญ่ที่รัฐบาลไทย ซีไอเอ กระทรวงต่างประเทศสหรัฐ และ จัสแมค (ตัวแทนกระทรวงกลาโหมสหรัฐ) ร่วมกันทำอย่างลับ ๆ ก็คือ การให้ความช่วยเหลือทหารก๊กมินตั๋ง กองพลที่ ๙๓ ทางภาคเหนือของไทย โดยบริษัท SEA Supplies จะส่งอาวุธให้ทางฝ่ายไทย ซึ่งกึ่งหนึ่งของอาวุธนั้นจะเก็บไว้ที่โกดังสินค้าในกรุงเทพฯ เพื่อทำการส่งทางอากาศให้กับกองพลที่ ๙๓ ต่อไป เป็นที่รู้กันอยู่แล้วว่าในขณะนั้น พลเอกเผ่า ศรียานนท์ เป็นที่ชอบพอของ ซีไอเอ มาก กล่าวคือในขณะนั้น ซีไอเอ ไม่ค่อยมีความสัมพันธ์อันดีนักกับ พลเอก สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งมักจะชอบติดต่อกับนายทหารของจัสแมคมากกว่าติดต่อกับคนของ ซี ไอ เอ หรือจะพูดให้ชัดก็คือ นับเป็นครั้งแรกที่หาได้ที่ทางกองทัพไทยมีความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการกับฝ่ายทหารบกสหรัฐ “ผมบอกโดโนแวนว่าอย่าเอาอกเอาใจเผ่ามากนัก ให้พยายามเชิญ สฤษดิ์มากินข้าวที่สถานทูตบ้าง สฤษดิ์นั้นไม่ใช่เล็กๆ นะ โดโนแวนเชื่อมั่น สฤษดิ์เองเมื่อครั้งที่เขามาอเมริกา เขาก็ยังมาหาผมแล้วบอกว่ายังระลึกถึงเสมอที่ผมได้ช่วยเขาเรื่องโดโนแวน” อดีตที่ปรึกษาประธานาธิบดีกล่าว แต่ขณะนั้นถึงแม้ว่าโดโนแวนจะพยายาม

สมานไมตรีกับพลเอก สฤษดิ์ แต่การแก่งแย่งอำนาจระหว่างเผ่ากับสฤษดิ์ มีมากเกินไปที่โดโนแวนจะสามารถแก้ได้ และเป็นที่ยืนยันว่าสิ่งที่ทำให้ทางฝ่ายทหารบกไทยยุคนั้นมีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับฝ่ายจัสแมคมากเป็นพิเศษก็คือความช่วยเหลือที่ทาง ซีไอเอ ให้กับกรมตำรวจในขณะนั้น แหล่งข่าวของเรากล่าวว่า “หลังการปฏิวัติ สฤษดิ์เคยเข้าไปตรวจค่ายพลร่มตำรวจที่หัวหิน และถึงกับสะดุ้งฮือกเมื่อเห็นอาวุธของตำรวจพลร่มซึ่งเป็นอาวุธที่นำสมัยกว่าและดีกว่าอาวุธของฝ่ายทหารบกทุกกรณี”

ในเวลาที่สฤษดิ์เสวยอำนาจอยู่นั้น ทางกองทัพไทยได้รับความช่วยเหลือจากกระทรวงกลาโหมสหรัฐมากขึ้น ส่วนทางกรมตำรวจได้ถูกจำกัดอำนาจลงไป เป็นที่ยืนยันว่าองค์การ ซีไอเอเองก็ยังมี การติดต่อกับทางตำรวจไทยต่อมาในระดับทางการ แต่ต้องติดต่อผ่านกระทรวงมหาดไทย จะสังเกตได้โดยง่ายว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำทางทหารไทยกับผู้นำของจัสแมคนั้นได้ก่อให้เกิดหน่วยงานสืบราชการลับสหรัฐ ซึ่งเข้ามาทำการวิจัยปัญหาทั้งทางการเมืองและทางสังคมอย่างเปิดเผย และมักเป็นหน่วยงานที่เปิดเป็นบริษัทวิจัยซึ่งได้รับการว่าจ้างมาจากกระทรวงกลาโหมสหรัฐโดยตรง ส่วนทาง ซี ไอ เอ นั้น งานหนักของตนในสมัยจอมพล สฤษดิ์ ก็คือ การส่งความช่วยเหลือให้กับกองทัพแม่และกองทัพของรัฐบาลเวียงจันทน์ งานในประเทศไทยที่ยังมีก็เป็นเพียง

การประสานงานกับตำรวจตระเวนชายแดน และ บางครั้งก็ใช้ตำรวจตระเวนชายแดนไปทำการฝึก ทหารแม้วในเวลาอีกด้วย

ในยุคของดอนอมและประกาสนั้น ความสัมพันธ์และการปฏิบัติงานของหน่วยข่าวกรองของสหรัฐและองค์การของสหรัฐนั้นก็ได้ผิดแผกกับในสมัยจอมพลสฤษดิ์มากนัก แต่ที่มีผิดแผกกันบ้างอยู่ตรงที่ ในยุคของคนทั้งสองนั้นเป็นระยะที่สงครามอินโดจีนกำลังขยายตัวอย่างมาก และทางสหรัฐเองก็ได้ขยายกำลังทางทหาร และการปฏิบัติการในประเทศไทยและจากประเทศไทยมากขึ้น ทางสหรัฐได้จัดตั้งองค์การ **แมคไทย** ขึ้นในประเทศไทย องค์การนี้ว่าโดยทางการแล้วตั้งขึ้นมาเพื่อคุมกำลังทหารสหรัฐที่เข้ามาในเมืองไทยเพื่อทำสงครามอินโดจีนโดยเฉพาะ แต่ถึงกระนั้นก็ตามในระยะกลางปี ค.ศ. ๑๙๖๕ หน่วยแมคไทยและจัสแมคก็ได้ร่วมงานกันและมีผู้บัญชาการเป็นนายทหารอเมริกันคนเดียวกัน แมคไทยมีหน่วยงานข่าวกรองของตนเอง นอกเหนือจากหน่วยงานข่าวกรองที่ทางกระทรวงกลาโหมสหรัฐได้ว่าจ้างมาทำข่าวกรองในประเทศไทย **หน่วยงานเหล่านี้เข้ามาได้โดยความเห็นชอบของผู้นำทางทหารไทยโดยเฉพาะ เข้าใจว่าไม่ได้มีข้อความในสนธิสัญญาความช่วยเหลือทางทหารระหว่างไทยกับสหรัฐที่บ่งไว้ว่า หน่วยงานข่าวกรองของสหรัฐเหล่านี้มีสิทธิ์ที่จะเข้ามาทำการดังกล่าวและบางครั้งก็โดยเปิดเผย**

งานข่าวกรองของแมคไทยนั้นส่งให้กระทรวงกลาโหมผ่านทางกองบัญชาการทหารสูงสุด และโดยที่ จอมพล ประภาส และ จอมพล ดอนอม มีความสนิทสนมกับทางแมคไทยมาก ดังนั้นจึงมักได้รับรายงานของแมคไทยโดยตรง รายงานส่วนใหญ่ของแมคไทยเป็นรายงานว่าด้วยคอมมิวนิสต์และการปฏิบัติงานของทหารป่า ตลอดจนรวมทั้งข้อเสนอแนะในการต่อต้านทหารป่า เป็นต้น **“รายงานข่าวกรองของแมคไทยนั้นไม่เอาไหน”** แหล่งข่าวที่เชื่อถือได้ของเราบอก **“แมคไทยนั้นมีความชำนาญเท่าแผนกข่าวกรองของฝ่ายไทย แต่ประสิทธิภาพแย่กว่า ซี ไอ เอ แต่เพราะทางแมคไทยสนิทสนมกับทางดอนอมประกาสมาก ทั้งสองคนจึงมักเชื่อทางแมคไทยมากกว่าเชื่อทางไทย”** แมคไทยนั้นก็คล้าย ๆ กับ แมควีของเวียดนามใต้ กล่าวคือมีความเชื่อว่าการเอาชนะกองทัพประชาชนนั้นง่ายนิดเดียว กล่าวคือถ้ามีทหารที่มีความสามารถสูง มีกำลังอาวุธ และกำลังยิงที่ปริมาณมากพอแล้ว ก็จะสามารถชนะศึกในการปราบปรามทหารประชาชนได้สำเร็จ แหล่งข่าวเปิดเผยต่อไปว่า **“ในการปฏิบัติการรบทางภาคเหนือระยะสองสามปีที่ผ่านมานี้ ทางแมคไทยมีความเชื่อว่า กำลังของกองทัพประชาชนกำลังอยู่ในขั้นที่สาม (คือจากหมู่บ้านล้อมเมือง) ดังนั้นทางกองทัพไทยควรจะทำลายกำลังรบของกองทัพประชาชน โดยการเคลื่อนกำลังทัพเข้าพันตุเสียเลย ข้อ**

เลนอนี้มีนายทหารไทยบางคนไม่เห็นด้วย แต่จอมพล ประภาส เชื่อตามความเห็นข้าราชการของแควไทย ในที่สุดก็ปรากฏว่าทางไทยได้ปฏิบัติตามความเห็นของทางแควไทย และประสบความสำเร็จในที่สุด คือทหารไทยค่อยไปเป็นจำนวนร้อย แต่จะหาศพทหารของกองทัพประชาชนทำยาก” แหล่งข่าวกล่าว

เป็นที่รู้จักในหมู่ผู้สังเกตการณ์ด้านความสัมพันธ์ไทย — อเมริกา ว่าแควไทยมีความเชื่อมั่นในตัวสองจอมพลนั้นมาก และบ้างก็มีความเห็นว่า พันเอก ณรงค์ และพรรคพวกซึ่งได้รับการศึกษาจากโรงเรียนนายทหารจากสหรัฐนั้น ในที่สุดหากมีอำนาจขึ้นในประเทศไทยเมื่อไรก็จะสามารถปราบปรามกองทัพประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่านายพลแก่ ๆ ในปัจจุบันของกองทัพไทย แต่น่าเสียดายที่กองพันของพันเอกณรงค์ นั้นเองที่ขึ้นไป *กุ่มล่องกลัว* และพบกับประสบการณ์ที่น่าสลดเพราะเชื่อความเห็นของแควไทย

ในยุคของสองจอมพลนั้น ซีไอเอ ได้ขยายงานของตนมากขึ้นเช่นกัน. เท่าที่ทราบ ทางซีไอเอมีหัวหน้าหน่วยงานประจำไทยชื่อ *แจนสัน* (Janson) บุคคลคนนี้เคยประจำไทยมาครั้งหนึ่งแล้ว และในหมู่ข้าราชการไทยชั้นสูงเชื่อกันว่า เพราะความสนิทสนมของ *แจนสัน* กับประภาส เป็นส่วนตัวมาแต่เดิม จึงทำให้ ซีไอเอ ในไทยสามารถขยายงานของตนได้ คงจำกันได้ว่าหลัง

ยุคของ พลเอก เผ่า ศรียานนท์นั้น ทาง ซีไอเอ มักจะต้องติดต่อกับทางฝ่ายไทย ผ่านกระทรวงมหาดไทย (คือติดต่ออย่างเป็นทางการ) แต่ทางซีไอเอ นั้นเมื่อหัวหน้างานของตนสามารถติดต่อกับ จอมพล ประภาส ได้เป็นส่วนตัว และยังสามารติดต่อกับนายพลไทยบางคน ที่สนิทสนมกันมากกว่า ๑๕ — ๒๐ ปีได้อีกด้วย ดังนั้น ซีไอเอ จึงสามารติดต่อกับนายพลชั้นสูงของไทยได้อย่างเป็นการส่วนตัวด้วย และเมื่อ จอมพล ประภาส เป็นรองนายกรัฐมนตรี เป็นผู้บัญชาการทหารบก เป็นรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน ก.อ.ป.ค. ด้วย ดังนั้นการปฏิบัติงานของซีไอเอ ในประเทศไทยจึงคล่องตัวขึ้นหลายกรณี ยกเว้นในบางกรณีที่ความเห็นของ ซีไอเอ จะขัดกับกลยุทธ์ทางการเมืองของ จอมพล ประภาส เอง ยกตัวอย่างเช่น ทาง ซีไอเอ นั้นมีความเห็นว่าการตรวจตระเวนชายแดนควรเป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติงานปราบปรามทหารป่า และเป็นหน่วยงานที่เหมาะสมที่สุดในด้านการหาข่าวกรองเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวทางการเมือง และทางทหารของกองทัพประชาชน ทาง ซีไอเอ นั้นสนับสนุนให้ตำรวจตระเวนชายแดนขยายกำลัง และประสิทธิภาพของตน ผู้เชี่ยวชาญคนหนึ่งได้บอกผู้เขียนว่า “ทาง ซีไอเอ ต้องการให้ ต.ช.ด. มีประสิทธิภาพในการเคลื่อนย้ายกำลังมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้โดยหวังว่า ทางรัฐบาลจะให้เครื่องบินเฮลิคอปเตอร์แบบฮิวอี้กับ ต.ช.ด. แต่ปรากฏว่า

ข้อเสนอไปติดอยู่ที่กระทรวงมหาดไทย” (คือ จอมพล ประภาส) เขากล่าวเสริมต่อไปอีกว่า “แต่ทาง ต.ช.ด. ก็มีคนของคนที่จะวิ่งเต้นหาทางให้ ต.ช.ด. ได้เฮลิคอปเตอร์ช่วยเพิ่มขึ้น ซึ่งปรากฏว่าไม่มีประโยชน์ เพราะเมื่อวิ่งเต้นมาก ๆ แทนที่จะได้เฮลิคอปเตอร์ช่วย กลับได้เฮลิคอปเตอร์แบบควาซากิ ซึ่งไม่เอาไหน นั่งได้สามคนสี่คน ใช้ประโยชน์อะไรไม่ค่อยได้” นี่เป็นเรื่องง่ายที่จะเข้าใจว่า ทำไมทางฝ่ายทหารบกยุคนั้นไม่ต้องการให้ ต.ช.ด. เป็นชุมกำลังใหม่ขึ้นมา อย่างไรก็ตาม งานด้านอื่นของ ซีไอเอ ที่เข้ากับทหารบกยุคนั้นได้ ก็คืองานด้านการปฏิบัติการรบของทหารไทยในลาว

พล ต.ท. วิฑูร ะสวัสดิ์ เองได้เปิดเผยว่า ซีไอเอ ได้เข้ามาในประเทศไทยเพื่อรับจ้างทหารไทยไปรบอย่างลับ ๆ ในลาวมาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๖๔ จนถึงปัจจุบัน (เมื่อเร็ว ๆ นี้ก็ได้เปิดเผยอีกว่า เงินทหารไทยในลาวปัจจุบันนั้น ได้รับจากบัญชีของกองทัพเรือสหรัฐ ซึ่งหมายความว่า ซีไอเอ ได้ระงับให้เงินโดยตรงกับกองทัพทหารไทยในลาว แต่ทางกระทรวงกลาโหมสหรัฐให้เงินทหารไทยในลาว เนื่องจากตีความได้ว่าผิดกฎหมายอเมริกัน) งานฝึกทหารไทยและการส่งทหารไทยไปรบในลาวเป็นงานใหญ่ของ ซีไอเอ ในประเทศไทย ซึ่งมีการขยายงานในยุค จอมพล ประภาส สิ่งก็ตามมากับงานชิ้นนี้ของ ซีไอเอ ก็คือการตั้งค่ายฝึกทหารลาวและ

ทหารเขมรในไทย เพื่อส่งไปรบในประเทศลาวและเขมร ค่ายฝึกทหารต่างชาติเหล่านี้ **เท่าที่ทราบมีอยู่บนเทือกเขาภูพานและที่น้ำพอง** โดยที่ค่ายนี้จะมีเจ้าหน้าที่ของ ซีไอเอ เป็นผู้ควบคุมโดยตรง ค่ายเหล่านี้เป็นค่ายฝึกลับ แม้แต่นายทหารไทยซึ่งคุมกำลังอยู่ใกล้ ๆ ค่ายก็ไม่สามารถเข้าไปเดินตรวจใกล้ ๆ ค่ายดังกล่าวได้ หากนายทหารไทยและกำลังของตนเผชิญโผล่ไปพบค่ายดังกล่าวโดยบังเอิญก็จะถูกรายงานโยกย้ายก็มี ส่วนกำลังบำรุงขององค์การ ซีไอเอ ในการปฏิบัติการดังกล่าว ก็คือสายการบิน **แอร์อเมริกา** ซึ่งเป็นที่ทราบกันทั่วไปว่าเป็นสายการบินของ ซีไอเอ เอง ส่วนอีกสายการบินหนึ่งซึ่งทาง ซีไอเอ ใช้เป็นประจำ ก็คือสายการบิน **แอร์คอนติเนนเตอร์** เครื่องบินของสายการบินดังกล่าว จะมีให้ท่านผู้อ่านดูในสนามบินอุดร บางเครื่องก็มีการเขียนชื่อสายการบิน บางเครื่องก็ไม่มีเครื่องหมายอะไรเลย

สำหรับงานอีกสายหนึ่งซึ่งทาง ซีไอเอ ทำร่วมกับรัฐบาลไทยก็คือ งานข่าวกรองและงานวิจัยข่าวกรองเกี่ยวกับกองทัพประชาชนในประเทศไทย

กองบัญชาการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (ก.อ.ป.ค.) นั้น จัดตั้งขึ้นมาโดยจอมพล ประภาส จารุเสถียร ซึ่งมีเอกอัครราชทูตอเมริกันขณะนั้น (นายแกรแฮม มาติน) เป็นผู้มีส่วนเสนอให้มีการจัดตั้งขึ้นโดยหวังว่างานปราบปราม

คอมมิวนิสต์ในประเทศไทยคงจะมีผลมากขึ้น หาก
มีองค์การส่วนกลางคอยประสานงานกับหน่วยงาน
ต่างๆ ของไทยเข้าด้วยกัน ซีไอเอ เเท่าที่ทราบมีคน
ของตนทำงานร่วมกับ ก.อ.ป.ค. โดยให้คำปรึกษา
ในเรื่องการเก็บข่าวกรอง การวิจัยข่าวกรอง ซึ่ง
เชื่อกันว่าได้ทำงานร่วมกับหน่วยงานข่าวกรองของ
ก.อ.ป.ค. ในแทบทุกจังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียง
เหนือของไทย อย่างไรก็ตาม ซีไอเอ ก็มี
กองข่าวกรองของตัวเองเพื่อหาข่าว โดยไม่ขึ้นกับ
ฝ่ายไทยแต่อย่างใด คนของ ซีไอเอ จะพยายาม
เข้าเป็นพวกของกองทัพประชาชน แต่ส่วนมาก
มักจะถูกจับได้และถูกฆ่าทิ้ง ผู้สังเกตการณ์คน
หนึ่งกล่าวว่า “**เชื่อได้ว่าจดหมายนั้นถูกส่งมา
จากหน่วยอิสระของ ซีไอเอ ในสกลนครนี่เอง**”
ในหมู่นักวิจัยทั้งไทยและเทศ มีความเห็นตรงกัน
ว่า หน่วยวิจัยนั้นชอบที่จะเห็นทาง ก.อ.ป.ค. มี
อำนาจสั่งงานหน่วยงานของรัฐบาลที่ร่วมทำงาน
กับ ก.อ.ป.ค. และทาง ก.อ.ป.ค. เองนั้นมีความ
เห็นว่า วิธีปราบปรามกองทัพประชาชนด้วยกำลัง
ทหารเป็นวิธีที่ใช้การไม่ได้ แต่จะก่อให้เกิดกำลัง
ของกองทัพประชาชนมากขึ้น ทั้งนี้ความต้องการ
ของทาง ก.อ.ป.ค. ดูเหมือนว่าจะไม่บังเกิดผล ดัง
ที่พลโทสายหยุด เกิดผล ได้ให้สัมภาษณ์หนังสือ
พิมพ์เมื่อเร็วๆ นี้ว่า “ก่อนหน้านั้น (หมายถึง
ก่อนเหตุการณ์เดือนตุลาคม) ทาง ก.อ.ป.ค. ได้
รับคำสั่งจากจอมพลถนอมบั้ง จากจอมพลประ
ภาส บั้ง โดยตนเองไม่เคยมีนโยบายแน่นอน

การปราบปรามจึงไม่เกิดผลที่แท้จริง” แหล่งข่าว
ในวงราชการได้กล่าวว่า “นอกจากนี้แล้วถึงแม้
ว่าผู้บังคับบัญชาทหารประจำภาคต่าง ๆ จะได้รับ
แต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชาประจำภาคทหารของ
ตนด้วย แต่ก็มิได้ใช้นโยบายของ ก.อ.ป.ค. แต่
อย่างใดเพราะมักจะรับคำสั่งจากจอมพลประภาส
เอง ความยากลำบากในการทำงานของ ก.อ.ป.ค.
เป็นเรื่องที่ดูวิพากษ์วิจารณ์ในหมู่เจ้าหน้าที่ของ
องค์การ ซีไอเอ ที่มีความเห็นอกเห็นใจ ก.อ.ป.ค.
เสมอ หลังจากเหตุการณ์เดือนตุลาคม คือหลังจาก
ที่สามทหารราชได้ออกไปแล้ว จึงเป็นที่หวังว่าทาง
ก.อ.ป.ค. คงจะได้อำนาจบริหารงานของตนตามที่
ต้องการ (แมคไทยนั้นนายพลผู้บัญชาการแมค
ไทย และก่อนหน้านั้นจัสแมค ต่างก็ไม่เห็นด้วยที่
การปราบปรามกองทัพประชาชน จะมีอำนาจสั่ง
งานมาจาก ก.อ.ป.ค.) แต่ปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๔
มกราคม ศกนี้ พลอากาศเอกทวี จุลละทรัพย์ รัฐ
มนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้ให้สัมภาษณ์
ว่า “สภาพความมั่นคงแห่งประเทศไทยได้ลงคะแนน
เสียงเห็นว่า ก.อ.ป.ค. จะถูกรวมอยู่ในกองบัญชาการ
ความมั่นคงกลางของกระทรวงกลาโหม” และพล
อากาศเอกทวี จุลละทรัพย์ยังได้กล่าวต่อไปว่า “การ
รวม ก.อ.ป.ค. นี้เท่ากับงานของกองบัญชาการความ
มั่นคงกลาง ได้กลับมาอยู่กับกองบัญชาการตาม
เดิม หลังจากที่ถูกระบายออกไปโดยจอมพลประภาส
ซึ่งต้องการเอางานปราบปรามคอมมิวนิสต์ ไปทำ
เสียเอง” ทั้งนี้เป็นที่เชื่อกันว่าทางสภาพความมั่ง

คงจะไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอที่ให้ ก.อ.ป.ค. ไปอยู่ภายใต้สำนักนายกรัฐมนตรี และมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน โดยที่ทางเจ้าหน้าที่ทั้งฝ่ายพลเรือนและทหารนั้นรับผิดชอบต่อนายกรัฐมนตรี

ก่อนหน้าที่อนาคตของ ก.อ.ป.ค. จะคลอนคลอนและหน้าที่ทางความมั่นคงของประเทศทำท่าจะกลับมายู่กับรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม ทางแมคไทยก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลเช่นเดียวกับตัวบุคคลของทางไทยที่เปลี่ยนไปหลังเหตุการณ์เดือนตุลาคม กล่าวคือคงจำกันได้ว่าก่อนหน้าที่จะมีใครคิดว่าเหตุการณ์เดือนตุลาคมจะเกิดขึ้นนั้นทางแมคไทยได้เปลี่ยนรองผู้บังคับบัญชาแมคไทยมาเป็น พันอากาศเอก โดมินิโก เอ. เคอโค (Dominico A. Curto) แต่หลังจากที่บุคคลคนนี้ได้รับตำแหน่งไม่นานก็เกิดเหตุการณ์เดือนตุลาคมขึ้น ในราวกลางเดือนพฤศจิกายน เขาจึงถูกย้ายอย่างกะทันหัน ทั้ง ๆ ที่ตามกรณีปกติแล้ว จะต้องอยู่ในตำแหน่งใหม่น้อยอย่างน้อยก็สองปี ผู้ซึ่งมาแทนเขาคือ พันอากาศเอก ฮดาโฮลต์ (Harry C. Aderholt) การเปลี่ยนแปลงอย่างทันทีทันใดนี้ทำให้เกิดความสงสัยแก่ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์โดยทั่วไป แต่เมื่ออ่านประวัติการทำงาน of พันอากาศเอก ฮดาโฮลต์ แล้วย่อมจะเข้าใจได้ง่าย (ตัวผู้บัญชาการแมคไทยคือ นายพล โทมัส เมลเลน (Thomas Mellen) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงหลังเหตุการณ์เดือนตุลาคม) ตามข่าวที่ทางสำนักงานยูซิสเองเป็นผู้แจก ก็เขียนไว้

ว่า พันอากาศเอกฮดาโฮลต์นั้นไม่ใช่คนแปลกหน้าสำหรับเมืองไทย เพราะว่าบุคคลคนนี้ได้เคยประจำการอยู่ที่ฐานทัพอากาศสหรัฐฯ ที่นครพนมมาแล้ว และเคยเป็นที่ปรึกษาทางทหาร (อากาศ) ประจำแมคไทยมาก่อน ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ ลอสแอนเจลีสไทม์ ได้สัมภาษณ์เขา ซึ่งมีข้อความน่าสนใจยิ่งขึ้นไปอีก คือนอกจากพันอากาศเอกฮดาโฮลต์เคยรู้จักมักคุ้นกับเจ้าหน้าที่กองทัพอากาศไทยชั้นสูงมาแล้ว หลังจากปลดเกษียณออกจากกองทัพอากาศสหรัฐฯ แล้ว บุคคลผู้นี้ก็ได้ทำงานเป็นที่ปรึกษาบริษัทนอร์ทรอป/ ซึ่งในระยะนั้นได้พยายามหาทางให้รัฐบาลลดข้อแม้ต่างๆ ในสัญญา “สร้างสนามบินหนองงูเห่า” และเขาถูกเรียกเข้าประจำการใหม่อย่างทันทีทันใด ที่เขาถูกเรียกเข้าประจำการอย่างทันทีทันใดนั้น ก็คงเป็นเพราะว่า ตนมีความสามารถพิเศษที่ทางการสหรัฐฯ ๓ ต้องการใช้ เขาบอกอีกว่าเพิ่งเคยพบเอกอัครราชทูตคินเนอร์เมื่อคืนวันพฤหัสบดี และยังไม่เคยอ่านหนังสือของเขาเลย เขาบอกว่าคำสั่งให้เขาเข้าประจำการใหม่นั้นมาจากผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ โดยตรง เขากล่าวอีกว่า “นี่เป็นเกมใหม่เสียแล้วในเมืองไทย” หนึ่งน่าสังเกตว่า ถึงแม้ว่าพันอากาศเอกผู้นี้จะเข้าประจำการใหม่แล้วก็ตาม เขาก็เป็นผู้แทนของบริษัทนอร์ทรอปในการให้เครื่องบินประจันบานรุ่น เอฟ ๕ เอ ซี เครื่อง แก่กองทัพอากาศไทย เพื่อเป็นของขวัญเนื่องในวันเกิดของพลอากาศเอก

บุญชู จันทร์เบกษา เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน
ศกที่แล้ว หนึ่ง แหล่งข่าวของหนังสือพิมพ์ เดอะ
เมซัน ได้แจ้งว่า เมื่อสองสามเดือนที่แล้วมานี้ทาง
บริษัทนอร์ทโรปได้มาติดต่อกับกองทัพอากาศไทย
เพื่อเสนอขายเครื่องบิน แต่ข้อเสนอของบริษัทตั้ง
กล่าวยังอยู่ในขั้นพิจารณาอยู่

ไม่มีใครยอมบอกหรือกล่าวบอกได้อย่างแน่
ชัดว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้นำใหม่ของ
กระทรวงกลาโหมไทย กับแมคไทยจะแน่นแฟ้น
ในแบบเดียวกับที่ทางแมคไทย เคยได้มีกับสาม
พรรคชาติเบ็ดหน้าไปแล้วหรือไม่ และทางแมคไทย
จะเห็นด้วยหรือเปล่า กับการที่กระทรวงกลาโหม
จะได้อำนาจในการปราบปรามกองทัพประชาชน
กลับคืนมาอย่างแท้จริงจาก ก.อ.ป.ค. แต่ผู้สังเกต
การณ์โดยทั่วไปมีความเห็นว่า ความสัมพันธ์
ระหว่างแมคไทยและกระทรวงกลาโหม โดยกลุ่ม
ผู้นำทางทหารของไทยกลุ่มใหม่นี้ ถึงจะไม่ใช่เป็น
ไปในแบบเดิมแต่ก็ยังคงแน่นแฟ้นอยู่

สำหรับองค์การซีไอเอเนั้นแล้ว ความสัมพันธ์
ของหัวหน้าสายงานในเมืองไทยคือ นายฮิวโรวา
จะสนิทสนมกับผู้นำทางความมั่นคงของไทยในระ
ดับเดียวกับที่นายแจนสันเคยมีกับผู้นำไทยในยุค
ก่อนหรือไม่ก็ยังไม่เป็นที่สงสัยอยู่ นายฮิวโรวานั้น
ตามที่เจ้าหน้าที่ชั้นสูงของกรมตำรวจได้เปิดเผย
ปรากฏว่าเขาเคยพบกับจอมพลประภาสอย่างน้อย
ก็ครั้งหนึ่ง แต่เข้าใจว่าไม่มีความสนิทสนมเท่า
คนเดิม นายฮิวโรวานั้นเพิ่งถูกย้ายมาจากลาว
หลังจากที่ได้มีการลงนามในสัญญาสงบศึกระหว่าง
รัฐบาลเวียงจันทน์และฝ่ายแนวเวลาพรรคชาติ ซึ่งมี
รัฐบาลของตนเองอยู่ในซำเหนือ องค์การซีไอเอ
ในประเทศไทยกำลังถูกโจมตีโดยประชาชน นาย
ฮิวโรวาจะทำอะไรต่อไปในประเทศไทย ย่อม
เป็นที่สนใจของประชาชนไทยโดยทั่วไป และแน่
ละ ผู้นำทางความมั่นคงของไทยและแมคไทยคง
มององค์การนี้ด้วยความสนใจเช่นกัน

ท่านผู้อ่านที่รัก ข่าวที่ได้รับจากสกลนครเป็นตัวเลขครั้งใหม่ แต่ครั้งครั้งมักเป็น
กะครประเภทโสกนาฏกรรมมิใช่หรือ

คำปรารภ

การศึกษาเรื่องกิจการลับและการจัดองค์การข่าวกรองของประเทศใดก็ตาม เป็นเรื่องยากและบาง
ครั้งก็ไม่มีความแน่นอนดังเช่นการศึกษาศาสตร์อื่น ๆ ทั้งนี้ก็เป็นเพราะว่า ศาสตร์ของการทำข่าวกรอง
หรือการปฏิบัติราชการลับนั้น โดยตัวของมันเองหาความแน่นอนไม่ได้ อีกทั้งจริยธรรม (Ethic) ของนัก
หนังสือพิมพ์ ผู้เขียนมีความเห็นว่าย่อมไม่อาจที่จะอ้างชื่อของแหล่งข่าวต่างๆได้ เพราะแหล่งข่าวต่างๆอาจ
จะประสบความสำเร็จยากในการปฏิบัติงานของเขา ซึ่งบางครั้งความยุ่งยากอาจถึงขีดอันตรายได้ ทั้งๆ ที่ผู้
เขียนเองก็อยากจะทำเรื่องแหล่งข่าวมาก

พันศักดิ์ วิญญรัตน์

ไครอยากรู้จัก C.I.A. เพิ่มเติม เชิญอ่านหนังสือ

๑. นสพ. *ประชาธิปไตย* และ *The Nation* วันที่ ๑๑/๑๔/๖๖ และวันที่ ๔-๑๕ มกราคม ๒๕๑๗
๒. *Los Angeles Times* วันที่ ๔ ธันวาคม ๖๖ ข้อเขียนของ Jack Foisie
๓. นิตยสาร *Asian Survey* No. 10 October 1973 University of California Press
๔. บทความ *The Meo Hill Tribe Problem in Northern Thailand* By Thomas A. Marks นายทหารอเมริกัน
๕. บทความ *Thailand* และ *Thailand Military Checkmate* by David Morrell, *Asian Survey* February 1972-1973
๖. *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ “สงครามในภาคเหนือของไทย” โดย เจฟฟรีย์ เรช
๗. หนังสือ *O.S.S.* by R. Harris Smith, Univ. of Cal. Press หมายเหตุ หนังสือเล่มนี้ถึงแม้จะกล่าวถึงงานของ O.S.S. (Office of Strategic Service) ก็ตาม แต่ก็หนังสือที่มีค่ามาก ในการแสดงให้เห็นความขัดแย้งระหว่างหน่วยสืบราชการลับ กับกระทรวงอื่นๆ ของรัฐบาลสหรัฐฯ และที่สำคัญที่สุดมีรายชื่อเจ้าหน้าที่ O.S.S. เก่าของไทยและเทศ ซึ่งบางคนยังประสานงานกับ C.I.A. อยู่ แฮริส สมิธ เคยเป็นนักวิจัยซึ่งเคยทำงานกับ C.I.A. มาก่อน
๘. หนังสือ *PENTAGON PAPERS* ทั้งของ *New York Times* และของ D.O.D. (Dept. of Defence)
๙. *Senate Hearing on U.S. Security Agreement (1969) and Commitments Abroad* U.S. Government Printing Office 1971
๑๐. *Staff Reports (U.S. Senate) on Thailand, Laos, Cambodia* : January 1972, U.S. Government Printing Office 1972
๑๑. *U.S. Involvement in the Overthrow of Diem 1963: A Staff Study* (U.S. Senate) U.S. Government Printing Office 1972
๑๒. *Paper on the War* by Daniel Ellsberg สำนักพิมพ์ Simon and Schuster หมายเหตุ ถึงแม้จะเป็นหนังสือเกี่ยวกับสงครามเวียดนาม (ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นหนังสือที่ดีที่สุดเล่มหนึ่งเกี่ยวกับสงครามนี้) แต่ก็หนังสือที่ชี้ให้เห็นลักษณะของความคิดของกองทัพสหรัฐฯ ซึ่งมักจะถ่ายทอดความคิด (และวิธีการ) ให้กับกองทัพไทยได้ดีเล่มหนึ่ง
๑๓. *The War Conspiracy* By : Peter Dale Scott หมายเหตุ ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ถึงแม้จะเป็นอาจารย์สอนภาษาอังกฤษอยู่ที่มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย แต่มีประสบการณ์มาก เพราะเคยเป็น

นักการทูตของประเทศคานาดามาก่อน หนังสือของเขาเป็นหนังสือที่ดีที่สุดเท่าที่ทราบ เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง ซี.ไอ.เอ. กับบริษัทและบริษัทเอกชนและโครงสร้างของสายการบิน Air America สายการบินของ C.I.A. ถือเป็นหนังสือที่มีข้อมูลค้นคว้ามาอย่างดี ยกเว้นหน้า ๒๐๘ ซึ่งเขาเขียนว่า William H. Bird and Willis Bird ผู้ซึ่งเคยทำงานให้กับ C.I.A. ในลาวและไทยตามลำดับเป็นพี่น้องกันนั้น ผู้เขียนได้ทราบจากแหล่งข่าวที่รู้จักทั้งสองคนนี้ แหล่งข่าวแจ้งว่า William H. Bird นั้น ไม่ใช่พี่น้องกับ Willis Bird. William ทำงานอยู่ในลาว เคยมีบริษัทก่อสร้างสนามบินลับต่างๆ ให้กับ ซี.ไอ.เอ. ในทางตอนเหนือของลาว ส่วน Willis H. Bird นั้นเป็นผู้ก่อตั้งบริษัท Sea Supplies ในประเทศไทยสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม และปัจจุบันเป็นผู้ก่อตั้ง Bangkok Stock Exchange แต่จะรู้จักกันเองหรือไม่นี้ แหล่งข่าวไม่ยืนยัน

๑๕. *The Politics of Heroin in S.E. Asia* By : Alfred W. McCoy with Cathleen B. Read and Leonard P. Adam II.

หมายเหตุ บทความด้วย "สามเหลี่ยมทองคำ" เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับฝิ่น, ซี.ไอ.เอ. และการยุ่งเกี่ยวของผู้นำไทยกับทหารก๊กมินตั๋งที่กระจัดกระจายในนิตยสาร หนังสือพิมพ์ และหนังสืออื่นๆ พร้อมกับงานวิจัยของผู้เขียนหนังสือเอง

๑๕. *War Without End* By : Michael T. Klare Alfred A. Knoop

หมายเหตุ ใครก็ตามที่สนใจปัญหาการแทรกแซงหรือกิจกรรมทางทหารและทางการเมืองของสหรัฐฯ ในอนาคต ควรจะมีหนังสือเล่มนี้ไว้ เป็นหนังสือที่มีข้อมูลและแหล่งข่าวมากที่สุด และที่สำคัญที่สุด ใช้ข้อมูลและแหล่งข่าวของทางการสหรัฐฯ เอง

๑๖. สัมภาษณ์ อดีตและเจ้าหน้าที่ปัจจุบันของรัฐบาลไทยและสหรัฐฯ ที่ปรึกษาชั่วคราวของประธานาธิบดีสหรัฐฯ ซึ่งการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการตีพิมพ์ สัมภาษณ์นี้ผู้เขียนได้ทำขึ้นระหว่างปี ๑๙๗๒-๑๙๗๔

๑๗. *คอมมิวนิสต์* โดย พ.ต.ต. อนันต์ เสนาชนันท์ ร.ต.อ. มนัส สัตยารักษ์ พ.อ. วิเชียร สังข์ไพรวัง ฯลฯ หมายเหตุ หนังสือเล่มนี้วางตลาดประมาณกลางเดือนมกราคม ๒๕๑๗ ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่งานเขียนของเจ้าหน้าที่ ก.อ.ป.ค. มีรวบรวมอยู่ในเล่มเดียวกันและออกเผยแพร่แก่ประชาชน โดยสรุปเป็นงานเขียนโจมตี ถนอม-ประภาส-ณรงค์ โดยเห็นว่านโยบายปราบปรามกองทัพประชาชนที่แล้วมาผิดพลาด ควรต่อสู้ด้วยวิธีอื่น ผู้เขียนหนังสือเรื่องนี้ เอ่ยเปรยๆ ว่า "ซากเดน" ของสามคนนั้นอาจจะเล่นงานเขาก็ได้ ซึ่งนับว่าแปลกดี และที่แปลกยิ่งขึ้นไปอีกก็คือเมื่อหนังสือเล่มนี้ออกมาในระยะที่อนาคตของ ก.อ.ป.ค. (ในรูปเดิม) กำลังสั่นคลอน และถ้า นสพ. *The Nation* ลงข่าวไม่ผิด พ.อ. วิเชียร สังข์ไพรวัง หนึ่งในผู้เขียนและเจ้าหน้าที่ชั้นสูงของ ก.อ.ป.ค. กำลังถูกย้ายให้ไปเป็นทูตทหารบก สถานทูตเกาหลี กรุงเซอูล ซึ่งเปรียบเสมือนเป็น "เมืองแห่งความหนาวเย็น"

เมืองไทยไม่ใช่กรุงเทพฯ

วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ : ข้าวลือหรือข้าวจริง?

ชีวิตของเมืองไทยในรอบปี ๒๕๑๖ คุณจะมิใช่ชีวิตที่ราบรื่นนัก ทั้งนี้มิใช่แต่จะมีเพียงความปั่นป่วนทางการเมือง จนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคมเท่านั้น หากทว่ายังมีความปั่นป่วนทางเศรษฐกิจและสังคมอีกด้วย สยามรัฐนาวาจะฝ่าคลื่นลมพายุร้ายแรงนี้ไปได้ตลอดรอดฝั่งหรือไม่ เป็นสิ่งที่เราทั้งหลายพึงพิจารณาอย่างยิ่ง

๒๕๑๖ ปีแห่งความวุ่นวาย

สยามประเทศเริ่มต้นศักราช ๒๕๑๖ ด้วยความวุ่นวายทางเศรษฐกิจ ภาวะเงินเฟ้อซึ่งเริ่ม

ปรากฏโฉมตั้งแต่ปลายศักราช ๒๕๑๕ มีแรงกดดันมากขึ้นในต้นศักราชนี้ การท้งนี้เกิดจากสาเหตุหลายประการ

ในประการแรก ปี ๒๕๑๕ เป็นปีที่เกิดฝนแล้งในอาณาบริเวณส่วนใหญ่ของโลก ยังผลให้พืชผลประเภทอาหารผลิตได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น การขาดแคลนอาหารจึงเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป ทั้งนี้รวมตลอดถึงประเทศไทยด้วยการทำนาไม่ไ้ผลเป็นเหตุให้ปริมาณข้าวที่ผลิตได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น ขณะเดียวกัน รัฐบาล

ชุดก่อนก็มีได้ระมัดระวังทางป้องกันปัญหาการขาดแคลนข้าวภายในประเทศเท่าที่ควร ปริมาณข้าวที่ส่งออกขายต่างประเทศจึงอยู่ในระดับปกติ ยังผลให้ราคาข้าวสูงขึ้น การที่ราคาข้าวภายในประเทศสูงขึ้น ย่อมชักนำให้ราคาสินค้าประเภทอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งราคาสินค้าประเภทอาหารสูงตามไปด้วย

ประการที่สอง เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจการเมือง ปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งซึ่งมีส่วนทำให้ระดับราคาสินค้าสูงขึ้น ก็คือ การกักตุนสินค้า และการลักลอบนำสินค้าออกนอกประเทศ การกักตุนสินค้าเพื่อเก็งกำไรนั้น เป็นปรากฏการณ์ทั่วไปของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม (capitalism) สินค้าที่กักตุนนั้น มิได้มีแต่เฉพาะข้าวเท่านั้น หากยังรวมตลอดถึงผ้าปูซีเมนต์ สินค้าประเภทเหล็กและวัสดุก่อสร้างอีกด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพ่อค้าคาดหวังกว่าการนำข้อตกลงหยุดยั้งในอินโดจีนในขณะนั้นจะทำให้ประเทศที่ประสบภัยพิบัติจากสงครามเหล่านี้ หันมาบูรณะประเทศ และซื้อสินค้านานาประเภทจากไทย การกักตุนสินค้านั้นมิได้ทำกันเฉพาะในหมู่พ่อค้าเอกชนเท่านั้น บรรดาผู้มีอำนาจทางการเมืองขณะนั้น รวมตลอดถึงข้าทาสบริวาร ก็มีส่วนในการนี้ไม่น้อย ยิ่งการลักลอบนำข้าวและสินค้าอื่น ๆ ออกนอกประเทศด้วยแล้ว หากผู้มีอำนาจทางการเมืองขณะนั้นไม่รู้เห็นเป็นใจหรือมีส่วนร่วมโดยตรงแล้ว ก็คง

ไม่ราบรื่นอย่างที่เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปในขณะนั้น เพราะฉะนั้นจึงไม่น่าจะประหลาดใจที่การขาดแคลนสินค้าบางประเภท เช่น น้ำตาลและไม้ขีดไฟ เป็นอาทิ เกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ สถาบันซึ่งมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้มีการกักตุนสินค้า ก็คือ สถาบันทางการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งธนาคารพาณิชย์ แม้ว่าธนาคารที่มีชื่ออย่างนายบุญชู โรจนเสถียร จะเพียรพยายามปฏิเสธความข้อนี้เพียงใด (ดูบทความของนายบุญชูใน *Bangkok Post* ฉบับวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๑๖) ไม่ว่าจะเพื่อธนาคารกรุงเทพ หรือเพื่อธนาคารพาณิชย์โดยส่วนรวม แต่เราก็คงปฏิเสธไม่ได้ว่า ธนาคารพาณิชย์เป็นแหล่งสะสมเงินออมเอกชนที่สำคัญที่สุด และอยู่ในฐานะที่จะให้เงินกู้จำนวนมหาศาลได้ ยิ่งเมื่อคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่ว่า ในบรรดาผู้บริหารธนาคารพาณิชย์ทั้งหลาย ล้วนมีผลประโยชน์ทางธุรกิจการค้าเป็นส่วนใหญ่ (ดูบทความของนายสาธิต อุทัยศรี ใน *Financial Post* ฉบับวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๑๖) อีกทั้งธนาคารพาณิชย์บางแห่งก็มีส่วนในการสร้างโกดังสำหรับกักตุนสินค้าไม่โดยตรงก็โดยอ้อม และนายธนาคารบางแห่งก็มีความสัมพันธ์สนิทชิดเชื้อกับผู้มีอำนาจทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยคนที่แล้วด้วยแล้ว ย่อมมีเหตุผลที่เชื่อได้ว่า ธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบันมีส่วนอย่างสำคัญในการส่งเสริมให้มีการกักตุน

สินค้า ยิ่งกว่านั้น การที่ธนาคารพาณิชย์บางแห่งยกตำแหน่งกรรมการธนาคารให้แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในอดีต ย่อมเป็นประจักษ์พยานที่เด่นชัดว่า ธนาคารพาณิชย์เหล่านั้นพยายามอาศัยอำนาจทางการเงิน เพื่อแสวงหาอำนาจทางการเมืองเพียงใด และไม่ต้องสงสัยเลยว่า ความพยายามดังกล่าวจะมีใช้ความพยายามในการหลีกเลี่ยงกฎข้อบังคับที่กำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทย เพราะฉะนั้นจึงไม่น่าประหลาดใจว่า ครรหาที่ธนาคารแห่งประเทศไทยออกกฎเพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตาม ไม่ว่าจะกฎดังกล่าวนั้นจะสมเหตุสมผลเพียงใด นายธนาคารพาณิชย์จะต้องกล่าวโจมตีธนาคารแห่งประเทศไทยทุกคราไป

ประการที่สาม การที่อุปทานพืชผลประเภทอาหารมีน้อยกว่าที่ควร ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลกในปี ๒๕๑๕ ประกอบกับการเรียกร้องขอขึ้นค่าจ้างของกรรมกรในประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งหลาย มีผลกดดันให้ต้นทุนการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมบางประเภทสูงขึ้น สินค้าเข้าที่เป็นสินค้าอุตสาหกรรมประเภทเหล่านี้จึงพลอยมีราคาสูงขึ้นตามด้วย ประกอบกับการประกาศลดค่าเงินบาทตามการลดค่าเงินดอลลาร์ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ ถึงร้อยละ ๑๐ ยังผลให้สินค้าเข้ายิ่งสูงขึ้นไปอีกแม้จะมีการขึ้นค่าเงินบาทหรือลด ๔ ในเวลาต่อมา ก็หาให้มีผลให้ราคาสินค้าเข้าลดลงไม่ เนื่องจากเงินตราต่างประเทศที่สำคัญมีค่า

เพิ่มขึ้นมากกว่านั้นมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินมาร์กของเยอรมนีตะวันตก การที่ราคาสินค้าเข้าสูงกว่าที่ควรจะเป็นเช่นนี้ ย่อมมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ ทั้งนี้ไม่แต่จะทำให้ราคาสินค้าเข้าที่จำเป็นแก่การครองชีพในปัจจุบันสูงขึ้นเท่านั้น หากทว่าบรรดาเครื่องจักรเครื่องกลในการผลิต และวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ซึ่งต้องซื้อจากต่างประเทศ ก็พลอยมีราคาสูงขึ้นอีกด้วย ผลก็คือ ราคาสินค้าอุตสาหกรรมภายในประเทศแพงขึ้นตาม และเป็นแรงกดดันให้ระดับราคาและค่าครองชีพในปี ๒๕๑๖ สูงขึ้น

ประการที่สี่ การที่ปริมาณเงินขยายตัวอย่างรวดเร็วในช่วงแรกของปี ๒๕๑๖ ได้มีส่วนไม่น้อยในการทำให้ระดับราคาภายในประเทศสูงขึ้น ทั้งนี้ปรากฏตามรายงานเศรษฐกิจรายเดือนของธนาคารแห่งประเทศไทย ฉบับเดือนกันยายน ๒๕๑๖ ว่า ระหว่างต้นเดือนมกราคมถึงปลายเดือนมิถุนายน ๒๕๑๖ ปริมาณเงินเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๖.๔ ซึ่งสูงกว่าอัตราเพิ่มระยะเดียวกันในปี ๒๕๑๕ รายงานดังกล่าวระบุว่า สาเหตุที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ปริมาณเงินเพิ่มขึ้น ก็คือ การขยายเครดิตในภาคเอกชน ซึ่งเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๑๕ การขยายเครดิตโดยธนาคารพาณิชย์ระหว่างเดือนมกราคมกับเดือนมิถุนายน ๒๕๑๖ มีมูลค่าถึง ๕,๐๗๕.๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันของปี ๒๕๑๕ ถึงร้อยละ ๑๔.๓ ทั้งนี้เกิดจาก

สาเหตุสำคัญ ๓ ประการ คือ ประการแรก การค้าขายตัวอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการส่งสินค้าออกและการค้าภายในประเทศมีความคล่องตัวมากขึ้น ความต้องการเครดิตเพื่อการค้าจึงเพิ่มขึ้นตาม ประการที่สอง อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนทำให้การกู้จากต่างประเทศแพงกว่ากู้ภายในประเทศ การกู้เงินภายในประเทศจึงมีมากขึ้น ประการที่สาม ความต้องการเครดิตเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะในภาวะที่สินค้ากำลังมีราคาสูงขึ้นเช่นนี้ ประชาชนมักจะคาดว่าราคาสินค้าจะสูงขึ้นไปอีก จึงมักจะกู้เงินเพื่อซื้อสินค้าประเภททองทน ถ้าหากเราเชื่อทฤษฎีปริมาณเงิน (Quantity Theory of Money) การที่ปริมาณเงินเพิ่มขึ้น ในขณะที่ปริมาณสินค้าเพิ่มขึ้นในอัตราต่ำกว่าเช่นนี้ ย่อมเป็นแรงกดดันให้ระดับราคาสูงขึ้น

ความวุ่นวายไม่ทันหาย ความควายเข้ามาแทรก

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจปลายปี ๒๕๑๖ ทำท่าว่าจะกระเตื้องขึ้น เพราะไม่แต่การผลิตทั้งภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรมโดยรวมจะเพิ่มขึ้นเท่านั้น หากทว่าปริมาณการลงทุนโดยทั่วไปยังขยายตัวเพิ่มขึ้นอีกด้วย เพราะฉะนั้นจึงคาดหวังกันว่า ระดับราคาและค่าครองชีพในปี ๒๕๑๗ จะลดลง แต่นิจจา สงครามระหว่างประเทศกลุ่มอาหรับกับอิสราเอลในเดือนตุลาคม ๒๕๑๖ ซึ่งทำให้ประเทศกลุ่มอาหรับหัน

มาใช้น้ำมันเป็นอาวุธทางการเมืองระหว่างประเทศอีกครั้งหนึ่ง (อ่านบทความเรื่อง “หากสยามชาติไร้น้ำมัน” ใน *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* ฉบับเดือนมกราคม ๒๕๑๗) ประกอบกับการประกาศขึ้นราคาน้ำมันขนานใหญ่โดยกลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมันออก (OPEC) ในเดือนธันวาคมศกเดียวกันนั้น ยังผลให้ออกาคของชะตาชีวิตทางเศรษฐกิจของเมืองไทยเปลี่ยนโฉมโดยฉับพลัน ออกาคที่เคยแลดูสดใส กลับมืดมนลงอีกครั้งหนึ่ง

หลังจากวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ เป็นต้นมา การเรียกร้องขอขึ้นอัตราค่าจ้างและเงินเดือนกลายเป็นโรคระบาดที่แพร่ไปเกือบทุกหัวระแหง ส่วนหนึ่งเป็นเพราะเสรีภาพของประชาชนถูกกดคั้นมาช้านาน อีกส่วนหนึ่งเป็นเพราะอัตราค่าจ้างแรงงานก่อนวันมหาวิปโยคต่ำเกินกว่าที่จะพอประทังชีวิตได้ ความไม่เอาใจใส่ของผู้บริหารบ้านเมือง ที่ปล่อยให้เงินทุนชุกตรึงผลประโยชน์จากกรรมกรอย่างไม่เป็นธรรม จึงยังผลให้กรรมกรทั้งหลายพากันเรียกร้องขอขึ้นค่าจ้างทันทีที่เสรีภาพเปิดช่องให้ การหยุดงานเป็นวิธีการที่นิยมใช้ในกรณีส่วนใหญ่ ทั้งนี้ก็เพราะกฎหมายแรงงานที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ไม่แต่จะไม่พยายามรักษาผลประโยชน์ของลูกจ้างเท่านั้น หากทว่ายังเปิดช่องให้นายจ้างอแงไม่เจรจาตกลงกับฝ่ายกรรมกรได้ เพราะฉะนั้นการหยุดงานจึงเป็นวิธีการเรียกร้องขอขึ้นค่าจ้างที่ทรงประสิทธิผลในสถานการณ์ปัจจุบัน

การที่อัตราค่าจ้างสูงขึ้น ย่อมทำให้ต้นทุนการผลิตส่วนที่เป็นค่าจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น ไม่มากนักน้อย ขณะเดียวกัน การประกาศขึ้นราคาควบคุมของน้ำมันในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๖ ไม่แต่จะทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นเท่านั้น หากว่ายังมีผลให้ต้นทุนการขนส่งสูงขึ้นอีกด้วยเพราะฉะนั้นแรงกดดันที่จะทำให้ระดับราคาภายในประเทศสูงขึ้น จึงมีเพิ่มขึ้นจากที่มีอยู่เดิม ในเดือนพฤศจิกายนนั่นเอง รัฐบาลโดยกระทรวงการคลังประกาศลดหรือยกเว้นภาษีที่เรียกเก็บจากสินค้าที่จำเป็นแก่การครองชีพ ขณะเดียวกันก็ประกาศขึ้นภาษีที่เรียกเก็บจากสินค้าฟุ่มเฟือยมาตรการดังกล่าวนี้ แม้จะไม่สัมฤทธิ์ผลมากนัก แต่ก็ชี้ให้เห็นว่า รัฐบาลได้ตระหนักถึงหายนภัยทางเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นนี้เพียงใด

การตัดสินใจขึ้นเงินเดือนข้าราชการในเวลาต่อมา ยังผลให้รัฐบาลจำต้องหารายได้มาใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ด้วยข้ออ้างที่ว่า ปริมาณเงินคงคลังร่อยหรอลงทุกที คราวนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแสดงความกล้าหาญชาญชัย ด้วยการประกาศเพิ่มภาษีที่เรียกเก็บจากรถยนต์ ผลก็คือ เสี่ยงบริหารปรากฏอยู่ทุกหัวมุมเมือง สื่อสารมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์ ได้มีส่วนอย่างสำคัญ ในการโจมตีเสนาบดีกระทรวงการคลังในเรื่องนี้ ข้อโจมตีทั้งหมดก็ว่าได้ อาศัยสมมติฐานว่า การเก็บภาษีเป็นการกระทำอันมิชอบ และภาษีในตัวของมันเองเป็นของเหลว

โดยมิได้คำนึงถึงข้อเท็จจริงที่ว่า ภาษีที่เรียกเก็บครั้งนี้ มีผลกระทบต่อคนส่วนน้อยที่อาศัยอยู่ในส่วนตัวเมือง (urban sector) หาได้มีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ ซึ่งอาศัยอยู่ในส่วนชนบท (rural sector) ไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาระภาษีที่เรียกเก็บเพิ่มขึ้นครั้งนี้ จะตกหนักแก่ผู้ที่มีรถยนต์ส่วนบุคคลในครอบครอง (อ่านบทความของนายเกริกเกียรติ พัฒนาเสวีธรรม ใน *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* ฉบับเดือนมกราคม ๒๕๑๗) ดังนี้ จะเห็นได้ว่า การโจมตีมาตรการทางการคลังของรัฐบาลครั้งนี้ เป็นไปอย่างไรเหตุผลเพียงใด และเป็นไปอย่างไรเห็นแก่ตัวเพียงใด ถ้าหากเรายอมรับว่า ภาระภาษีส่วนใหญ่ตกหนักแก่กสิกร ดังที่ ม.จ. สิทธิพร กฤดากร และนายแดน อัสเซอร์ (Dan Usher) ชี้ให้เห็น การเก็บภาษีเพิ่มขึ้นครั้งนี้ ย่อมมีส่วนช่วยให้ภาระภาษีกระจายจากผู้มีอาชีพทางเกษตรกรรมมาสู่ผู้ที่มิได้มีอาชีพทางเกษตรกรรมมากขึ้น อันเป็นช่องทางหนึ่งในการกระจายรายได้ประชาชาติให้เป็นธรรม

การที่ราคาน้ำมันมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ ประกอบกับการที่กระทรวงการคลังใช้มาตรการทางการคลังบ่อยครั้งขึ้น มีผลในการกระตุ้นให้พ่อค้ากักตุนสินค้าเพื่อเก็งกำไรมากขึ้น อุปทานสินค้าบางประเภทในตลาดจึงมีน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ขณะเดียวกัน การประโคมข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ก็มีส่วนอย่างสำคัญในการกระตุ้นให้

บรรดาแม่บ้าน และ ประชาชนทั้งหลายพากันซื้อสินค้ามาตุนมากขึ้น และนี่เป็นจุดเริ่มต้นใหม่ของปรากฏการณ์ที่เรียกกันว่า 'วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ' ในขณะนี้

๒๕๑๖ ปีแห่งความวุ่นวายยิ่งขึ้น?

ถ้าหากประชาชนทั้งหลายต่างพากันมองการณ์ในแง่ร้ายโดยคาดว่า ราคาสินค้าจะสูงขึ้นไปอีก และพากันแห่ไปซื้อสินค้ามาตุนเพิ่มขึ้นไม่แต่จะทำให้ระดับราคาสินค้าสูงขึ้นเท่านั้นหากทว่ายังช่วยกระตุ้นให้พ่อค้าก็กตุนสินค้าเพื่อเก็งกำไรมากขึ้นอีกด้วย หากการณ์เป็นเช่นนี้ วัฏจักรแห่งภาวะเงินเฟ้อย่อมเกิดขึ้น และสถานการณ์ทางเศรษฐกิจก็จะเลวร้ายลงดังที่คาดไว้ แต่ถ้าหากประชาชนทุกคนมองการณ์ในแง่ดีและไม่พยายามกักตุนสินค้าเพื่อการบริโภคส่วนบุคคลหรือเพื่อการเก็งกำไร สถานการณ์ทางเศรษฐกิจก็จะไม่เลวร้ายกว่าที่ควรจะเป็น แท้ที่จริง แม้ในกลุ่มประเทศผู้ขายน้ำมัน (OPEC) จะประกาศขึ้นราคาน้ำมันถึงกว่าเท่าตัวครั้งนี้ ก็หาได้หมายความว่า เราจะไม่มีมาตรการทางด้านนโยบายในการเตรียมรับภาวะการณ์อันเลวร้ายที่จะเกิดขึ้น ข้อที่น่าเป็นห่วง ก็คือ หากประชาชนส่วนใหญ่คาดการณ์ในทางร้าย และรัฐบาลไม่สามารถสร้างความมั่นใจแก่มวลชนได้ว่า วิกฤติการณ์ที่จะเกิดขึ้นนั้นอยู่ในวิสัยของรัฐบาลจะแก้ไขได้แล้ว ไม่แต่วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจจะเกิดขึ้นจริงๆ เท่านั้น หากทว่ายัง

อาจเป็นจุดจบที่ยังไม่ทันมีจุดเริ่มต้น ของระบอบประชาธิปไตยในเมืองไทยอีกด้วย

ข้อที่เราทั้งหลายต้องยอมรับ ก็คือ ในอนาคตเท่าที่มองเห็นนี้เราจะไม่มีน้ำมันใช้อย่างพุ่มเพี้ยงดังปางก่อน และเราจะต้องซื้อน้ำมันในราคาสูงกว่าเดิมมากเป็นแน่นอน แม้ว่าในเวลา นี้ ประเทศผู้ผลิตน้ำมันบางประเทศจะเพิ่มการผลิตก็ตาม ในประเทศที่ต้องอาศัยพลังงานจากน้ำมันถึงร้อยละ ๘๓ ของพลังงานที่ใช้ทั้งหมด เช่นประเทศไทยนี้ เราย่อมไม่มีการหลีกเลี่ยงผลกระทบอันเกิดจากการขึ้นราคาน้ำมันได้ นี้เป็นความจริงที่เราจะต้องเผชิญไปจนกว่าจะมีการค้นพบแหล่งพลังงานอื่นที่ราคาถูกกว่า หรือราคาถูกเท่าน้ำมัน และจนกว่าลักษณะของยุคทวิภาคจะผันแปรไปในทางที่จะพึงพาน้ำมันน้อยลง

ถ้าหากราคาน้ำมันสูงขึ้นกว่าเท่าตัว เศรษฐกิจไทยจะได้รับผลกระทบอะไรบ้าง ผลกระทบที่เด่นชัด ก็คือ ผลกระทบที่มีต่อราคาอุตสาหกรรมและภาคบริการ การขยายตัวของอุตสาหกรรมจะช้ากว่าที่ควรจะเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมที่อาศัยเทคนิคการผลิตที่ใช้เครื่องจักรเครื่องกลในการผลิตมาก ๆ (capital-intensive technique) ซึ่งต้องพึ่งพาพลังงานจากน้ำมันเป็นสำคัญ แต่ข้อดีก็คือ การที่ราคาน้ำมันสูงขึ้นมากเช่นนี้ ย่อมทำให้อุตสาหกรรมต่างๆ มีแนวโน้มที่จะหันมาใช้เทคนิคการผลิตที่อาศัยแรงงาน

มาก ๆ (labour-intensive technique) มากขึ้น เพราะฉะนั้นเราจึงคาดหวังได้ว่า ในระยะยาว การจ้างงานจะเพิ่มขึ้นและข้อวิตกกังวลว่าการเรียกร้องขอขึ้นค่าจ้างเท่าที่ผ่านมานี้ จะทำให้การว่างงานเพิ่มขึ้นนั้นเป็นข้อวิตกกังวลที่มีมูลน้อยลงหรือเกือบไม่มีมูลเลย อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมที่จะได้รับผลกระทบกระเทือนอย่างสำคัญก็คือ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในกรณีนี้ ความขาดของกิจการโรงแรมย่อมเป็นสิ่งที่คาดได้

แต่การผลิตทางเกษตรกรรมไม่ได้รับผลกระทบกระเทือนจากการขึ้นราคาน้ำมันครั้งนี้ เพราะการผลิตทางเกษตรกรรมเกือบมิได้อาศัยน้ำมันในการผลิตเลย

เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบกระเทือนด้านดุลการค้าและดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ การที่ราคาน้ำมันเพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัว ย่อมทำให้รายจ่ายในการซื้อน้ำมันดิบ และน้ำมันสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัว ทั้งนี้ก็เพราะเหตุผลสำคัญ ๒ ประการ คือ **ประการแรก** น้ำมันที่ใช้ภายในประเทศนั้น แม้จะกลั่นได้เองภายในประเทศ แต่ก็ต้องอาศัยน้ำมันดิบจากต่างประเทศถึงกว่าร้อยละ ๙๙ ของน้ำมันที่กลั่นได้ทั้งหมด เนื่องจากแหล่งน้ำมันที่มีการขุดภายในประเทศซึ่งมีอยู่เพียงแหล่งเดียว คือ ที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ นั้น ผลิตน้ำมันดิบได้น้อยมาก **ประการที่สอง** มีเหตุผลที่น่าเชื่อว่า อุปสงค์ของเราที่มีต่อน้ำมันนั้น มีความยืดหยุ่นต่อราคา

ต่ำมาก เพราะฉะนั้น เมื่อราคาน้ำมันสูงขึ้น รายจ่ายในการซื้อน้ำมันจากต่างประเทศย่อมเพิ่มขึ้นตาม ในปี ๒๕๑๕ ดุลการชำระเงินระหว่างประเทศของเราเกินดุลอยู่ ๓,๙๙๑.๔ ล้านบาท ในปี ๒๕๑๖ ตัวเลขเฉพาะเก้าเดือนแรกเกินดุลอยู่ ๑,๗๒๒.๕ ล้านบาท ส่วนดุลการค้าระหว่างประเทศของเราในปี ๒๕๑๕ ขาดดุลอยู่ประมาณ ๙,๔๐๐ ล้านบาท และในรอบเก้าเดือนแรกของปี ๒๕๑๖ ขาดดุลอยู่ประมาณ ๗,๐๐๐ ล้านบาท เพราะฉะนั้นการขึ้นราคาน้ำมันครั้งนี้ ย่อมมีผลกระทบในทางร้ายต่อดุลการค้าและดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ ในปี ๒๕๑๕ เราซื้อน้ำมันจากต่างประเทศเป็นมูลค่า ๒,๕๓๒ ล้านบาทเศษ **ถ้าหาก** เราต้องใช้เงินในการซื้อน้ำมันเพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัว ดุลการชำระเงินจะมีส่วนเกินดุลน้อยลงมากและอาจต้องขาดดุล เพราะส่วนเกินดุลในปี ๒๕๑๖ มีขนาดเล็กเดียวกับมูลค่าน้ำมันที่จะต้องจ่ายเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกัน ดุลการค้าระหว่างประเทศก็จะเลวร้ายยิ่งไปกว่าเดิม แต่ภาพพจน์ของสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในปี ๒๕๑๗ มิได้เลวร้ายเช่นที่วาดไว้นี้ เพราะการผลิตทางเกษตรกรรมซึ่งเพิ่มขึ้นมากในปี ๒๕๑๖ ทำให้เรามีข้าวส่งออกขายต่างประเทศได้มากขึ้น ขณะเดียวกันการผลิตน้ำมันของประเทศกลุ่มอาหรับ มีผลทำให้ยางสังเคราะห์ผลิตได้น้อยลง และทำให้คนหันมาใช้ยางพาราขึ้นมากขึ้น ทั้งราคาก็สูงขึ้นด้วย เพราะฉะนั้นจึงคาดได้ว่า มูลค่าของสินค้า

ออก ที่ได้จากการขายยางพารา จะสูงขึ้น
 ด้วย แต่เมื่อคำนึงถึงความเป็นไปได้ที่ว่า หาก
 รายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศจากอุตสาหกรรม
 การท่องเที่ยวและการลงทุนจากต่างประเทศ ใน
 ปี ๒๕๑๗ ลดลง ย่อมมีผลกระทบในทางร้าย
 ต่อดุลการชำระเงินระหว่างประเทศได้ เมื่อ
 พิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว แม้ราคาน้ำมันจะสูง
 ขึ้นกว่าเท่าตัว แต่ผลกระทบที่มีต่อดุลการค้าและ
 ดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ ก็มีได้เลวร้าย
 อย่างที่หลายคนคาดคิด ข้อที่น่ายินดี ก็คือ ใน
 เวลานี้ เรามีเงินสำรองระหว่างประเทศจำนวน
 มาก ตามสถิติเมื่อสิ้นเดือนตุลาคม ๒๕๑๖ เงิน
 สำรองระหว่างประเทศมีมูลค่าถึง ๑,๒๓๑.๕ ล้านดอลลาร์
 เปรียบเทียบกัน ซึ่งคิดเทียบกับมูลค่าสินค้าเข้า
 แล้วตกประมาณ ๕-๑๐ เดือน แสดงว่า แม้เรา
 จะไม่มีรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศจากการ
 ขายสินค้าออกเลย แต่เราก็มีเงินสำรองมากพอที่
 จะซื้อสินค้าเข้าได้เป็นเวลาถึง ๕-๑๐ เดือน
 ความข้อนี้ย่อมทำให้ผู้โจมตีนโยบายจารีตนิยม
 ของธนาคารแห่งประเทศไทยลดราวาคอกลงได้
 ไม่มากนัก ข้อที่น่ายินดีอีกข้อหนึ่ง ก็คือการ
 ลดการผลิตน้ำมัน ย่อมทำให้ปริมาณปุ๋ยที่ผลิตได้
 ลดลง เพราะปุ๋ยที่ผลิตได้ในโลกนี้ ส่วนใหญ่
 ต้องอาศัยผลิตภัณฑน้ำมันเป็นวัตถุดิบสำคัญ หาก
 อุปทานปุ๋ยวิทยาศาสตร์น้อยกว่าที่ควรจะเป็น
 การผลิตพืชผลเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าว
 ในอนาคต ย่อมน้อยกว่าที่ควรจะเป็น แต่ไทย

ปวารณสาร

ส. ศิวรักษ์ บรรณาธิการ
 ชรัมภ์เกียรติ กัณธี สารานุกรม

เรื่องในฉบับ

นักการศึกษาระดับผู้อำนวยการ สนทนา
 เรื่อง การบริหารการศึกษาไทย
 ความสัมฤทธิ์ผลของการจัดการศึกษาภาค
 บังคับ ชูเกียรติ อุกะพันธ์
 อนาคตของโลกที่สาม อุทัย คุลเกษม
 วิเคราะห์ข่าวการศึกษาและคอลัมน์ต่างๆ
 ครบครัน

สมัครสมาชิกได้ที่

นางสาวสุดารัตน์ เสรีวัฒน์
 มูลนิธิเสรีธรรมโกเศศ-นาคะประทีป
 ๑๗/๑๕ ถนนพระราม ๔ สามย่าน
 กรุงเทพฯ ๕ โทร. ๕๑๑๖๓๐

วารสารธรรมศาสตร์
 วางตลาดแล้ว
 นายรังสรรค์ ทัศนะพรพันธุ์
 เป็นบรรณาธิการ

ราคา 10 บาท

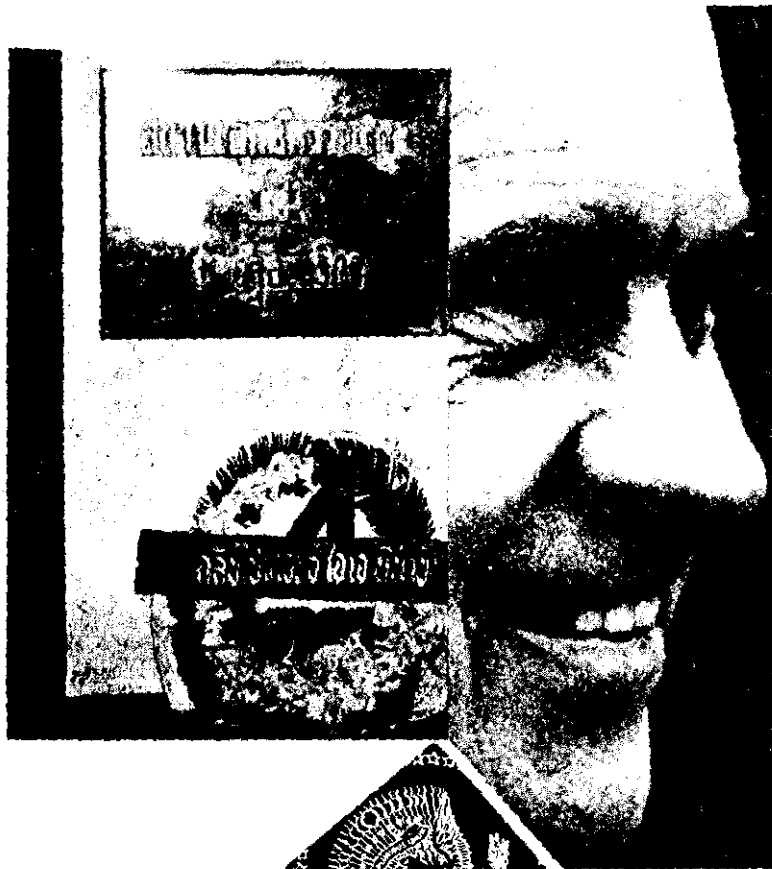
ดูจะไม่ได้รับผลกระทบในแง่ดี เพราะชาวนาไทย ส่วนใหญ่ยังไม่มีการใช้ปุ๋ยอย่างแพร่หลาย ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งปุ๋ยที่ใช้ภายในประเทศ ผลิตขึ้นจากถ่านหินลิกไนท์เป็นส่วนใหญ่ เพราะ ฉะนั้นข้าวไทยจึงน่าจะมียาฆ่าแมลงในตลาดระหว่าง ประเทศมากขึ้น ขณะเดียวกัน การขาดแคลน ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ในอนาคตย่อมทำให้ความพยายาม ที่จะให้มีการปฏิวัติเขียว (Green Revolution) ต้องประสบอุปสรรคสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน ประเทศที่เป็นลูกค้ารายสำคัญของเรา เช่น ฟิลิปปินส์ อินโดเนเซีย และมาเลเซีย ความหวัง ของประเทศเหล่านี้ ที่จะพึ่งพาตนเองด้วยการ ปฏิวัติทางเกษตรกรรม เพื่อให้สามารถผลิตข้าว ให้พอเพียงแก่การบริโภคภายในประเทศนั้น จึง เป็นความหวังที่ห่างไกลออกไปมากขึ้น และต้อง กลับหันมาพึ่งข้าวไทย ดังที่เป็นมาในอดีต เพราะ ฉะนั้นเมื่อพิจารณาในระยะยาว หากแนวโน้ม ในเรื่องนี้ยังไม่เปลี่ยนแปลง ตลาดข้าวไทยแลดู แจ่มใส

ในส่วนของเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนน้ำมัน รัฐบาลคงไม่อาจแก้ไขได้มากนัก เพราะการขาด แคลนน้ำมันที่เกิดขึ้นครั้งนี้ เกิดขึ้นจากนโยบาย โดยจงใจของกลุ่มประเทศผู้ขายน้ำมัน เพราะ ฉะนั้นหนทางแก้ไขจึงไม่มีอะไรดีไปกว่านโยบาย การประหยัด ดังที่รัฐบาลชุดปัจจุบันได้เรียกร้อง อยู่แล้ว แม้รัฐบาลจะเพียรหาน้ำมันจากแหล่งอื่น แยกเช่นจากจีนแผ่นดินใหญ่นั้น ก็คงไม่สามารถ

แก้ปัญหาได้มากนัก เพราะไม่แต่แหล่งน้ำมัน แหล่งอื่นนอกเหนือจากตะวันออกกลางจะไม่มีน้ำ มันจะขายให้เราได้อย่างพอเพียงเท่านั้น หาก ทว่าการที่เราได้น้ำมันจากแหล่งอื่น อาจเป็นข้อ อ่างในการลดส่วนแบ่งขัณฑ์น้ำมัน จากตะวันออก กลางอีกด้วย

แต่ผลกระทบที่สำคัญ ซึ่งเป็นที่วิตกกังวล โดยทั่วไปในขณะนั้นก็คือ ผลกระทบที่มีต่อ ระดับราคาและค่าครองชีพ แท้ที่จริง แม้การขึ้น ราคาน้ำมันจะมีผลทำให้ต้นทุนการขนส่งและต้น ทุนการผลิตทางอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น แต่เมื่อ พิจารณาดังอัตราส่วนของต้นทุนการผลิต ส่วนที่ เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับน้ำมัน เมื่อเทียบกับต้นทุน การผลิตทั้งหมดแล้ว ราคาสินค้าไม่น่าจะสูงขึ้น มาก แต่การที่ราคาสินค้าประเภทต่างๆ เพิ่มขึ้น อย่างมากมายเช่นนี้ น่าจะเป็นผลจากการกักตุน สินค้าเพื่อเก็งกำไร และการคาดหวัง (expectation) ของประชาชนในทางร้าย ซึ่งยังผลให้มี การคุนสินค้ากันขนานใหญ่ ดังที่ได้อธิบายข้างต้น เพราะฉะนั้นการแก้ปัญหาจึงน่าจะอยู่ที่การทำให้ ประชาชนเชื่อมั่นใน ประสิทธิภาพการแก้ปัญหา ของรัฐบาลประการหนึ่ง กับการจัดองค์ประกอบ ของการผูกขาดในอุตสาหกรรมต่าง ๆ อีกประการ หนึ่ง หากไม่แล้วสถานการณ์ก็จะเลวร้ายกว่าที่ควร จะเป็น

รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์

๒๔ เบื้องหลังการจารกรรม ของสหรัฐฯต่อประเทศ ไทย

ผู้สื่อข่าวพิเศษของเรา

ช่วงเวลาระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๖๗ — ๑๙๖๙ เป็นช่วงชีวิตที่ข้าพเจ้าได้มีโอกาสได้เข้าไปปฏิบัติ งานค้นคว้าและวิจัย ให้กับสถาบันวิจัยทางทหาร ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีชื่อเรียกว่า Advance Research Project Agency หรือย่อๆ ว่า ARPA อันเป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อกระทรวง

กลาโหมสหรัฐอเมริกา ซึ่งรัฐบาลสหรัฐ ฯ ตั้ง
หน่วยงานนี้ขึ้นปฏิบัติงานค้นคว้า วิจัยหรือถ้าจะ
พูดอีกทีก็คือ สืบความลับในด้านการรักษาความ
ปลอดภัยและเอกราชของประเทศต่างๆ เพื่อราย
งานให้สหรัฐ ฯ โดยตรง หน่วยงานนี้สหรัฐ ฯ ได้
จัดตั้งขึ้นดำเนินงานในประเทศต่าง ๆ ในตะวันออก
กลาง และเอเชียหลายแห่งด้วยกัน การ
ดำเนินงานของหน่วยงานนี้โดยมารัฐบาล (ทหาร
โง่ ๆ) ของหลายประเทศได้ให้ความร่วมมือสนับ
หนุนเป็นอันดี สำหรับในสยามประเทศของเรา
นั้นหน่วย ARPA ปฏิบัติงานโดยอาศัย หูตา
และมือเท้า ของทหารหาญของชาติไทยเราเอง
โดยร่วมประสานและปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดกับ
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการทหาร (วพท) ซึ่งมีชื่อ
เรียกเป็นภาษาต่างชาติอย่างโก้หรูว่า Military
Research Development Centre (MRDC)
ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ประสานงานใกล้ชิดกับกองบัญชา
การกลางปราบปรามคอมมิวนิสต์ (กอ. ปค.)
ของ พล. ท. สายหยุด เกิดผล หรือที่ฝรั่งเรียก
กันว่า Communist Suppression Operation
Centre (CSOC)

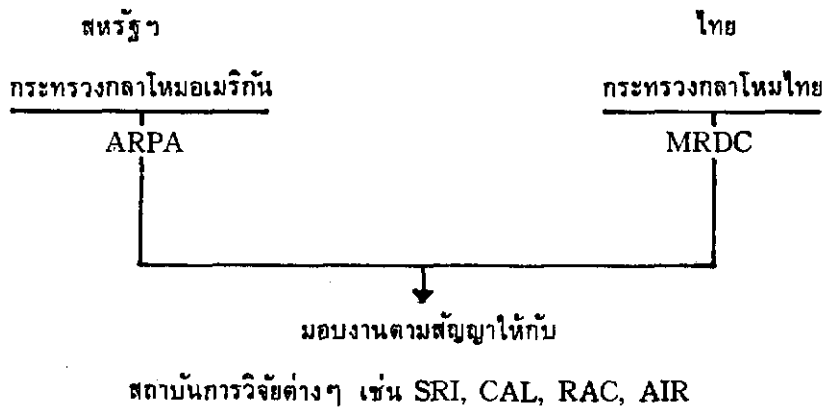
ข้าพเจ้าถือว่าช่วงชีวิตตอนนั้นของข้าพเจ้า
เป็นช่วงชีวิตที่มีค่าที่สุด ระยะเวลา ๒-๓ ปีนั้น
เอง ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกถึงความอบอุ่นของสายเลือด
แห่งความเป็นประชาชนคนไทยได้อย่างมากที่สุด
ทำให้ข้าพเจ้ามีความเข้าใจในความเอาใจเอา
เปรียบของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้อย่างแท้จริง

และได้เห็นความซื่อสัตย์ของคนไทยบางคน และ
ผู้ยิ่งใหญ่ในวงราชการสมัยนั้นอย่างแจ่มกระจ่างที่
สุด

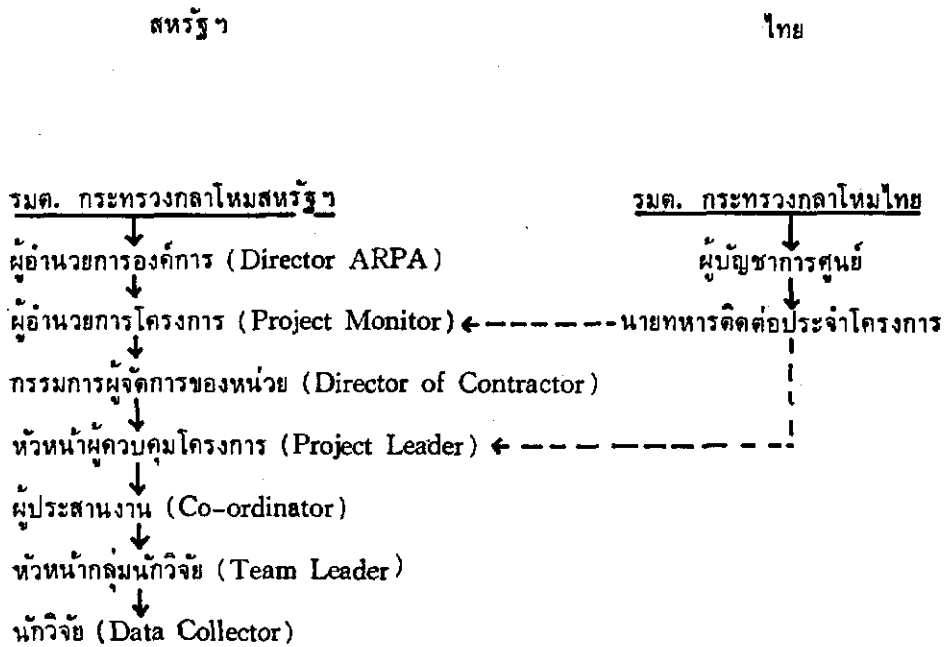
หน่วยงานที่ข้าพเจ้าสังกัดอยู่นั้นเป็นหน่วย
งานที่เรียกว่าเป็น Contractor รับเหมามาปฏิบัติ
งานให้กับหน่วย ARPA เฉพาะงานไป ส่วน
มาก Contractors เหล่านี้จะแฝงร่างเข้ามาในรูป
นักวิชาการ ในนามของสถาบันวิจัยของมหาวิทยา
ลัยมีชื่อต่างๆ ในสหรัฐ ฯ เช่น Standford
Research Institute (SRI) ของมหาวิทยาลัย
Standford Cornell Aeronautical Lab.
(CAL) ของมหาวิทยาลัยคอร์เนล หรือในนาม
ของสถาบันวิจัยชื่ออื่น ๆ เช่น Research
Analysis Corporation (RAC) หรือ Ame-
rican Institute of Research (AIR) เป็นต้น
การแฝงเข้ามาในรูปและในนามของนักวิชาการ
เช่นนี้ ทำให้คนไทยโดยทั่วไปหลงเข้าใจผิดใน
วัตถุประสงค์แห่งการปฏิบัติงานไปหมด และไม่
มีความเคลือบแคลงในการดำเนินงานของหน่วย
งานเหล่านี้เลย ข้าพเจ้ามาร่วมงานกับคนพวกนี้
ก็ด้วยความหวังอันสูงส่ง ที่จะทำงานวิจัยทางด้าน
สังคมอันเป็นงานที่ข้าพเจ้ารัก แต่ก็ผิดหวังอย่าง
สิ้นเชิง ถึงกระนั้นข้าพเจ้าก็ได้ดลใจตัวเองไปมาก
มายนัก มีบางสิ่งบางอย่างช่วยคลายใจให้ข้าพเจ้ารู้
สึกตัวก่อนที่จะสายเกินไป

หน่วยงานที่ข้าพเจ้าเข้าปฏิบัติงานนั้นคือ
หน่วยงานของ Standford Research Institute

ผังการจ้ดองต้การจารกรรณไทย-สหรัฐ ฯ

ผังการจ้ดต้วับุคคลและสาขางาน

(SRI) และภารกิจที่ข้าพเจ้าได้รับมอบหมาย ให้ปฏิบัติก็คือการทำงานในโครงการ Border Control System คือการรักษาความปลอดภัย และควบคุมบริเวณชายแดนของประเทศ ในฐานะผู้ประสานงานของโครงการ พื้นที่การปฏิบัติงานของโครงการนี้คืออาณาเขตซึ่งติดต่อกับราชอาณาจักรลาวทั้งหมด ซึ่งกินอาณาบริเวณตั้งแต่จังหวัด เชียงราย น่าน อุตรดิตถ์ เลย หนองคาย นครพนม ลงมาจนถึงอุบลราชธานี การค้นคว้าและวิจัยจะแบ่งกันทำเรื่อยลงมาที่ละจังหวัด โดยทางหน่วยงานจะจัดสายงานโดยมีหัวหน้าควบคุมโครงการ (Project Leader) ซึ่งเป็นชาวอเมริกันและมีผู้ช่วยอีก ๒ คนเป็นชาวอเมริกันเช่นกัน ซึ่งงานของหน่วยจะต้องรายงานขึ้นตรงต่อผู้วางแผน (Project Monitor) ซึ่งเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ ในหน่วย ARPA โดยมากเป็นนายทหารนอกราชการที่เปลี่ยนตำแหน่งมาเป็นข้าราชการพลเรือนสังกัดกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ บนสถานที่ทำงาน ซึ่งสมัยนั้นตั้งอยู่ที่ อาคารสิริณี ถนนเพลินจิต จะมีอุปกรณ์สื่อสารพร้อมมูล ที่จะสามารถติดต่อกับทาง Pentagon ได้โดยตรงทันที เช่น เครื่อง Telex และ โทรศัพท์ทั่วโลก ซึ่งเรียกผ่าน Operator ทหารสหรัฐฯ สามารถพูดกับ Pentagon และฐานทัพของทหารสหรัฐฯ ทั่วโลก ผู้ที่ลงมือทำการค้นคว้าและวิจัยเพื่อเสนอรายงานนี้ ก็คือคนไทยเรานี่เอง บุคคลสัญชาติไทยที่จะเข้ามาปฏิบัติงานนี้

ได้ จะต้องเป็นผู้ผ่านการสอบประวัติจากหัวหน้าฝ่ายไทย (สันติบาลหรือกรมประมวลข่าวกลาง) และทางฝ่ายสหรัฐฯ และได้รับรองแล้วว่าให้เป็นผู้ดำเนินงานเช่นนั้นได้ เจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยทุกคนจะต้องมีบัตรซึ่งเรียกว่า Security Clearance ในบัตรนั้นจะบ่งไว้ว่า บุคคลผู้เป็นเจ้าของบัตร จะได้รับการยินยอมให้ปฏิบัติงานได้ถึงขั้นใด เช่น ขั้น ปกปิด ลับ ลับมาก หรือลับสุดยอด (โดยปกติแล้วจะไม่มีเจ้าหน้าที่พลเรือนไทยคนใดได้ทราบความลับชั้นลับสุดยอดเลย) ในการออกสำรวจวิจัย เราจะแบ่งนักวิจัยออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน แต่ละกลุ่มมีหัวหน้าควบคุม ๑ คน สำหรับโครงการนี้ เรามีด้วยกันทั้งหมด ๓ กลุ่ม ออกปฏิบัติงานท้องที่ชายแดนพร้อมกัน ในท้องที่ต่างๆ กันของจังหวัดแต่ละจังหวัด โดยมีผู้ประสานงาน (Coordinator) คือตัวข้าพเจ้าเองทำหน้าที่ติดต่อประสานงาน ระหว่างผู้ควบคุมโครงการกับนักวิจัยทุก ๆ กลุ่ม แต่ละเดือนพวกเราใช้เวลาประมาณ ๒๐ วันออกท้องที่ (Field trip) ชายแดนต่างๆ และอีก ๑๐ วันในกรุงเทพฯ เพื่อมารวบรวมเขียนรายงานจากข้อมูลต่างๆ ที่ได้มาเสนอต่อ Project Leader ซึ่งจะได้รวบรวมรายงานทั้งหมดส่งให้กับ ARPA ต่อไป วันแล้ววันเล่า เดือนแล้วเดือนเล่า ที่พวกเราต้องเข้าไปอยู่ในป่า นอกกลางดินกินกลางทรายกับชาวบ้าน ซึ่งบางแห่งพูดได้แต่ภาษาพื้นเมืองของท้องถิ่นนั้นอย่างเดียว ดังนั้นพวกเราจึงต้องมีใคร

อย่างน้อยหนึ่งคนในกลุ่มที่จะพูดภาษาเหนือหรือ
อีสานได้ (เพื่อป้องกันการรอดตาย หรือถูกเหยียบ
ตาย) ภารกิจของพวกเราก็คือ การเก็บตัวเลข
และข้อมูลต่าง ๆ ทั้งหมด เพื่อจะนำมาวิจัยถึง
สภาพสังคมและความเป็นอยู่ การติดต่อคมนาคม
ระหว่างกันและกัน และการติดต่อข้ามแดน รวมทั้ง
ลักษณะทางยุทธศาสตร์ของหมู่บ้านชายแดน
ไทย—ลาวทุกจังหวัด เพื่อวางแผนควบคุมรักษา
ความปลอดภัยบริเวณชายแดน และเพื่อป้องกันการ
การรุกรานและบ่อนทำลายของ “ผู้ก่อการร้าย
คอมมิวนิสต์” (อนิจจา...ชาวไทยในชนบททุ
กัณฑารที่นำส่งสาร พวกท่านก็โดนข้อหาคล้าย
คลึงกันกับนักประชาธิปไตย ๑๓ คนที่ริเริ่มคำนิ
หาการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ เมื่อกลางเดือนตุลาคม
๒๕๑๖ นะแหละ)

ตัวเลขข้อมูลดิบ (Raw Data) ที่เราเก็บ
นั้น จำแนกออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ ๒ กลุ่มคือ
ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับด้าน Socio-Economics และ
ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับด้าน Security การหาข้อมูล
นั้นเราเก็บจากทั้ง Primary Sources และ
Secondary Sources การเก็บจาก Primary
Sources ก็คือการสอบถามจากปากคำของชาว
บ้านในหมู่บ้านแต่ละแห่งเท่านั้น และการสังเกต
หรือนับหา frequency ต่าง ๆ ด้วยตัวของเราเอง
ส่วนที่เป็น Secondary Sources นั้นก็คือเก็บ
จากตัวเลขสถิติต่าง ๆ ที่ตัวแทนรัฐบาลในท้องถิ่น
นั้น ๆ เก็บรวมไว้ เช่นที่อำเภอและจังหวัด ซึ่ง

เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่เรารวเอง
แล้ว มักจะได้ตัวเลขที่ไม่ค่อยจะตรงกันเลย ตัว
เลขต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมากมาย ซึ่งแสดงให้เห็น
ว่าสถิติต่าง ๆ ของทางราชการนั้นถ้าไม่ใช่ตัว
เลขที่ล้ำสมัยอย่างมากมายแล้ว ก็น่าจะเป็นตัวเลข
ซึ่งคิดคำนวณกันขึ้นเอาเองมากกว่าจะเป็นตัวเลข
ซึ่งเก็บจากการสำรวจที่แท้จริง เป็นเช่นนั้นเองผู้
บริหารของประเทศเรา (ซึ่งฟังแต่รายงานของ
ทางราชการ) หรือรัฐบาลแห่งกรุงเทพมหานคร
ของเรา จึงไม่รู้จักราษฎรในชนบทและไม่รู้ความ
เป็นไปอันแท้จริงของประชาชนส่วนมากของประเทศ
เองเสียเลยก็ว่าได้

ในบรรดารายละเอียดปลีกย่อยทั้งหมดที่เรา
ขอกทำการสำรวจเก็บข้อมูลนั้น หัวข้อที่นับได้ว่า
เป็นข้อมูลสำคัญในด้าน Socio-Economics ก็
คือเรื่องเกี่ยวกับ *แบบแผนการดำเนินชีวิต* (Living
Pattern) ของชาวไทยในชนบทชายแดน
แต่ละแห่ง ว่าเป็นอยู่อย่างไร การทำงาน
อาชีพอะไร การหมุนเวียนของคนในหมู่บ้านแต่
ละแห่งเป็นอย่างไร ในที่หนึ่ง ๆ มีการหมุนเวียน
ของประชากรมากน้อยแค่ไหน ออกไปทำงานอะ
ไร ไปไกลเพียงไหน ไปติดต่อกับใครบ้าง ความ
เป็นอยู่นั้น อยู่ดีกินดีแค่ไหน ยากจนข้นแค้น
หรือว่าพอมีพอกิน ผลผลิตที่ได้จากการเกษตร
กรรมนั้นพอเพียงกับความต้องการในหมู่บ้านหรือ
เปล่า หรือว่ามีเหลือพอที่จะนำออกขายเป็นราย
ได้แก่ท้องถิ่นนั้น ๆ ในท้องที่แต่ละแห่งมีอะไร

เป็นผลผลิตหลัก การติดต่อค้าขายติดต่อกับใคร มีพ่อค้าคนกลางบ้างหรือเปล่า ฯลฯ ดังนั้นเป็นต้น ในส่วนของความปลอดภัยนั้นได้มีการเก็บข้อมูล ในส่วนที่เกี่ยวกับเหตุการณ์คุกคามที่เกิดขึ้น ว่ามีความถี่บ่อยครั้งเพียงไร ร้ายแรงสักเท่าใด เป็นการรุกรานจากภายนอกประเทศ หรือว่าเป็นการ ก่อเหตุจากภายในท้องถิ่น เป็นการโจมตีโดยเบ็ด เฝย หรือลักลอบ การปฏิบัติการตอบโต้ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาล สมรรถนะ และกำลังของเจ้าหน้าที่ เช่น ตำรวจตำบล (T.P. = Tambon Police) ตำรวจชายแดน (B.P.P. = Border Patrol Police) และหน่วยอาสาสมัครชุดคุ้ม ครองหมู่บ้าน (V.D.C. = Village Defense Corpse) ซึ่งเป็นกำลังที่จัดตั้งขึ้นโดยใช้คนใน ท้องถิ่นนั้นของการร่วมมือระหว่างหน่วยต่างๆ ของ ทางการ และการติดต่อข้ามพรมแดนของประ ชาชนว่ามีมากน้อยเพียงไร ข้ามไปมาเพื่ออะไร การลักลอบขนส่งสินค้าหรืออาวุธข้ามแดน มีบ้าง หรือไม่เพียงใด

ในฐานะนักวิจัยผู้หนึ่งซึ่งได้ใกล้ชิดกับงานใน โครงการมาพอสมควร ข้าพเจ้าจึงขอตั้งข้อสังเกต ไว้บางประการดังนี้คือ

๑. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารไทย ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงการนี้โดยตรง นั้น ปราศจากประสิทธิภาพ และขาดความเอา ใจใส่ในการงาน เจ้าหน้าที่ฝ่ายศูนย์วิจัยและพัฒนา การทหาร (ว.พ.ท.) นั้น ปฏิบัติงานประหนึ่ง

ว่าตนมีหน้าที่แต่เพียงเป็นผู้คอยรับใช้บริการให้ ความสะดวกเพียงแต่ในด้านการติดต่อแนะนำเจ้า หน้าที่ของโครงการให้ได้รับความร่วมมือกับฝ่าย ราชการส่วนท้องถิ่นเท่านั้น ขาดความรับผิดชอบ ในด้านการติดตามผลงานต่างๆ และขาดความสนใจว่าผลงานที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายอเมริกันรวบรวมเสนอ มานั้น มีความถูกต้องเพียงไร ทุกครั้งที่ออกร่วม ปฏิบัติงาน field trip นายทหารผู้รับผิดชอบ (อย่างน้อยก็ในหน้าที่ Liaison Officer) จะไป ด้วยก็เพียงแค่ระดับจังหวัด ไม่เคยได้ออกงาน ท้องที่อย่างแท้จริงเลย เมื่อได้รับเบาะเสียงสนาม ไปแล้ว ก็ปฏิบัติราวกับว่าเบาะเสียงที่ตนได้รับไป นั้นก็เพียงเพื่อสำหรับใช้จ่ายในการ ทักสนาจรตัว จังหวัดต่างๆ เท่านั้นเอง ข้อมูลดิบต่างๆ ที่ได้ มานั้น เจ้าหน้าที่ของฝ่ายรัฐบาลไทยไม่เคยตรวจสอบอัตราของความเป็นจริงเลย หากเจ้าหน้าที่ สสำรวจจะเขียนขึ้นเอาเองแล้ว ก็ไม่มีทางที่ใครจะ ทราบได้ โครงการนี้จะกลายเป็นผลงานที่เขียน ขึ้นอย่างเลื่อนลอย

๒. การเขียนรายงานขั้นสุดท้าย (Final Report) ที่พิมพ์ออกเสนอเป็นทางการนั้น ไม่ได้ ให้ข้อเท็จจริงมากเพียงพอ เป็นการเขียนเฉพาะ ที่จะแสดงให้เห็นถึงส่วนดีแต่ด้านเดียว ส่วนด้าน ที่เป็นข้อบกพร่อง หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เป็น ข้อควรตำหนิที่ได้พบนั้น จะไม่มีการนำมาเขียน ในรายงานเลย เช่นการทุจริตในหน้าที่ของหน่วย ราชการบางหน่วย ที่นักวิจัยได้ไปพบเข้าโดยบัง

เอื้อ เช่นในวงการทหารในต่างจังหวัดบางแห่ง มีการทุจริตยกยอกเงินเบี้ยเลี้ยงประจำวัน ที่พวกอาสาสมัครชุดคุ้มครอง (อ.ส.) ควรจะได้รับ หน่วยพลธิการในบางจังหวัดได้หักเงินเบี้ยเลี้ยงส่วนใหญ่ไว้ไว้โดยอ้างว่าจ่ายเป็นอาหารกระป๋อง หรือเครื่องนุ่งห่มให้แทน ทั้ง ๆ ที่เครื่องอุปโภค บริโภคเหล่านั้นเป็นของที่ได้อามา โดยการรับ บริจาคจากองค์กรหรือห้างต่างๆ โดยมีต้องซื้อหา หรือบางแห่งนักวิจัยได้พบว่า มีการลักลอบนำ สินค้าหรืออาวุธข้ามแดน โดยที่เจ้าหน้าที่ฝ่าย ปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ลักลอบทำการค้านั่นเอง ซึ่งเป็นเรื่องซึ่งมีหลักฐานยืนยันได้อย่างเพียงพอ แต่เมื่อนักวิจัยนำเรื่องเหล่านี้ มาเขียนลงในรายงานก็กลับถูกขอร้องให้ระงับเสีย เพราะเกรงว่าจะกระทบกระเทือนถึงผู้มีอิทธิพล ในวงราชการ ทหาร — ตำรวจบางท่าน และยังไปกว่านั้นข้อมูล อันเป็นหลักฐานทั้งหลายยังถูกเรียกเก็บไปทำลาย หมดสิ้น

๓. ข้อสังเกตประการที่สามนั้นเป็นประการ สำคัญที่ก่อให้เกิดนักวิจัยส่วนมากเกิดความรู้สึกไม่แน่ใจขึ้นมา กำลังปฏิบัติงานเพื่อใครกันแน่ รัฐบาล อเมริกันหรือว่ารัฐบาลไทย ที่จะเป็นฝ่ายได้รับ ประโยชน์จากการปฏิบัติงานนั้นมากกว่ากัน สาเหตุ ที่มาแห่งความรู้สึกไม่แน่ใจนี้ก็คือ ข้อมูลดิบต่างๆ ที่นักวิจัยเก็บรวบรวมอย่างละเอียดละออ นั้น เป็น ข้อมูลที่ให้ความรู้ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจและ ความปลอดภัยของพื้นที่อาณาบริเวณที่อยู่ในเขต

วิจัย ซึ่งถ้าฝ่ายรัฐบาลไทยจะเอาใจใส่ให้นำมาใช้ให้ ถูกต้องแล้วก็จะบังเกิดผลดีอย่างแท้จริงแก่ประเทศ แต่การกลับเป็นไปในด้านตรงกันข้าม ข้อมูลดิบ ทั้งหมดตกเป็นกรรมสิทธิ์ของฝ่ายอเมริกันแต่ฝ่าย เดียว ไม่มีการเก็บรวบรวมไว้ให้กับทางฝ่ายไทย และไม่มีแม้แต่สำเนา (ซึ่งควรจะมีอีกชุดหนึ่ง) เพื่อที่จะให้รัฐบาลเราได้ข้อเท็จจริงต่างๆ ได้เลย เอกสารทุกชิ้น ไม่ว่าจะจะเป็นกระดาษร่างหรือ แผนที่หรือเศษกระดาษต่าง ๆ ถ้าไม่นำส่งให้กับ Project Leader แล้วก็จะมีการนำที่มากับ กวาดเศษกระดาษต่าง ๆ นำไปเข้าเครื่องทำลาย (Shreding Machine) เพื่อนำไปเผาต่อไป

รายงานที่ทางฝ่ายรัฐบาลไทยจะได้ทราบก็คือ ประมวลเรื่องราวต่าง ๆ ที่ Project Leader เขียนขึ้น หรือหากจะกล่าวอย่างง่าย ๆ ก็คือ *ทาง ฝ่ายไทยจะได้เรียนรู้เฉพาะเท่าที่ฝ่ายอเมริกัน ต้องการให้รู้เท่านั้น* ส่วนข้อปลีกย่อยต่างๆ ซึ่ง มีความสำคัญเหนือขึ้นไปนั้น ทางฝ่ายอเมริกัน เท่านั้นที่จะเก็บไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้

ตั้งได้กล่าวมาแต่ต้นแล้วว่า อเมริกันส่วน มาก (ถึง ๘๐—๙๐%) ที่เข้ามาปฏิบัติงาน ในบริษัทซึ่งเป็น Contractors ทั้งหลายนั้น เป็นทหารนอกราชการเสียโดยมาก จึงเป็นเหตุ ชวนให้คิดไปว่า รัฐบาลอเมริกันส่งทหารเข้ามา ศึกษาภูมิประเทศและสภาพความเป็นอยู่ของดิน แดนอันเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของไทย โดยแฝง รูปเข้ามาในนามของนักวิชาการและคนอเมริกัน

พยายามที่จะเรียนรู้ความเป็นไปทุกอย่างในราชอาณาจักรไทย ให้ได้มากที่สุดทุก ๆ ตารางนิ้ว กรมแผนที่ทหารของไทยจะทราบบ้างหรือไม่ ว่าแผนที่ประเทศไทยซึ่งใช้อยู่ในส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับทหารอเมริกัน ในราชอาณาจักรไทยนั้นละเอียดละออมากที่สุดกว่าที่เคยปรากฏในที่ใด ยิ่งไปกว่านั้น การออกสำรวจของพวกเราในโครงการนั้นๆ ยังจะต้องรвыงานลงไปในทุกจุดบนแผนที่ (ซึ่งทางฝ่ายอเมริกันแจกให้มา) หากจะมีบ้านเพิ่มขึ้นอีกสัก ๑-๒ หลังคาเรือน หรือหากจะมีการไถ่นำป่าเพื่อทำเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นอีกสัก ๒๐ ตารางเมตร อาจจะทำให้โดยไม่ได้ผิดพลาดว่า เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของฝ่ายอเมริกันนั้น รู้จักผู้คนพลเมืองและภูมิประเทศของเมืองไทยดีกว่าละเอียดถี่ถ้วนกว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยมากนัก

แต่เราจะไปโทษใครนอกจากรัฐบาลไทยเราเอง ที่ปล่อยปละละเลยไม่สนใจติดตามผลงาน และก่อนที่จะอนุญาตหรือทำความตกลงร่วมมือใดๆ กับต่างชาตินั้น ไม่ใช่พิจารณาญาณและศึกษาข้อเสนอนั้นๆ ให้ละเอียดถี่ถ้วนเสียก่อน เปิดโอกาสและยอมใช้กำลังคนของไทยเราเองไปปฏิบัติงานซึ่งผลได้ผลดีทั้งหลายเป็นของต่างชาติไปเสียเป็นส่วนใหญ่ นายทหารชั้นผู้ใหญ่บางคนทั้ง ๆ ที่อาจจะรู้ดีอยู่แล้วว่า การยินยอมให้ต่างชาติที่เข้ามาศึกษาแผ่นดินไทยทุกตารางนิ้วนั้น เป็นมีดสองคม

ซึ่งอาจจะพันคอคนไทยด้วยกันเองได้ทุกเมื่อ แต่ก็ยังยอมตกลงให้เป็นไปตามนั้น เพื่ออะไร เพื่อเงิน เพื่ออำนาจ หรือเพื่อต้องการสนับสนุนจากชาติที่ได้ชื่อว่า เป็นมหาอำนาจให้หนุนหลังตนให้ตั้งอยู่บนเก้าอี้ที่นั่งอยู่ได้ต่อไป

โครงการ Border Control System สำเร็จเสร็จสิ้นไปแล้วด้วยการเสนอแนะไปในทางที่จะให้ราชอาณาจักรไทยต้องตัดพืดั้งตัดญาติขาดมิตรกับลาว ซึ่งเป็นเสมือนญาติ ชาวไทยและชาวลาวซึ่งมีความเป็นอยู่ในแบบเดียวกัน พูดภาษาเดียวกัน นับถือพุทธศาสนาด้วยกัน แม้กระทั่งนับถือองค์พระประมุขร่วมกัน ข้าพเจ้าเคยไปที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งชื่อปากหมัน ในเขตอำเภอคำชะอี จังหวัดเลย เป็นหมู่บ้านซึ่งตั้งอยู่สองฝั่งแม่น้ำหมันสายเล็กๆ ซึ่งเป็นเส้นกันพรมแดนไทย-ลาว มีสะพานไม้ไผ่คู่ทอดข้ามเพื่อใช้สัญจรไปมา แทบทุกบ้านในหมู่บ้านนั้น มีพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตั้งอยู่คู่กันกับขององค์พระมหากษัตริย์แห่งลาว ชาวบ้านเรียกว่าพ่ออยู่หัวเมืองใต้และพ่ออยู่หัวเมืองเหนือ ประชากรในท้องถิ่นชายแดนเหล่านี้ ไม่ยอมรับรู้ความเป็นคนไทยหรือคนลาว เขายอมรับตัวเองเข้ากับท้องถิ่นที่เขาเกิดและอยู่มาก่อนเท่านั้น บางครอบครัวมีบ้านเรือนอยู่ในเขตพรมแดนของไทย แต่ไปทำไร่ไถนาปลูกพืชผลอยู่ในอาณาเขตลาว และในทำนองเดียวกันพวกที่ตั้งบ้านช่องอยู่ในแดนลาว ซึ่งเข้า

มาทำมาหากินอยู่ในเขตพรมแดนของไทย รัฐบาล
ทำถูกแล้วหรือที่จะวางมาตรการต่างๆ เพื่อที่จะ
ทำลายความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ของแต่
ละท้องถิ่นที่มีอยู่บ่อยๆ บินให้หมดไป ด้วย
การควบคุมและการวาง Sensor ต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิด
เกิดความแตกแยกวิวาทฉวฉว แบ่งเขาแบ่งเราเกิด
ขึ้น หากประชาชนตามหัวเมืองชายแดนลุกขึ้น
แบ่งเขาทะเลาะเบาะแว้งกันขึ้นแล้ว ผลที่จะตาม
มานั้น ข้าพเจ้าไม่อยากจะหลับตานึกถึงภาพเสีย
ด้วยซ้ำ ผู้ที่จะรับกรรมไม่ใช่ใครเลย คือพี่น้อง
คนไทยและคนลาว ซึ่งเป็นคนผิวเหลืองๆ จมูก
แบนๆ ด้วยกันทั้งนั้น ความแตกแยกยิ่งรุนแรง
มากขึ้นเท่าใดก็จะเป็นเหตุผลที่ดีมากขึ้นเท่านั้น
สำหรับชาติมหาอำนาจที่ยื่นมือเข้ามาอาศัยผืน
แผ่นดินของเราเป็นที่วางกองอาวุธ และกำลัง
คนที่ล้นงาน ล้นประเทศของเรา เพียงด้วย
เหตุผลสั้นๆ ที่จะช่วยรักษาความสงบเรียบร้อย
เพื่อให้ความช่วยเหลือทางทหาร

ก็ถ้าหากว่าประเทศในแฉลมทองของเราสงบ
ราบคาบดีแล้ว การช่วยเหลือทางทหารและทหาร
ทั้งหลายจะมีความหมายอะไรกัน ลองคิดกันดูสัก
นิดเถิดว่า ใครเป็นผู้ต้องการให้เกิดความไม่สงบ
ขึ้น เพื่อพวกที่มีหน้าที่และอาชีพในการปราบ
ปรามเพื่อรักษาความสงบ จะได้มีทางดำเนิน
อาชีพเพื่อเลี้ยงชีพต่อไป

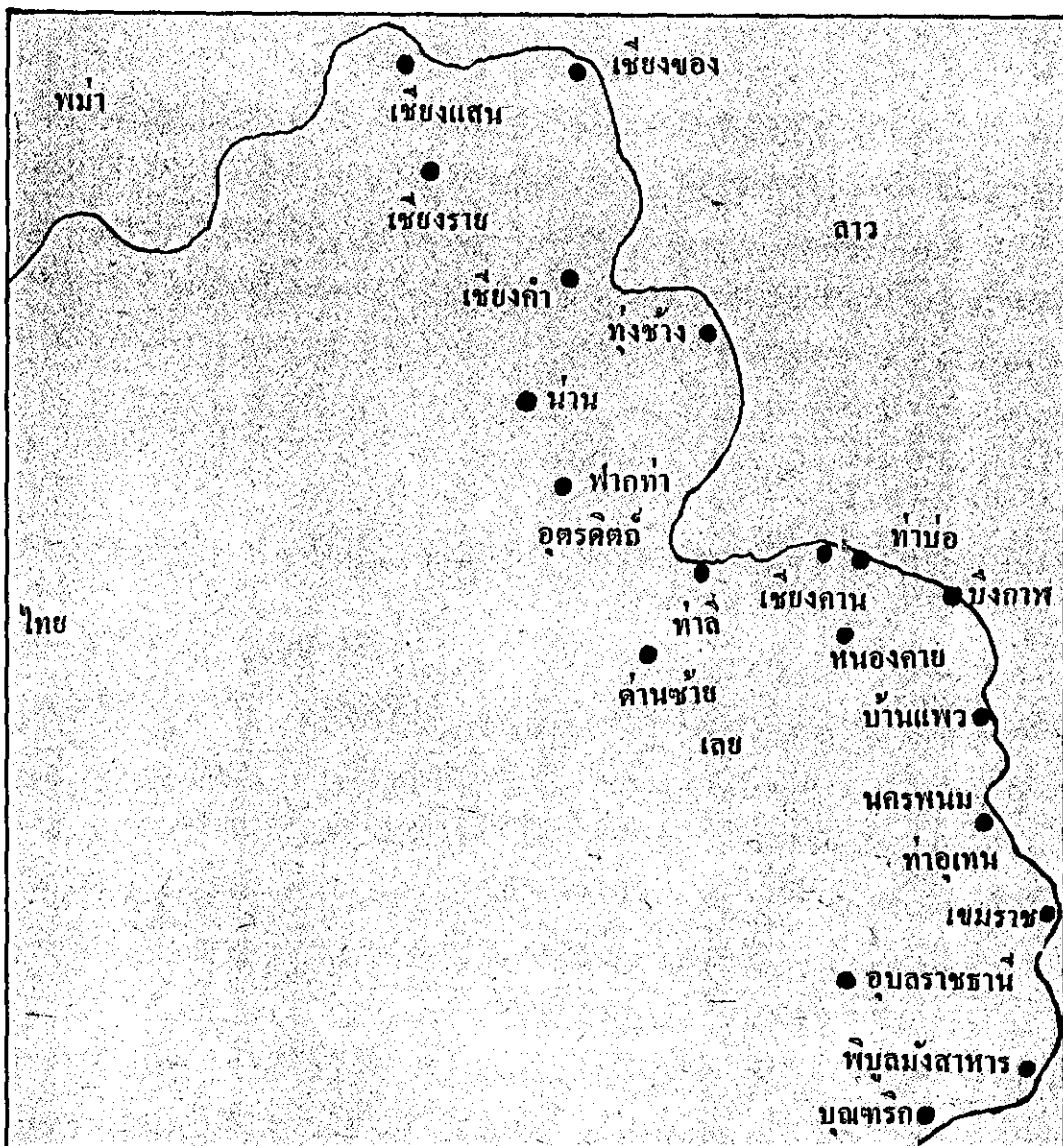
แผนงานตามโครงการ BCS จบลงแล้วก็จริง
แต่ผลกระทบกระเทือนซึ่งจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติ

ตามข้อเสนอแนะของโครงการนี้ จะไม่มีวันสิ้นสุด
ลงได้ง่ายๆ และที่ร้ายยิ่งไปกว่านั้นก็คือ โครง
การอีกโครงการหนึ่งซึ่งเป็นงานต่อเนื่องกันกับงาน
BCS คืองาน Rural Security System ยัง
คงดำเนินอยู่แม้กระทั่งปัจจุบัน งาน R.S.S. นี้
ก็เป็นการปฏิบัติทำงานในรายละเอียด ซึ่งเหมือน
กันเกือบทุกประการกับงาน BCS จะผิดกันก็
เพียงแต่เป็นการสำรวจวิจัย ในท้องที่ซึ่งอยู่ภายใน
เข้ามา มิใช่บริเวณจังหวัดชายแดน เท่าที่
ทราบมานั้น ศูนย์วิจัยและพัฒนาทางทหาร
(MRDC) ยังคงอนุญาตให้ SRI ดำเนินงานนี้
อยู่ และอาจจะต่อสัญญาให้อีกก็ได้ลองคิดให้มาก
กว่านี้สักนิดเถิด **ทหารไทยที่รักทั้งหลาย สมควร
แล้วหรือที่จะเอาความเป็นไปของประเทศทุก
ด้าน ไม่ว่าจะ เป็นความรู้เกี่ยวกับภูมิประเทศ
วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจของสังคม
การปฏิบัติงานของไทย ลาว และอื่นๆ อันเป็น
ความลับของชาติออกเผยแพร่ให้แก่ต่างชาติ
เพื่อที่เขาจะได้รู้จักเราในทุกๆ แห่งทุกๆ มุม เพื่อ
ที่จะเตรียมตัวเขาให้พร้อมที่จะเข้ามาอาศัย
แผ่นดินไทยอยู่ได้อย่างมีความสุข เพื่อที่จะรู้ว่า
จะวางกำลังทางทหารของเขาไว้ที่จุดใด จึงจะ
สามารถคุมจุกจุกยุทธศาสตร์ของแผ่นดินไทยไว้ให้
ได้ทั้งหมด** ถึงเวลาแล้วหรือยังที่คนไทย โดยเฉพาะ
เฉพาะคนไทยซึ่งมีหน้าที่รักษาอธิปไตยและเอกราช
ของชาติ จะลืมตาตื่นขึ้นพบกับความเป็นจริง
กันเสียที ท่านทั้งหลายรู้ตัวกันบ้างหรือยังว่า ท่าน

กำลังทำตนเป็นหูเป็นตา เป็นแขน เป็นขา ให้
กับต่างชาติ ความสะดวกสบายที่เขาหยิบยื่นให้
ชั่วคราว เงินค่าจ้างตอบแทนสูง ซึ่งเป็นเหยื่อที่เขา

นำมาล่อให้ท่านตกเป็นเครื่องมือสำรวจตัวตนของ
ท่านเองเอาออกตีแผ่แน่แท้ คุ่มค่ากันนักหรือ ๖๐๐๐๐

● เขตปฏิบัติการตามโครงการ Border Control System

วิเคราะห์และ ประเมินผล รัฐธรรมนูญ ฉบับต่างๆ ของไทย

กรมการปกครอง

ต่อจากฉบับที่แล้ว

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๖ มีชื่อว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช ๒๕๓๕” ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติทั้งหมด ๑๒๓ มาตรา คณะรัฐประหารได้ให้เหตุผลในการนำเอารัฐธรรมนูญฉบับที่ ๖ กลับมาใช้บังคับโดยแก้ไขบทบัญญัติบางมาตราว่า รัฐธรรมนูญฉบับนั้นเหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้น “ยิ่งกว่ารัฐธรรมนูญฉบับอื่นๆ ที่เคยมีมาแล้ว” ซึ่งนับว่าเป็นเหตุผลที่ไม่มีน้ำหนักพอที่จะรับฟังได้เลย ทั้งนี้ก็เพราะมูลเหตุที่แท้จริงนั้นอยู่ที่ว่าจอมพล ป. พิบูลสงครามประสบความสำเร็จอย่างมากในการบริหารประเทศตามแนวทางที่กำหนดไว้ใน

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๕ เพราะไม่สามารถคุมเสียง
ของสมาชิกส่วนใหญ่ในวุฒิสภาได้ และต้องใช้
เงินซื้อเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนตลอดเวลา จอม
พล ป. พิบูลสงคราม จึงหาทางออกโดยการนำ
เอารัฐธรรมนูญฉบับที่ ๒ กลับมาใช้ อันเป็นรัฐ
ธรรมนูญที่เปิดโอกาสให้คณะรัฐมนตรีสามารถคุม
เสียงของสมาชิกในรัฐสภาซึ่งมีสภาเดียว คือสภา
ผู้แทนราษฎรได้อย่างเด็ดขาด โดยวิธีการแต่งตั้ง
สมาชิกประเภทที่ ๒ เข้าไปนั่งในสภาผู้แทนเท่า
กับจำนวนของสมาชิกประเภทที่ ๑ ซึ่งราษฎร
เลือกตั้ง

ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่าหลักการและแนวทาง
ของการปกครองตามรัฐธรรมนูญ ฉบับนี้ จึง
เหมือนกับหลักการและแนวทางที่กำหนดไว้ใน
รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๒ ทุกประการ จึงจะไม่กล่าว
ถึง ณ ที่นี้อีก แต่จะกล่าวเฉพาะส่วนที่แตกต่างที่
สำคัญอันเป็นผลจากการแก้ไขเท่านั้น

ข้อแตกต่างประการแรกก็คือ รัฐธรรมนูญฉบับ
นี้ ได้กำหนดวิธีการลดจำนวนสมาชิกประเภทที่ ๒
เป็น ๒ ระยะ คือ ๕ ปีลครั้งหนึ่งตามเกณฑ์ของ
จำนวนราษฎรมีสหสิทธิ์เลือกตั้งในจังหวัดต่าง ๆ ซึ่ง
จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา โดยอนุญาตให้
ราษฎรในจังหวัดนั้นเลือกผู้แทนเพิ่มขึ้นอีก
จำนวนหนึ่งเท่ากับจำนวนผู้แทนที่จังหวัดนั้นมี
อยู่แล้วในสภาผู้แทน และเมื่อครบ ๑๐ ปีแล้ว
สมาชิกประเภทที่ ๒ จะหมดวาระทั้งหมด คงมี
แต่สมาชิกประเภท ๑ อยู่ในสภาเท่านั้น ส่วนรัฐ

ธรรมนูญฉบับที่ ๒ ไม่ได้กำหนดให้มีการลดจัน
นวนสมาชิกประเภทที่ ๒ เป็น ๒ ระยะ แต่กำ
หนดให้เลิกเมื่อครบ ๑๐ ปี

ประการที่ ๒ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ นำเอาบท
บัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๕ ที่ห้ามฟ้องร้อง
พระมหากษัตริย์ไม่ว่าในคดีใดๆ มาบัญญัติไว้
ด้วย (มาตรา ๔) ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๒ ไม่
ได้บัญญัติห้ามไว้ จึงยังผลให้ราษฎรผู้หนึ่งฟ้อง
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นคดีแพ่ง
ต่อศาล นอกจากนั้นรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ยังได้
นำเอาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๕ ที่กำ
หนดให้มีคณะองคมนตรีทำหน้าที่ถวายความเห็น
ต่อพระมหากษัตริย์ในพระราชกรณียกิจทั้งปวงที่
พระมหากษัตริย์ทรงปรึกษา ซึ่งรัฐธรรมนูญ
ฉบับที่ ๒ ไม่ได้บัญญัติไว้มาบัญญัติไว้ด้วย

ประการที่ ๓ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ บัญญัติรับ
รองเสรีภาพในการจัดตั้งพรรคการเมือง ทั้งนี้ภายใต้
บังคับแห่งกฎหมาย ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๒
ไม่ได้บัญญัติรับรองไว้ แต่เนื่องจากรัฐบาลไม่ยอม
ออกกฎหมายว่าด้วยพรรคการเมือง จนกระทั่งปี
๒๔๙๘ จึงยังผลให้ชนชาวไทยไม่สามารถใช้เสรี
ภาพดังกล่าวได้ก่อนหน้านั้น

อย่างไรก็ตาม แม้รัฐธรรมนูญฉบับนี้จะ
เป็นประโยชน์ต่อคณะรัฐมนตรีอย่างมากก็ตาม
แต่เนื่องจากจอมพล ป. พิบูลสงคราม ซึ่งนิยม
รัฐธรรมนูญฉบับนี้เสื่อมอิทธิพลลงเรื่อย ๆ ทั้งใน
หมู่ประชาชนและผู้นำฝ่ายทหารบก เนื่องจาก

ปล่อยให้มีการเลือกตั้งสกปรกเกิดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐ และพยายามจะบังคับให้รัฐมนตรีที่เป็นทหารประจำการถอนตัวออกจากการค้ำ ผู้นำฝ่ายทหารบกจึงถอนตัวออกจากคณะรัฐมนตรี และทำรัฐประหารยึดอำนาจเป็นผลสำเร็จ เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๐๐ จอมพล ป. พิบูลสงคราม หลบหนีออกนอกประเทศ แต่คณะรัฐประหารภายใต้การนำของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ก็ได้ยกเลิกมรัฐธรรมนูญฉบับนี้ในตอนนั้น และสนับสนุนให้รัฐบาลนำโดยพลเรือโท ชั่วคราว เพื่อจัดการเลือกตั้งทั่วไปใหม่ในเดือนธันวาคม ๒๕๐๐ หลังจากนั้นจอมพลสฤษดิ์จึงสนับสนุนให้ พลโทถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี จนกระทั่งเห็นว่าพลโทถนอม กิตติขจร ไม่สามารถบริหารประเทศตามแนวของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้ต่อไปจึงได้ทำการปฏิวัติเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๒ ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับนี้ โดยเหตุผลว่าต้องการจะมีรัฐธรรมนูญที่เหมาะสม เพื่อให้การปกครองประเทศเป็นไปโดยเรียบร้อย กว่าที่เป็นอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๖ แต่คณะปฏิวัติก็ไม่ได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่ในทันทีเหมือนคณะรัฐประหารชุดก่อน และใช้ว่านางปฏิวัติเป็นเครื่องมือในการปกครองประเทศอยู่เป็นเวลา ๓ เดือนกับ ๗ วัน จึงประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๗ มีชื่อว่า “รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร” เป็นรัฐธรรมนูญที่

คณะปฏิวัติต้องการใช้เป็นแนวทางในการปกครองประเทศเพียงชั่วคราวในระหว่างระยะเวลาที่ยังไม่ได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะปฏิวัติได้จัดตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทำการร่าง รัฐธรรมนูญฉบับนี้เริ่มใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๐๓ มีบทบัญญัติรวมทั้งสิ้น ๒๐ มาตรา น้อยกว่ารัฐธรรมนูญชั่วคราวทุกฉบับที่เคยมีการประกาศใช้ในประเทศไทย

เจตนารมณ์ที่เห็นได้ชัดของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็คือ ต้องการแนวทางในการปกครองประเทศไทยเป็นไปตามที่คณะข้าราชการโดยเฉพาะผู้นำฝ่ายทหารเป็นผู้กำหนดทั้งสิ้น จึงอาจจะกล่าวได้ว่า การปกครองประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นการปกครองในระบบ “รัฐบาลโดยข้าราชการ” (Bureaucratic Government) โดยแท้ ดังจะเห็นได้จากกลไกที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้คือ หัวหน้าคณะปฏิวัติเป็นผู้เสนอรายชื่อบุคคลจำนวน ๒๕๐ คนไปให้พระมหากษัตริย์ทรงตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นรัฐสภาด้วยในขณะเดียวกัน ซึ่งก็ปรากฏว่าสมาชิกทั้ง ๒๕๐ คนนั้นเป็นข้าราชการประจำการเกือบทั้งหมด และเป็นนายทหารประจำการกว่า ๓ ใน ๔ นอกนั้นเป็นข้าราชการประจำฝ่ายพลเรือน นักหนังสือพิมพ์ และนักการเมืองสมาชิกเหล่านี้แทบทุกคนได้เคยช่วยเหลือคณะปฏิวัติปกครองประเทศมาแล้วในระหว่างที่ยังไม่ได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญชั่วคราว

คราวฉบับนี้

หลังจากตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญคือ พลเอกหลวงสุทธิสารธนะกรก็กราบบังคมทูลเสนอหัวหน้าคณะปฏิวัติให้พระมหากษัตริย์ทรงตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี จากนั้นนายกรัฐมนตรีจัดตั้งคณะรัฐมนตรีขึ้น จากข้าราชการประจำที่เคยร่วมงานกันมาในระหว่างใช้อำนาจปฏิวัติ ทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินโดยไม่ต้องรับผิดชอบต่อสถาบันใด นอกจากนี้ให้นายกรัฐมนตรียังมีอำนาจพิเศษตามมาตรา ๑๓ โดยนายกรัฐมนตรีอาจขอมติของคณะรัฐมนตรีใช้อำนาจสั่งการ หรือกระทำการใดๆ ได้ตามที่นายกรัฐมนตรี “เห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการระงับ หรือปราบปรามการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร หรือราชบัลลังก์ หรือการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลาย ก่อวินาศ หรือคุกคามความสงบที่เกิดขึ้นภายใน หรือมาจากภายนอกราชอาณาจักร” ซึ่งก็ปรากฏว่า ทั้งจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ และจอมพลถนอม กิตติขจร ได้ใช้อำนาจพิเศษตามมาตรา ๑๓ ในลักษณะต่างๆ กัน เช่นลงโทษประหารชีวิตและจำคุกบุคคลผู้ซึ่งมีการกระทำเข้าลักษณะ ความผิดตามมาตรา ๑๓ และยึดทรัพย์สินของบุคคลที่เชื่อว่าได้มาโดยเบียดบังเงินแผ่นดิน เป็นต้น ยังผลให้มาตรา ๑๗ เป็นมาตราที่มีความน่ากลัวเท่าๆ กับ “อำนาจปฏิวัติ” เพราะเป็นมาตราที่มอบทั้งอำนาจนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการให้แก่

นายกรัฐมนตรีแต่ผู้เดียว

เห็นได้ชัดว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้มีลักษณะเป็นเพียงหลักประกันทางกฎหมายให้แก่รัฐบาลฝ่ายเดียวจึงเป็น รัฐธรรมนูญที่ผิดกับรัฐธรรมนูญฉบับก่อนๆ ทุกฉบับ ซึ่งมีลักษณะเป็นเอกสารจำกัดการใช้อำนาจของรัฐบาล และเป็นหลักประกันทางกฎหมายให้แก่สิทธิเสรีภาพของประชาชนด้วยเหตุนี้ รัฐบาลของคณะปฏิวัติจึงพยายามรักษารัฐธรรมนูญฉบับนี้ไว้ถึง ๔ ปีกว่า หวังๆ ที่เป็นเพียงรัฐธรรมนูญชั่วคราว นอกจากนั้นยังเป็นรัฐธรรมนูญที่หยุดยั้งพัฒนาการของประชาธิปไตยลงอย่างสิ้นเชิง เนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่อนุญาตให้ราษฎรได้ใช้สิทธิทางการเมือง หรือได้เข้ามีส่วนร่วมในการปกครองเลยไม่ว่าระดับใดเพราะฉะนั้น เมื่อจำเป็นต้องนำรัฐธรรมนูญฉบับดาวมาใช้แทนรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จึงทำให้บุคคลชั้นหัวหน้าของคณะปฏิวัติเดิมซึ่งเข้ารับตำแหน่งในรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่รู้สึกอึดอัดในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างมาก และยังคงมาเผชิญกับการใช้สิทธิเรียกร้องอย่างฟุ้งเฟ้อของผู้สนับสนุนตนเข้า ก็ยิ่งทำให้อยากนำเอารัฐธรรมนูญฉบับนี้กลับมาใช้บังคับอีกซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๔ มีชื่อว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๑๑ เป็นรัฐธรรมนูญที่ใช้เวลาร่างกันนานกว่ารัฐธรรมนูญฉบับก่อนๆ

ทั้งหมด แม้แต่เวลาที่ใช้ในการจารึกต้นฉบับลงในสมุดข่อยก็กินเวลากว่า ๓ เดือน รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นรัฐธรรมนูญที่ร่างโดยสภาร่างรัฐธรรมนูญเหมือนกักรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๕ แต่เนื่องจากสภาร่างรัฐธรรมนูญนี้ตั้งโดยหัวหน้าคณะปฏิวัติและประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นข้าราชการเกือบทั้งหมด จึงไม่สู้จะมีอิสระในการร่างรัฐธรรมนูญนี้มากนัก ด้วยเหตุนี้แม้ว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จะได้นำเอารูปแบบของรัฐธรรมนูญและหลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๕ (๒๕๑๒) มาใส่ไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้หลายเรื่องก็ตาม แต่หลักการสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็คือ หลักการเดียวกับหลักการที่คณะปฏิวัติได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๗ นั่นเอง อันเป็นหลักการที่ทฤษฎีนักวิชาการอย่างมากวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นประชาธิปไตย หลักการที่นั่นก็คือ

๑. หลักแยกผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติและบริหารออกจากกัน กล่าวคือ รัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกวุฒิสภาในขณะเดียวกันไม่ได้ ถ้าสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี จะต้องลาออกจากสมาชิกภาพแห่งวุฒิสภา คณะปฏิวัติได้ให้เหตุผลในการนำหลักการนี้มาใช้ว่า หลักการนี้จะช่วยทำให้เกิดการคานและดุลกันระหว่างผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติ และผู้ใช้อำนาจบริหาร รวมทั้งจะช่วยป้องกันมิให้เกิดความมอลเวงไม่เรียบร้อย ซึ่งมักจะเป็นผล

มาจากการที่สมาชิกรัฐสภาแย่งกันเป็นรัฐมนตรี คณะปฏิวัติอ้างว่า หลักการแยกอำนาจดังกล่าวนี้ใช้ได้ผลดีมาแล้วในบางประเทศ เช่น ฝรั่งเศสซึ่งเคยประสบความมอลเวงไม่เรียบร้อยเนื่องจากมูลเหตุเดียวกับของไทย และกลับมีเสถียรภาพการเมืองดีขึ้น ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ซึ่งมีบทบัญญัติห้ามสมาชิกวุฒิสภาเป็นรัฐมนตรีในขณะเดียวกัน

๒. หลักใช้ข้าราชการประจำเป็นเครื่องมือค้ำประกันเสถียรภาพของรัฐบาล ดังจะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่ห้ามข้าราชการประจำดำรงตำแหน่งทางการเมืองในขณะเดียวกัน ซึ่งก็เท่ากับเปิดโอกาสให้จอมพลถนอม กิตติขจร ซึ่งเป็นทั้งผู้บัญชาการทหารสูงสุดและนายกรัฐมนตรีสามารถตั้งข้าราชการประจำจากฝ่ายทหารและพลเรือนให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาได้โดยไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญ นอกจากนั้นโดยเหตุที่วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้มีอำนาจควบคุมการบริหารงานของคณะรัฐมนตรีได้เท่ากับสภาผู้แทน เช่น ร่วมประชุมกับสภาผู้แทนในการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรี ย่อมทำให้นายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของข้าราชการประจำทั้งหมดสามารถใช้สมาชิกวุฒิสภาที่เป็นข้าราชการประจำเป็นเครื่องมือค้ำจุนอำนาจการเมืองของตนได้อย่างเต็มที่ ฉะนั้น ถ้าจะกล่าวโดยเปรียบเทียบแล้วก็เห็นจะต้องกล่าวว่วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็มีฐานะเช่นเดียวกับสมาชิก

สภาผู้แทนประเภทที่ ๒ ซึ่งเคยมีการแต่งตั้งกัน มาตามรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๒ และที่ ๖ นั้นเอง จะ ต่างกันก็ตรงที่จำนวนเท่านั้น กล่าวคือ สมาชิก วุฒิสภามารัฐธรรมนูญฉบับนี้มีจำนวนเพียง ๓ ใน ๔ ของสมาชิกสภาผู้แทนเท่านั้น ส่วนสมาชิ กประเภทที่ ๒ นั้นมีจำนวนเท่ากับสมาชิกประ เภทที่ ๑ ที่เดียว และนั่งประชุมร่วมกันตลอดเวลา รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่เท่ากับสมาชิกประ เภทที่ ๑ ทุกประการ ไม่ว่าจะเป็นในด้านการ ออกกฎหมายหรือการควบคุมการบริหารงานของ คณะรัฐมนตรี

เนื่องจากหลักการทั้งสองข้อนี้ให้ประโยชน์ แก่ข้าราชการประจำที่ชอบเป็นนักการเมืองด้วย และกีดกันนักการเมืองอาชีพโดยตรง จึงยังผลให้ หลักการดังกล่าวนี้โดยเฉพาะหลักข้อที่ ๑ เป็นที่ เกลียดชังของนักการเมืองอาชีพทุกคน ไม่ว่าจะเป็น สังกัดพรรคฝ่ายค้านหรือพรรคเดียวกับนักการ เมืองข้าราชการ

ด้วยเหตุนี้ สมาชิกสภาผู้แทนที่สังกัดพรรค การเมืองเดียวกับข้าราชการประจำจึงมีความชม ชื่นอย่างมากในข้อที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการใช้อำนาจบริหาร อันจะเป็นวิถีทางที่จะทำให้พวกเขา มีโอกาสรักษาความนิยมในผู้มีสิทธิเลือกตั้งใน จังหวัดของตนพวกเขาจึงพยายามหาทางออกโดย การบีบบังคับให้ผู้นำพรรครัฐบาลจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้แก่พวกเขาในรูปของงบพัฒนาจังหวัด เพื่อพวกเขาจะได้ใช้เงินเหล่านี้เพื่อประ

โยชน์ในการเลือกตั้งครั้งต่อไป และเมื่อปรากฏ ว่าความต้องการของพวกเขาไม่ได้รับความสนับ สนุนอย่างเต็มที่จากผู้นำพรรครัฐบาล สมาชิก สภาผู้แทนเหล่านี้จึงพยายามที่จะตัดเงินงบประมาณที่รัฐบาลเสนอขออนุมัติต่อรัฐสภาทุกปี ยัง ผลให้มีการต่อรองกันอย่างหนักกว่าจะตกลงกันได้ ด้วยเหตุนี้ร่าง พ.ร.บ. งบประมาณของรัฐบาลจึง ประกาศใช้ล่าช้าทุกปี ในระหว่างที่รัฐธรรมนูญ ฉบับนี้ใช้บังคับอยู่

แต่ในที่สุดนักการเมืองข้าราชการซึ่งไม่ค่อย จะชินกับการบริหารราชการแบบประชาธิปไตย อยู่แล้ว ก็กลับหันไปใช้วิธีการที่ถนัด นั่นคือทำ การปฏิวัติยึดอำนาจและยกเลิกรัฐธรรมนูญที่ตน ร่างขึ้นเองเสียเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ ทั้ง ๆ ที่หัวหน้ารัฐบาลได้กล่าวยืนยันไว้กับสมาชิก สภาผู้แทนฝ่ายค้าน ซึ่งต้องการแก้ไขบทบัญญัติ บางมาตราของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ก่อนหน้านั้นไม่กี่วันว่า ยังไม่ควรมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับนี้ เพราะเป็นรัฐธรรมนูญที่เหมาะสมกับ ประเทศไทยมากที่สุด

ข้อที่น่าจะต้องกล่าว ณ จุดนี้ก็คือว่า การที่ คณะปฏิวัติได้ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญที่ตนได้ มีส่วนสำคัญในการสร้างมันขึ้นมา และที่ให้ประโยชน์กับตนอย่างมากมายนี้ได้เป็นปรากฏการณ์ที่ พิสูจน์ถึงความผิดพลาดของทฤษฎีว่าด้วยความคง ทนของรัฐธรรมนูญที่ยอมรับกันมานาน เพราะ ทฤษฎีที่ว่านี้อธิบายว่า คณะบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

ที่ได้ประโยชน์จากหลักการ ของรัฐธรรมนูญที่ใช้ บังคับอยู่ในสมัยหนึ่ง ๆ จะพยายามรักษาหลักการ ของรัฐธรรมนูญนั้นไว้ให้นาน ที่สุดที่จะนานได้ และถ้าจำเป็นจะต้องเปลี่ยนหลักการนั้น ก็จะต้องยอม ให้เปลี่ยนทีละน้อย ๆ อย่างเช่น จอมพล ป. พิบูล สงครามได้พยายามรักษารัฐธรรมนูญฉบับที่ ๒ ไว้ยาวนานถึง ๑๔ ปีจนหมดอำนาจ และเมื่อกลับมี อำนาจอีกก็กลับนำเอาฉบับมาใช้อีกเมื่อปี ๒๔๙๕ โดยมีการแก้ไขเพียงเล็กน้อยดังกล่าวมาแล้ว แต่ ประสบการณ์ของไทยยืนยันว่าทฤษฎีนี้ไม่ถูก เสมอไป

เมื่อประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญที่ตนเองได้มี ส่วนสร้างขึ้นหลังจากที่ใช้เป็นแนวทางการปก ครองประเทศมาเพียง ๒ ปี ๓ เดือน ๒๗ วัน หัว หน้ารัฐบาลซึ่งแปรสภาพตนเองมาเป็นหัวหน้า คณะปฏิวัติก็ทำการปกครองประเทศโดยใช้อำนาจ ปฏิวัติเป็นเครื่องมืออยู่นานเกือบ ๑๓ เดือน จึง ได้นำเอารัฐธรรมนูญฉบับที่ ๗ ซึ่งเคยใช้มาก่อน มาแก้ไขปรับปรุงรายละเอียดเล็กน้อยก่อนนำออก ประกาศใช้

รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๕ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ เหมือนกับรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๗ ทั้งชื่อ หลักการ และแนวทางในการปฏิบัติ กล่าวคือ ข้าราชการ ประจำมีสิทธิเข้าดำรงตำแหน่งในคณะรัฐมนตรี และสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ในขณะเดียวกัน ส่วนนายกรัฐมนตรีคงมีอำนาจพิเศษตามมาตรา ๑๗ แต่มีขอบข่ายในการใช้บังคับกับการกระทำ

ต่าง ๆ กว้างขวางกว่า โดยถือว่าการกระทำอัน เป็นการบ่อนทำลายเศรษฐกิจของประเทศ หรือ ก่อกวนหรือคุกคามความสงบเรียบร้อย หรือศีล ธรรมอันดีของประชาชน หรือทำลายทรัพย์สินของ ประเทศหรือบั่นทอนอนามัยของประชาชน เป็นการกระทำที่ผิดร้ายแรงเท่ากับการกระทำอัน เป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของชาติ นอก จากนี้ยังบัญญัติให้ใช้มาตรานี้ย้อนหลังบังคับ กับการกระทำดังกล่าวที่เกิดขึ้นก่อนใช้บังคับรัฐ ธรรมนูญนี้อีกด้วย ปรากฏว่านายกรัฐมนตรียังได้ ใช้อำนาจตามมาตรานี้จัดการกับการกระทำที่ถือ ว่าเข้าข่ายเป็นความผิดตามมาตรานี้หลายกรณี แล้ว เช่น ลงโทษผู้ทุจริตในการเกณฑ์ทหารและ อายัดทรัพย์สินของผู้ที่ถูกสงสัยว่าได้มาโดยมิชอบ เป็นต้น

ส่วนความแตกต่างในเรื่องอื่น ๆ ก็ได้แก่การ ที่บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ออก กฎหมายและอนุมัติร่างรัฐธรรมนูญที่คณะรัฐมนตรี จะเสนอมาให้พิจารณาเท่านั้นไม่จำเป็นต้องทำหน้าที่ ร่างด้วย นอกจากนั้น สมาชิกสภานิติบัญญัติ แห่งชาติมีสิทธิที่จะตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีได้ แต่ สมาชิกสภาว่ารัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญฉบับ ที่ ๗ ไม่มีสิทธิดังกล่าวนี้

สรุป

รัฐธรรมนูญทั้ง ๘ ฉบับที่ใช้กันมาในประเทศ มีทั้งที่เป็นประชาธิปไตยและเป็นเผด็จการ มีทั้งที่มีอายุยืนยาวและอายุสั้น รัฐธรรมนูญที่มี

อายุใช้บังคับเป็นเวลานานได้แก่ฉบับที่กลุ่มที่ได้ประโยชน์ มีกำลังพอและมีความต้องการที่จะรักษาไว้ ส่วนฉบับที่บรรจุหลักการประชาธิปไตยทุกฉบับอายุสั้นกว่าฉบับที่ให้สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม

ขณะนี้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำลังร่างรัฐธรรมนูญ โดยใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๕ (๒๔๙๒) เป็นแนวในการร่าง - จึงเชื่อได้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับใหม่จะเป็นรัฐธรรมนูญที่บรรจุหลักการประชาธิปไตยทางการเมืองไว้มาก และใคร่ขอเสนอไว้ว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญน่าจะได้เพิ่มหลักประกัน

ประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจและสังคมเข้าไปด้วย ทั้งนี้เพื่อความสงบราบรื่นระหว่างกลุ่มชนต่างๆ ในสังคมไทย ฉะนั้นสิ่งที่กลุ่มพลังประชาธิปไตยจะต้องกระทำทั้งก่อนและหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ก็คือ จะต้องฉีกกำลังกันและเข้ามามีส่วนในการปฏิบัติการเมืองทั้งในและนอกวงการเมือง ทั้งนี้โดยมีจุดหมายร่วมกันคือเพื่อรักษาเสถียรภาพของระบอบประชาธิปไตยไว้ นอกจากนี้กลุ่มพลังประชาธิปไตยจะต้องแสดงให้ประชาชนส่วนใหญ่เห็น ประโยชน์และความสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้ได้ มิฉะนั้นรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็คงจะต้องถูกพลังที่ไม่ชอบประชาธิปไตยเลิกล้มอีกอย่างแน่นอน ขอ

 <p>สำนักพิมพ์เคล็ดไทย ขอเสนอหนังสือ น่าอ่าน ซึ่งกำลังวางตลาดขณะนี้</p>
<p>สันติประชาธรรม ป๊วย อังการณ</p> <p>อุดมการทางการเมือง ชัยอนันต์ สมุทวณิช</p> <p>เสียชพอยาเสียสัน ป๊วย อังการณ</p> <p>ทฤษฎีการภาษอากร รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์</p>

<p>สำนักพิมพ์ ตึกฉัตรสยาม ๑๗๑ ถนนพระรามสี่ สามย่าน กรุงเทพฯ ๑๕ โทร. ๕๑๑๖๓๐</p>

วรรณกรรมเกี่ยวกับความเป็นมา
ทางการเมืองของพม่า

ชลิต แนวพนิช

“วรรณกรรมการเมืองของพม่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เขียนโดยผู้นิยมระบบคอมมูน หรือ
อคตผู้นิยมระบบคอมมูนเป็นเรื่อที่น่าติดตามอย่างมาก ไม่เพียงแต่เพราะว่าได้กล่าวถึงเรื่อ
การเมือง หรือระบบคอมมิวนิสต์เท่านั้น หากแต่ยังเกี่ยวข้องกับเรื่อราวของประเทศพม่า
และผู้คนชาวพม่าอีกด้วย”

จอห์น เอช. แบดเกลีย์ (John H. Badgley)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทางวิชารัฐศาสตร์ แห่งมหา
วิทยาลัยจอห์น ฮอปกินส์ ได้หนังสือวรรณกรรม
การเมืองภาษาพม่า ว่าด้วยเรื่อราว “วงใน”
ของนักปฏิวัติชาวพม่ามา ๑๐ เล่ม คือ *The Last
Days of Than Tun* ซึ่งเขียนโดย เยบอว์ มย้า
(Yebaw Mya) จากถรรวมรวมเอกสารจำนวน
มากที่ขุดมาจากกองบัญชาการใหญ่ ของ พรรค
ชวาว เมื่อเดือนกันยายน ปี ๑๙๖๗ ส่วนอีกเล่ม
หนึ่งคือ หนังสือ *อัตชีวประวัติของ ทะชิน ตุน
มย้า (Thakin Tun Mya)* จำนวน ๕ เล่ม
คน ๆ นี้เป็นคนเก่าแก่ของ พรรคชวาว ซึ่ง
ปัจจุบันหันมาทำงานให้ฝ่ายนายพลเนวิน (แต่
ยังเป็นมาร์กซิสต์อยู่ และคนอเมริกันหลายคน
ยังเรียกเขาว่าคอมมิวนิสต์) งานชิ้นถัดไปเป็น
งานเขียนสองชิ้นของ เทียน เป มยิ่นท์ (*Thein
Pe Myint*) พิมพ์เผยแพร่เมื่อปี ๑๙๖๑ และปี
๑๙๖๗ บุคคลผู้นี้เป็นคนวงในอีกคนหนึ่งซึ่งได้
เปลี่ยนวิถีชีวิตมาเป็นนักเขียน และเป็นบรรณา

ธิการหนังสือพิมพ์ตลอดเวลา ๓๐ ปีที่แล้วมา เขา
เขียนหนังสือได้ขี้ละเลมเกือบทุกปี ถนัดในทฤษฎี
สังคมนิยมเป็นพิเศษ ส่วนเล่มสุดท้ายคือหนังสือ
ประวัติส่วนตัวของ บอเคียเค เนวิน เขียนโดย
ดร. หม่อง หม่อง (*Dr. Moungh Moungh*) เมื่อปี
๑๙๖๕ หนังสือพม่าทั้งหมดนี้หนารวมกันกว่า
๕,๐๐๐ หน้า ข้อสรุปตามความเข้าใจของนาย
จอห์น เอช. แบดเกลีย์ ได้ปรากฏอยู่ในวารสาร
ASIA ของสมาคมเอเชียแห่งนิวยอร์ก ฉบับพฤ
ษภาคม ๑๙๗๑ (บทความชื่อ *Themes and
Schisms in Burmese Literature*) ซึ่งจะขอถ่าย
ทอดมาเสนอต่อต่อไปนี้

ก่อนที่จะเข้าเรื่องกันจริงๆ คงจะเสียเวลา
เปล่าๆ ถ้าจะไปค้นประวัติศาสตร์ว่าประเทศพม่า
ตกเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ ตั้งแต่ปีไหน ลักราช
เท่าไร ประมาณเอาว่าตั้งแต่กลาง ๆ คริสต์ศต
วรรษที่ ๑๕ มาจนถึงกลางศตวรรษที่ ๒๐ คงจะ
ได้ เมื่อคนอังกฤษเข้าไปอยู่ในฐานะที่เหนือกว่า
จึงเปรียบเสมือนแรงดันที่ทำให้เกิดแรงต้านขึ้นมา

กลุ่มมันสมองในขบวนการกู้ชาติ (ชาตินิยม) ของพม่า นั้นเริ่มงานกันมาตั้งแต่ยังเป็น นักศึกษาในมหาวิทยาลัย คนกลุ่มนี้ได้ทำให้พม่ามีเอกราชโดยสมบูรณ์เมื่อหลังสงครามโลกยุติเล็กน้อย ซึ่งเป็นผลงานที่ทุกคนจะต้องภาคภูมิใจไปตลอดชีวิต แต่ในช่วงเวลา ๒๐ ปี ต่อมาได้ปรากฏว่ามีความไม่ลงรอยกันทั้งในความคิดเห็น และเรื่องส่วนตัว ซึ่งนำความแตกแยกมาสู่ เช่นเกิดการแย่งชิงกันเป็นหัวหน้าใหญ่ จนถึงขั้นฆาตกรรมคู่แข่งที่เคยเป็นเพื่อนร่วมเป็นร่วมตายกันมาก่อน เป็นเหตุให้ฝ่ายทหารบกถือโอกาสเข้ามาผูกขาดสิทธิในการบริหารบ้านเมือง วีรบุรุษกลุ่มนี้จึงสลายตัวลงในปลายปี ๑๙๖๗

นายจอห์น เอช. แบดเกลีย์ กล่าวว่าขบวนการกู้ชาติ หรือขบวนการต่อต้านจักรวรรดินิยมตะวันตกในพม่าเกิดขึ้นมาเป็นลำดับหลัง ๆ เมื่อ

เทียบกับประเทศอื่น ๆ ในเอเชียด้วยกัน ในมองโกเลีย พรรคคอมมิวนิสต์เริ่มดำเนินงานตั้งแต่ ปี ๑๙๒๑ ส่วนในอินโดเนเซีย สิงคโปร์ และอินโดจีน ก็มีการรวมตัวกันเป็นพรรคการเมืองก่อนพม่าถึง ๑๐ ปี

องค์การนักศึกษาแห่งแรกในทศวรรษ ๑๙๓๐ ของพวก *ทะซิม*^๑ ถือเป็นคนกลุ่มแรกที่นำเอาความคิดสังคมนิยมเข้าไปสู่ขบวนการชาตินิยมต่อต้านอังกฤษ นักศึกษาที่เป็นหัวแรงสำคัญ มีอาทิเช่น กยอ นยีน, ออง ซาน และ เอ็ม. เอ. ราซิด เป็นต้น แต่หัวหน้าใหญ่ คือ โคดอร์ ฮแห่งไม่ได้เป็นนักศึกษา และมีอายุมากกว่าคนอื่นเล็กน้อย ความสนใจในลัทธิสังคมนิยมได้ทำให้สมาชิก ๒ คน ได้แก่ เทียน เป มยีนท์ และ ทะซันฮลา เป เดินทางไปกักตาดเพื่อประชุมกับมุสซาเฟอร์ ฮาห์เหม็ด ประธานจังหวัดเบงกอล ซึ่งทำงานอยู่กับองค์การสากลที่สาม

เนื่องจาก ผู้นำขององค์การนี้ถูกอังกฤษจับขังคุกหมด คุกเลยเป็นกองบัญชาการใหญ่ไป (เช่นเดียวกับพวกเบงกาลี ที่พม่าหนุ่มกลุ่มนี้พยายามยึดเป็นแบบอย่าง) คุกกลายเป็นที่พบปะสนทนาสั่งสอน นัดแนะ และส่งผ่านข้อความลับ นอกจากนั้นการมีเวลาว่างมากทำให้คนพวกนี้มีโอกาสเพิ่มพูนความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดองค์

๑. องค์การนักศึกษาแห่งแรกของพวก *ทะซิม* ที่รวมตัวกันขึ้นในทศวรรษ ๑๙๓๐ มีชื่อว่าองค์การ *Dobama Asiyone*. ผู้นำคนแรกขององค์การนี้ คือ อุนู ซึ่งขณะนั้นเขาดำรงตำแหน่งประธานสหพันธ์นักศึกษามหาวิทยาลัยย่างกุ้งอยู่ด้วย

การเป็นอย่างดี เมื่อผู้แทนกลับจากกัลกัตตาแล้ว นานทุ คัส คุปตะ ได้ถูกส่งตัวผ่านทางสิงคโปร์ มาร่างกุง เพื่อช่วยชาวพม่าจัดตั้งพรรคการเมือง เมื่อเดือนมกราคม ปี ๑๙๓๙ คัส คุปตะได้พบกับ ทะชินหนุ่มสองกลุ่มด้วยกัน คือ กลุ่มเชื้อสายพม่าแท้ เช่น ออง ซาน, ทะชิน โช, ทะชิน ฮลาเป และทะชิน บา เฮน กับกลุ่มพม่าเชื้อสายอินเดีย ภายใต้การนำของ เยบอว์ โกซาล (ทะชิน หิน), เยบอว์ เคย์, นาร และ บอเซ ซึ่งมีความสัมพันธ์ อยู่กับพวกขบถโนเบงกอล

วันที่ ๑๕ สิงหาคม ปี ๑๙๓๙ ทั้งสองกลุ่ม นี้ได้มาร่วมประชุมกัน เพื่อรวมตัวกันเป็น พรรคตรงแดง ใช้ชื่อภายนอกประเทศว่า CPB (Communist Party of Burma) การประชุม ครั้งนั้นถือเป็นการประชุมพรรคอย่างเป็นทางการ ครั้งแรก มี ออง ซาน เป็นเลขาธิการพรรค ทะชิน โช เป็นผู้นำมวลชน บาเฮนเป็นผู้นำ ฝ่ายนักศึกษา และ โบเลทยา เป็นผู้ควบคุมฝ่าย การเงิน เทียน เป มยีนท์ และ ทะชิน คอย ชิน ไม่ได้มาร่วมประชุมเพราะยังอยู่ในที่คุมขัง ดันตุน ก็ไม่ได้มาเพราะติดงานประจำอยู่ทาง Dobama Asi — ayone ซึ่งเป็นองค์การบังหน้าของพวกเขา เดียวกัน

ความขัดแย้งที่สำคัญหลายเรื่องของนักปฏิวัติ กลุ่มนี้ได้เกิดขึ้นตั้งแต่ระยะเริ่มแรก โดยสาเหตุ มีทั้งเรื่องเชื้อชาติ อุดมการณ์ และเรื่องส่วนตัว ผสมกับการตัดสินใจที่เด็ดขาดในวัยหนุ่ม ความ

ไม่ลงรอยเหล่านี้จึงไม่อาจคืนดีกันได้อีกเลย เป็นต้นว่า การที่ดันตุนในฐานะเลขาธิการองค์การ Dobama Asi — ayone ได้เซ็นคำสั่งขับ เทียน เปมยีนท์ออกจากสมาชิกภาพ ซึ่งไม่ปรากฏชัดว่า มีสาเหตุมาจากอะไร และไม่ทราบวันเดือนปี แน่แน่นอน รู้แต่ว่าเกิดในยุคแรกๆ เทียน เปมยีนท์ ผู้นี้เคยเป็นกำลังสำคัญใน *ขบวนการ ๑๓๐๐* (ซึ่ง มีลักษณะคล้ายกับ “*ขบวนการ ๔๕*” ในอินโด เนเซีย) เมื่อปี ๑๙๓๘ (ตรงนี้นายแบตเกลย์ กล่าวไว้ว่า ตัวเลข ๑๓๐๐ เป็นการอ้างอิง ถึง พ.ศ. หรือ B.E. ๑๓๐๐ ซึ่งตรงกับ ค.ศ. ๑๙๓๘ ข้อ ความนี้คลาดเคลื่อนเล็กน้อย ที่ถูกต้องจะเป็น “จุลศักราช” ไม่ใช่พุทธศักราช) การเคลื่อนไหวทางการเมืองครั้งนั้น เริ่มขึ้นในอีก ๔ ปี ต่อ จาก *ขบถชายาซาน* (๑๙๓๑-๓๒) มีการ สไตรค์ในมหาวิทยาลัย และมีการเดินขบวนครั้ง ใหญ่จาก เยนางย่อง จนถึงร่างกุง สายสัมพันธ์ ของเทียน เปมยีนท์ กับพรรคพวกเขม็งเกลียวตั้ง เต็มที่เมื่อเขาถูกไม่ให้อำนาจบริหารของพรรค ตรงแดง และในที่สุดได้ถูก ทะชิน ดัน ตุน ขับ ออกจากพรรค

อองซานได้รับตำแหน่งสำคัญในพรรคสมัย ก่อตั้ง ต่อมาก็ถูกถอดออกจากสมาชิกภาพด้วยข้อ ขัดแย้งที่ไม่ปรากฏ ซึ่งภายหลังอองซานถึงกับปฏิเสธว่าตนไม่เคยร่วมงานกับพวกนี้แต่อย่างใดทั้งสิ้น (อองซานได้ชี้แจงไว้ในหนังสือ *Burma s Challenge* ซึ่งตีพิมพ์ขึ้นก่อนเขาถูกฆาตกรรมเล็กน้อย)

แต่ ทะชิน ตุน มยา ได้ยืนยันไว้ในหนังสือชุด **อัตชีวประวัติ** ของเขาว่า อองซานเป็นเลขาธิการ คนที่หนึ่งจริง ๆ

การก่อตัวของสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้ทำให้ คนหนุ่มกลุ่มนี้แตกกระจายออกเป็นกลุ่มเล็กกลุ่ม น้อยและนำมาซึ่งความขัดใจกันมากขึ้น การสะสม กำลังคนและกำลังอาวุธเพื่อสู้รบจากอังกฤษ ได้ร่วไปเข้าหูของฝ่ายอังกฤษ แผนการครั้งนี้จึง ล้มเหลวลง พวกเขาขึ้นหน้าจึงถูกจับไป เป็นส่วนมาก พวกเขาที่รอดตัวไปก็แยกย้ายกันไป ทำงานตามลำพัง เมื่อกองทัพญี่ปุ่นเข้ายึดครอง พม่าความขัดใจในระหว่างเพื่อนเก่าก็มีมากขึ้น เพราะขณะที่ทะชินกลุ่มหนึ่งไปทำงานร่วมกับหน่วย ใต้ดินของอังกฤษเพื่อขับไล่ญี่ปุ่นออกไป (โดย อาจหวังว่าความเป็นมิตร ความเป็นเพื่อนร่วม งาน และความมีบุญคุณแก่กัน จะทำให้อังกฤษ คืนเอกราชให้พม่าเมื่อสงครามสงบแล้ว) ขณะ เดียวกันทะชินอีกกลุ่มหนึ่ง ภายใต้การนำของออง ซานและ เพื่อนอีก ๒๙ คน ซึ่งรู้จักกันในนาม ของ **กลุ่มสามสิบสหาย** ก็ได้หันมาร่วมมือกับ ฝ่ายญี่ปุ่น จนสามารถยึด ครอบพม่าไปจากมือของ อังกฤษได้ทั้งหมด โดยหวังว่าญี่ปุ่นจะให้เอกราช แก่ตนในทันที แต่เมื่อยึดมืองญี่ปุ่นไม่เป็นผลอย่าง ที่หวัง อองซานจึงหันไปร่วมงานกับพวกใต้ดินของ อังกฤษผ่านทางอินเดีย ขณะเดียวกันก็สนิทกับ พวกชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เช่น ฉิ่น ชะฉิ่นและกระ

เทรียง จนได้เป็นกำลังสำคัญในการปราบญี่ปุ่น เมื่อสงครามโลกใกล้จะยุติ

ปี ๑๙๔๓ ได้มีการจัดตั้ง **สันนิบาตเสรีภาพ แห่งประชาชนต่อต้านฟาสซิสต์ (AFPFL)** ซึ่งเป็นองค์การที่เห็นได้ชัดกว่า **Dobama Asi ayone** เมื่อก่อนสงคราม โดยมีอองซานเป็นหัว แรงสำคัญ เมื่อสงครามยุติในปี ๑๙๔๗ พวก **สันนิบาตเสรีภาพแห่งประชาชนต่อต้านฟาสซิสต์** ได้ครองอำนาจทางการเมือง ในฐานะเป็นผู้นำในขบวนการกู้ชาติ โดยมีการต่อสู้กับฝ่ายขวา ซึ่งนำโดย อูซอร์และฝ่ายซ้ายซึ่งนำโดย ทะชินโซ่ และถันตุน

แต่ช่วงเวลาไม่นาน อองซานกับคณะรัฐมนตรี อีก ๖ คนได้ถูกฆาตกรรมที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ปี ๑๙๔๗ นั้นเอง หลายคนกล่าวว่ามือนี่ได้รับการจ้างวานจาก อูซอร์ นัก กวการเมืองฝ่ายขวา แต่นายแบดเกลย์ให้ทัศนะว่า ‘พวกฝ่ายขวาได้ใช้เป็นเครื่องมือในการฆาตกรรม’ ซึ่งเป็นข้อสังเกตที่น่าสนใจอยู่ไม่น้อย เพราะ ปรากฏว่าได้มีการขัดใจกันอย่างรุนแรงในหมู่คณะ กรรมการของ **สันนิบาตเสรีภาพแห่งประชาชนต่อ ต้านฟาสซิสต์** (กับพวก ทะชินโซ่ และถันตุน) เมื่อสงครามเลิกใหม่ ๆ ในปี ๑๙๔๖ มาก่อน

กลุ่มสันนิบาตเสรีภาพถือตัวว่าเป็นคนละกลุ่ม กับพวก **ภรงแดง** หรือ **CPB** (ที่อองซานเคยถูก ไล่ออกมาก่อน) แต่ก็ได้อาศัยกันและกันในงานได้

๒. นายพลเนวินก็เคยเป็นผู้ร่วมงานคนหนึ่งของ “กลุ่มสามสิบสหาย” นี้ด้วย

ติดต่อท่านญี่ปุ่น

ในระยะหลังนี้พรรคแรงงาน (CPB) ก็แบ่งตัวเองอย่างไม่เป็นทางการออกเป็น ๒ กลุ่มย่อยๆ คือกลุ่มที่ทำงานกับคอมมิวนิสต์ในอินเดีย^๓(CPI) ในระหว่างสงคราม และผู้ที่ได้รับอิทธิพลทางความคิดจากพวกนี้ (นำ โดยทะซึน บาหิณ และ โภชาล) และกลุ่มชาวพม่าพื้นเมือง (นำโดย ทะซึน โช) คนพวกนี้ไม่ต้องการยอมชอมกับ อังกฤษอย่างเด็ดขาด

นายจอห์น เอช. แบตเกลย์กล่าวไว้ในบทความของเขาเป็นทำนองว่า โภชาล พยายามจะตั้งตนเป็นนักทฤษฎี เป็นผู้นำทางความคิด (คล้าย เหมา เจ๋ ตุง แห่งเมืองจีนหรือ เลนิน แห่งสหภาพโซเวียต) “โภชาลได้รับยกย่องให้ดำรงตำแหน่งนี้ โดยการสนับสนุนของสมาชิกส่วนใหญ่” เขาได้เสนอให้ใช้วิธีใจเย็นเตรียมตัวให้พร้อมอย่างช้าๆ แบบกฎของ *Cominform* และไม่พยายามเผชิญหน้ากับฝ่ายอังกฤษโดยลำพังแต่ทะซึน โช ไม่เห็นด้วยกับโภชาลในเรื่องนี้ เพราะทะซึน โช มองว่าสถานการณ์ต่างๆ ในพม่ามีข้อคล้ายอย่างเดียวกัน และเรียกร้องให้ใช้กำลังกับฝ่ายอังกฤษโดยด่วน (ก่อนที่อังกฤษจะตกลงมอบอำนาจให้ออง ซาน ในปีถัดมา)

เรื่องทั้งหมดเป็นไปในทำนองว่า โภชาล พยายามเลียนแบบอย่างวิธีดำเนินงานให้เหมือน

พวก CPI ทุกอย่าง ทั้งๆ ที่การตั้งองค์การแบบ *สันนิบาตเสรีภาพ* ในพม่าได้ถูกนักปฏิวัติชาติอื่นๆ นำไปเป็นตัวอย่าง จึงอาจเล่าได้ว่าเขาเป็นบุคคลประเภท “หลงกลืนทฤษฎี” จนเกินไป (และโภชาลเริ่มจะมีอิทธิพลน้อยลงในต้นทศวรรษ ๑๙๖๐ เป็นต้นมา)

อย่างไรก็ตาม อิทธิพลของโภชาลใน *พรรคแรงงาน* ได้ทำให้ทฤษฎีของเขาเป็นที่ยอมรับในการประชุมคณะกรรมการกลางด้วยคะแนนข้างมากเมื่อปี ๑๙๔๕ ทะซึน โช ในฐานะสมาชิกอาวุโสของคณะกรรมการกลางจึงเริ่มหมกมุ่นจากคนกลุ่มนี้และชวนเพื่อนที่เคยร่วมงานกันสมัยสงครามไปทำงานใต้ดินกับกลุ่มสันนิบาตเสรีภาพ สมาชิกพรรคแรงงานที่เหลือจึงจัดตั้งพรรคใหม่ และเปลี่ยนชื่อเป็น *พรรค BCP (Burma Communist Party) ใช้สัญลักษณ์ใหม่เป็นธงสีขาว*

เดือนมกราคม ปี ๑๙๔๘ ที่ประชุม โคมินฟอรัมที่เมืองกัลกัตตา ได้ลงมติสนับสนุนให้มีการปฏิวัติด้วยวิธีรุนแรง พวก *พรรคแรงงาน* จึงหันไปทำงานใต้ดินของพวกตนบ้าง

นายแบตเกลย์ได้แสดงความงุนงงสนเท่ห์ว่าทำไมจึงไม่มีการจัดตั้งองค์กรเพื่อทำหน้าที่ติดต่อกับพรรคคอมมิวนิสต์ในสหภาพโซเวียตหรือจีน เพื่อบรรลุผลในทางปฏิบัติตามมติการประชุมกัลกัตตา トラบจนกระทั่งปี ๑๙๕๐ จึงได้เริ่มมีการติดต่อ

๓. CPI ย่อมาจาก *Congress Party of India* หรือ พรรคคองเกรส

บ้างกับฝ่ายจีน ซึ่งก็ไม่ปรากฏเห็นผลชัดเจนว่า ทำเช่นนั้นเพื่ออะไรกันแน่ หรือว่าเกี่ยวข้องกับ เหตุการณ์ทางการเมืองในพม่าอย่างไรบ้าง ซึ่ง ขณะนั้นกองทัพบกภายใต้ *บอเคียเค เนวิน* กำลัง มีชัยชนะ เยบอว์ อ่อง คยี ผู้นำนักศึกษาในมหา วิทยาลัยได้ถูกส่งเป็นตัวแทนไปเยือนปักกิ่ง หลังจาก ไปเยือนมอสโคว์และเมืองหลวงของประเทศใน ยุโรปบางประเทศแล้ว ต่อจากนั้นไม่นานเขาได้ เป็นผู้นำคณะชาวพม่าประมาณ ๑๐๐ คนไปเที่ยว เมืองจีนภายใต้การอุปถัมภ์โดยสมาคมจีนโพ้นทะเล ที่เมืองร่าวกัง เหตุการณ์ระหว่างประเทศคือ สงครามเกาหลีที่กำลังเร่าร้อนอาจเป็นสาเหตุที่ กระตุ้นให้พรรคองชว หนีไปผูกมิตรกับมหา อำนาจจีน นายแบคเกลย์กล่าวว่าหลายคนที่ได้เิน ทางไปเที่ยวเมืองจีน ได้รับการคัดเลือกเข้าเป็น สมาชิกคณะกรรมการกลางของพรรคองชว

ทะชิน บาเทียน ทิน ผู้ร่วมงานกับ พรรคอง ชว ตั้งแต่ปี ๑๙๔๘ เคยเป็นเพื่อนเล่นกับของ ถันตุน ผู้มีอาวุโสสูงสุดใน คณะกรรมการกลาง ของพรรคองชว เป็นคนที่โตเร็วมากในพรรค เขามีอาวุโสรองจาก ถัน ตุน แต่เพียงผู้เดียว เป็น ผู้กำหนดนโยบายร่วมกับโกซาล และมีอิทธิพล มากในหน่วยกองโจร

เดือนเมษายน ปี ๑๙๕๓ ทะชิน บาเทียนทิน ถูกส่งไปปักกิ่ง พร้อมกับสมาชิกพรรคองชวอีก ๔๐ คนและจากนั้นก็ไป ๆ มา ๆ ระหว่างร่าวกัง กับปักกิ่งเป็นประจำ และเป็นฝ่ายประสานงานกับ

เยบอว์ อ่อง คยี ที่ไปอยู่ที่นั่น เขานำผู้นำนาญงาน จากจีนมาที่ร่าวกัง และร่วมกับ ถัน ตุน จัดตั้ง สถานีวิทยุ ตลอดจนการทำงานประดิษฐ์รหัสลับ และถอดรหัสลับ ซึ่งหนังสือ *The Last Days of Than Tun* บอกว่ารหัสลับเหล่านี้ ส่งผ่านทางสมาคมจีนโพ้นทะเล อุปกรณ์เหล่านี้ ช่วยพวกพรรคองชวอย่างมาก ในการสืบข่าวสาร จากฝ่ายรัฐบาลและพวกทหารบกและเป็นคำตอบ ในตัวว่าทำไมทหารบกจึงไม่ประหลาดใจเลย เมื่อ ถูกพวกพรรคองชวยกกำลังเข้าโจมตีหลังปี ๑๙๕๓

ในระยะหลัง บาเทียนทิน ได้เป็นผู้นำกำลัง พม่านอกอาณาจักรแทน ทะชิน อ่อง คยี มีการ จัดตั้งคณะกรรมการพรรคองชวพลัดถิ่นขึ้นที่นั่น โดยดึงเอาสมาชิกจากร่าวกังไป ๖ คนในจำนวน ๒๑ คน บาเทียนทินมีอำนาจสูงสุด จนได้เป็น ผู้แทนพรรคองชว ทำการเจรจากับฝ่ายทหาร บกในปี ๑๙๖๓ เมื่อฝ่ายหลังได้อำนาจ

คงจะยังจำกันได้ว่าการต่อต้านรัฐบาลในพม่า ได้ล้มเหลวครั้งแรกเมื่อปี ๑๙๖๒ กองกำลังของ องค์การอาสาสมัครของประชาชน (PVO) ได้รับ อกภัยโทษ ทางด้านองค์การป้องกันแห่งชาติของ ชาวกระเหรี่ยง พร้อมด้วยฝ่ายสนับสนุนจากชาว มอญ และชาวเขาบางกลุ่มก็เริ่มอ่อนกำลังลง ส่วน พวกไทยใหญ่ และเขื่อนั้นก็ยังไม่มีการจัดตั้งขบวนการกองโจรเหมือนทุกวัน นี้จบจนถึงปลายปี ค.ศ. ๑๙๕๐

เมื่อพรรคกงขวามีสัมพันธ์กับทางปักกิ่งถึงขั้น มีการจัดรายการวิทยุภาษาพม่าให้ อิทธิพลของ ฝ่ายจีนจึงเริ่มมีมากขึ้น จนชาวพรรคกงสีชาวเริ่ม รู้สึกตัวและไม่อาจยอมอยู่ในภาวะเช่นนั้นต่อไป ได้ ความสัมพันธ์ของคนสองกลุ่มนี้จึงเริ่มจัดจาง ลงอย่างรวดเร็ว มีหน้าเข้าภายในคณะกรรมการ กลางของพรรคกงขาว ก็เกิดมีความขัดแย้งครั้ง สำคัญขึ้นอีกในปี ๑๙๖๓ พอถึงปี ๑๙๖๗ จำนวน คณะกรรมการกลางก็ลดลงถึง ๑ ใน ๑๐ ความตึงเครียดเริ่มร้าวร้าวขึ้นจนไม่อาจทำงานร่วมกันได้ อีกต่อไป อันเป็นการนำไปสู่จุดจบของพรรค กงขาวในปีเดียวกันนั่นเอง นายพลเนวินกับพวก จึงเริ่มมีความมั่นใจมากขึ้นเป็นลำดับ (เนวินเคย พยายามจะกำจัดสภาพนิติบัญญัติของพวกขบวนการ ภูชาตกลุ่มนี้อยู่แล้ว โดยพยายามหาข้อพิพาทขึ้นเป็น ทำนองว่า พรรคกงขาวอยู่ความครอบงำของ ปักกิ่ง) นอกจากนั้นสภาพการ (การตั้งหน่วย กลองใจต่อสู้กับทหารบก) นี้ยังช่วยส่งเสริมนโยบาย ต่อต้านจีนระหว่างปี ๑๙๖๗ ถึงปี ๑๙๗๐ อย่างมาก

รายชื่อคณะกรรมการกลางขององค์การการ เมือง (Poliburo) ของพรรคกงขวามีดังนี้

ทะซิ่น ถิ่น ตุน, บาเทียนทิน, ซิน, เยบอว์ บาทิน (โกซาล), ถิ่น มเหยง, ทะซิ่นซิด, เยบอว์ ฮเตย ทะซิ่น, ถิ่นตุนเป่ หิ่นท์, เยบอว์ ตุน หม่อง (ต.ร.นาธ), เยบอว์ อ่อง คยี่, โบ มีโยมยิ่นท์, เยบอว์ มย่า, ทะซิ่น ปู, เยบอว์ ทอเค, โบเซยา, เยบอว์ โชถิ่น, เยบอว์ คยอ มย่า, โบ เย ฮตุท, เยบอว์

ตุน ซิ่น (บาร์โค) และ โบ ยัน อ่อง ทั้งหมดนี้ เข้าใจว่าเรียงตามลำดับอาวุโส ดังนั้นจึงหมายถึง ว่าทะซิ่น ถิ่นตุน คือ หัวหน้าใหญ่ของพรรคกงขาว

วิกฤติการณ์ครั้งสุดท้ายของพวกพรรคกงขาว เริ่มขึ้นในเดือน เมษายน ปี ๑๙๖๗ เมื่อ โกซาล และเยบอว์ ฮเตย ถูกตัดขาดออกจากองค์การการ เมือง และถูกฆ่าตายทั้งคู่ ขณะเดียวกันเยบอว์ มย่า ได้หนีไปทำงานให้ฝ่ายรัฐบาลของนายพลเนวิน เหตุของความขัดแย้งขึ้นแตกหักนี้เกิดมาจากความ เคลื่อนไหวในทางปฏิวัติวัฒนธรรม ในแผ่นดิน จีน ซึ่งดึงดูดความสนใจจาก ถิ่น ตุน ได้มาก และปรารถนาจะตั้ง ขบวนการแบบพวกยามแดง ขึ้นในพม่าบ้าง

ต้นเดือนมิถุนายน ปีนั้นเอง โรงเรียนมัธยม ปลายของชาวจีนหลายแห่งเริ่มมีการใช้ ปืนปักผม เป็นรูปลงเหมา และมีการแจกจ่ายวรรณกรรมจาก ขบวนการปฏิวัติวัฒนธรรม ทางฝ่ายรัฐบาลของ นายพลเนวินได้จับกุมเจ้าหน้าที่สถานทูตจีนไป ๒ คนในข้อหาร่วมทำงานกับนักศึกษา และหลังจาก นั้นไม่นาน ก็มีการเดินขบวนประท้วงจีนเกิดขึ้น ย่านคนจีนในเมืองร่างกุ้งถูกล้อมรุมทำร้าย และมีคนจีนบาดเจ็บหรือตายนับร้อยๆคน ขณะเดียวกันนักศึกษานับพันคนได้ถูกขวางกั้นอยู่เฉพาะใน เขตมิงกาลาดอน การเดินทางออกนอกประเทศ ของชาวจีนในพม่าซึ่งเริ่มต้นในปี ๑๙๖๓ ได้ขยาย ปริมาณขึ้นรวดเร็วมาก นายพลเนวินหันหลัง ให้คนพม่าหลายล้านคนทั่วประเทศเดินขบวนต่อ

ด้านจีน สงครามน้ำลายที่เผด็จรหว่าง ๒ ประเทศนั้นจึงเริ่มปะทุขึ้น และยังคงรุนแรงต่อมาจนถึงปี ๑๙๖๙ รวมเป็นเวลา ๓ ปีติดต่อกัน แม้ว่าเหตุการณ์ทำนองเดียวกันนี้ได้เกิดขึ้นในเนปาลและกัมพูชาในเวลาเดียวกันด้วย ก็มียังในพม่าเท่านั้นที่มีการจลาจลรุนแรงจนแทบจะเป็นศึกกลางเมือง

เหตุที่มาอันแท้จริงของการจลาจลของเวรชาวจีนร่างกุ้งครั้งนั้น อาจมาจากการแทรกแซงโดยลำพังโดยชาวจีนในพม่า หรือโดยพวกหัวรุนแรงกลุ่มหนึ่งที่มีเสียงดังอยู่ในกระทรวงต่างประเทศที่ปักกิ่งหรืออาจจะโดยฝีมือของ ถัน ตุน (ผู้จีนชมในการปฏิวัติวัฒนธรรมของจีน) ก็ได้

การจลาจลครั้งนั้นนำมาซึ่งการโค่นล้มขุมกำลังของพรรคชงชาวครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ ประเมินกันว่าพลพรรคชงชาวเสียชีวิตไปในการสู้รบกับกองทัพของนายพลเนวินครั้งนั้นถึง ๑ ใน ๓ บุคคลสำคัญในคณะกรรมการกลางของพรรคชงชาวก็ถูกฆ่าตายไปถึง ๑๐ คน รวมทั้งหัวหน้าใหญ่ของถันตุนก็พบจุดจบเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน นั้นเอง และมีจำนวน ๓ คนที่หนีไปสวามิภักดิ์กับนายพลเนวิน

ความแค้นเคืองในระหว่างกันได้ถึงจุดสูงสุดจนทำให้เกิดความรู้สึกว่าการแก้แค้นที่สาสมจะมีได้เพียงวิธีเดียวเท่านั้น คือ การตามล่าเพื่อเอาเลือดของคู่แค้นมาล้างเท้าเมื่อยของตน ซึ่งทำกันจนกลายเป็นประเพณีนิยม ในปี ๑๙๗๐ ก็มีกร

ฆ่าหมู่ครั้งใหญ่อีกครั้งของพรรคชงชาวที่เหลือรอดอยู่ทางเหนือของพม่า

ทุกวันนี้พรรคชงชาวได้ทำการต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธ ภายใต้การนำของ *บาเทียนทิน* และ *ทะชิน ชิน* และไม่มีใครในคณะกรรมการชุดแรกสมัยพรรคชงแดงเมื่อปี ๑๙๓๙ หลงเหลืออยู่อีกเลย แม้แต่คนเดียว

นาย จอห์น เอช. แบตเกลย์ ได้สรุปว่า ความแตกแยกของคนกลุ่มนี้ อันนำมาซึ่งการสูญสิ้นทุกสิ่งทุกอย่างนี้ มีเหตุมาจากการมีสัมพันธ์กับจีนเป็นประการสำคัญ “เพราะจีนแท้ ๆ ถึงได้เป็นอย่างนี้” นอกจากนี้ นายแบตเกลย์ยังได้ให้ข้อสรุปด้วยว่าสาเหตุเดียวกันนี้เองที่ทำให้พรรคสันนิบาตเสรีภาพขององซาน และ *Union Party* ของอนุต้องสลายตัวไป และช่วยให้ *พรรคประชาชนสังคมนิยมพม่า* (Burma Socialist People's Party) หรือที่เรียกว่า *Lanzin* ของเนวิน คงอยู่ตลอดรอดฝั่งมาจนบัดนี้

ข้อสรุปของนายแบตเกลย์นี้ แม้จะไม่ถึงกับเป็นข้อสรุปที่ไร้เหตุผลเสียทีเดียว แต่ก็เห็นได้ชัดว่าค่อนข้างจะไม่ค่อยมีเหตุผลนัก จึงขึ้นอยู่กับวิจารณญาณของแต่ละคนว่าจะเชื่อทั้งหมดได้หรือไม่

ข้อสังเกตที่น่าสนใจของนายแบตเกลย์อีกประการหนึ่งก็คือ ข้อที่ว่า “ไม่มีพรรคการเมืองพรรคใดในพม่าที่ดำรงอยู่ได้เกินกว่า ๑๒ ปี” และพรรครัฐบาลชุดปัจจุบัน คือพรรคประชาชน

สังคมนิยมของเนวินก็คงเช่นเดียวกัน คือจะอยู่ คิดตามว่าประวัติศาสตร์ทางการเมืองของพม่าจะ
ได้ไม่นานและนายพลเนวินก็ครองอำนาจทางการเมือง
เมืองแต่ผู้เดียวมาเกือบครบ ๑๒ ปีแล้ว จึงให้น่า
ตำราย่ออีกหรือไม่ ฯ๑๑๑๑

ต่อจากหน้า ๑๑๗

ควันทลงจากเหตุการณ์เดือนตุลาคม ก็มี เหตุเกิดในกรุงรัตนโกสินทร์ ของ วสิษฐ เดชกุญชร
(พิชเชต ๑๓๕ หน้า ๑๐ บาท) วันมหาวิปัติ (อมธ. ๔๒๓ หน้า ๑๖ บาท) รวบรวมจากข้อเขียนของ
ผู้อยู่ในเหตุการณ์ตั้งแต่ต้นจนจบ ชาญวิทย์ เกษตรศิริ รวบรวมบทความเกี่ยวกับ ประชาธิปไตยของชาว
บ้าน (พิชเชต ๒๔๐ หน้า ๑๐ บาท) สำหรับผู้สนใจเรื่องประชาธิปไตยแบบง่ายๆ ศูนย์กลางนักศึกษา
ภาคเหนือก็ไม่หนีงเฉกกับเหตุการณ์ภายในประเทศ โดยเฉพาะที่มีการแทรกแซงของมหาอำนาจ จัดพิมพ์
จักรพรรดินิยมจงพินาศ (เจริญวิทย์ ๑๑๔ หน้า ๕ บาท) กลุ่มศิลปะและวรรณกรรมนักเรียนนักศึกษา
เสนอ เวลา (บพิช ๑๖๐ หน้า ๑๒ บาท) สองเล่มสุดท้ายเป็นผลงานของนักศึกษามหิดลที่มีบทบาทไม่
แพ้ผู้ชาย ขบวนการดอกไม้บาน (ชุมนุมนิสิตมหิดล วิทยาศาสตร์จุฬาฯ ๒๐๖ หน้า ๑๐ บาท) ทางเลือก
(ก็มีผู้หญิง มธ. ๘๓ หน้า ๕ บาท) ให้ข้อคิดที่ท้าทายอยู่มากในสังคมที่ผู้คนไม่ค่อยยอมรับความเปลี่ยนแปลง
ใหม่ๆ ฯ๑๑๑๑

ผู้
ผู้สื่อข่าววรรณกรรม

ระว่างภัยเหลืออง
ภาค๒

กึ่งดมศาสตร์ปริทัศน์
ฉบับหน้า

หนังสือที่เหมาะสมสำหรับทุกคน

เสาชพอยงเสชสน ปวย องภกรณ	ฤสมขันโลกมันเอียง มหาเสฐษรพงษ์ ปุณณวนโน
ทฤษฎการภษออกร รังสรรค ษนะพรพนธ์	เนอดคกระดุก (หมพครงท ๒) เสฐษรพงษ์ วรรณปก
อดมการทงการเมอง ชxonนค้ สมุทวนช	บ้าน นคยสารรายเดอนของการเคหะ ๗
จัน : แชนคินแห่งการปฎวดี ฝายวชการ ส.จ.ม.	ปาจรยสาร นคยสารรายสามเดอน
การปฎวดีของจัน กองบรรณาธการสงคมศาสตรปรัทศน	วารสารธรรมศาสตร นคยสารรายสามเดอน
แม ภาคแรก เลม ๒ ศรบุรพา แปล	ไทยการต นคยสารรายสองเดอน
โลกราว ฝายวชการ ส.จ.ม.	สญญาณ นคยสารรายเดอน
ประชารชปโตยของชาวบ้าน ชาญวทข์ เกษตรศวี รวบรวม	สงคมศาสตรปรัทศน นคยสารรายเดอน

สงขสยาม

สำนักงานจคจําหนายหนังสือ

๑๔-๑๖ ตรอกนควร ถนนมหาราช ทําพระจันทว กรุงเทพมหานคร ๒ โทร. ๒๑๕๑๐๘

ปาโบล เนรดู้า มหากวีแห่งชิลี

เหตุร้ายรุนแรงอุบัติขึ้นในชิลีหลายสิบวันแล้ว
ทั่วทั้งแผ่นดินมีแต่เลือดและน้ำตา ประธานาธิบดี
อัลเบโนเตผู้ดำรงตำแหน่งประมุขของประเทศด้วยการ
เลือกตั้งอันเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง
ต้องสละชีวิตสังเวยระบอบเผด็จการของคณะทหาร
ในวันแรกของการยึดอำนาจนั่นเอง แต่การเช่นว่า
ประชาชนคนงาน ชาวนาและนักศึกษาปัญญาชน
ยังคงดำเนินต่อเนื่องกันมาอย่างไม่หยุดยั้ง มีผู้เสีย

ชีวิตเป็นเรื่อนพันเป็นประจำทุกวัน เจตจำนงของ คณะทหารดูเหมือนต้องการจะสังหารชาวชิลีที่รักชาติและยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยให้หมดประเทศ เพื่อระบอบเผด็จการจะได้สถิตสถาพรอยู่ชั่วฟ้าดินสลาย

ในวันที่ ๒๓ กันยายน ผู้คนหลั่งไหลไปร่วมงานศพ ณ บ้านหลังหนึ่งในนครซานติเอโกจากร้อยเป็นพันและจากพันเป็นหมื่น หิ่ง ๆ ที่คณะทหารได้ประกาศว่าจะไม่มีการจัดงานศพอย่างเป็นทางการใด ๆ แม้ว่าผู้ตายจะเป็นกวียิ่งใหญ่ เคยได้รับรางวัลโนเบลทางวรรณคดีมาแล้ว และหิ่ง ๆ ที่การประหารชีวิตยังดำเนินต่อมาโดยไม่มีหยุดยั้ง ก็ไม่มีอาวุธอันทรงมหิธานุภาพใด ๆ จะมายับยั้งกระแสคลื่นของมหาชนชาวชิลีที่หลังไหลเข้าร่วมในขบวนการต่อสู้ของชิลี ของอาณาจักรละตินอเมริกา และของโลกในยุคนี้อันได้

ปาโบล เนรูด้า กวีผู้ยิ่งใหญ่ซึ่งนามของเขางานกวีของเขา ติดปากและคุ้นหูชาวละตินอเมริกา นับล้าน ๆ ชีวิตของเขาดับสิ้นไปแล้วเช่นเดียวกับชีวิตของอัลเลนเต ประเทศของประเทศผู้เป็นเพื่อนรักของเขาและที่เช่นเดียวกับระบอบประชาธิปไตยของชิลีด้วย แต่วิญญูณแห่งการต่อสู้ของประชาชนชาวชิลียังมิได้ดับสูญไป อัลเลนเตตายไปแล้ว แต่อุณหภูมิของเขายังคงอยู่ เช่นเดียวกับปาโบล เนรูด้าแม้ว่าเขาจะตายไปแล้ว แต่งานกวีของเขาจะคงเป็นอมตะ คงอยู่ต่อไปตราบใดที่ยังมีผู้พูดภาษาสเปนกัน และอุณหภูมิของเขาก็จะยังคง

อยู่เช่นเดียวกันด้วย

ขบวนการต่อสู้ของปาโบล เนรูด้า อันประกอบ ด้วยผู้คนเรื่อนหมื่นนับร้อย ๆ เคลื่อนจากบ้านของกวี ออกมายังสุสานใหญ่ของซานติเอโก เสียงที่เปล่งออกมาของผู้เดินขบวน ในระยะแรกก็ค่อย ๆ แล้วก็ดังขึ้นทุกทีและทุกที ประหนึ่งจะทำทลายอำนาจ หฤโหดของคณะทหาร แล้วเสียงเพลงอินเตอร์เนชันแนลก็ดังก้องแว่นขึ้น คำขวัญก็ประกาศออกไปอย่างกึกก้อง *Neruda Y Allende, un solo combatiente!* (เนรูด้ากับอัลเลนเตคือนักสู้ผู้เป็น คน ๆ เดียวกัน!) เนื่องจากศพอันเย็นเตตุถูกฝัง เหมือนกับศพคนเอนาตามั่วว่าเขาจะเคยเป็นประธานาธิบดีของประเทศ ขณะที่ยังชีพเนรูด้าเคลื่อนไหว ลงสู้ที่ฝั่งนั้น หญิงชราผู้หนึ่งก็สะท้อนให้ “.....เรา เพิ่งจะได้ทำพิธีฝังชิลวาดอร์ อัลเลนเต เดียวกันเอง”

๑

เนรูด้าเกิดเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๐๔ ในพาร์รัล เมืองเล็ก ๆ ทางใต้ของชิลี เป็นลูกของคณงานสร้างทางรถไฟ มีชื่อจริงว่า *ริคาร์โด เอลเลียเชอร์ เนฟตาลี เรเยส บัวโซอัลโต* เขาเริ่มเขียนบทกวีตั้งแต่เมื่ออายุเพียงแปดขวบและก็เขียนเรื่อยมา แม้ว่าพ่อของเขาเองจะชิงชังถึงขนาดฉีกสมุดบันทึกของเขาทิ้ง

เนื่องจากพ่อเป็นปฏิปักษ์ต่อความเป็นกวีอย่างร้ายแรง ขณะเดียวกันก็กลัวญาติพี่น้องจะเยาะเย้ย ในการเขียนบทกวีออกสู่สาธารณะ ซึ่ง

เขาเริ่มตั้งแต่อายุได้ ๑๔ ปี เขาจึงใช้นามปากกาว่า *ปาโบล เนรุด้า* คำว่า *เนรุด้า* ได้มาจากชื่อนักประพันธ์ผู้ยิ่งใหญ่คนหนึ่งของเชคโกสโลวาเกีย (Jan Neruda ค.ศ. ๑๘๓๔—๑๘๘๑) ปรากฏว่าระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๒๓ ถึง ๑๙๒๖ นับแต่เมื่อเขายังเป็นนักศึกษาเป็นต้นมานั้น เขาเขียนบทกวีได้ถึงห้าเล่ม และก็มีชื่อเสียงโด่งดังนับแต่เมื่อ *Twenty Love Poems and One Song of Despair* ได้พิมพ์ออกเผยแพร่

ประเทศต่าง ๆ ในทวีปละตินอเมริกานั้น มักจะมีการให้เกียรติแก่กวีและนักประพันธ์ด้วยการแต่งตั้งให้เป็นนักการทูตของประเทศตน ซิลีก์เช่นกัน ได้ให้เกียรติแก่เนรุด้าในฐานะกวีผู้มีชื่อเสียงของชิลีโดยแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกงสุลประจำวังกุง์ในพม่าเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๒๗ เมื่อเขามีอายุเพียง ๒๓ ปี ต่อมาก็ได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งกงสุลประจำเมืองต่าง ๆ คีย โคลอมโบ บัตตาเวีย สิงคโปร์ และบัวโนสแอส

ในปี ค.ศ. ๑๙๓๔ เนรุด้าย้ายมาเป็นกงสุลประจำเมืองบาร์เซโลนาในสเปน และในเดือนกุมภาพันธ์ปีต่อมา ก็ย้ายมาเป็นกงสุลประจำกรุงแมดริด นครหลวง เมื่อสงครามกลางเมืองอุบัติขึ้นในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๓๖ เหตุการณ์อันน่าสยดสยองของสงคราม โดยเฉพาะความทารุณโหดที่พวกฟาสซิสต์กระทำแก่ฝ่ายสนับสนุนสาธารณรัฐและประชาธิปไตยมีผลต่อความคิดจิตใจของเนรุด้าอย่างใหญ่หลวง ยิ่ง *เฟเดอริโก การ์เซีย ลอร์*

ซว กวีสเปนเพื่อนรักสนิทของเขาต้องถูกพวกฟาสซิสต์กระทำการฆาตกรรมอย่างทารุณ โลกทัศน์ของเนรุด้าก็เปลี่ยนแปลงไปโดยสิ้นเชิง

บทกวีของเนรุด้าในวัยหนุ่มเป็นเรื่องของความรักและในวัยต่อมาระหว่างเป็นกงสุลก็แสดงออกถึงความรู้สึกที่ถูกกีดกันจากโลกและชีวิต ในท่วงทำนอง *Surrealistic* ผสมผสานกันกับแนวเขียนของวอลต์ วิทแมน กวีเอกอเมริกันก็ได้เปลี่ยนแปลงไปโดยสิ้นเชิงเช่นเดียวกับ เนรุด้าได้กล่าวถึงบทกวีที่เขาเขียนไว้เองซึ่งมีชื่อว่า *Furies and Sufferings* ดังนี้

“บทกวีนี้เขียนขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๓๔ นับแต่นั้นเป็นต้นมา มีเหตุการณ์อุบัติขึ้นมากเพียงไร สเปน แผ่นดินที่ข้าพเจ้าได้เขียนบทกวีนี้ขึ้น กลายมาเป็นซากสลักหักพังรายรอบไปหมด อนิจจา ถ้าเพียงแต่เราจะสามารถปลอมประโลมความโกรธแค้นของโลกด้วยหยดหนึ่งของบทกวีหรือด้วยความรัก แต่ทว่า มีก็แต่การต่อสู้ด้วยจิตใจอันห้าวหาญเท่านั้นที่จะสามารถกระทำดังกล่าวได้

“ทั้งโลกและบทกวีของข้าพเจ้าได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว เลือดที่หยดลงต้องกวีวันบรรทัดต่าง ๆ นี้ จะคงมีชีวิตชีวาอยู่ภายในตัวของมันเอง ไม่มีวันจะลบเลือนไปเสียได้ เช่นเดียวกับความรัก

มีนาคม ๑๙๓๕”

นับแต่นั้นมาบทกวีของเนรุด้าก็ได้ถ่ายทอดสภาพความเป็นจริงของชีวิตจากประสบการณ์ของ

เขาเอง เนื่องจากเนรุต้าเป็นอัจฉริยะในการใช้
ถ้อยคำและอุปมัยซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญที่กวีจะ
ขาดเสียมิได้ บทกวีของเขาที่บรรยายถึงสภาพสง
ครามกลางเมืองในสเปน จึงส่งผลสะท้อนอย่าง
ใหญ่หลวงต่อโลกละตินอเมริกา ยิ่งกว่าของกวีคนใด
และนับแต่นั้นมา เขาก็เป็นกวียิ่งใหญ่ซึ่งมีชื่อเสียง
เป็นที่รู้จักกันดีทั่วทั้งโลกละตินอเมริกา

นับแต่นั้นไป งานกวีของเนรุต้าก็กลายเป็น
อาวุธอันทรงพลังที่เข้าต่อสู้กับความชั่วช้าลามาย
ของพวกเขาฟาสซิสต์ขณะเดียวกันก็เป็นสายธารแห่ง
ความรักให้แก่ประชาชนสามัญทั้งหลาย ตัวเขาเอง
ก็ได้มีบทบาทช่วยเหลือสนับสนุนฝ่ายสาธารณรัฐ
ในสเปนอย่างแข็งขัน เมื่อฝ่ายสาธารณรัฐต้องปรา
ชัย เนรุต้าก็เข้าช่วยเหลือให้ผู้ลี้ภัยการเมืองชาว

ในบท *Spain in one's Heart* เขาได้กล่าวไว้ตอนหนึ่ง ดังนี้

.....แล้วในรุ่งอรุณของวันหนึ่ง สรรพสิ่งก็ถูกเผาผลาญสิ้น
รุ่งอรุณของวันหนึ่ง มหาเพลิงเพลิงขึ้นมา
มันอุบัติจากผืนธรณ^๑
เข้าประหัตประหารประชาชน
และจากนั้นก็มีแต่เพลิง
จากนั้นก็มีแต่ดินระเบิด
จากนั้นก็มีแต่เลือด.....
เหล่าโจรร้ายมากับเครื่องบินและแขนงมัวร์^๒
เหล่าโจรร้ายพร้อมด้วยแหวนประดับครุฑ^๓และท่านผู้หญิงทั้งหลาย
เหล่าโจรร้ายพร้อมด้วยนักบวชนิกายแบล็คไฟร์เออร์ผู้ร่ำพันแต่คำพร
มาจากปากฟ้าเพื่อเข่นฆ่าบรรดาทารก
ตามถนนสายต่างๆ เลือดของบรรดาทารก
หลังไหลไปทั่ว - ในขณะที่เลือดของทารกหลังไหลไปทั่ว
ท่านอาจถามว่า เหตุใดบทกวีของเขา
จึงไม่กล่าวกับเราถึงความฝันและใบพฤษชาติ
ภูเขาไฟใหญ่ในมาตุภูมิของเขา
.....
โปรดมาดูแลือดที่ไหลนองไปตามท้องถนน
โปรดมาดูแลือด
เลือดไหลนองไปตามท้องถนน...

สเปนอพยพไปสู่ทวีปละตินอเมริกาได้เป็นจำนวนมาก ต่อมาในเดือนสิงหาคม ค.ศ. ๑๕๔๐ เขาก็ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกงสุลใหญ่ของชิลีประจำเม็กซิโก

เนรูด้ดำรงตำแหน่งนี้อยู่สามปี เขาเดินทางกลับชิลีเมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๕๔๓ ปรากฏว่าในนครหลวงของแต่ละประเทศในทวีปละตินอเมริกาที่เขาเดินทางผ่านมานั้น มีผู้คนจำนวนมากเดินทางไปไซโยให้ร้องต้อนรับเขาในฐานะกวีผู้ยิ่งใหญ่—ผู้สามารถพูดแทนใจชาวละตินอเมริกันทั้งทวีปด้วยภาษาควิอันไพเราะ ขณะเดียวกันก็ถ่ายทอดความทุกข์ทรมานและความไม่มั่นคงถึงอนาคตที่ดีกว่าออกมาให้โลกได้รับรู้ นับแต่นั้นเป็นต้นมาก็เป็นที่ยอมรับกันว่า เนรูด้เป็นกวีของประชาชนอย่างแท้จริง

๒

ในระหว่างเดินทางกลับชิลีครั้งนี้ เนรูด้ได้มีโอกาสไปเยือนซากสลักหักพังของเมืองชาวอินคาในอดีตซึ่งเคยรุ่งเรืองอยู่ด้วยอารยธรรมอันสูงส่ง ในเทือกเขาแอนดีส ซึ่งเป็นที่ยกย่องกันว่าเป็นสถานโบราณวัตถุที่สวยงามที่สุดแห่งหนึ่งในโลก ความยิ่งใหญ่ตระการตาจากภาพที่ได้ประสบพบเห็นก็ได้ให้ความบันเทิงแก่เนรูด้ในการสร้างบทกวีที่ยิ่งใหญ่ออกมาอีกเรื่องหนึ่ง คือ *The Heights of Macchu picchu* ในปี ค.ศ. ๑๕๔๕

ในปีเดียวกันนี้ เนรูด้ก็ได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ของชิลีซึ่งเป็นพรรคการเมือง

เมืองที่ถูกต้องตามกฎหมายและมีอิทธิพลอยู่ในหมู่นักงานและนักศึกษา เขาได้มีบทบาททางการเมืองเป็นครั้งแรกในประเทศมาตุภูมิด้วยการสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาและก็ได้รับเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียงฝ่ายข้างมาก ในฐานะวุฒิสมาชิก เนรูด้ก็ได้ออกเดินทางไปทั่วทั้งประเทศชิลีกล่าวปราศรัยและอ่านบทกวีในที่ชุมนุมของชนงานชานาเพื่อปลุกความตื่นตัวในทางการเมือง จนกระทั่งภายหลัง คณะกรรมการการเมืองของพรรคก็ได้ลงมติให้เขาระงับการเคลื่อนไหวต่อสู้ทางการเมืองชั่วคราวเพื่อเขียนบทกวีใหม่ต่อไป

ในการเลือกตั้งประธานาธิบดี ค.ศ. ๑๕๔๖ พรรคการเมืองฝ่ายซ้ายต่าง ๆ นับแต่คอมมิวนิสต์ โซเชลิสต์ ไปจนถึงราติกัลได้ร่วมมือกันจัดตั้ง “แนวร่วมประชาชน” ขึ้น และสนับสนุน *เกอนชาเลซ วิเดลา* ผู้นำพรรคราติกัลเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี ผลปรากฏว่า วิเดลาได้ชัยชนะในการเลือกตั้ง รัฐบาลผสมของพรรคการเมืองฝ่ายซ้ายจึงได้บริหารชิลีต่อมา อย่างไรก็ตาม ชิลีในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่สองต้องประสบความยุ่งยากทางเศรษฐกิจ ขาดแคลนเงินทุนที่จะพัฒนาประเทศชาติ เศรษฐกิจอุตสาหกรรมก็อยู่ภายใต้อิทธิพลของนายทุนอเมริกัน วิเดลามันว่าจะได้เป็นประธานาธิบดีโดยมีคนงานถึงสามแสนคนสนับสนุนอย่างเป็นทางการเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ในปี ค.ศ. ๑๕๔๗ ก็ต้องเดินทางไปกรุงวอชิงตันเพื่อขอเงิน ๕๐ ล้านดอลลาร์ รัฐบาลสหรัฐอเมริกาไม่

ชัดชัดแต่มีเงื่อนไขว่า วิเตลาต้องถอดรัฐมนตรีนีหัว "เอียงซ้าย" ออกจากคณะรัฐบาลให้หมดแล้วก็ให้ทางลิตรอนบ่อนทำลายกำลังของสหภาพแรงงาน ซิลิโยให้เป็นปฏิปักษ์ต่อผลประโยชน์ของนายทุนอเมริกันได้

เงื่อนไขดังกล่าวซึ่งความจริงก็คือคำสั่งนี้ วิเตลาปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด สหภาพแรงงานที่ใหญ่ที่สุดของซิลิโยจึงถูกพรรคการเมืองฝ่ายคอนเซอร์เวตีฟ อาทิ โซเซียลดีโมแครตเข้าแทรกแซง จนกระทั่งเกิดแตกแยกกันเป็นฝักเป็นฝ่าย บรรดารัฐมนตรีฝ่ายซ้ายก็ถูกปลดออกหมด ต่อมาเมื่อประธานาธิบดีวิเตลามั่นใจได้ว่า สหรัฐอเมริกาให้ความสนับสนุนตนอย่างมั่นคงแล้วก็ออกกฎหมายให้พรรคคอมมิวนิสต์ซิลิโยเป็นพรรคการเมืองนอกกฎหมายแล้วก็ส่งตำรวจออกตามล่าผู้นำของพรรคต่อไป ระหว่างนี้ เนรูต้าได้ใช้ความสามารถในทางกวีของเขาดำเนินการโจมตีรัฐบาลวิเตลาอย่างดุเดือดทุกวิถีทาง ในปี ค.ศ. ๑๙๔๘ เขาได้เข้าประชุมวุฒิสภาแล้วลุกขึ้นแถลงประณามรัฐบาลวิเตลาว่าทรยศต่อประเทศชาติและประชาชน ถ้อยแถลงของเขาในโอกาสนี้ซึ่งมีชื่อว่า *ข้าพเจ้ากลัววาทโทษ* มีชื่อเสียงเลื่องลือไปทั่วโลก เนรูต้าประณามรัฐบาลวิเตลาว่ารับใช้มหาอำนาจต่างชาติ กระทำการเหยียบย่ำหลักการแห่งอิสราเอลและประชาธิปไตยซึ่งได้สถาปนามาแต่เดิมและดื้ออานะตึ้นมาได้ก็ด้วยการต่อสู้เพื่ออิสรภาพซึ่งประชาชนชาวซิลิโยได้กำจัดสเปนออกไป

จากแผ่นดินของตน

เมื่อเนรูต้าออกจากที่ประชุมวุฒิสภาก็มีคนงานมากหลายเข้า "คุ้มกัน" ความปลอดภัย พวาทัวหลบซ่อนการติดตามไล่ล่าของตำรวจซิลิโยไปตามสถานที่ต่าง ๆ ขณะนี้ กวีเอกของชาติซึ่งเป็นความภูมิใจของชาวซิลิโยทั้งหมด ไม่ว่าจะมีความเห็นทางการเมืองเช่นไรก็ได้กลายเป็นอาชญากร ถูกตำรวจออกหมายจับและตามล่าตัวไม่ผิดอะไรกับโจรผู้ร้ายธรรมดา เนรูต้าได้หลบซ่อนตัวอยู่ตั้งแต่ในบ้านที่หุรหราชที่สุตจนกระทั่งถึงกระท่อที่ยากจนที่สุดของชาวนา ในที่สุด เขาก็ต้องเดินทางออกนอกประเทศโดยปลอมแปลงตัวเป็นชานาซีม้าข้ามภูเขานอนตีสไปอาร์เยนตินาและจากอาร์เยนตินา บรรดานักการเมืองฝ่ายซ้ายก็ช่วยกันลักลอบส่งตัวจนผลที่สุดเข้าไปอยู่ในสหรัฐอเมริกา โดยเจ้าหน้าที่เอฟบีไอหรือสอบสวนกลางอันเลื่องชื่อไม่ทราบเลย เมื่องานกวีอีกเรื่องหนึ่งของเขาพิมพ์เผยแพร่ออกไปทั่วโลกคือ *Let the Rail-splitters Awake!* จึงได้ทราบกันทั่วไปว่า เนรูต้าลอบเข้าไปอยู่ในสหรัฐอเมริกาเป็นเวลาหลายเดือน

ในงานชิ้นนี้ เนรูต้ากล่าวถึงความยิ่งใหญ่ของสหรัฐอเมริกา ความรักของเขาที่มีต่อ วอลต์ วิทแมน กวีอเมริกันคนสำคัญและลินคอล์น รัฐบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ ขณะเดียวกัน เขาก็ประณาม *Monopoly Capitalism* ซึ่งมีอิทธิพลมหาศาลผูกขาดทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตทั้งของประชาชน

อเมริกันและละตินอเมริกัน ตระเตรียมที่จะก่อสงครามโลกขึ้น สหรัฐอเมริกาในทัศนะของเนรูต์ว่า สรุปได้ว่า ปกครองด้วยระบอบชนาธิปไตย (Plutocracy) ไม่ใช่ประชาธิปไตย (Democracy)

ในเดือนเมษายน ค.ศ. ๑๙๔๙ ได้มีการประชุมสมัชชาเพื่อสันติภาพของโลกขึ้นในกรุงปารีส เนื่องจากยุคนั้นเป็นยุคซึ่งสงครามเย็นระหว่างค่ายสังคมนิยมและค่ายทุนนิยมกำลังดำเนินไปอย่างสุดเหวี่ยง ผู้ที่คัดค้านสงครามส่วนใหญ่เป็นบุคคลสำคัญในวงการต่าง ๆ กันและมีชื่อเสียงระดับโลกจึงได้หาทางเปิดประชุมขึ้นเพื่อเปิดการณรงค์คัดค้านสงครามและต่อสู้เพื่อสันติภาพ ในบรรดาผู้ริเริ่มที่สำคัญ ๆ ได้แก่ **โจลิโอด์ คูรี** นักวิทยาศาสตร์ผู้มีชื่อเสียงของฝรั่งเศส **เนมันน์** ผู้นำพรรคโซเชลิสต์อิตาลี **บักลไซ** จิตรกรเอกผู้มีชื่อเสียงโด่งดังที่สุดในโลก **อิลยา เอห์เรนเบิร์ก** นักเขียนคนสำคัญของโซเวียต ๆ ล ๆ **เนรูต์** กวีเอกก็ได้มาร่วมประชุมด้วยในฐานะผู้แทนประชาชนชิลี ปรากฏว่าเขาไม่มีพาสปอร์ต จึงต้องปลอมตัวลี้ลับเดินทางเข้ามาในฝรั่งเศสและ

ต้องเจรจาทำความเข้าใจกับทางการเจ้าหน้าที่เสียก่อน จึงจะมาปรากฏตัวต่อสาธารณะได้

เนรูต์เข้ามาร่วมประชุมในวันสุดท้าย บรรดาผู้ที่ร่วมประชุม แม้ว่าส่วนใหญ่จะไม่เคยอ่านบทกวีของเขา แต่ก็เคยได้ยินได้ฟังชื่อเสียงของเขาตลอดจนการต่อสู้กับผู้เผด็จการชิลีอย่างกล้าหาญ ดังนั้นเมื่อเนรูต์ขึ้นปรากฏตัว จึงมีเสียงปรบมือไชโยให้ร้องดังสนั่นหวั่นไหว และเนรูต์ก็ไม่ได้อ่านรายงานหรือแถลงอย่างเป็นทางการใด ๆ หากขึ้นมาท่องบทกวีของเขาเองให้ที่ประชุมฟัง เมื่อลงจากเวทีก็ได้รับเสียงปรบมือไชโยให้ร้องดังสนั่นหวั่นไหวอีกเช่นกัน

ต่อมา เนรูต์ได้รับเลือกตั้งจากสมัชชาขึ้นให้ดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการสันติภาพสากล (ประธานได้แก่โจลิโอด์ คูรี) เขาจึงได้เดินทางไปในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกเพื่อดำเนินการณรงค์คัดค้านสงคราม เรียกร้องสันติภาพ นำนักกวีของเขาจึงก้องกังวานไปทั่ว

Peace for the coming twilights!

สันติเพื่อแสงแจรงกล้า
สันติ - อมฤตเมรัย
สันติเพื่ออัสถัวจันนา
โรจน์แรงรัศรัยไคปาน
ลำน้าอดีตกาลขานประจักษ์
สันติเพื่อมหาธานี

โชติช่วงสว่างอุษาสมสมัย
สันติเพื่อได้เป็นสะพาน
เสาะแสวงสู่ฟ้าไภษาน
ในธารระยับเลือดขาน
จากพิภพด้วยรักสลักศรี
ยามอรุณสุนทรรุ่งฟ้า

ในระหว่างที่สงครามเย็นกำลังดำเนินไปอย่าง
สุดขั้วนี้ มีเรื่องประหลาดอุบัติขึ้นเมื่อเนรุต้าเดินทาง
ไปอังกฤษเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. ๑๙๕๑
ปรากฏว่า เขาเข้าอังกฤษไม่ได้ทั้งๆ ที่รัฐบาล
อังกฤษขณะนั้นเป็นรัฐบาล พรรคเลเบอร์ซึ่งเป็น
โซเชลลิสต์ รัฐบาลโซเชลลิสต์ของอังกฤษเองใน
ยุคนั้นก็ไม่คิดอะไรกับรัฐบาลวิเดลาของชิลี ต้อง
พึ่งพิงเงินดอลลาร์อเมริกัน จึงจำเป็นต้องเดิน
ตามนโยบายสงครามเย็นของอเมริกันไปด้วย ต่อ
มาอีกสิบสี่ปี เนรุต้าจึงสามารถเดินทางเข้ามา
เยือนอังกฤษได้เป็นครั้งแรกในชีวิต แต่ครั้งหลังนี้
เข้ามาในฐานะอาคันตุกะของผู้สูงเกียรติของมหาวิท
าลัยออกซฟอร์ดซึ่งได้มอบปริญญาอักษรศาสตร์
ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ให้แก่เขา เนรุต้าจึงเป็น
Man of letters ที่เป็นชาวละตินอเมริกันคน
แรกที่ได้รับเกียรตินี้จากมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด
ต่อมาในเดือนกันยายน ค.ศ. ๑๙๕๑ เขาก็ได้เดิน
ทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนกับอิลยา
เอห์เรนเบิร์กเพื่อนำรางวัลสันติภาพประจำปีไป
มอบให้มาตามซุนยัตเซ็น (ซุนซิงหลิง) ภรรยา
หม้ายของ ดร. ซุนยัตเซ็น นักปฏิวัติผู้ยิ่งใหญ่ของ
จีน

ยุคแห่งการกดขี่ในชิลีหมดสิ้นไปในปี ค.ศ.
๑๙๕๒ ข้อหาทางอาญาอันร้ายแรงที่มีต่อเนรุต้า
ว่าเป็นขบถก็หมดสิ้นไปด้วย เขาจึงสามารถเดิน
ทางกลับชิลีได้อีกในเดือนสิงหาคมและเมื่อมาถึง
บ้านเกิดเมืองนอนของตน ก็ได้ออกโรงหาเสียง

ให้ชิลีวาทอร์ อัลเยนเต เพื่อนสนิทซึ่งเป็นมาร์ก
ซิสต์ผู้ยึดมั่นในการต่อสู้ทางสภาผู้แทนราษฎร
อัลเยนเตสมักรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีครั้ง
แรกในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ และได้ไปอาศัยไป เช่น
เดียวกับในการเลือกตั้งประธานาธิบดีครั้งต่อ ๆ มา
คือในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ และ ๑๙๖๔ เขามีชัยได้รับ
เลือกตั้งปี ค.ศ. ๑๙๗๐ ในการหาเสียงเลือกตั้งทุก
ครั้งที่ผ่านมาน เนรุต้าเป็นกำลังสำคัญมาโดยตลอด

๓

ในปี ค.ศ. ๑๙๕๔ อิลยา เอห์เรนเบิร์ก นัก
ประพันธ์คนสำคัญของโซเวียตได้รับมอบหมาย
ให้ทำหน้าที่เป็นผู้แทนคณะกรรมการสันติภาพ
สากลนำรางวัลสันติภาพมามอบให้เนรุต้าที่ชิลี
เนื่องจากยุคนั้นยังเป็นยุคของสงครามเย็นและรัฐ
บาลชิลีก็เป็นรัฐบาลปฏิกริยาที่ถือว่าผลประโยชน์
ของสหรัฐอเมริกาสำคัญยิ่งกว่าผลประโยชน์
ของสหรัฐอเมริกาสำคัญเท่าผลประโยชน์
ของชาวชิลี เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแก่เอห์เรนเบิร์กจึง
ออกจะเป็นเรื่องเหลือเชื่อสำหรับคนในยุคนั้น

โซเวียตกับชิลีนั้นไม่มีสัมพันธภาพทางการ
ทูตต่อกัน แต่เอห์เรนเบิร์กได้วีซ่าเข้าประเทศ
ปรากฏว่าเมื่อมาถึงสนามบิน เจ้าหน้าที่ตำรวจ
เข้ามาเปิดกระเป๋าเดินทางของเอห์เรนเบิร์กแล้ว
ยึดสิ่งของตามแต่ตนจะพอใจ แม้แต่บัตรโดยสาร
คาสโตร ผู้เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อน
สนิทของเนรุต้าซึ่งตามเนรุต้ามาช่วยก็ไม่สามารถ
จะช่วยอะไรได้ วันรุ่งขึ้น รูปของเอห์เรนเบิร์ก
พิมพ์หราอยู่ในหน้าหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ โดย

เจ้าหน้าที่ตำรวจเปิดเผยว่า เอห์เรนเบิร์กพยายามลักลอบเอาแผ่นเสียงซึ่งมีค่าส่งลับมามอบให้พรรคคอมมิวนิสต์ซีและพรรคคอมมิวนิสต์ต่างๆ ในทวีปละตินอเมริกาพร้อมด้วยรหัสชื่อหน่วยงานต่างๆ ของคอมมิวนิสต์และเงินสต็อกห้าล้านเปโซ เรื่องเงินสต็อกนี้ กระทรวงยุติธรรมรีบแถลงปฏิเสธโดยด่วน เพราะเกรงว่า ถ้าหากจำเป็นจะต้องคืนเงินแล้ว ทางตำรวจก็ไม่มีปัญญาที่จะเอาเงินมาคืนให้ ในเมื่อมันไม่เคยมีอยู่ในตัวเอห์เรนเบิร์กมาเลย เช่นเดียวกับแผ่นเสียง ส่วนที่ว่ามีรหัสนั้นก็ให้แก่บันทึกชื่อพืชต่างๆ เป็นภาษาลาตินที่เอห์เรนเบิร์กคิดว่าจะหาได้ในซีตินอกจากนี้ก็มีการขายปริศนาอักษรไขว้ภาษาฝรั่งเศสที่เอห์เรนเบิร์กเล่นฆ่าเวลาในเครื่องบิน

เนื่องจากเอห์เรนเบิร์กมาพำนักอยู่ในบ้านของเนรุต้า กวีเอกก็เลยต้องพลอยเดือดร้อนไปด้วย คืนหนึ่งมีมือลึกลับขว้างระเบิดเพลิงเข้ามาแต่เคราะห์ดีที่ดับได้ทัน ในตอนเช้ามีตัวหนึ่งมีรถติดเครื่องขยายเสียงมาที่บ้านแล้วพูดส่งเสียงโหวกเหวกจนคนตื่นกันหมดทั้งถนน คนทำสวนของเนรุต้าอตรนทนมไม่ไหว จึงวิ่งเข้าไปตาม “แกไม่ละอายใจบ้างหรือที่มาทำให้คนเขาต้องตื่นกันขึ้นมา?” ผู้ที่อยู่ในรถคนหนึ่งชี้แจงว่า “เราจะรีบพูดให้เสร็จในห้านาทีแล้วก็จะรีบไป” แล้วก็พากันกลับไปจริงๆ

ต่อมาหนังสือพิมพ์ลงข่าวเป็นเรื่องราวใหญ่

โตอีกว่า มีชาวรัสเซียหลายคนขึ้นเครื่องบินมาจากนิวยอร์ก มาวิ่งวอนให้เอห์เรนเบิร์ก “เลือกอิสรภาพ” ด้วยการขึ้นเครื่องบินเดินทางไปนิวยอร์ก เพราะพวกคอมมิวนิสต์จะไม่ยอมให้เอห์เรนเบิร์กที่เขียนนวนิยายเรื่อง *The Thaw* ซึ่งเป็นเรื่องสนับสนุนการผ่อนคลายความตึงเครียดของสงครามเย็น. ยิ่งกว่านี้ พวกนี้ยังรบเร้าให้ไลยูบา ภรรยาของเอห์เรนเบิร์กที่เดินทางมาด้วยให้ช่วยชีวิตอิสลยาและเธอเองไว้ ไลยูบาถึงขนาดจะกระโดดลงมาจากหน้าต่างชั้นบน แต่ถูกตำรวจลับรัสเซียขัดขวางไว้ได้ทัน! เอห์เรนเบิร์กเล่าไว้เองว่า “หนังสือพิมพ์ต่างๆ ลงข่าวเรื่องนี้กันทั้งๆ ที่ตามความจริงแล้วซานติเอโกเป็นเมืองเล็กทุกๆ คนในเมืองรู้ว่า บ้านของเนรุต้าเป็นบ้านชั้นเดียว” ตามฝาผนังกำแพงต่างๆ ก็มีแต่คำขวัญ “เอห์เรนเบิร์กกลับบ้าน!” “ซีลี — — เอา! รัสเซีย — — ไม่เอา!”

เอห์เรนเบิร์กเล่าต่อไปว่า “ทุกๆ คนดูจะเสียสติกันไปหมดแล้ว ปาโบล เนรุต้าคนเดียวที่ไม่สะดุ้งสะเทือนไปด้วย คงเขียนบทกวีของตนไปเรื่อย ๆ นอนหลับตอนกลางวันตามปกติ แล้วก็เล่าเรื่องสนุกๆ ให้ฟัง เขา (เนรุต้า) บอกว่า ไม่คาดเลยว่าจะมีเรื่องทำนองนี้เกิดขึ้น— แม้ว่ามันจะไม่เป็นที่น่าประหลาดใจนักก็ตาม พวกอเมริกันมันทำเหมือนกับว่า ประเทศนี้เป็นของมันแต่ในไม่ช้า มันก็คงจะสิ้นสุดลง แล้วข้าพเจ้าก็คงจะมาใหม่ได้อีก แล้วเขาจะพาข้าพเจ้าไป

ขมวลปาโรโซกับทางใต้ของชิลี จะได้เห็นว่าเป็น
คือประเทศที่สวยงามที่สุดในโลก”

ต่อมาเมื่อเอห์เรนเบิร์กติดต่อทางโทรศัพท์
กับเอกอัครราชทูตโซเวียตประจำอาร์เจนตินาได้
และเมื่อหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ในโซเวียตพากันโจมตี
ตีพุดติการณณ์ป่าเถื่อนของตำรวจชิลี รัฐบาลชิลี
เองจึงได้ตระหนักว่า ตนเองไปไกลเกินไปเสียแล้ว
เนรูต้าจึงพาเอห์เรนเบิร์กไปพบเอกอัครราชทูต
อาร์เจนตินาซึ่งเป็นผู้ดูแลรักษาผลประโยชน์ของ
พลเมืองโซเวียต นับแต่เมื่อมีการตัดสินพันธภาพ
ทางการทูตกันระหว่างชิลีกับโซเวียต เอกอัครราช
ทูตอาร์เจนตินารับว่าจะจัดการให้ ขณะเดียวกัน
ก็พุดต่อน้ำเอห์เรนเบิร์กว่าตนเองก็นิยมชมชื่น
ในบทบาทของเนรูต้าเป็นที่ยิ่ง หลังจากนั้นเอก
อัครราชทูตอาร์เจนตินาก็แจ้งกับเนรูต้าว่า ท่าน
ประธานาธิบดีชิลีมีความสนใจที่ได้ทราบว่า เอห์
เรนเบิร์กต้องการซื้อพืชพันธุ์เมืองบางประเภทและ
บอกด้วยว่า จะเป็นการเริ่มต้นความสัมพันธ์ทาง
การค้าระหว่างประเทศทั้งสอง ต่อมา เมื่อเจ้าหน้าที่
ตำรวจเอชของที่ยึดไว้มาคืนในท่าทีขอยกก็เป็น
อันว่า บรรยากาศคลี่คลายไปในทางดีแล้ว เมื่อ
เอห์เรนเบิร์กเล่าให้เนรูต้าฟัง กวีเอกก็ยิ้มแล้วพุด
ขึ้นด้วยน้ำเสียงเศร้าๆว่า “ผมบอกคุณแล้วไม่ใช่
หรือว่า เราจะต้องชนะ” จากนั้น พรีแจกรางวัล
สันติภาพจึงได้มีขึ้นท่ามกลางผู้คนแน่นขนัดห้อง
โถงใหญ่ มีทั้งนักเขียนและนักการเมืองต่าง
พรรคกัน ทุกคนต่างก็ปรบมือให้แก่กวีเอกของชิลี

ซึ่งไม่ได้เป็นเฉพาะกวีเอกของทวีปละตินอเมริกา
เท่านั้น หากแต่ของโลกด้วย

อิลยา เอห์เรนเบิร์กรู้จักสนิทสนมกับเนรูต้า
มาตั้งแต่เมื่อเนรูต้ายังหนุ่มๆอยู่และก็เป็นผู้แปล
งานกวีของเนรูต้าจากภาษาสเปนเป็นภาษารัสเซีย
ด้วย เขาจึงเป็นนักเขียนที่เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับ
เนรูต้าได้อย่างละเอียดดีถ้วน เขาเล่าว่าเนรูต้ามิ
นิสัยชอบสะสมสิ่งของต่างๆ นับตั้งแต่รูปสลักด้วย
ไม้ใหญ่เฉพาะท่อนหัวซึ่งสมัยก่อนใช้ติดหัวเรือ
ไปจนถึงเข็มทิศและเปลือกหอยต่างๆและกวีเอกผู้
นี้มีนิสัยชอบคบหาผู้คน เอห์เรนเบิร์กยืนยันว่า
เวลารับประทานอาหารกลางวันที่บ้านนั้น เนรูต้า
จะมีผู้มาร่วมรับประทานอาหารประมาณ ๑๕ ถึง
๒๐คนเป็นประจำ ในการเดินทางไปต่างประเทศ
ไม่ว่าจะที่ไหนๆ มักมีผู้คนเข้ามาพุดคุยในท้อง
พักเต็มไปหมด

ข้อความต่อไปนี้ อิลยา เอห์เรนเบิร์กเขียน
ถึงเนรูต้าไว้ใน *Post-war Years ๑๙๔๕-๕๔*

“ในบทกวีชิ้นหนึ่งของเขามีชื่อว่า *I ask
for Silence* เขารู้อธิบายว่า “บัดนี้ โปรดทั้งอัน
ไว้ในความสงบเด็ด ในบัดนี้ จงทำงานกันต่อไป
โดยไม่มีฉันร่วมด้วย” อย่างไรก็ตาม ต่อมาอีกประ
มาณสัปดาห์หนึ่งหรือเดือนหนึ่ง เนรูตาก็ทุ่มตัว
เองลงไปสู่ห้วงทะเลแห่งชีวิตอีกเช่นเคย เขาเล่า
ให้ฟังถึงเรื่องที่ตนเองต้องเผชิญกับความขมขื่นอัน
เนื่องมาจากภาพลวงตาบางอย่าง เขาบอกว่า เมื่อ
เรือจมลง เขาก็ต้องหยิบขวานของตนขึ้นมาอีก

เพราะเขาเป็นนักต่อเรือ “เรือเหล่านั้นคือศรัทธา
ของผม ผมไม่มีทางอื่นนอกจากจะมีชีวิตต่อไป”

“ข้าพเจ้าเอ็ห์เรนเบิร์กเคยกล่าวมามากแล้ว
ถึงชะตากรรมที่น่าสลดใจของนักเขียนบางคนและ
จิตรกรบางคน ดังนั้นข้าพเจ้าจึงจำเป็นต้องกล่าว
ถึงกวีผู้ยิ่งใหญ่คนนั้น แม้ว่าจะเป็นเพียงฉากผ่าน
เนื่องจากเขาเป็นกวีผู้มีความสุข จริงอยู่เนรุต้าเอง
ก็เคยเผชิญกับวาระแห่งความสิ้นหวังและภาพลวง
ตามีความรักที่ปราศจากความสุขตลอดจนประสบ
การณ์ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้อย่างอื่น ๆ **แต่เนรุต้า
ไม่เคยปฏิเสธชีวิตและชีวิตก็ไม่เคยปฏิเสธเนรุต้า**
เขาต่อสู้เป็นปฏิปักษ์กับผู้ทรงพลังอำนาจที่ยิ่ง
ใหญ่ของโลกนี้จำนวนหนึ่งที่เดียว แล้วเขา
ก็กลายมาเป็น คอมมิวนิสต์คับเพื่อนและต่อมา
ก็สร้างศัตรู แต่เมื่อเวลาเขาถูกบริภาษนั้น
มันก็มีมาเฉพาะแต่จากศัตรูของเขาเท่านั้น และ
เขาก็ไม่เคยรู้เลยว่า ความเจ็บช้ำที่ใหญ่
หลวงของคนเรานั้นมาจากประชาชนฝ่ายคนต่าง
หากเป็นผู้กระทำ เขาเขียนแต่ในเรื่องที่เขาพึง
พอใจและให้คำตอบต่อความพอใจของเขาอยู่เสมอ
มา เมื่อข้าพเจ้าแปลบทกวีชิ้นหนึ่งของเขา ข้าพ
เจ้าพบภาพพจน์อย่างหนึ่งเข้า ทำให้เกิดความสง
สัยขึ้นมา จึงถามขึ้น “ปาโบล ทำไมพวกอินเดียน
ถึงเป็นสีฟ้า” เนรุต้าขี้แฉงยี้ดยาวพอสสมควร เขา
บอกว่าเขาได้ไปพบชาวอินเดียนกลุ่มหนึ่งเข้าบน
ฝั่งทะเลสาบแห่งหนึ่งในยามย่ำสนธยาและอินเดียน
พวกนั้นก็มองดูเหมือนถูกระบายด้วยสีฟ้า “แต่
เรื่องที่เล่ามานี้ไม่เห็นมีอยู่ในบทกวีด้วยเลย” ถูก

แล้ว ผมรู้แล้ว” เนรุต้าตอบ “แต่ผมก็จะยังให้
พวกอินเดียนเป็นสีฟ้าอยู่ดี” ถูกของเนรุต้าอย่าง
แน่นอน

“อาจจะมีผู้บอกว่า เขามักจะมีโชคที่อยู่เสมอ
แต่คำกล่าวเช่นนั้นยากที่จะให้ความกระจ่างอะไรได้
ความเป็นจริงมีอยู่ว่า เนรุต้าไม่เคยเลือกเอาทาง
ที่ง่าย แต่บนหนทางแห่งความยากลำบากนั้น
เมื่อเขาเห็นผู้คนรายรอบเขาอยู่ต้องล้มลงไป ร่ำ
ไห้และแข่งด่าเคราะห์กรรมสาหัสตาของเขาที่มอง
เห็นและจิตใจที่สนองตอบนั้นมันทำให้เป็นความ
เลวทรามต่ำช้าไม่ หากแต่เป็นความดีงามอันทรง
เกียรติ มันไม่ใช่พืชอันเปล่าประโยชน์ หาก
แต่เป็นดอกกุหลาบ”

จอฟฟรีย์ บาร์ราเคลลาท์ กล่าวถึง เนรุต้า ใน
นิตยสาร *นิวสเดตส์แมน* ว่า “เมื่อปีค.ศ. ๑๙๕๓ ขณะ
เขาอายุได้ ๔๙ ปีนั้น เขาได้พิมพ์งานกวีออกเป็น
เล่มเป็นจำนวนมากเทียบเท่ากับงาน ของกวี
คนอื่น ๆ สักยี่สิบคน พวกนักวิจารณ์ต่างก็ลง
ความเห็นกันอย่างที่นักวิจารณ์ทั้งหลายจะพึงลง
ความเห็น ว่า งานกวีของเขาจบสิ้นลงแล้ว แต่
เนรุต้าก็สร้างความประหลาดใจให้ทุกคนด้วยงาน
สำคัญ ๆ อย่าง *Estravagario, Cien Sonetos
de Amor* และของชวีญของเขาเองเมื่ออายุครบ
รอบหกสิบปีบริบูรณ์ก็ได้แก่ *Memorial de
Isla Negra* ถึงห้าบรรพด้วยกัน เนรุต้าเป็น
“บุคคลุณภพด้วยตัวเขาเองคนเดียว” (One-
man Renaissance) เป็นชีว แม้คโตอาร์มิต

(กวีสก็อตที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของปัจจุบัน) อยู่ถึงครึ่งโลก — — เนรุต้าเป็นผู้หล่อหลอมโลกทัศน์ของชาวละตินอเมริกานับถึงสามชั่วคน ”

งานของเนรุต้าถูกแปลเป็นภาษาต่าง ๆ ถึง ๘๑ ภาษา เป็นงานกวีต่าง ๆ กว่าสามร้อยเรื่อง งานกวีของเขาจำหน่ายได้ถึง ๑,๒๕๐,๐๐๐ เล่ม เฉพาะต้นฉบับภาษาสเปนภาษาเดียว เนรุต้าจึงไม่เคยเดือดร้อนเรื่องการเงินเลย แม้แต่ในระยะห่างถูกเนรเทศทางการเมือง กลับเข้าซิติไม่ได้ เพราะเขามีรายได้อย่างล้นเหลือจากค่าลิขสิทธิ์ในการพิมพ์จำหน่ายแต่ละครั้งซึ่งเป็นเงินจำนวนมาก เฉพาะในทวีปละตินอเมริกานั้น ประชาชนส่วนใหญ่นิยมอ่านบทกวีกันแพร่หลายมาก งานกวีที่พิมพ์ออกจำหน่ายนั้น เจ้าหน้าที่วัฒนธรรมผู้หนึ่งของคิวบาเคยคุยอวดนักหนังสือพิมพ์อเมริ

กันว่า ขายได้ไม่ผิดอะไรกับหนังสือพิมพ์รายวัน และการซื้อเชิฏกวีให้ไปอ่านงานของตนในที่ชุมนุมของประชาชนก็เป็นชีวิตทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งซึ่งจะขาดเสียมิได้ จึงไม่มีปัญหาที่ว่า เนรุต้าจะได้รับค่าเชิฏมากครั้งที่สุด

วาร์เรน มิลเลอร์ นักหนังสือพิมพ์อเมริกัน แอนตี้คอมมิวนิสต์ผู้มีโอกาสไปเยือนคิวบาในเดือนธันวาคม ค.ศ. ๑๙๖๐ ได้เล่าถึงเหตุการณ์ของคืนวันที่ ๙ ธันวาคมซึ่งชาวคิวบาหลายพันคนพากันเข้าไปฟังเนรุต้าอ่านบทกวีชิ้นใหม่ของเขาที่คาซาส์ ลาส อเมริกา ซึ่งอยู่ภายใต้การดำเนินการของกระทรวงวัฒนธรรมคิวบา มีบทกวีชิ้นหนึ่งเนรุต้าเขียนให้แก่ชาวอินเดียนซึ่งเป็นคนที่ถูกกดขี่มาอย่างสาหัสจนรวบรวมชื่อตรงตัวว่า *The Indian* ความคอนหนึ่งมีดังนี้

แล้วในทันใดนั้น เราก็พลันรู้ว่า
เธออยู่ที่นั่น อยู่ที่ประตู
กำลังรออยู่ หรือมิฉะนั้นก็อยู่ภายในตัวเรา
และอยู่ภายในท่อนๆ ออกด้วย กำลังรออยู่
ในสายฝน ไม่มีอาหารจะกิน
. . . . ผู้คนมั่งคั่งล้นเหลือเหล่านั้น
กำลังหวาดกลัว
พวกเขาตื่นขึ้นมาในฉบับพลันทันที
วิ่งไปที่หน้าต่าง
ภายนอกมีแต่ราตรีกาล
ไม่มีอะไรบังเกิดขึ้น
แต่พวกเขาหวาดกลัว
หวาดกลัวในสรรพสิ่ง นำประหลาดที่จะบอกว่า

พวกเขาหวาดกลัวท่านด้วย
ท่านผู้ถูกลืมเลือนไปแล้ว
แห่งเทือกเขาแอนดิส
และที่หวาดกลัวแม่แต่ผ้าขรวของท่าน
เพราะว่า เขาจำได้แล้วในบัดนี้ว่า เขาเองเป็นผู้รวบรวมผ้าขรวให้ท่าน....

เมื่อบทกวีนี้จบลง ผู้ฟังทั้งหมด นิ่งเงียบกันไปชั่วขณะแล้วก็ลุกขึ้น ประบมือพร้อมกันราวกับเป็นเสียงเดียวกัน เริ่มตื้นซ้ำๆ แล้วจึงหวั่นก้อยๆ เร่งขึ้นทีละน้อยๆ เป็นเวลานาน ราวกับลมที่พัดแรงขึ้นเรื่อยๆ เนรุต้าขี้ม้อออกมา.....

“ นาวา ” เป็นบทกวีชิ้นใหม่อีกชิ้นหนึ่งของเนรุต้า เป็นเรื่องของประชาชนที่มาลงเรือโดยสาร ต่างก็เสียค่าโดยสารกันหมดแล้ว แต่ไม่มีที่นั่ง ไม่มีอาหารกิน เราต่างก็เป็นผู้โดยสารนาวาลำนี้ด้วยกันทั้งนั้นและก็บอกแก่กันและกันว่า

เราไม่รู้เลยว่า
ทุกสิ่งทุกอย่างถูกยึดครองไปหมดแล้ว
ถวย, ทนง,
เตยง, กระจก,
ทะเล, เมรัย, นกาทาศ
ในบัดนี้ ดูเหมือนว่า
เราไม่มีโต๊ะ
เราคิดอยู่ว่า มันเป็นไปได้
เราไม่เชื่อต่อท่านหรือ
เมื่อเรามาถึงนาวานัน มันก็หมดสนิทแล้ว
เราขงสว่นแล้วแต่เปลือยเปล่า
เราทางมवलลวนมาจากสถานทีเดียวกัน
เราทางมवलมาจากสตรีและบุรุษเหมือนๆ กัน
เราทางมवलผู้รูรซษาคความหิวโหยก่อนที่พื้นจะชน

ภายในห้องโถงใหญ่เงียบสงัด ไม่มีแม้แต่เสียงขยับเก้าอี้ ไม่มีใครกระแอมกระไอออกมา ช่าง

ภาพทุกคนยืนนิ่งอยู่ข้าง ๆ ขอบเวที ลืมกลองด้วยรูปที่ออกมา.....

และมาบัดนี้ ท่านบอกกับเราว่า เราโดยสารนาวาล้านไม่ได้
ภายในนาวาไม่มีที่สำหรับเรา
ท่านไม่ต้องการรับรองเรา.....

เหตุไฉน ท่านจึงมีรายได้มากมายเป็นล้นพ้น
ใครเล่าเป็นคนให้ช้อนแก่ท่านตั้งแต่ก่อนเกิดขึ้นมา

มีเสียงถอนหายใจดังขึ้น รวากับว่าทุกคนหยุดหายใจโดยพร้อมเพรียงกัน

ในฤดูใบไม้ร่วงที่จะมีมา ปราศจากเสื้อผ้าหั่นทอน
และยังจะขมขื่นน้อยลงไปอีกในฤดูหนาวหน้า
เมื่อปราศจากรองเท้า แล้วเราจะก้าวเดิน
ไปทั่วทั้งโลกได้อย่างไรกัน ในเมื่อมีก้อนอิฐก้อนหินอยู่หลากหลายตามรายทาง
เมื่อไม่มีโต๊ะ เราจะไปกินอาหารที่ไหนกัน
เมื่อไม่มีเก้าอี้ เราจะนั่งที่ไหนกันเล่า
มันเป็นเรื่องตลก แต่หัวเราะไม่ออก ตัดสินใจเสียเถิด สุภาพบุรุษทั้งหลาย
กำจัดมันให้หมดสิ้นไป ภายในเวลาอันรวดเร็ว
ทุกคนอย่างจริงจงเสียดวงแต่บัดนี้

เพราะว่า หลังจากนี้แล้ว ทะเลจะหารูณ
มันจะหลังธราออกมาเป็นสายเลือด

เมื่ออัลวาตอร์ อัลเยนเตสสมัครรับเลือกตั้งใน
ค.ศ. ๑๕๗๐ โดยความสนับสนุนร่วมกันของพรรค
การเมืองฝ่ายซ้ายต่าง ๆ เจ็ดพรรคและประสพชัย
ชนะ ได้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีแล้ว เนรูต้า
ก็ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเอกอัครราชทูต
ประจำประเทศฝรั่งเศสซึ่งถือกันว่าเป็นตำแหน่ง
ที่มีเกียรติคุณสูงส่งเมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๕๗๑

ต่อมา ปลายเดือนตุลาคม เขาก็ได้รับเกียรติคุณ
อันสูงส่งในทางกวีอีกโดยได้รับรางวัลโนเบลประ
เภทวรรณคดี ในคำแถลงสดุดีของราชบัณฑิตสวี-
เดนนั้นได้กล่าวถึงงานกวีของเนรูต้าว่า “.....
แสดงออกซึ่งพลังที่เป็นแก่นแท้ที่น่ามาซึ่งความมี
ชีวิตชีวาแห่งโชคชะตาและความไม่แน่นอนนาประ
การของทวีปละตินอเมริกา”

ความจริง นามของเนรุต้าถูกเสนอเพื่อรับรางวัลโนเบลก่อนหน้านั้นหลายปีมาแล้ว แต่ก็ไม่ได้รับรางวัลเรื่อยมาอันสืบเนื่องมาจากการที่เขาเป็นคอมมิวนิสต์ซึ่งถือกันว่า เป็นความผิดที่ให้อภัยกันไม่ได้เลย เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๔ ซึ่งราชบัณฑิตสวีเดนได้ประกาศชื่อจิ้ง ปอล ชาตร์ นักคิดนักเขียนผู้ยิ่งใหญ่ของฝรั่งเศสว่าได้รับรางวัลโนเบลแล้ว จิ้ง ปอล ชาตร์ปฏิเสธที่จะรับรางวัลนั้น เหตุผลข้อหนึ่งในหลาย ๆ ข้อของเขาในการปฏิเสธรางวัลโนเบล ก็คือ ปาโบล เนรุต้าต่างหากที่สมควรจะได้รับ

เนรุต้าดำรงตำแหน่งเอกอัครราชทูตประจำฝรั่งเศสจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๗๓ จึงพ้นจากตำแหน่ง เดินทางกลับซิดี เมื่อก่อนจะเกิดรัฐประหารเล็กน้อยเขาล้มป่วยลงด้วยโรคมะเร็ง และได้ไปรักษาตัวในสถานพยาบาลแห่งหนึ่ง เขายังเขียนบทกวีมีชื่อว่า *The Satraps* ออกมาอีกชิ้นหนึ่งซึ่งได้กล่าวถึงประธานาธิบดีนิกสันและปีโนเชต์ ผู้เผด็จการคนใหม่ของชิลีว่าเป็น “หมาโนจอมจะกละ” ซึ่งบทกวีนี้กำลังออกอากาศแพร่สะพัดอยู่ในประเทศต่าง ๆ ของทวีปละตินอเมริกา

ต่อมาปรากฏว่า เขาสนใจไปด้วยโรคหัวใจวายเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายนนี้ แม้แต่เมื่อก่อนเขาจะตื่นใจบ้านที่พำนักของเขาก็ได้ถูกยัณทรพาลในเครื่องแบบบุกเข้าทำลายเข้าของและหนังสือต่าง ๆ ก็ถูกรื้อออกมาเผาหึ่ง รัฐบาลเผด็จการทางทหารผู้รื้อฟื้นยุคมีดในยุโรปขึ้นมา ด้วยการเผาตำรับตำราและเช่นฆ่า กาลิเลโอ ผู้พูดความจริงว่าโลกกลม นอกจากจะปฏิเสธว่าคนไม่ได้สั่งแล้ว ยังหน้าด้านพอที่จะยืนยันว่า จะจับตัวคนร้ายให้จงได้ซึ่งคนร้ายดังกล่าวไม่มีวันที่ใครจะจับได้ เว้นแต่รัฐบาลทหารชุดนี้จะถูกโค่นลงไปแล้วเท่านั้น

เนรุต้าเป็นกวีผู้มีความรักชาติอย่างล้าลึกจากการรักชาติ และการต่อสู้อย่างเสียสละเพื่อประชาชนในชาตินี้ เขาก็ได้แผ่ขยายความรักออกไปสู่มนุษยชาติและก็ได้ต่อสู้เพื่อสันติภาพของมนุษย์อย่างกล้าหาญ ยุคมีดของชิลีซึ่งกลับคืนมาในระหว่างที่เขาใกล้จะถึงแก่กรรมนี้ เขาเคยต่อสู้มาแล้วจนต้องร่อนเร่ “ไม่มีพสุธาจะอาศัย” เขาเคยกล่าวถึงมาตุภูมิของเขาไว้ในบทกวีชื่อ *Let the Rail-splitters Awaken!* ดังนี้

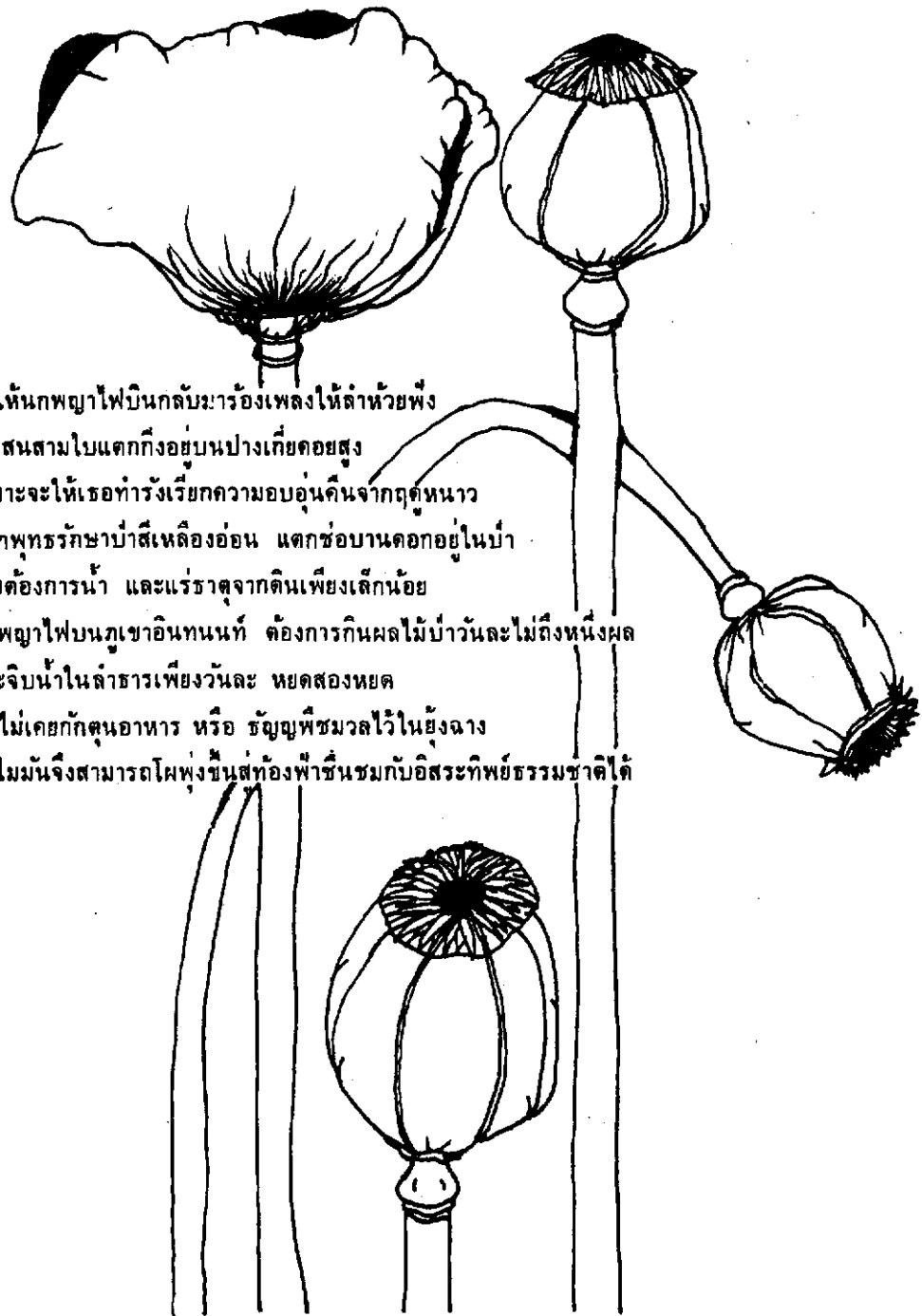
ข้าพเจ้าเป็นเพียงกวีคนหนึ่ง....

ผู้ท้อเนจรร่อนเร่ไปทั่วโลก

ประเทศของข้าพเจ้านั้น อยู่ห่างไกลไปจากท่านเสียเหลือแสน
ภายในประเทศของข้าพเจ้า

กนงานถูกจับกุมคุมขัง

และ ทหารก็เป็นผู้ออกคำสั่งแก่ผู้พิพากษา

ขอให้นกพญาไฟบินกลับมาร้องเพลงให้ลำห้วยฟัง
 ว่า สนสามใบแตกกิ่งอยู่บนปางเกี้ยวคอยสูง
 เหมาะจะให้เธอทำรังเรียกความอบอุ่นคืนจากฤดูหนาว
 ดอกพุทธรักษาป่าสีเหลืองอ่อน แตกช่อบานดอกอยู่ในป่า
 โดยต้องการน้ำ และแร่ธาตุจากดินเพียงเล็กน้อย
 นกพญาไฟบนภูเขาอินทนนท์ ต้องการกินผลไม้บ้างวันละไม่ถึงหนึ่งผล
 และจิบน้ำในลำธารเพียงวันละ หยอดสองหยด
 มันไม่เคยกักตุนอาหาร หรือ รัญญูพืชมวลไว้ในยังฉาง
 ทำให้มันจึงสามารถโคฟุ้งขึ้นสู่ท้องฟ้าชื่นชมกับอิสระที่พญธรรมชาติได้

นกพญาไฟ

สถาพร ศรีสังข์

๑.
ขอให้นกพญาไฟ บินกลับมาร้องเพลง ให้ล่า
ห้วยฟัง - เธอเริ่มค้นบทเพลงพณบ้านของ
เธออย่างน

๒.

ฉันเริ่มออกเดินทางจากเชิงเขาตอนเช้าตรู่
โดยเดินย้อนตามแนวทางการขึ้นไปทางเหนือ
เรื่อย ๆ อากาศภูเขาตอนเช้าตรู่ดูเหมือนช่วยให้
โรคไต โรคประจำตัวของฉัน ที่เพิ่งกำเริบขึ้น
เมื่อตอนหัวค่ำวานที่เลาหลง ทำให้ฉันเดินสะดวก
ขึ้น อาการปวดหลังและบั้นเอวถูกสึบเลื่อนไปกับ
หมอกบาง ๆ ที่เรี่ยอยู่ตามพื้นดอกไม้ป่าที่เติบโต
จากน้ำและอากาศบริสุทธิ์ กำลังคลี่คลายรับแสง

อาทิตย์อยู่พอดี เป็นเวลานานเท่าใดแล้วก็ไม่รู้ที่
ฉันไม่ได้เห็นสิ่งเหล่านี้ คืบวันที่ผ่านไปของ
ฉันดูเหมือนมีแต่ความทรมานทรมาย และความอยาก
ที่การสนองตอบไม่เคยจบสิ้น และทวีความรุนแรง
ขึ้นทุกที ถ้าสิ่งที่เกิดขึ้นกับฉันเหล่านี้ เป็นผล
อันเกิดจากการที่ฉันอยู่กับเมืองมากเกินไป โรค
นี้ก็คงเป็นโรคระบาดใหญ่ที่กำลังรุกรานผู้คนชาว
โลกอยู่อย่างเงียบ ๆ แต่รุนแรง เหมือนกับโรค
ระบาดหลังน้ำท่วมใหญ่ที่ได้คร่าชีวิตของสัตว์เลี้ยง
และธัญพืชไปเสียมากมาย

ฉันรู้สึกตัวเองล้มเหลว เมื่อตอนเที่ยงวัน
เวลาเกือบห้าชั่วโมงเต็ม ฉันเดินทางได้เพียงแปด

กิโลเมตรกว่า ๆ เท่านั้น ฉันพยายามหาเหตุผลมาอ้างในใจว่า ถนนทางบนภูเขาสูงชันจนเกินไป ความไม่เคยชินของฉันจึงเป็นอุปสรรคต่อการนี้ และการที่ฉันเดินได้ระยะทางเพียงเล็กน้อยจึงไม่ใช่เป็นเพราะความอ่อนแอ แต่เป็นเพราะอุปสรรคภายนอกต่างหาก เมื่อฉันเอนกายลงพักผ่อนบนโซฟาหินริมลำธาร และล้างข้าวที่ออกมากจะกินฉันจึงได้รู้สึกตัวว่า กระตักใส่น้ำเดินป่าของฉันหายไป นั้งคิดย้อนหลังอยู่พักหนึ่ง ก็ไม่สามารถนึกได้ว่ามันสูญหายไปตอนไหน ฉันคงลืมมันไว้ที่ป่าวกพักเที่ยงภูเขาที่อาจเป็นได้ โรคประสาทล่าจาก ความบีบคั้นในเมืองซึ่งมีภาวะแวดล้อมไม่ดีนัก ทำให้ฉันกลายเป็นคนขี้หลงขี้ลืมไปบ่อย ๆ

ยังมีข้าวเหลืออยู่อีกหลายเม็ดในห่อหลังจากที่ฉันกินเสร็จแล้ว ฉันแบ่งมันออกเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งไปรยลงไปในลำธาร และอีกส่วนหนึ่งหว่านลงตรงลานดินใกล้ ๆ ที่ฉันนั่งอยู่ พร้อมกับคิดว่าปลาในแม่น้ำลำธารบนภูเขาคงจะตื่นตื่นแปลกใจกับอาหารชนิดใหม่ที่พวกมันไม่เคยเห็น ซึ่งที่จริงก็ไม่ใช่เป็นอาหารแปลกประหลาดอะไร มันก็เพียงเม็ดข้าวสวยกับเศษขุ่นแข็งแข็ง ๆ เท่านั้นเอง ฉันรู้สึกผิดหวังเมื่อนั่งมองดูอยู่ครู่หนึ่ง ไม่มีปลาตัวไหนมากินอาหารที่ฉันกินเหลือเลย ข้าวที่หว่านอยู่บนพื้นก็มีแต่พวกมดบางชนิดที่เริ่มระดมพวกพ้องมาขนย้าย ไปกักตุนอย่างตะกละ ที่จริงตอนแรกฉันตั้งใจให้เป็นอาหารของพวกนกหรือผลไม้บางลูกในป่ามีรสชาติดีกว่าอาหารที่ฉัน

อุตส่าห์แบกขนมาจากในเมืองก็ไม่ได้

อาการปวดหลังของฉันเริ่มปรากฏขึ้นอีก และถนนทางข้างหน้าทีฉันจะเดินไปก็ดูเหมือนเล็กลงทุกที ๆ อาจเป็นเพราะว่าฉันตื่นตื่นและตกใจกับเสียงที่เกิดขึ้นในราวป่าตรงทางที่ฉันกำลังมุ่งเดินไปก็ได้ แต่ฉันก็งง-เดิน-ไปเรื่อย ๆ ทั้ง ๆ ที่ความหวาดกลัวแล่นขึ้นมาบรรจุเต็มอยู่ที่ดวงตา แต่เมื่อฉันได้พบเห็นต้นตอของเสียงเข้าจริง ๆ ก็ไม่มีอะไรมากไปกว่า ชาวเขาเผ่าอย่างสองสามคนกำลังต้อนรับห่าหูกตัวสวนทางมา ฉันเลยถือโอกาสถามเขาถึงระยะทางที่ฉันกำลังมุ่งหน้าไป และได้คำตอบมาว่า ถ้าฉันเดินเร็วกว่านี้อีกเท่าตัว ฉันจะถึงที่แห่งหนึ่งที่เขาเรียกว่า สบแอบ ก่อนพระอาทิตย์ตก และที่นั่นเหมาะสมสำหรับการพักผ่อนของฉันมาก เพราะมีบ้านชาวเขาอยู่หลังหนึ่ง เขาบอกว่าจะไม่ทำให้ฉันรู้สึกโดดเดี่ยว และหวาดกลัวจนเกินไป เพราะคำคืนในป่าสูงบนภูเขาเป็นสิ่งที่น่าขยะแขยงสำหรับคนเมือง แม้ว่าเขาสามารถพูดภาษาไทยภาคเหนือได้อย่างกระต่อนกระแต่น แต่ฉันก็สามารถสื่อความหมายกับเขาได้ดีพอสมควร จากนั้นฉันได้กล่าวคำขอบคุณเขาอย่างจริงใจ หลังจากที่ไม่เคยมีความรู้สึกแบบนี้มาเสียนาน

ฉันต้องเดินเร็วกว่าเดิมเท่าตัวจริง ๆ ทำไมพระอาทิตย์จึงตกตรงเวลานักก็ไม่รู้

๓.

หลังจากที่ฉันกินกล้วยน้ำว่าที่เธอเอามาให้ไปแล้วสองลูก ฉันจึงได้คุยกับเธออย่างจริงจัง

และจึงได้รู้ว่าเธอสามารถพูดภาษาของฉันได้ค่อนข้างดีทีเดียว ในขณะที่ฉันไม่รู้เลยว่าเธอตะโกนข้ามลำธารไปบอกเมียเธอว่าอย่างไร ฉันมาหายแปลกใจเอาต่อหลังจาก เมื่อเธอล่าให้ฟังว่า เธอเคยลงไปเรียนหนังสือที่เมืองล่าง ที่อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยความอนุเคราะห์ของนักบวชชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่ง จนกระทั่งสามารถอ่านเขียนภาษาของฉันได้พอสมควร จึงกลับขึ้นมาอยู่บนภูเขาต่อ โดยทำหน้าที่เผยแผ่ศาสนาในกายของนักบวชคนนั้นในหมู่บ้านของเธอเป็นการแลกเปลี่ยน

“ผมจะปลุกกาแพ” เธอกล่าวกับฉันในตอนหนึ่ง “ต่างป่าไว้แล้วรอฝนลง พวกเจ้าหน้าที่มาพัฒนาชาวเขาบอกว่าเขาพาฉันมาให้ก็ไม่เห็นมาสักที”

“ปลุกกาแพ ดีไหม” เธอถามฉันอีก

ตั้งแต่ฉันจะผ่านมหาวิทยาลัย โดยการได้ปริญญาตรีมาแล้วก็จริง แต่ฉันก็ไม่ได้รู้เรียนมาทางสาขาวิชาเกษตร ฉันจึงไม่รู้เลยว่าหลักการที่ถูกต้องของวิชาพืชไร่พืชสวนเป็นอย่างไร วิชาวรรณคดี และการประพันธ์ที่ฉันได้รู้เรียนมาดูเหมือนจะไม่มีประโยชน์กับเธอเสียเลย เหมือนกับที่มันไม่เคยมีประโยชน์กับฉันในเรื่องการทำมาค้าขายเพื่อมีชีวิตอยู่ที่ในเมือง ฉันจึงเพียงแค่นัยอนถามเธอไปว่า

“บุญศรี (ที่จริงเธอชื่อ บุญซี แต่ฉันต้องการเรียกให้สะดวกสั้นมั่งง่าย และเห็นแก่ความสะดวกส่วนตัวของฉันเท่านั้นเอง) — เธอได้

ความคิดที่จะปลุกกาแพนี้มาจากไหน ? ”

“เจ้าหน้าที่มาพัฒนาชาวเขาของหลวงเขาบอกว่า ปลุกกาแพดีกว่าปลุกผี กาแพมีประโยชน์ราคาแพง และไม่ให้โทษเหมือนผี ” เธอตอบ

“ แล้วเธอเชื่ออย่างนั้นหรือ ”

“ บุญซีไม่รู้ แต่เจ้าหน้าที่เขาว่าผีมันไม่ดีก็จริงไม่ดี ก่อนนี้ ตอนเลิกปลุกผีใหม่ๆ บุญซีปลุกผักกาด แต่ผักกาดไม่ดี เอลงไปขายเมืองล่างไม่ได้เงิน แข่งหนึ่งได้ไม่กี่เงิน คนรับซื้อเขาบอกว่าผักกาดชาวเขาไม่ดีเขาจึงรับซื้อราคาถูกมาก บุญซีแบกลงไปแล้วก็ต้องขาย บุญซีจึงไม่ยอมปลุกผักกาดอีก กาแพคงดีกว่าผักกาด ”

คำตอบข้อ ๆ ของเธอทำให้ฉันนั่งเงียบไปนานทีเดียว ทำไมฉันจะไม่รู้ ในแผ่นดินที่เธอกับฉันอาศัยอยู่นี้ เต็มวันได้เกิดมีสัตว์พันธุ์ใหม่ที่บังเอิญ มีโครงกระดูกเซลล์ประสาท และมันสมองที่เหมือนเธอกับฉันขึ้นมาพันธุ์หนึ่ง และดูเหมือนพวกมัน จะแพร่พันธุ์ได้รวดเร็วเหลือเกิน จนแน่นไปทั้งแผ่นดินทุกท้องที่มณฑล และที่น่ากลัวที่สุดก็คือ สัตว์พันธุ์นี้ อาศัยเลือดเนื้อน้ำเหลืองของมนุษย์เป็นอาหาร ทั้งยังเป็นสัตว์พันธุ์ที่แข็งแรงมีลักษณะพันธุ์กรรมดีเยี่ยม ยากแก่การกำจัดอีกด้วย

“ ก่อนปลุกผักกาดเธอทำอะไร ” ฉันเล็งการตอบคำถามโดยตั้งคำถามใหม่ย่อนเธออีกครั้ง

“ ปลุกผี ”

“ ปลุกผี ดีไหม ? ” ฉันถามต่อ

“ปลุกผีนี่ แค่เริ่มลงมือดางป่า คนเมืองล่างบางคน ก็ขึ้นมา และถามว่าจะปลุกมากเท่าไร เมื่อบูชิต่างที่ดางไว้ให้เขา ดู เขาก็ให้เงินบูชิ บอกว่าเป็นครั้งหนึ่งมัด จำผีทั้งหมดเอาไว้ก่อน เมื่อกรีดขาง และเกี่ยวแล้ว จะให้อีกครั้งหนึ่ง ครั้งหนึ่งได้หลายทีเดียวบางครั้งเป็นพัน——”

“แล้วทำไมเธอจึงเลิกปลุกเสียเล่า”

“บูชิบอกไปครั้งหนึ่งแล้ว ก็เจ้านายเขาบอกว่าผีไม่ดี เขาบอกให้เลิกปลุกถ้าปลุกจะถูกทำโทษ”

“เธอเชื่อเขาหรือ”

“บูชีกลัว....”

“เขามีอะไรให้เธอกลัวหรือ”

“เขามากันหลายคน บูชิบอกไม่ถูกว่ากลัวเขาทำไม แต่รู้ว่าเขามีอำนาจลงโทษบูชิ เมียบูชิได้เขาเป็นเจ้านาย....”

“เธอรอเจ้านายที่จะเอาพันธุกาแพมาแจกน่านเท่าไรแล้ว” ฉันทาม

“ตั้งแต่หน้าแล้งที่แล้ว ไม่เห็นเขามาเสียที ตอนนั้นบูชิลำบากมาก ไม่มีอะไรกิน ปลุกข้าวก็ได้ไม่พอกินตลอดปี คินไม่ดี นกลงเสียก็มาก นี่บูชีก้เอาแพไปขายที่จอมทอง เมื่อไม่กี่วันนั้นเองและซื้อข้าวสารขึ้นมา เอของท่าน ยังไม่ได้ตอบบูชิเลยว่า ปลุกกาแพดีหรือเปล่า?”

ฉันท้างไปกับคำถามเธ่อีกครั้งหนึ่ง และในช่วงนั้นฉันทูกุใจคิดถึงในแง่ที่ฉันทได้จากมา คิดถึงเจ้า

ฉันทึ่งได้สำนึกอย่างแท้จริงในตอนนั้นเองว่า หนังสือบทกวีวรรณคดีโบราณหลายสิบเล่มที่ฉันทได้ร่ำเรียนมานั้นล้วนเป็นการสูญเปล่าอย่างสิ้นเชิง บูชิเธอเรียนรู้อะไรได้บ้าง ได้ดีกว่าครูแก่ๆ ที่อวดรู้และมีมิฉันทิฐูสูงหลายคน ที่เคยสอนฉันทเสียอีก เพราะเธอเรียนรู้อากกรรมชาติ และความเป็นตัวเธอที่แท้จริง ไม่ได้เรียนรู้อากวัตถุปรุงแต่ง

บูชิ เธอเป็นกวีแห่งภูเขาสูง

เมื่อเธอกับฉันทเจียบลงนั้น น้ำค้างเปียกลานทรายริมน้ำตรงซุ้มไฟที่ฉันทยึดเป็นที่พักนอนชั่วคราวแล้ว แต่บทกวีอีกหลายบทที่เธอร้องล่านำให้ฉันทฟังนั้น ฉันทยังคงจำได้..... “กว่าทอซาไป ซาซ้อ บือ แลเือซา แลเือเตอะคือ” “แหงนดูดาวน้อย ดาวดำข้าว จะไปดาว ไปบ่ได้” หรือ “กว่าเหม่เตแลตาเคอเงาะ.....” อะไรก็แล้วแต่ ฉันทบอกว่าเธอควรกลับไปนอนได้แล้ว เพราะเมียเธออาจจะคอยอยู่ที่บ้านนานเกินไป เราจึงไม่ได้คุยกันถึงเรื่องผี นหรือ ผักกาดกั๊กอีก ฉันทเอาเกลือ อาหาร และยาบางชนิดเท่าที่ฉันทมีอยู่มอบให้เธอไป เมื่อเธอมีสีหน้าแปลกใจสงสัย ฉันทจึงบอกเธอว่า ฉันทกักคุณอาหารและธัญพืชไว้ที่ในเมืองอีกมาก ขอให้เธอรับสิ่งเหล่านั้นไป และฉันทจะไม่เดินทางขึ้นภูเขาต่อไปอีกในวันรุ่งขึ้น เพราะฉันทได้ทำความรู้จักกับภูเขาแล้ว ทั้งยังบอกกับเธอว่าฉันทอาจไม่ได้มาภูเขาอีกเลย

ก่อนฉันทจะนอนหลับลงในคืนนั้น ใบหน้าของเจ้านายฉันทเด่นอยู่ในความรู้สึกตลอดเวลา

นายที่ฉันทำงานอยู่ด้วย เจ้านายซึ่งใจดี ยอมให้ฉันลาพักถึงสี่วัน เมื่อฉันบอกเขาว่า ฉันนั้นมีลักษณะอาการเหมือนกับหญิงสาวที่ปวดหัวในมดลูก ร่วมกับผู้คนในเมืองใหญ่ต่อไปอีกไม่ไหว ฉันต้องการไปพักผ่อนในที่ที่ซึ่ง มีอากาศ และน้ำบริสุทธิ์สักแห่งหนึ่ง เพื่อเลี้ยงหล่อพลังงานในตัวฉันที่กำลังจะหมดไปกับความโหดร้ายของเมืองไหย่ยังคงเหลืออยู่ และจะได้ทำงานรับใช้เขา ขูดรีดเอาเปรียบประชาชนผู้ทุกข์ยากต่อไปได้อย่างเต็มที่ เจ้านายของฉัน เขาจะเป็นสัตว์พันธุ์เดียวกับที่มาบอกขอให้ปลุกกาแฟ แทนฝันหรือเปล่าฉันก็ไม่รู้ได้ และถ้าเป็นสัตว์พันธุ์เดียวกันแล้วฉันซึ่งเป็นสมุนรับใช้เขา... ถึงตอนนี้ฉันรู้สึกเสียวแปลบขึ้นมาที่ไซสันหลัง โรคไตของฉันคงกำเริบขึ้นมาอีก

“ไม่ต้องรอฟันธุ์กาแฟ และเลิกปลุกผักกาดเสียเดอะ พรุ่งนี้เธอควรหว่านฝันในไร่ได้ แล้วหน้าหนาวกำลังจะถึงมิใช่หรือ” ฉันตอบ

๔.

เธอตะโกนบอกให้เมียเธอเอาเครื่องดนตรีบางชนิดมาจากฝั่งลำธารตรงข้ามซึ่งบ้านเธอตั้งอยู่ เมื่อถึงตอนที่ฉันถามเธอว่า ชาวเขาเผ่าเธอมีการละเล่นบทเพลงร้องรำกันบ้างหรือเปล่า ที่แรกฉันนึกว่าเป็นพิณ เพิ่งมารู้ว่าเป็นเครื่องดนตรีซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของเผ่าเธอเอง ก็ต่อเมื่อเธออธิบายให้ฉันฟังในตอนหลัง เครื่องดนตรีที่ประกอบขึ้นอย่าง

ง่าย ๆ มีไม้ไค้ ซึ่งตรงปลายมีโพรงกรวงทำให้เกิดเสียงกังวาน กับเชือกเอ็นอีกสี่ห้าเส้น ความเรียบของป่าสูงใหญ่เขานับได้ว่าเป็น องค์ประกอบที่ดีเยี่ยมเหลือเกิน ที่จะรองรับเป็นฉากให้กับเสียงอันโหยหวน และมกน้อยของเธอ น้ำในลำธารที่ยังคงเอื่อยไหลอยู่เรื่อยๆ ก็ประสานกับเสียงของพิณป่าที่เธอเคลียนิ้วอยู่ ได้อย่างประหลาด ใบหน้าที่มีแผลเป็นขรุขระ เสื้อผ้าที่ค่อนข้างสกปรกมอมแมม และขาตวันเล่า ก็ข้างรับกับความสลัวของคืนเจ็ดค่ำข้างแรมได้อย่างผสมกลมกลืน

เมื่อเธอจะเริ่มต้นเพลงที่สอง ฉันบอกเธอว่า เพลงกะเหรี่ยงข้างโพเระตีเหลือเกิน เสียตายที่ฉันไม่สามารถเข้าใจภาษาข่างได้ เธอเหมือนจะเข้าใจอะไรดี จึงบอกเนื้อเพลงให้ฉันฟังเป็นภาษาของฉันอย่างช้า ๆ

๕.

ในตอนเช้าฉันบอกกับบุชิวว่า ขอให้ดอกฝิ่นสีขาว สีม่วง สีแดง จงผลานสืบานโพลนทั่วเทือกเขาในฤดูหนาวที่จะถึงนี้ เธอมีให้เป็นคำตอบก่อนที่ฉันจะเดินทางเลียบลำน้ำลงมาทางทิศใต้ของภูเขา เว้นกายเข้าสู่เมืองใหญ่ เผ่าตุการแพร์พันธุ์ของสัตว์พันธุ์ใหม่ที่กินเลือดเนื้อ และน้ำเหลืองของมนุษย์เป็นอาหาร

และในระหว่างทางเข้าเมืองนั้น ฉันไม่ได้พบนกพญาไฟ แม้แต่ตัวเดียว

แพตทริก ไวท์: พระเจ้าสถิตอยู่ในกอง เสมพะ

บัณฑิต เองนิลรัตน์

หลังจากที่แพตทริก ไวท์ (Patrick White) เขียนนวนิยายสำคัญเรื่อง *The Tree of Man* และ *Voss* ออกมา นักวิจารณ์ต่างพูดถึงงานของเขาอย่างกว้างขวาง มีนักวิจารณ์ไม่น้อยที่เห็นว่า เป็นนวนิยายที่ไม่ได้ความ เช่น ชะงักในการใช้ ภาษา ไม่มีวิธีเขียนที่ใหม่ขึ้นมา นอกจากความ รกรุงรังมากขึ้น ชอบสอนหลักธรรมอย่างโอหัง และวุ่นวายเกินไป แต่ก็มีบางคนเปรียบเทียบ การเขียนของไวท์ว่าคล้ายคลึงกับเวอรัจเนีย วูลฟ มาก จนบางตอนเหมือนกับการเขียนล้อเลียน (Parody) หรือไม่ก็กล่าวเปรียบเทียบย้อนหลัง ไปอีกว่า ถ้าหากไวท์เกิดร้อยปีก่อน เขาคงจะ เขียนกวีได้ยิ่งใหญ่เช่นเดียวกับเชลลีย์

อย่างไรก็ตาม นวนิยายของไวท์ก็พบความสำเร็จที่ทำให้นักวิจารณ์มีความคิดเห็นไม่ลงรอยกัน เพราะหลายคนพูดถึงความคิดและเชิงการเขียนของเขาไปต่างๆ นานา ยิ่งการตีความทางศาสนา นักวิจารณ์จารีตนิยมต่างพากันโยงความหมายในหนังสือเข้าหาศาสนาทางศาสนา แต่พวกที่ถือศาสนารุ่นใหม่กว่ายืนยันว่า ไวท์ปฏิเสธพระเจ้าต่างหาก การที่ไวท์เขียนถึงวัตถุ พีช สัตว์ เหมือนกับสิ่งมีชีวิตนั้น แสดงให้เห็นอยู่แล้วว่า ไวท์ไม่เชื่อว่ามีพระเจ้าจริง โลกของไวท์เป็นโลกที่ทุกอย่างกลับหัวเป็นทางกลับทางเป็นหัว ซึ่งทำให้บรรดานักวิจารณ์รุ่นใหม่ค้าน ว่าสิ่งที่ไวท์เขียนก็เพื่อใช้จิตวิทยาค้นหาความหมายแท้ๆ ของคำว่า “พระเจ้า” ต่างหาก

เหตุผลสำคัญที่ทำให้เกิด ข้อโต้แย้งกันไปหลายทางเห็นจะเป็นเพราะวิธีเขียนของไวท์คลุมเครือ บางตอนก็เหมือนจะหวังจะให้คนอ่านรู้เองในใจ โดยไม่มีเหตุผลเพียงพอ จนเกือบต้องใช้ความเชื่อเข้าอ่าน นอกจากนั้นสำนวนโวหารลักษณะการอุปมาอุปไมยของไวท์ก็ไม่เหมือนใคร เช่นชอบใช้ศัพท์กับสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต แต่ชอบบรรยายความรู้สึกของตัวละครโดยการพูดถึงวัตถุภายนอก ทำให้คนอ่านต้อง “อ่าน” สถานการณ์ อ่านความคิดของตัวละครเอาเองตลอดเวลา เมื่อมองโดยทั่วไปแล้ว นวนิยายของไวท์ครอบคลุมอยู่ในสังคมที่กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลง มีปัญหาการปะทะกันระหว่างอารยธรรม

ดั้งเดิมกับอารยธรรมสมัยใหม่ ความสงสัยในความหมายของการมีชีวิต ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงแบบแผนของชีวิตจากการดำรงชีพอย่างง่ายๆ ตามธรรมชาติกับชีวิตสมัยใหม่ที่อาศัยวัตถุและเครื่องจักรเพื่อความสะดวกสบาย จุดเริ่มต้นในงานเขียนของไวท์เป็นแรงดันมาจากสังคมออสเตรเลียรอบตัว ซึ่งกำลังมุ่งหน้าสร้างความสำเร็จทางวัตถุ ผู้คนกำลังหาใจเป็นเงิน และตั้งหน้าตั้งตาแสวงหาความร่ำรวย ความสะดวกสบาย จากวัฒนธรรมสมัยใหม่ เป็นยุคสมัยที่ “ดินแดนออสเตรเลียมีแต่ความว่างเปล่าสุดสยด แต่ดวงปัญญาที่ครอบครองอยู่เพียงน้อยนิด คนมีเงินมากกลายเป็นคนสำคัญ”

เมื่อพลิกหน้าแรกของ *Happy Valley* นวนิยายเล่มแรกของแพตทริก ไวท์ จะพบว่ามีข้อความเป็นคำไว้อาลัยบนหลุมศพ ซึ่งกล่าวในทำนองว่าความเจ็บปวดและความทุกข์ทรมานคงจะให้คติธรรมบางอย่างกับชีวิตได้ ในนวนิยายเล่มต่อมา *The Living & The Dead* ก็มีคำไว้อาลัยทำนองเดียวกัน โดยที่เล่มหลังดูจะมีความห่อหุ้มหวังมากกว่าเล่มแรก มีความบ้าคลั่งอยากทำลายล้างมากกว่าเล่มแรก แต่ก็ยังมีความหวังอยู่บ้าง ตัวละครในเรื่องนี้กล่าวว่า *มนุษย์เป็นสัตว์อ่อนแอที่ถูกบงการโดยอำนาจที่ไร้จุดหมายแน่นอน แต่ถึงอย่างไรมนุษย์ก็ต้องต่อสู้ดิ้นรนกับตัวเองอยู่ Happy Valley* ซึ่งให้เห็นว่ามนุษย์จะรอดพ้น จากความว่างเปล่าก็

ต้องมุ่งแสวงหาความหมายทางใจให้มากขึ้น
นวนิยายเรื่องนี้เปิดฉากด้วยการบรรยายถึงเหยี่ยว
ที่กำลังบินเหนือท้องทุ่ง สีขาวของหิมะที่ปกคลุม
อยู่เหนือยอดเขา ซึ่งเป็นสีที่ไวท์เน้นมากที่สุด
ตัวละครชาวชนบทหน้าตาชื่อ ๆ ที่ม ๆ ช่วยเป็น
ส่วนสำคัญในการเน้นให้ชาวเมืองตระหนักถึงคุณค่า
ของการมีชีวิตที่แท้จริง ซึ่งไม่มีวันหาได้พบ
ในเมืองใหญ่ที่ทุกคนเห็นแก่ตัวมากเกินไปจะคิด
ถึงมนุษยธรรม

The Aunt's Story เป็นนวนิยายที่ทำให้
ไวท์มีชื่อเป็นที่กล่าวขวัญ นักวิจารณ์หลายคน
เห็นว่าเป็นเรื่องของเวอร์จิเนียวูล์ฟ ที่เขียนโดยผู้
ชาย ทั้งยังเป็นงานสำคัญที่คาบเกี่ยวระหว่างงาน
ในชุดเริ่มต้นกับงานในยุคต่อมา อย่าง *The
Tree of Man, Voss, Riders in The Chariot*
เพราะหลังจากเรื่อง *The Aunt's Story* เป็น
ต้นมาไวท์ดูจะมีความกล้าและเติบโตมากขึ้น ใน
นวนิยายเรื่องอื่น ๆ ไวท์มีท่าทีที่จะเขียนเพื่อโจมตี
อารยธรรมวัตถุนิยมสมัยใหม่เท่านั้น แต่ในเรื่อง
The Aunt's Story ไวท์ไม่คัดค้านสิ่งเหล่านั้น
อย่างเดียว แต่ยังมีที่ท่ามั่นใจกับความคิดใหม่ที่
เขาเสนอมากขึ้นด้วย คือคุณค่าทางจิตใจ นับ
จากเรื่อง *The Aunt's Story* คติแบบมนุษย
นิยมดูจะเห็นเด่นชัดขึ้นในงานของไวท์ ตัวละคร
สำคัญในเรื่องนี้คือ บ้าที่ไอโธรา ซึ่งปกปิดโลก
ภายในไว้ด้วยบุคลิกของผู้หญิงที่โดดเดี่ยว ถูก
ทอดทิ้ง ไม่ค่อยสูงส่งกับใคร และถูกหาว่าเป็น

คนไม่เต็มเต็ง บุคลิกแบบนี้ดึงดูดใจให้ไวท์เสาะ
หาถึงสิ่งที่อยู่ข้างใน ตัวละครแบบนี้มักปรากฏ
ในนวนิยายของไวท์แทบทุกเรื่อง โดยถือว่าลึก
เข้าไปในความเงิบนั้นมีสิ่งพิเศษซ่อนอยู่ บ้า
ที่ไอโธราในเรื่องนี้ถูกหาว่าเป็นบ้าแน่ชัด เมื่อ
แกเริ่มพูดถึงเบ็ต หอยทาก โຕະ เก้าอี้ และ
เครื่องครัวเหมือนกับเป็นสิ่งที่มีวิญญาณ

The Tree of Man ถือเป็นนวนิยายเรื่องเอก
ของไวท์ที่แสดงฝีมือออกมาเต็มที่ คำพูดของสตัน
ปาร์เกอร์ ที่ว่า “พระเจ้าสถิตอยู่ในกองเสมหะ”
(God is in a gob of spittle) นั้นสร้างความ
สั่นสะเทือนในหมู่นักวิจารณ์อย่างกว้างขวาง ว่า
หมายถึงอะไรกันแน่ ในเรื่อง *The Living & The
Dead* ไวท์กล่าวถึงตัวละครซึ่งกลับมาถึงบ้านด้วย
ความหงอยเหงา ต่อเมื่อได้นั่งดูก้อนขนมปังกับ
เนยอย่างใจจดใจจ่อจึงค่อยรู้สึกสบายใจ ในเรื่อง
The Aunt's Story มีตอนหนึ่งที่ไวท์เขียนว่า
บางที่ไม่มีความจริงอื่นใดที่จะสมบูรณ์มากกว่าโຕະและเก้าอี้ บางคนคิดว่าไวท์เป็นพวกที่
เชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างเป็นส่วนหนึ่งของพระเจ้า
บางคนเห็นว่า เขาเป็นพวกที่เชื่อแบบทวินิยมคือ
เชื่อว่ามีทั้งจิตและวัตถุ แต่สิ่งที่หลายคนเห็นพ้อง
กันก็คือ กลวิธีการเขียนของไวท์ที่ชัดเจนมากขึ้น
เหตุการณ์แต่ละฉากถูกเลือกใช้คำบรรยายหลาย
แบบโดยมีความสัมพันธ์กับสภาพในใจของตัวละคร
อย่างใกล้ชิด ในเวลาที่ตัวละครจะถอยกลับไปหา
จิตสำนึกภายในตัวเอง ไวท์มักจะบรรยายถึงโครง

กระดูหรือส่วนหัวกระโหลก ในเวลาที่ครอบครว
ของ สตัน ปาร์เกอร์ มีความสุขกับการดำเนิน
ชีวิตแบบธรรมดาในวัย วัยที่พูดถึงแม่น้ำที่เอ่อล้น
นอกจากนั้นแล้วไฟ คนตรี งานเต้นรำที่เกิดขึ้น
ในนวนิยายจะบ่งถึงสภาพจิตใจของตัวละครเสมอ
ส่วนต้นไม้ที่กล่าวถึงนั้น นับเป็นสัญลักษณ์ของ
ชีวิตเลยทีเดียวในนวนิยายเรื่องนี้

Voss เป็นนวนิยายที่เขียนขึ้นในเวลาไล่เลี่ย
กัน สตัน ปาร์เกอร์ ใน *The Tree of Man*
พบความจริงหลังจากปฏิเสธคุณค่าเก่า ๆ ทั้งหมด
เหลือแต่ตัวตนที่เปลือยเปล่า เพื่อเผชิญหน้ากับ
ความลึกซึ้งของชีวิตทั้งหมด เขาจึงพบคำตอบ
จากโลกที่เห็นได้ด้วยตาและจับต้องได้ ส่วนวอสส์
ต้องใช้ความปวดร้าวและขมขื่นมากกว่านั้นกว่า
จะพบคำตอบ ในเรื่อง *Voss* ไวก์เล่าถึงคณะ
สำรวจซึ่งมาจากพื้นเพต่างกัน กลุ่มหนึ่งเป็น
ตัวแทนของเผ่าพันธุ์มนุษย์แปลกหน้าของทวีปนี้
ที่ยึดมั่นกับคติทางวัตถุนิยม เป็นพวกที่หาจุด
หมายในชีวิตได้จาก ไขมัน รถมอเตอร์ บ้านอบอุ่น
อาหารดี ๆ ส่วนอีกกลุ่มเป็นคนกลุ่มน้อยมีวอสส์
เป็นผู้นำ ซึ่งทำให้การเดินทางสำรวจครั้งนี้
กลายเป็นการแสวงหาความหมายให้กับการมีชีวิต
โครงเรื่องแบบนี้เองที่ซอเซอร์ไรท์เขียนใน *The
Canterbury Tales* และจอห์น บันยันใช้เขียน
The Pilgrim's Progress ไวก์ใช้สัญลักษณ์
และประสบการณ์ที่อยู่นอกเหนือเหตุผลต่างๆ มา
อธิบาย นับตั้งแต่การวาดภาพให้วอสส์เป็นคน

ต่างชาติซึ่ง “ไม่เชื่อในสิ่งอื่นที่อยู่นอกตัวเอง เขา
จะเป็นสุขที่สุดในความเจ็บและสิ่งที่มีอยู่ภายใน
ตัวเอง” เป็นคนที่พ่อค้าอย่างนายบอนเนอร์หรือ
ตำรวจอย่างทอม แรดคริฟฟ์ ทำความเข้าใจ
ด้วยไม่ได้ แต่กับลอร่าหรือเวอลันคนเดียวเท่านั้น
ที่เห็นภาพของวอสส์ ยืนอยู่กลางทะเลทรายสว่าง
จ้าเป็นประกายเหมือนนักบุญผู้แสวงหาความหลุด
พ้น นับว่าเป็นตัวละครที่ไวท์เขียนถึงอย่างยก
ย่องมากที่สุด การเดินทางครั้งนี้จึงกลายเป็นการ
สาธกถึงชีวิตมนุษย์ ซึ่งต้องเดินทางผ่านความ
ทุรกันดารแสนลำบาก บางครั้งต้องประสบภัย
ธรรมชาติ บางครั้งก็เกิดภาพหลอน ชั่วยังต้อง
ขับเคี่ยวกับมนุษย์ด้วยกันเอง สำหรับวอสส์และ
ลอร่า การเดินทางครั้งนี้กลายเป็นการค้นหา
แก่นแท้ของตัวเองและความหมายในการมีชีวิต
และยังชี้ให้เห็นความคิดของไวท์ที่ว่า คุณค่าที่แท้
จริงนั้นต้องได้มาจากความปวดร้าวและความขม
ขื่นดังเช่นพระเยซูหรือศาสดาทั้งหลายที่ผ่านมา
ซึ่งตอนจบในนวนิยายเรื่องนี้ก็เดินทางได้แตก
แยกกันเป็นสองกลุ่ม และแต่ละคนผ่านความตาย
ด้วยการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ กัน

เห็นได้ชัดว่างานเขียนของไวท์มีความคิด
เชิงศาสนายิ่งยวด แต่ก็น่าคิดว่าไวท์จะปล่อยตัว
ละครออกมาโจมตีความเชื่อทางศาสนา แบบ
จารีตนิยมแทบทุกเรื่อง เช่นผ่านทางพระในเรื่อง
The Tree of Man ผ่านปาลเฟย์มันท์ใน
Voss ผ่านนางกอดบอดด์ในเรื่อง *Riders in*

the Chariot

นักวิจารณ์กล่าวเปรียบเทียบว่านวนิยายเรื่อง *Riders in the Chariot* ของไวท์เป็นการเขียนถ่ายถอดมาจากรูปเขียนอีกทีหนึ่ง รูปเขียนนั้นคือรูปการอัญเชิญพระคริสต์ลงมาจากกางเขน ตัวละครสำคัญในเรื่องนี้มีสี่คน แมรี แฮร์ผู้มีความอาวรณต่อ ซานาคู ปราสาทโบราณซึ่งกำลังจะถูกรื้อเพื่อปลูกเป็นบ้านสมัยใหม่ ดับโบเป็นตัวแทนของชาวพื้นเมืองที่กำลังจะสูญพันธุ์ เป็นนักวาดรูปที่ตั้งใจจะวาดรูป “ยานทิพย์” ของพระเจ้าให้สมบูรณ์ เช่น ฮิมเมลเฟรบ คนต่างศาสนาชาวเยอรมันเชื้อสายยิวซึ่งทำตัวเกะกะนางกอดิโบล์ดชาวอังกฤษอพยพซึ่งใจบุญเจียมตัวแต่ยากจน ทั้งสี่คนมีสิ่งเดียวเหมือนกันคือไม่มีความต้องการทางด้านวัตถุเงินทอง แต่มีชีวิตแอบแฝงใจอยู่กับความคิดเรื่อง “ยานทิพย์” ของพระเจ้า แต่ละคนแอบหวังว่าจะได้พบสักวัน โดยที่มาของความฝังใจนี้เกิดจากประสบการณ์ต่างๆ กัน ดับโบเคยเห็นครั้งแรกเป็นรูปรถพอลโล่ ซึ่งดูแข็งๆ เลยเกิดความตั้งใจตั้งแต่เด็กว่าจะเขียนให้สวยที่สุดให้ได้ นางกอดิโบล์ดจำมาจากเพลงสวดที่ให้ ความหวังว่าสักวันหนึ่งพระเจ้าจะส่งยานทิพย์มารับผู้ทำความดี โดยมีความทรงจำในวัยเด็กเมื่อน้องชายของนางถูกล้อแกล้งจนทับตาย

จุดสำคัญของเรื่องเกิดขึ้นในเทศกาลวัน กู๊ดไฟร์เดย์ ซึ่งฮิมเมลเฟรบ ถูกสมมติให้เป็นพระเยซู ถูกนำไปตรึงกางเขน เพื่อระลึกถึงเหตุการณ์

สำคัญทางศาสนาครั้งนั้น สถานที่คือสนามในโรงงานแห่งหนึ่ง ข้อที่ทำให้เกิดการดกเดียวกันมากก็เพราะไวท์เขียนถึงเหตุการณ์ตอนนี้ด้วยความตั้งใจคลุมเครือ คนที่ถ่ายถอดเหตุการณ์ช่วงที่ฮิมเมลเฟรบถูกตรึงกางเขนและสิ้นใจนั้นคือ อัลฟัดับโบ จึงเกิดปัญหาว่าเหตุการณ์ตอนนี้เป็นการเพิ่มเติมเสริมจินตนาการเพื่อให้เป็นไปตามอุดมคติของดับโบ หรือเป็นประสบการณ์ที่แท้จริงกันแน่ จึงทำให้เขาเขียนรูปออกมาเหมือนกับว่าฮิมเมลเฟรบเป็นองค์พระคริสต์ อย่างไรก็ตามเรื่อง “ยานทิพย์” ที่ฝังใจคนทั้งสี่ ในที่สุดก็กลายเป็นเรื่องสำหรับนินทาตามงานเลี้ยงของชาวเมือง ชาวเมืองอาจจะถูกหรือไม่ก็อาจจะเป็นอย่างที่ไวท์เขียนไว้ในเรื่อง *The Tree of Man* ว่า “พระเจ้าทรงเปิดเผยพระประสงค์ของพระองค์ให้เป็นที่เข้าใจต่อหญิงชราบางคน นางซีหรือไม่กี่คนโง่เท่านั้น ”

นอกจากนวนิยายเด่นๆ ดังกล่าวมา ไวท์ยังเขียนบทละครโศกสองสามเรื่อง *The Ham Funeral* เขียนขึ้นหลังนวนิยายเรื่อง *The Tree of Man* เป็นบทละครกึ่งอัตชีวประวัติของผู้เขียนไวท์เริ่มต้นด้วยการให้ตัวละครทำหน้าที่เหมือนเป็นตัวเขาเองออกมาพูดกับคนดู แบบแผนที่ใช้ในละคร ไวท์นำเอามาจากบทละครของ ฮอเดนและ อีเซอร์วู้ด อยู่ไม่น้อย นอกจากเรื่องนี้แล้วก็มี *The Season at Sarsaparilla, Acherry Soul, Night on Bald Mountain* ซึ่งส่วน

ใหญ่เป็นการกล่าวกระทบแบบแผนของชีวิตคนในเมืองที่สับสนวุ่นวาย บางทีไวท์นำวิธีที่ใช้เขียนนวนิยายมาใช้ในบทละคร บางทีชอบให้ตัวละครพูดซ้ำในสิ่งที่คนดูเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งแล้ว แต่สำหรับงานนวนิยายแล้ว นับว่าไวท์เป็นนักเขียนที่เด่นคนหนึ่ง ซึ่งสามารถใช้ตัวหนังสือทำงานศิลป์ได้หลายแบบ บางทีเหมือนกล้องซึ่งถ่ายให้เราเห็นจากภูมิประเทศ แล้วก็ดึงภาพเข้าไปใกล้จนจับภาพอยู่แค่ผิวหนังหรือมือแขน ของตัวละคร เสียงลมหายใจก็มีความหมายเฉพาะในสถานการณ์อย่างหนึ่ง สีก็น่าสนใจสำคัญใน *The Aunt's Story* ไวท์มักจะเขียนถึงสีเหลือง ส่วนใน *The Tree of Man* ส่วนใหญ่เป็นสีเขียว สีดำ และสีแดง และสีขาเป็นสีที่ใช้มากในเรื่อง *Riders in the Chariot* งานเขียนของไวท์เป็นการนำเอาลักษณะของศิลปะแขนงอื่น ๆ มาใช้ในนวนิยายตลอดเวลา ครั้งหนึ่งที่เขายังนึกไม่ออกว่าจะเขียนฉากเรื่อง *Voss* ตายอย่างไรดี เขาก็ลุกขึ้นมาเล่นไวโอลินคอนแชร์โตของบาต็อก แล้วจึงเขียนออก ในหลายเรื่องไวท์เขียนถึงจิตรกรอย่างยกย่อง โดยถือว่าเป็นผู้ที่มีอุปนิสัยพิเศษในการแสวงหาความจริงของชีวิตและถ่ายทอดออกมาเป็นภาพเขียน สำหรับไวท์เองได้มีผู้เปรียบเทียบว่างานเขียนของเขาเป็นแบบ คิวบิสต์ ซึ่งมองเห็นชีวิตมีส่วนประกอบอันซับซ้อนแตกแยกเป็นชั้น ๆ หลายรูปทรง แต่ก็มีมีความเกี่ยวเนื่องกันเช่นเดียวกับภาพเขียนของ

ปีคาสโซ

ปัจจุบันแพตทริก ไวท์ อายุ ๖๑ เขาเกิดและศึกษาในประเทศอังกฤษ ย้ายมาอยู่ที่ออสเตรเลียตั้งแต่ปี ๑๙๔๘ นอกจากนวนิยายที่กล่าวถึงแล้ว ไวท์ยังเขียนเรื่อง *The Solid Mandala*, *The Vivisector* และเรื่องล่าสุดคือ *The Eye of The Storm* เขาเป็นคนที่ค่อนข้างเก็บตัว ถ้าหากจะมีการสนทนากัน ไวท์ชอบพูดถึงคนอื่นมากกว่าตัวเอง และไม่ค่อยชอบให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับงานเขียนของตัวเอง ความสันโดษของไวท์คงจะเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เขาไม่เขียนบทละครออกมา เพราะงานทางบทละครต้องผ่านคนหลายคน และไวท์บอกว่าเขาอยากจะทำในสิ่งที่เขาทำเองได้มากกว่า

ในฐานะชาวออสเตรเลีย ไวท์เป็นนักเขียนคนแรกของทวีปอันกว้างใหญ่ที่ได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณคดี ประจำปีนี้ ๒๐๑๖

กวีต่างแดน

เราจะแบ่งมันให้กับคนจน

แม้โลกมนุษย์เราจะได้ผ่านช่วงประวัติศาสตร์มาหลายขั้นตอนจนถึงปี ค.ศ. ๑๙๗๓ ปัญหาใหญ่ๆ ซึ่งเป็นปัญหาพื้นฐานของมนุษย์ก็ยิ่งเหมือนเดิม มิได้เปลี่ยนแปลง ช่องว่างระหว่างคนรวยคนจนก็ยังอยู่ การขูดรีดแรงงานก็ยังมีอยู่ เพียงแต่เปลี่ยนแปลงรูปแบบเพื่อให้แนบเนียนขึ้นเท่านั้น

บทเพลงที่ได้พูดถึงสิ่งเหล่านี้ ก็ไม่เพียงแต่จะเริ่มมีมาในช่วงประวัติศาสตร์อันใกล้ เพลงหนึ่งที่มีอายุยืนยาวกว่า ๕๕๒ ปี ก็ได้พูดถึงสิ่งเหล่านี้ไว้อย่างเด่นชัด ภารกิจทางประวัติศาสตร์ของมันได้เป็นแรงหนุนให้เกิดเพลงประเภทนี้อ่างงนับไม่ถ้วนตามขั้นตอนของประวัติศาสตร์มนุษยชาติ

๑. โอ เธอจะไปไหนล่ะ มิลเคอร์และแมลเคอร์ธาม
โอ เราจะไม่บอกเธอ เฟสเตอและไฟเซตอป
เราจะออกไปในน้ำ จอน จมูกแดงพุค
เราจะออกไปในน้ำ จอน จมูกแดงพุค
๒. แล้วเธอจะไปทำอะไร มิลเคอร์และแมลเคอร์ธาม
โอ เราจะไม่บอกเธอ เฟสเตอและไฟเซตอป
เราจะไปขึง คัทตี้ เรน (Cutty Wren) จอน จมูกแดงพุค
เราจะไปขึง คัทตี้ เรน จอน จมูกแดงพุค

เพลงข้างต้นชื่อเพลง *คัทตี้ เรน (Cutty Wren)* แต่งขึ้นเมื่อปี ๑๓๘๑ ในช่วงการลุกฮือของชาวนาในอังกฤษซึ่งช่วงนี้เป็นช่วงที่ชาวนาได้ลุกฮือขึ้นมาต่อต้านการกดขี่ ของศักดินาบารอนและขุนนางต่างๆ สมัยดังกล่าว เป็นสมัยที่การกดขี่ในระบบศักดินาอังกฤษสูงถึงขีดสุด ประชาชนชาวนาไม่สามารถอยู่เฉยได้ การประชุมลับได้เกิดขึ้นทั่วทุกหนแห่ง เพื่อมีจุดประสงค์ต่อต้านกลุ่มศักดินาโดยตรง

๓. แล้วเธอจะขึงมันอย่างไรล่ะ มิลเคอร์และแมลเคอร์ธาม
เราจะไม่บอกเธอ เฟสเตอและไฟเซตอป
ด้วยคันธนูและลูกศร จอน จมูกแดงพุค
ด้วยคันธนูและลูกศร จอน จมูกแดงพุค
๕. แล้วเธอจะนำมันกลับบ้านอย่างไรล่ะ มิลเคอร์และแมลเคอร์ธาม
โอ เราจะไม่บอกเธอ เฟสเตอและไฟเซตอป
ด้วยบ่าอันแข็งแรงของชายสีถน จอน จมูกแดงพุค
ด้วยบ่าอันแข็งแรงของชายสีถน จอน จมูกแดงพุค

“คัทตี เรน” เป็นชื่อของนกชนิดหนึ่งที่เป็นสัญลักษณ์แทน “ศกตินาทรราชย์ผู้กตัญญู” สัญลักษณ์ของเพลงนี้ได้มาจากความเชื่อพื้นบ้านแต่โบราณที่จะต้องล่านกเรน ในตำนานหลายแห่งด้วยกัน นกเรนถูกขนานนามว่าเป็น “เจ้าแห่งนก” (King of the Birds) ซึ่งมีความชั่วร้าย ในช่วงสมัยกลางของยุโรป ประเพณีการล่านกเรนเป็นประเพณีที่ประชาชนทำกันอยู่มิได้ขาด

๖. แล้วเธอจะตัดมันอย่างไรล่ะ	มิลเดอเร่และแมลเดอเร่ถาม
โอ เราจะไม่บอกเธอ	เฟสเดอและโฟเซตอบ
ด้วยมีดและส้อม	จอห์น จมูกแดงพูด
ด้วยมีดและส้อม	จอห์น จมูกแดงพูด
๗. ทำอย่างนั้นไม่ได้	มิลเดอเร่และแมลเดอเร่พูด
แล้วจะทำอย่างไรล่ะ	เฟสเดอและโฟเซตอม
ด้วยขวานและมีดหนาม	จอห์น จมูกแดงตอบ
ด้วยขวานและมีดหนาม	จอห์น จมูกแดงตอบ

พริ่ล่านกเรนทำกันในช่วงคริสตมาส เอ แอ ลอยด์ ในหนังสือ The Singing English ได้พูดถึงพิธีนี้ว่า “ไม่ว่านาย (Master) จะชอบหรือไม่ก็ตาม บ่าวรับใช้จะหยุดงานในวันนี้และไปวัด และเมื่อระฆังเที่ยงคืนดังขึ้น เขาก็จะออกไปล่านกเรน เมื่อจับนกเรนได้ก็ฆ่ามันเสีย และผูกไว้กับไม้ก่อ เดินไปตามบ้านต่างๆ ก่อนที่จะถึงเข้าบ้านเหล่านี้จะมีเสริภาพที่จะทำอะไรก็ได้แม้แต่ในบ้านของ “นาย” ก็ตาม

แล้วใครจะได้เนื้อหนังของมันล่ะ	มิลเดอเร่และแมลเดอเร่ถาม
โอ เราจะไม่บอกเธอ	เฟสเดอและโฟเซตอบ
เราจะแบ่งมันให้คนจน	จอห์น จมูกแดงพูด
เราจะแบ่งมันให้คนจน	จอห์น จมูกแดงพูด

โดยแท้จริงแล้ว นกเรน เป็นสัญลักษณ์ที่หมายถึงสมบัติพัสถานของศกตินาบาโรน และชาวนากร็อง เพลงนี้ในยามประชุมลับเพื่อจะต่อสู้เจ้าอำนาจของศกตินา และจัดแบ่งสรรที่ดินให้แก่ประชาชนที่ยากจน สัญลักษณ์ขบถของเพลงนี้ทำให้มันยังเป็นอมตะอยู่แม้ในปัจจุบัน ชาวนาและคนเลี้ยงแกะจะร้องเพลงนี้ อย่างมีความหมาย และจะเน้นประโยคสุดท้ายที่ว่า “เราจะแบ่งมันให้คนจน” อย่างพร้อมเพรียงกัน

วันเวลาที่ผ่านไปทำให้สัญลักษณ์ “นกเรน” ลืมเลือนจากความคิดของคนส่วนใหญ่ ปัจจุบัน สัญลักษณ์ดังกล่าวได้เปลี่ยนมาเป็น บิลลี บัวร์โลว ซึ่งเป็นเพลงที่นิยมมากของเด็กๆ แต่โดยเนื้อหาแล้ว เพลงคัทตี เรนก็ยังสะท้อนภาพการต่อสู้กับความอยุติธรรมของสังคมที่ยังไม่เปลี่ยนแปลง

พริชิต จงสถิตยวัฒนา

เรียบเรียงจาก *Songs of Work and Protest* โดย Edith Fowke & Joe Glazer
Dover Publication N.Y. 1973

โลกที่สาม

ปัญหาประชากรไม่ได้ อยู่ที่จำนวนของประ ชากรเท่านั้น

ปัจจุบันนี้เรามีการพูดถึงปัญหาการเพิ่มของประชากรในอัตราสูง และมีการรณรงค์วางแผนชะลอการเกิดของประชากรกันอย่างแพร่หลาย แต่ก็ยังมีน้อยประเทศมากที่จะประสบความสำเร็จในการรณรงค์หรือมีความหวังว่าจะแก้ปัญหาดังกล่าวได้ เพราะการวางแผนชะลอการเกิดของประชากรด้วยการส่งเสริมให้ประชากรคุมกำเนิดนั้น เป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลายาวนานกว่าจะเห็นผล ขณะเดียวกันก็มีปัญหาในภาคปฏิบัติมาก ทั้งในด้านเทคโนโลยี การจัดการบริหาร และความสนใจของประชากร โดยทั่วไปแล้ว ฝ่ายที่เคียดเค้านั้นไม่ยอมรับว่าโลกเราหรือประเทศของเขาไม่มีปัญหาดังกล่าว มีน้อยลง เพราะปัญหากำลังปรากฏให้เห็นชัดมากขึ้นทุกที เมื่อจำนวน

คนว่างงาน ไม่มีที่อยู่อาศัย ไม่มีอาหารกินอย่างเพียงพอ ไม่มีที่เรียนหนังสือ นับวันแต่จะเพิ่มขึ้นอย่างน่าห่วงใย แม้แต่ประเทศสังคมนิยม ซึ่งเคยมีแนวความคิดว่า ปัญหาประชากรเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม (และการส่งเสริมการวางแผนครอบครัวเป็นแผนการของพวกจักรวรรดินิยมที่ไม่ต้องการให้มีคนจนมากเกินไป เพราะจะเป็นกบฏในภายหลัง) นั้น ก็มีความสนใจในการชะลอการเกิดของประชากรเหมือนกัน และมักทำได้อย่างประสบความสำเร็จมากกว่าประเทศด้อยพัฒนาในระบบทุนนิยมเสียอีก

อย่างไรก็ตาม การที่ประเทศพัฒนาแล้ว โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาช่วยส่งเสริมให้ประเทศด้อยพัฒนาวางแผนชะลอการเกิดกันอย่างเข้มแข็งมากกว่าที่จะช่วยเหลือในทางอื่นเพื่อให้ประเทศด้อยพัฒนา พัฒนาตัวเองได้นั้น ก็คงมีเหตุผลที่เข้าข้างตัวเองอยู่อย่างไม่ต้องสงสัย เพราะถ้าหากประชากรในประเทศด้อยพัฒนาเพิ่มมากขึ้น ก็จะมาแย่งใช้ทรัพยากรของโลกมากขึ้น และถ้าหากประเทศพัฒนาคงยั้งกีดกันไม่ให้พวกเขาได้มีโอกาสใช้ทรัพยากรดังกล่าว ก็ย่อมสร้างความขัดเคืองไม่พอใจจนอาจก่อให้เกิดการต่อต้านประเทศพัฒนาขึ้นได้ เพราะปัจจุบันนี้ประชากรในประเทศด้อยพัฒนาซึ่งมีอยู่ ๒ ใน ๓ ของประชากรโลก ก็มีชีวิตอยู่อย่างลำบากและไม่พอใจประเทศพัฒนาอยู่แล้ว เนื่องจากประเทศ

พัฒนาเอาเปรียบประเทศด้อยพัฒนาอยู่มาก และเป็นผู้ผูกขาดการใช้ทรัพยากรของโลกอย่างเห็นแก่ตัว เช่นสหรัฐอเมริกาเพียงประเทศเดียว ซึ่งมีประชากรเพียง ๖% ของโลก ใช้น้ำมันประมาณ ๓๕% ของน้ำมันที่โลกทั้งโลกใช้ และใช้วัตถุดิบชนิดสำคัญของโลกระหว่าง ๑๔ — ๔๐% ของวัตถุดิบแต่ละชนิดที่คนทั้งโลกใช้กัน

ดังนั้นปัญหาประชากรจึงไม่ได้อยู่ที่ปริมาณของประชากรอย่างเดียว หากอยู่ที่การบริโภคทรัพยากรอย่างสิ้นเปลืองของประชากรบางส่วนของโลกอยู่ไม่น้อย การกล่าวโทษว่าอินเดียมีประชากรมากเกินไปเป็นการมองปัญหาด้านเดียว เมื่อคำนึงถึงว่าคนอินเดีย ๗๐๐ ล้านคนนั้นใช้น้ำมันและวัตถุดิบที่จำเป็นเพียง ๑ ใน ๒๕ ส่วนของปริมาณน้ำมันและวัตถุดิบที่คนอเมริกัน ๒๑๐ ล้านคนใช้เท่านั้น คนอเมริกันและคนในประเทศพัฒนาโดยทั่วไป จึงเป็นตัวการในการผลาญทรัพยากรของโลกอย่างน่าห่วงใยมากกว่าคนในประเทศด้อยพัฒนาเสียอีก

การมุ่งแก้ไขปัญหาความขาดแคลนทรัพยากรและปัญหาสภาพแวดล้อมน่าเสียด้วยการวางแผนชะลอการเกิดของประชากรในประเทศด้อยพัฒนา จึงเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวเพียงอย่างเดียวและไม่อาจประสบความสำเร็จได้ นอกจากจะมีการแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างฟุ่มเฟือยของคนในประเทศพัฒนาด้วย เพราะแม้คนในประเทศพัฒนาจะเพิ่มในอัตราที่ไม่สูงนัก เมื่อเทียบกับประเทศด้อยพัฒนา

แต่คนในประเทศพัฒนา ใช้ทรัพยากรของโลก ในสัดส่วนที่สูงมาก และหลายกรณีเป็นการใช้ อย่างฟุ่มเฟือย เช่น รถยนต์ส่วนตัว กล้องสินค้า ที่สวยงาม การโฆษณาสินค้าทางสื่อสารมวลชน ซึ่งหมดเปลืองกระดาษและไฟฟ้ามาก (กระดาษ ที่ใช้สำหรับหน้าโฆษณาของหนังสือพิมพ์ New York Times ฉบับวันอาทิตย์ แต่ละสัปดาห์มี ปริมาณเท่ากับกระดาษสำหรับ ทำหนังสือเรียน ทำสมุด คู่มือต่าง ๆ ที่ประเทศคาเมอรูนทั้งประเทศ สามารถใช้ได้ถึง ๑ ปี)

ถ้าต้องการให้โลกอยู่รอด ประเทศพัฒนา ต้องปฏิรูปสังคมโดยเฉพาะค่านิยมเกี่ยวกับการ บริโภคของคนเสียใหม่ รวมทั้งควรเปลี่ยน นโยบายต่อประเทศด้อยพัฒนาเสียใหม่ด้วย เพราะถ้าหากประเทศพัฒนายังคงเอาวัดเอาเปรียบ ทางการลงทุนและทางการค้าต่อประเทศด้อย พัฒนาที่เป็นอยู่แล้ว ประเทศด้อยพัฒนา ย่อมไม่สามารถพัฒนาได้ และประเทศที่ยังไม่ พัฒนา โดยเฉพาะทางด้านการศึกษา การ สาธารณสุข การให้สิทธิเสรีภาพแก่ผู้หญิงย่อมไม่ สามารถวางแผนชะลอการเกิด รวมทั้งนโยบาย ประชากรอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพได้ ไม่ว่า ประเทศพัฒนาจะพยายามช่วยเหลือทางเทคโนโลยี มากเพียงใด เนื่องจากความเข้าใจและความเต็ม ใจที่จะร่วมมือของประชากรเป็นสิ่งสำคัญกว่าวัตถุ เครื่องมือเครื่องใช้มาก ประสบการณ์ของประเทศ ที่พัฒนาแล้ว รวมทั้งประเทศสังคมนิยมที่กำลัง

พัฒนาสะท้อนให้เห็นว่า ประชากรจะมีอัตรา เพิ่มลดลงก็ต่อเมื่อประเทศเริ่มพัฒนาแล้วเท่านั้น และในประเทศด้อยพัฒนาเองก็จะเห็นได้ว่า สามี ภรรยาที่มีการศึกษาในเมืองนิยมที่จะวางแผน ครอบครัวโดยไม่จำเป็นต้องพึ่งการโฆษณาชวน เชื่อเลย การพัฒนาฐานะความเป็นอยู่ระดับการ ศึกษาและวัฒนธรรมของประชาชน จึงเป็นทาง แก่ที่สำคัญที่สุดสำหรับปัญหาประชากร หรือที่ ควรเรียกให้ถูกต้องกว่านั้น คือ ปัญหาการใช้ ทรัพยากร ของธรรมชาติให้หมดไปอย่างรวดเร็ว เกินไป

พิทักษ์ บัญญายุทธ

ข้อมูลโดยเฉพาะตัวเลขส่วนใหญ่ ได้จากบทความ ชื่อ A World gone mad ของ Rene Dumont ใน Ceres ฉบับพฤศจิกายน-ธันวาคม ๒๕๑๖ นิตยสาร ขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ฉบับดังกล่าวยังมีบทความที่เกี่ยวกับประชากรที่น่าสนใจอีกหลายบทความด้วยกัน

**ขบวนการสวรรค์และจังหวัดใกล้เคียง
จะหาซื้อหนังสือได้ที่**

ทั่วทุกส่วนภาค

สาขาบรรณกรรม

๒๔ ถนนพหลโยธิน ๒ กรุงเทพฯ

**ศูนย์กลางหนังสือความคิดความอ่าน
แห่งเดียวในนครสวรรค์
กำหนดเปิดบริการต้นมีนาคม**

ปฏิกริยา

อันเนื่องมาจากฉบับ 'สังคมนิยม' สังคมนิยมกับคอมมิวนิสต์

ในปัจจุบันนี้ ประเทศต่างๆ ทั่วโลกไม่ได้แบ่งเป็นสองค่ายอย่างเด่นชัดเหมือนเมื่อก่อน เราจะพบว่า ระหว่างประเทศทุนนิยมและประเทศที่ประกาศตนว่าดำเนินการบริหารด้วยศรัทธาในลัทธิคอมมิวนิสต์ มีประเทศเป็นกลางคั่นอยู่ระหว่างกลุ่มทั้งสอง กลุ่มที่เป็นกลางเหล่านี้ บางประเทศเป็นกลางในแง่ของการเมืองระบบค่าย คือไม่ฝักใฝ่กับค่ายใด แต่หลายประเทศเป็นกลางในแง่ของระบบเศรษฐกิจและสังคม คำว่าเป็นกลางดังกล่าวไม่ใช่คำที่ถูกดองที่เดียวสำหรับนำมาใช้เรียกระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเหล่านั้น ที่ได้นำคำนี้มาใช้ไม่มีความหมายอะไรมากไปกว่า เพื่อแยกให้รู้ว่าประเทศเหล่านั้นไม่ได้วางระบบเศรษฐกิจสังคมอยู่บนรากฐานของทุนนิยมหรือคอมมิวนิสต์ ระบบบริหารของประเทศที่กล่าวถึงดำเนินไปภายใต้การนำของพรรคสังคมนิยมในรูปแบบต่างๆ กัน ตัวอย่างของประเทศที่กล่าวมาได้แก่ สวีเดน เดนมาร์ก เนเธอร์แลนด์ และหากเราใจกว้างพออาจรวมเอา อินเดีย และอิสราเอลเข้าไปด้วย (พรรคกรรมกรอันเป็นพรรครัฐบาลของอิสราเอล มีประวัติเกี่ยวข้องกับ The Second International)

สังคมนิยมกับคอมมิวนิสต์ต่างกันอย่างไร บางคนเห็นว่าระบบสังคมนิยมคือระบบที่รัฐเข้าดำเนินการกิจกรรมทางเศรษฐกิจขนาดใหญ่แล้วปล่อยให้กิจกรรมขนาดเล็กไว้ในมือเอกชน ส่วนคอมมิวนิสต์คือระบบที่รัฐเข้าดำเนินการกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งสิ้นในสังคม ดังนั้นในระบบสังคมนิยมคนจึงยังมีสิทธิในทรัพย์สิน แต่ในระบบคอมมิวนิสต์ไม่มีใครมีสิทธิในทรัพย์สิน บางคนเห็นว่าคอมมิวนิสต์คือระบบสังคมนิยมแบบขั้วสุด และในทางกลับกันสังคมนิยมคือคอมมิวนิสต์อย่างอ่อน ความเห็นประการแรกยึดหลักการสมมติฐานในทรัพย์สินและกรรมสิทธิ์ในทุนเป็นเครื่องชี้ขาด ส่วนความเห็นประการหลังวิวัฒนาการมาจากความเห็นประการแรก หรืออาจเป็นคำกล่าวล้อๆ โดยอาศัยสามัญสำนึกเป็นเครื่องสรุป

ความสัมพันธ์ระหว่างสองระบบนี้ยิ่งเพิ่มมากขึ้น เมื่อผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์ที่มอสโคว์ และปักกิ่ง

และที่อื่น ๆ ประกาศออกมาว่าประเทศของตนเป็นประเทศสังคมนิยม ที่พยายามก้าวไปสู่ความเป็นคอมมิวนิสต์

ท่ามกลางความสับสนเหล่านี้ เราอาจพอสรุปได้จากคำแถลงของผู้นำในกลุ่มโซเวียตและจีนกับลักษณะการดำเนินงานทางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ เหล่านี้ว่า ในโลกนี้มีประเทศสังคมนิยมที่มีพรรคสังคมนิยมบริหารประเทศ เช่น สวีเดน และมีประเทศสังคมนิยมที่มีพรรคคอมมิวนิสต์บริหารประเทศเช่น โซเวียต เป็นต้น หากข้อสรุปดังกล่าวเป็นความจริง ผลที่ตามมาก็คือ ความรู้ที่ว่าในโลกนี้ยังมีสังคมนิยมมิวนิสต์ มีแต่ประเทศสังคมนิยม

ปัญหาต่อไปที่เกิดจากการแบ่งกลุ่มดังกล่าวคือ เป็นปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างสังคมนิยมทั้งสองชนิด หากมีสังคมนิยมอยู่สองแบบ แบบหนึ่งอยู่ภายใต้การนำของพรรคสังคมนิยม และอีกแบบหนึ่งอยู่ภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์ ย่อมหมายความว่าลัทธิสังคมนิยมไม่ใช่ลัทธิโคตเดียวเป็นแบบฉบับของตนเองต่างหากจากลัทธิคอมมิวนิสต์และนายทุน ทว่าสังคมนิยมกลายเป็นแม่บทอย่างหนึ่งของคอมมิวนิสต์และของสังคมนิยมที่ไม่ใช่คอมมิวนิสต์ หากเป็นเช่นนั้นแล้วเราจะกล่าวได้อย่างไรว่า สังคมนิยมเป็นลัทธิเอกเทศเช่นที่กล่าวไว้ในตอนต้นบทความนี้ และถ้ายอมรับว่าสังคมนิยมมีอยู่สองแบบ หนึ่งอยู่ภายใต้การนำของพรรคสังคมนิยม อีกแบบหนึ่งอยู่ภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์ ระบบทั้งสองต่างกันอย่างไร

ก่อนอื่น บางทีเราอาจต้องยอมรับข้อเท็จจริงบางประการ เช่น ข้อเท็จจริงที่ว่า มีผู้นำของโลกหลายท่านประกาศตนว่าเป็นผู้นิยมในลัทธิสังคมนิยม ไม่ใช่คอมมิวนิสต์หรือนายทุน คนเหล่านั้นบางคนเรียกตัวเองว่า โซเซียลลิสต์ สิ่งที่น่าสงสัยก็คือคนเหล่านั้นวางรากฐานของแนวคิดของตัวเองอยู่บนหลักการอะไร? และที่แน่นอนที่สุดก็คือ หลักการดังกล่าว ถ้ามีย่อมแตกต่างไปจากหลักการของนายทุนและคอมมิวนิสต์

การวิเคราะห์พื้นฐานของสังคมนิยมโดยสังเขป อาจช่วยให้ความกระจ่างแก่ความเข้าใจอันสับสนระหว่างสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์ได้บ้างพอสมควร

Durkheim นักสังคมวิทยาชาวฝรั่งเศส (๑๘๕๘-๑๙๑๗) ให้ความเห็นว่า สิ่งที่เราเรียกกันว่า *scientific socialism* เช่นที่คอมมิวนิสต์กล่าวอ้างนั้น แท้จริงแล้วเป็นเรื่องเป็นไปไม่ได้ เพราะถ้าเป็นไปได้แล้วย่อมต้องมี science ขึ้นมาก่อนเพื่อที่จะนำไปสู่ *socialism* แต่แม้หนังสือที่สนับสนุนกระบวนการนี้อย่างรุนแรงเช่น *Capital* ของ Karl Marx ก็หาไม่พื้นฐานทางศาสตร์พอที่จะปูทางไปสู่ *scientific socialism* ไม่ Durkheim เห็นว่า ลัทธิสังคมนิยมไม่ใช่ศาสตร์ (science) แต่เป็นเสียงเรียกร้องออกมาจากความขมขื่นและความโกรธของบุคคลที่รู้ถึงโรคร้ายของสังคม นอกจากนี้เขายังกล่าวต่อไปว่า แม้สังคมนิยมจะไม่ใช่สูตรทางศาสตร์ของความจริงทางสังคม สังคมนิยมก็เป็นความจริงทางสังคมที่มีความสำคัญสูงสุด แม้สังคมนิยมจะไม่ใช่ผลผลิตของศาสตร์ สังคมนิยมก็เป็นวัตถุของศาสตร์

ลักษณะเด่นที่จะพบอยู่เสมอในลัทธิสังคมนิยมเห็นจะเป็นหลักการที่มุ่งเพื่อยกฐานะชนชั้นคนงาน (working class) ให้ดีขึ้น โดยการแทรกกระบวนความเสมอภาคลงไปในความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่มีอยู่

ดังนั้นจึงมีผู้เรียกสังคมนิยมว่า ปรัชญาทางเศรษฐศาสตร์ของชนชั้นที่มีความทุกข์ (suffering class) แต่ความเชื่อที่ดังกล่าวังหาเพียงพอสำหรับอธิบายสังคมนิยมไม่ นักเศรษฐศาสตร์โดยทั่วไปย่อมมีความเห็นในทำนองต้องการลดความไม่เสมอภาคในภาวะสังคมอยู่เหมือนกัน แต่มักเชื่อเสียว่าสิ่งที่จะนำมาซึ่งความเสมอภาคดังกล่าวคือการปล่อยให้ตลาดและสัพพลาายเป็นเครื่องกำหนด ทั้งเห็นว่าการแทรกแซงของกฎหมายและข้อกำหนดอื่นๆ ในระบบเศรษฐกิจเป็นเรื่องไร้ประโยชน์ เพราะฉะนั้นเราจะสรุปไปได้ไหมว่าสังคมนิยมคือแนวความคิดมุ่งไปสู่ความเสมอภาคในสังคมด้วยวิถีทางอื่นที่ไม่ใช่ตลาดและสัพพลา ยกตัวอย่างเช่น โดยอาศัยตัวบทกฎหมาย อย่างไรก็ตามก็สังคมนิยมไม่มีค่าตอบแทนหรือไม่ใช่สำหรับค่าตามที่ยกขึ้นมา แต่สังคมนิยมมองความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับอุตสาหกรรมใหญ่ๆ และองค์การเศรษฐกิจใหญ่ๆ ซึ่งมีอิทธิพลครอบคลุมอย่างกว้างขวางอยู่ในสังคม เช่น เหมืองแร่ รถไฟ ธนาคาร ฯลฯ ไปในแง่ของการพยายามปกป้องผลประโยชน์ร่วม (collective interests) จากผลประโยชน์ส่วนบุคคล สังคมนิยมมิได้มองความสัมพันธ์ดังกล่าวเพียงเพื่อยกฐานะของกรรมกรให้ดีขึ้น กล่าวอย่างย่อได้ว่า สังคมนิยมไปไกลเกินกว่าปัญหากรรมกรหรือปัญหาของชนชั้นกรรมาชีพ

ในอีกแง่หนึ่ง เราจะพบว่าหลักการของลัทธิอื่นที่มุ่งปรับปรุงความเสมอภาคในสังคมอย่างรุนแรงยิ่งกว่าสังคมนิยม เช่น ลัทธิคอมมิวนิสต์ซึ่งปฏิเสธสิทธิในทรัพย์สิน การปฏิเสธสิทธิในทรัพย์สินย่อมหมายถึงการปฏิเสธความไม่เสมอภาคทางเศรษฐกิจทั้งหมด จึงมีความสับสนขึ้นว่าลัทธิคอมมิวนิสต์แตกต่างออกไปจากสังคมนิยม นอกจากนั้นมาตรการทางกฎหมายหลายประการที่ออกมาเพื่อลดความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม เช่น กฎหมายภาษีอากรแบบก้าวหน้า เป็นต้น ก็หาได้เป็นหลักการโดยเฉพาะของสังคมนิยมไม่ กฎหมายเหล่านี้นี้อาจออกมาโดยปราศจากข้อคำนึงตามลัทธิสังคมนิยมเลยก็ได้

ทฤษฎีทางสังคมอาจแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้สองกลุ่ม กลุ่มหนึ่งพยายามอธิบายอะไรเป็นหรืออะไรได้เป็นมา ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งพยายามเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงสิ่งที่เป็นอย่างน้อย ข้อเสนอเพื่อการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงของกลุ่มหลังนี้มีได้มาในรูปของกฎหมาย แต่เป็นการปฏิรูปและเป็นหลักการที่ปฏิบัติได้ (practical) ลัทธิสังคมนิยมอยู่ในกลุ่มหลัง

การปฏิรูปสังคมมีหลายอย่าง อาจเป็นการปฏิรูปทางการเมือง การบริหาร การศึกษา หรือการเศรษฐกิจ สังคมนิยมอยู่ในประเภทการปฏิรูปการเศรษฐกิจ หลักการใดก็ตามที่ต้องการเชื่อมโยงหน้าที่ทางเศรษฐกิจทั้งหมดหรือบางส่วนอันยังกระจัดกระจายอยู่เข้ากับศูนย์กลางการบริหาร และโมโนธรรมของสังคม ถือว่าเป็นหลักการทางสังคมนิยม สิ่งสำคัญที่ควรสังเกตอย่างหนึ่งคือเราใช้คำว่าเชื่อมโยง ไม่ใช่ให้หน้าที่ทางเศรษฐกิจเหล่านั้นถูกควบคุม นักสังคมนิยมไม่ต้องการให้ชีวิตเศรษฐกิจรัฐเข้าควบคุมเพียงต้องการให้มีภาวะเชื่อมโยงกันเท่านั้น

แล้วสังคมนิยมมองปัญหากรรมกรกับนายทุนในแง่ไหน? ทำไมกรรมกรจึงอยู่ในฐานะที่ด้อยกว่านายทุน สังคมนิยมเห็นว่า กรรมกรมิได้มีชีวิตขึ้นอยู่กับการผลิตโดยส่วนรวม แต่ขึ้นอยู่กับการผลิตซึ่งมีอำนาจมากพอที่จะบงการให้กรรมกรทำตามความประสงค์ของตนได้ ชนชั้นนั้นคือนายทุน นายทุนย่อม

เห็นแก่ประโยชน์ตนก่อนประโยชน์ของสังคม นายทุนต้องซื้อบริการและจะเลือกจ่ายค่าตอบแทนต่ำกว่าค่าทางสังคมของบริการเหล่านั้น หรืออีกนัยหนึ่งต่ำกว่าผลประโยชน์ที่บริการเหล่านั้นมีต่อสังคม นายทุนจะพยายามหาทางจ่ายค่าตอบแทนให้ต่ำกว่าค่าทางสังคมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้เนื่องจากนายทุนมีอาวุธในมือที่ช่วยให้นายทุนสามารถบังคับบุคคลที่ยังชีพอยู่ได้ด้วยการขายแรงงาน ให้ขายแรงงานแก่นายทุนในราคาที่ต่ำกว่าค่าทางสังคมของแรงงานนั้นๆ อาวุธที่ว่าคือทุน (capital) นายทุนจะซื้อความช่วยเหลือหรือบริการจากกรรมกรต่อเมื่อนายทุนพอใจจะซื้อ และนายทุนสามารถมีชีวิตอยู่ด้วยระยะเวลายาวนานบนกองทรัพย์สินที่สะสมไว้ ส่วนกรรมกรนั้นตรงกันข้าม กรรมกรคอยไม่ได้ กรรมกรต้องการขายสิ่งเดียวที่เขามีอยู่ คือ แรงงาน ทั้งนี้ เนื่องจาก โดยนิยามแล้วกรรมกรไม่มีโอกาสยังชีพได้ด้วยวิธีการใดอื่น (นอกจากการขายแรงงาน) กรรมกรจึงต้องยอมอ่อนข้อให้นายทุนต้องยอมรับความเจ็บปวด และต้องยอมถูกเอาเปรียบ

จากการวิเคราะห์ข้างต้น จะเห็นได้ว่าประเด็นที่จะแก้ไขฐานะของกรรมกรให้ดีขึ้นจึงอยู่ที่การทำให้อำนาจของทุน (capital) อ่อนแรงลง อำนาจที่จะมาคานอำนาจของทุนได้ต้องเป็นอำนาจที่แข็งแรงเท่ากันหรือแรงกว่าอำนาจของทุน เพื่อจะได้บังคับให้ทุกสิ่งเป็นไปตามความต้องการโดยทั่วไปของสังคม และการมอบหน้าที่นี้ให้แก่บ้งเจกชนหรืออำนาจเอกชนย่อมเป็นการไร้ประโยชน์ เพราะเท่ากับเปลี่ยนนายใหม่ให้แก่กรรมกร เนื่องจากบ้งเจกชนหรืออำนาจเอกชนย่อมไม่สามารถพอที่จะต้านทานกลไกของระบบเศรษฐกิจได้ รัฐเท่านั้นที่จะมาบีบคั้นได้ และเพื่อให้อำนาจของรัฐสมบูรณ์ (เพื่อการดำเนินงานนี้) กลไกทางเศรษฐกิจต้องเชื่อมโยงกับรัฐ รัฐต้องรู้ว่ามียะไรเกิดขึ้นบ้างมีอะไรกำลังดำเนินไปในระบบเศรษฐกิจ และถ้าจำเป็นรัฐอาจเข้าไปทำลายเครื่องมือของนายทุนที่นายทุนได้ใช้เป็นเครื่องช่วยในการแทรกตัวเองลงไปในช่วง กรรมกร กับสังคม คอยกีดกันกรรมกรไม่ให้ได้รับค่าตอบแทนและรางวัลสิ่งที่ควรจะได้รับตามคุณค่าทางสังคมของบริการที่กรรมกรขาย หากเป็นเช่นนั้น ความหมายว่าชนชั้นของนายทุนต้องถูกทำลายไปด้วย (เพราะเครื่องมือของนายทุนถูกทำลาย) รัฐจะเข้ามาทำหน้าที่แทนนายทุน แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่ารัฐจะมาเป็นนายทุน รัฐเพียงแต่มาดำเนินหน้าที่แทนนายทุนเท่านั้น รัฐจะไม่มีโอกาสเป็นนายทุนเพราะลักษณะของรัฐกับนายทุนไม่เหมือนกัน เจตจำนงในการปฏิบัติงานในสังคมก็ไม่เหมือนกัน การที่รัฐเข้ามาบีบคั้นในชีวิตเศรษฐกิจจะช่วยให้รัฐกับชนชั้นกรรมกรติดต่อกันได้โดยตรงและผลที่สุดรัฐจะกลายเป็นศูนย์กลางของชีวิตเศรษฐกิจไป ดังนั้นจะเห็นว่าหากสังคมนิยมจำเป็นต้องดำเนินถึงขั้นนี้ (ขั้นที่รัฐต้องทำลายเครื่องมือของนายทุน) สังคมนิยมก็มีได้ทำไปด้วยจุดประสงค์ใหญ่เพียงเพื่อยกฐานะของกรรมกร การยกฐานะของกรรมกรเป็นเพียงผลพลอยได้จากการเชื่อมกิจกรรมทางเศรษฐกิจเข้ากับองค์การบริหารของสังคม (รัฐ) อีกนัยหนึ่งสังคมนิยมถือว่ากรรมกรเป็นชนชั้นที่ไม่มีส่วนอย่างเต็มที่ในสังคม คนเหล่านี้ต้องติดต่อกับสังคม โดยผ่านเครื่องมือของนายทุน และโดยลักษณะแล้ว เครื่องมือนี้อาจกีดกันไม่ให้กรรมกรได้รับผลตอบแทนอย่างคุ้มค่าจากสังคมสำหรับบริการที่ตนขาย อันเป็นเหตุให้กรรมกรต้องได้รับทุกข์ สิ่งที่กรรมกรต้องการเวลากรรมกรเรียกร้องเพื่อภาวะที่ดีกว่าเก่า จึงเป็นการเรียกร้องไม่ให้ถูกปล่อยปละละเลยให้พวกของตนอยู่ห่างจากศูนย์

กลางแห่งชีวิตร่วมของสังคมจนเกินไป แต่ต้องการเข้ามามีความผูกพันอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น ความเปลี่ยนแปลงทางวัตถุที่กรรมกรหวังจะได้จึงเป็นเพียงรูปแบบหนึ่ง อันเป็นผลจากความต้องการมาร่วมกับชีวิตสังคมส่วนใหญ่อย่างสมบูรณ์นั่นเอง

สังคมนิยมมิได้มองปัญหาคับแคบอยู่แค่ค่าจ้างหรือเรื่องปากเรื่องท้อง เหนือสิ่งอื่นใดสังคมนิยมมีจุดมุ่งหมายที่จะจัดโครงสร้างของสังคมเสียใหม่ ด้วยการเปลี่ยนแปลง จัดสรร ภาคอุตสาหกรรม อันเป็นส่วนหนึ่งในภาวะรวมของสังคม คืออุตสาหกรรมที่ดำเนินงานโดยอัตโนมัติอยู่ในที่มีดอกมาส์ที่สว่าง มาสู่การควบคุมของโมฆธรรม สังคมนิยมมิได้เพ่งเล็งเฉพาะปัญหาชนชั้นต่ำ แต่มองสังคมทั้งหมด สังคมนิยมมิใช่กิจการลับในสโมสรของกรรมกร

ณ จุดนี้ความแตกต่างของสังคมนิยมกับคอมมิวนิสต์ปรากฏออกมาชัดเจนพอสมควร ลัทธิคอมมิวนิสต์มองปัญหาในแง่ของการต่อสู้ระหว่างชนชั้น ได้แก่ชนชั้นนายทุนหรือกลุ่มพิทักษ์ชนชั้นกรรมาชีพทางแก้ปัญหาอยู่ที่การปฏิวัติของชนชั้นกรรมาชีพ โดยให้ชนชั้นกรรมาชีพเข้าไปควบคุมเครื่องมือในการผลิตและจัดตั้งระบบเผด็จการของชนชั้นกรรมาชีพขึ้น สิ่งที่คล้ายกันระหว่างแนวคิดสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์ คือความไม่ไว้วางใจในอำนาจทางเศรษฐกิจของเอกชน ทว่าวิธีตีปัญหาของสองลัทธินี้แตกต่างกัน คงได้กล่าวมาแล้ว ส่วนนักคอมมิวนิสต์เห็นว่ากรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของบุคคลมีลักษณะแอนตี้สังคม ส่วนนักสังคมนิยมยอมรับว่าเอกชนเจ้าขององค์กรเศรษฐกิจใหญ่ๆ เท่านั้นที่เป็นอันตราย แรงจูงใจสำคัญของสองลัทธินี้จึงไม่เหมือนกัน คอมมิวนิสต์มองปัญหาในแง่ศีลธรรมอันเป็นอนันตกาล แต่สังคมนิยมมองปัญหาเฉพาะแง่เศรษฐกิจ

คอมมิวนิสต์ตั้งคำถามว่า จุดศูนย์กลางของความเห็นแก่ตัวและไร้ศีลธรรมอยู่ที่ไหน คำตอบที่ได้ก็คือ ททรัพย์สินส่วนบุคคล ทางแก้อยู่ที่การทำลายทรัพย์สินส่วนบุคคลเสีย มาร์กจึงสรุปไว้ในประโยคเดียวว่า ทฤษฎีคอมมิวนิสต์คือการยกเลิกทรัพย์สินส่วนบุคคล เนื่องจากเราเห็นว่าทรัพย์สินดังกล่าวมีลักษณะเป็นกฎหมู่ ชนชั้นกรรมาชีพไม่มีโอกาสได้สร้างทรัพย์สินเพราะสิ่งที่ชนชั้นกรรมาชีพสร้างขึ้นจากแรงงานของตนคือทุน อันจะกลายเป็นทรัพย์สินอยู่ในกำมือของนายทุน และจะถูกนำมาใช้ขูดรีดชนชั้นกรรมาชีพต่อไป ททรัพย์สินในระบบนายทุนจึงวางอยู่บนรากฐานของการเป็นปฏิปักษ์กันระหว่างทุนกับคนงาน มาร์กกล่าวต่อไปว่าเมื่อเราได้รวมทุนมาไว้เป็นกองกลางของสังคมแล้ว ทุนจะกลายเป็นทรัพย์สินร่วมของสมาชิกสังคม ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า ททรัพย์สินส่วนบุคคลจะถูกเปลี่ยนไปเป็นทรัพย์สินสังคม ทว่าลักษณะทางสังคมของทรัพย์สินเปลี่ยนไป ททรัพย์สินจะกลายเป็นทรัพย์สินที่ปราศจากร่องรอยของชนชั้น

สำหรับสังคมนิยมไม่ถกปัญหาศีลธรรมแต่ถือว่าองค์กรอุตสาหกรรมและการค้าที่ใหญ่โตทั้งหลายนั้นจะปล่อยให้ดำเนินกิจการไปโดยลำพังไม่ได้ เนื่องจากกิจกรรมเหล่านั้นมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับชีวิตเศรษฐกิจในสังคมอย่างกว้างขวาง จุดประสงค์ของสังคมนิยมไม่ใช่การบังคับกีดกันผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ แต่ต้องการ socialization

มาร์กและเลนินมองสังคมนิยมไปอีกแง่หนึ่ง เลนินเห็นว่าสังคมนิยมเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการต่อสู้ระหว่างชนชั้นกฎหมู่และกรรมาชีพ สังคมนิยมเกิดขึ้นจากความทุกข์และการต่อสู้ของชนชั้นกรรมาชีพ

สังคมนิยมโดยตัวของมันเองจึงมีลักษณะเป็นศาสตร์ เมื่อเกิดการปฏิวัติของชนชั้นกรรมาชีพ ชนชั้นกรรมาชีพจะเข้ายึดอำนาจสาธารณะ และใช้อำนาจนั้นโยกย้ายเครื่องมือในการผลิตจากนายทุนมาเป็นของกลาง แล้ว socialised ทุน เพื่อการผลิตตามแผนที่วางไว้ล่วงหน้า ชนชั้นย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ในระบบนี้ เพราะว่ากฎมพีย่อมเกิดขึ้นไม่ได้เพราะขาดเครื่องมือคือ ทุน ชนชั้นกรรมาชีพย่อมไม่มีด้วยเนื่องจากไม่มีนายทุนคอยใช้ทุนเพื่อบังคับให้คนตกไปเป็นชนชั้นกรรมาชีพ ขณะเดียวกันการผลิตแบบสมัฐสัมทำของระบบนายทุนย่อมสลายไปด้วย และอำนาจของรัฐย่อมสลายไปตามส่วน คนจึงจะมีสิทธิที่จะมีเสรีได้ (เลนินกล่าวว่า ทรราชโหดที่มีรัฐ คนย่อมไม่มีเสรีภาพ) กระบวนการนี้เลนินเรียกว่า scientific socialism

มาร์กเห็นว่าการศึกษาพยายามบรรเทาความเดือดร้อนของกรรมกรนั้นทำไปเพื่อให้สังคมนิยมที่คงอยู่ มาร์กเรียกการกระทำดังกล่าวว่า สังคมนิยมกฎมพีย ตามแนวคิดนี้ กฎมพียจะพยายามอย่างที่สุดที่จะขจัดอันตรายอันอาจเกิดขึ้นจากการต่อสู้ระหว่างชนชั้น ลดความชิงชังที่ชนชั้นกรรมาชีพมีต่อกฎมพีย พยายามกีดกันขบวนการปฏิวัติโดยแสดงให้ชนชั้นกรรมาชีพเห็นว่า การยกฐานะของชนชั้นกรรมาชีพเป็นไปได้ด้วยการยกฐานะทางวัตถุอย่างเดียว ไม่ใช่ด้วยการเมือง มาร์กเห็นว่าการปฏิรูปในทำนองนี้มีได้เป็นการทำลายความสัมพันธ์แบบเกาเระหว่างนายทุนและกรรมกรลง เขาสรุปสังคมนิยมกฎมพียไว้ว่า “กฎมพียยังคงเป็นกฎมพีย-เพื่อผลประโยชน์ของชนชั้นแรงงาน” ซึ่งเป็นประโยคที่มีความขัดแย้งอยู่ในตัวของมันเอง หากเราใช้ลัทธิมาร์กซ์ลัทธิเจ้าวิเคราะห์

ฉะนั้น สำหรับคอมมิวนิสต์จึงมีสังคมนิยมแบบฉบับของตัวเอง ในที่นี้อาจมีศัพท์ของเลนินมาใช้เรียกว่า scientific socialism หรืออาจบัญญัติศัพท์ใหม่ขึ้นมาใช้เรียกว่า communistic socialism สังคมนิยมในความเห็นของคอมมิวนิสต์จึงเป็นภาวะหนึ่งของสังคมที่เกิดมาจากการ ต่อสู้ระหว่าง ชนชั้น และคงอยู่เพื่อแปรสภาพไปสู่ความเป็นสังคมนิยมคอมมิวนิสต์โดยสมบูรณ์ ส่วนสังคมนิยมแบบอื่นที่มีได้เป็นผลมาจากการต่อสู้ระหว่างชนชั้นตามหลักการของมาร์ก คอมมิวนิสต์เรียกว่าสังคมนิยมปฏิกริยา หรือสังคมนิยมกฎมพีย

นักสังคมนิยมที่ถือว่าตัวเป็นนักสังคมนิยมและไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับคอมมิวนิสต์หรือหลักการของคอมมิวนิสต์ มีความเชื่ออย่างบริสุทธิ์ว่า สังคมนิยมคอมมิวนิสต์วางอยู่บนรากฐานคนละชนิด คนเหล่านั้นเชื่อว่าตนเป็นผู้นิยมในลัทธิสังคมนิยมเฉยๆ ไม่ใช่สังคมนิยมกฎมพียหรือสังคมนิยมปฏิกริยา คำศัพท์เฉพาะของลัทธิหนึ่งๆ ที่ใช้เรียกลัทธิอื่นๆ มักทำให้เกิดความสับสน ทางที่ดีที่สุดเห็นจะได้แก่การพยายามทำความเข้าใจแนวคิดของลัทธินั้น โดยอาศัยหลักการ ตรรก และระบบคุณค่าของลัทธิหนึ่งๆ เอง เวลาเรากำลังศึกษาลัทธิใดลัทธิหนึ่ง เมื่อเราศึกษาคอมมิวนิสต์เราต้องเป็นคอมมิวนิสต์ เมื่อเราศึกษานายทุนเราต้องเป็นนายทุน และเมื่อเราศึกษาสังคมนิยมเราต้องเป็นนักสังคมนิยม แล้วบางทีเราอาจได้ข้อสรุปเป็นของตัวเองออกมา ในที่นี้ข้าพเจ้าจะไม่ขอสรุปผลสุดท้ายของแนวคิดทั้งสองในเชิงเปรียบเทียบ ทั้งนี้เพื่อให้ท่านผู้อ่านได้สรุปกันเอาเอง หากเนื้อหาสาระของการวิเคราะห์มีมากพอที่จะนำไปสู่การสรุปที่มีน้ำหนักพอควรได้

ปรีชา ทิวะหุด

ทำไมจึงต้องมี “ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์”

ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ได้กล่าวไว้ในบทความของท่านเรื่อง *เสียชีวิต อย่าเสียสัน* ว่า “ผู้ที่เราเรียกว่า ผู้ก่อการร้าย กันจนชินนั้น ก็เป็นคนไทยด้วยกัน จะมีชาติอื่นบ้างก็เพียงส่วนน้อย การใช้อาวุธประหารกันย่อมไม่น่ากระทำ และถึงกระทำแบบเดิมต่อไป ก็น่าจะไม่ได้อผลนำความสงบกลับคืนมาได้ นโยบายประนีประนอมในชาตินี้นั้นหมายความว่า รัฐบาลควรหาทางเจรจากับหัวหน้า “ผู้ก่อการร้าย” ในภาคต่าง ๆ โดยใช้หลักเมตตาธรรมเป็นที่ตั้ง เราเจรจาหรือเล่นกีฬากับคอมมิวนิสต์ชาติอื่นก็ยังทำได้ จะเจรจากับคอมมิวนิสต์ไทยด้วยกันไม่ได้เที่ยวหรือ” (*สังคมศาสตร์ปริทัศน์* เดือนธันวาคม ๒๕๑๖ หน้า ๔๓)

ผู้เขียนมีความเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งต่อข้อเสนอแนะของ ดร. ป๋วย ดังกล่าว ที่เห็นด้วยนี้ไม่ใช่เป็นเพราะนิยมชมชอบในตัวท่าน ดร. ป๋วย เพราะเห็นว่าท่านเป็นศาสตราจารย์ที่มีชื่อเสียงโด่งดังผู้หนึ่งเท่านั้น แต่ที่เห็นด้วยก็เพราะประสบการณ์จากชีวิตจริงของคนไทยเรา ก็ชี้บอกว่าการแก้ปัญหา “ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์” นั้นถึงคราวแล้วที่จะต้องแก้ไขกันด้วยการเจรจา ไม่ใช่แก้ไขกันด้วยการใช้กำลังอาวุธ เพราะการแก้ไขปัญหานี้ด้วยการใช้กำลังอาวุธนั้น รังแต่จะ

นำไปสู่สงครามกลางเมือง (Civil war) ดังกรณีของประเทศเวียดนาม กัมพูชา และลาว แต่การแก้ไขปัญหากันด้วยการเจรจานั้น มีแต่จะนำไปสู่ความตกลงปรองดองกัน และยังคงความสงบสันติให้เกิดขึ้นภายในประเทศ อันจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ ดังกรณีของประเทศเวียดนามและลาวที่เห็นกันอยู่ ก็ประสบการณ์จากชีวิตจริงมีอยู่อย่างไรหรือ ผู้เขียนจึงเห็นพ้องด้วยกับข้อเสนอของ ดร. ป่วย ดังกล่าว

ความเป็นจริงจากประวัติศาสตร์ทางการเมืองของประเทศไทยได้บอกแก่เราว่า บุคคลพวกแรกที่เกลียดชังคอมมิวนิสต์อย่างเข้ากระดูกดำนั้น ก็คือบรรดาปัญญาชนฝ่ายปฏิกริยารักษาสถาณะเดิมที่ยืนหยัดอยู่เบื้องหลังรัฐบาล ของพระยามโนปกรณนิติธาดา (ก้อน หุตะสิงห์) ในสมัยหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ ปัญญาชนพวกนี้นำโดยกลุ่มนักเรียนนอกที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศรัสเซียในสมัยพระเจ้าซาร์นิโคลาส การที่ปัญญาชนพวกนี้เกลียดชังคอมมิวนิสต์ก็เพราะว่า การปฏิวัติของรัสเซียซึ่งเกิดขึ้นเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๑๙๑๗ นั้น นำโดยเลนิน (Vladimir Illyich Ulyanov Lenin) และพรรคบอลเชวิก (Bolsheviks) อันเป็นฝ่ายข้างมากของพรรคแรงงานสังคมนิยมประชาธิปไตยรัสเซีย (Russian Social-Democratic Labour Party) ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็นพรรคคอมมิวนิสต์ แห่งสหภาพโซเวียต ๑๐๖

(Communist Party of the Soviet Union) โดยพรรคนี้ได้เป็นผู้นำในการโค่นล้มระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชแห่งจักรพรรดิรัสเซีย แล้วปล่อยให้ประชาชน จับพระเจ้าซาร์นิโคลาสประหารชีวิต เพื่อแก้แค้นการที่พระเจ้าซาร์ได้สั่งให้ทหารรักษาวังเข่นฆ่าประชาชนที่เดินขบวนมาขอขมบึ้งในวันอาทิตย์อันนองเลือด (Bloody Sunday) เมื่อ ๕๖ ปีก่อนโน้น แล้วสถาปนาระบอบประชาธิปไตยโซเวียตขึ้นมาแทนที่

ด้วยเหตุนี้ เมื่อคุณหลวงประดิษฐมนูธรรม (ดร. ปรีดี พนมยงค์) ผู้นำทางปัญญาในการอภิวัฒน์เมื่อ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ ได้เสนอเค้าโครงการเศรษฐกิจเพื่อปรับปรุงภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยเมื่อเดือนมีนาคม ๒๔๗๖ ตามแนวความคิดแบบสังคมนิยมที่ได้รับอิทธิพลมาจากศาสตราจารย์ เดส์ชองส์ (Prof. Deschamps แห่งมหาวิทยาลัยกรุงปารีส (โปรดดูรายละเอียดได้จากหนังสือ *โลกพระศรีอารีย์* ของ ปรีดี พนมยงค์ แปลและเรียบเรียงโดย ดร. ไมตรี เต็มอุดม) ปัญญาชนกลุ่มดังกล่าวนี้ก็ทักท้วงเอาว่า ท่านปรีดี พนมยงค์ เป็นสาวกของคอมมิวนิสต์ เป็นพวกเดียวกับเลนินและสตาลิน จนกระทั่งท่านปรีดีต้องเนรเทศตนเองออกนอกประเทศไทยไปพำนักอยู่ในประเทศฝรั่งเศส ระเบียบนี้เอง พวกปัญญาชนปฏิกริยา จึงสมคบกับรัฐบาลพระยามโนปกรณนิติธาดา ออกกฎหมายต่อต้านคอมมิวนิสต์ฉบับแรกของประเทศไทยเมื่อเดือนเมษายน

๒๔๗๖ ทั้งนี้หมายความว่า อันเนื่องการต่อต้านคอมมิวนิสต์นั้น รัฐบาลปฏิกริยาได้เริ่มกระทำกันมาตั้งแต่ก่อนไก่อให้ คือ ตั้งแต่ครั้งที่ยังไม่มีพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เพราะพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเพิ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๔๘๕ ในอีก ๑๐ ปีต่อมา

กฎหมายต่อต้านคอมมิวนิสต์ดังกล่าวนี้ได้ถูกยกเลิกไปชั่วคราวหนึ่งเพื่อให้ประเทศไทยสามารถเข้าเป็นสมาชิกในองค์การสหประชาชาติได้ ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ แต่แล้วก็ได้รับฟื้นมาใช้กันอีกในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม แล้วได้รับการแก้ไขปรับปรุงเรื่อยมาจนกระทั่งมีการกำหนดโทษขั้นสูงสุดถึงประหารชีวิต การที่ประเทศไทยเรามีกฎหมายต่อต้านคอมมิวนิสต์เช่นนี้ หมายความว่ารัฐบาลปฏิเสธสิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับเสรีภาพของบุคคล ที่จะเลือกใส่ครัทธา ลัทธินการเมือง ที่ผู้มีอำนาจในบ้านเมืองไม่ชอบ และถือว่าบุคคลที่เลือกใส่ครัทธา ลัทธินการเมืองที่รัฐบาลไม่ชอบนั้น เป็นอาชญากรที่จะต้องปราบปรามอย่างรุนแรงที่สุด ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่เป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์จึงต้องดำเนินการเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างลับๆ ตลอดมา จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๕๐๑ รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งปกครองประเทศด้วยอำนาจเผด็จการตามกฎหมาย ธรรมนูญการปกครอง ได้จับกุมคุมขังบรรดาผู้ต้องสงสัย ว่าเป็นคอมมิวนิสต์ไว้ในเรือนจำลาดยาวที่บางเขนเป็นจำนวนตั้งหลายร้อยคน ซึ่งผู้

ต้องหาเหล่านั้นส่วนมากที่สุดยังไม่รู้เลยว่าคอมมิวนิสต์คืออะไร เพียงเท่านั้นยังไม่พอ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ยังได้ออกคำสั่งโดยอาศัยอำนาจตาม มาตรา ๑๗ แห่งธรรมนูญการปกครอง สั่งประหารชีวิตผู้ต้องหาคอมมิวนิสต์เป็นเวลา ๓ ปีติด ๆ กัน คือ ในปี ๒๕๐๒ สั่งประหารชีวิต นายศุภชัย ศรีสติ ในปี ๒๕๐๓ สั่งประหารชีวิต นายครอง จันดาวงศ์ ในปี ๒๕๐๔ สั่งประหารชีวิต นายรวม วงศ์พันธ์ หากบังเอิญจอมพล สฤษดิ์ ไม่ล้มป่วยลงในปี ๒๕๐๕ และเสียชีวิตเสียก่อน ในปี ๒๕๐๖ ก็คงจะสั่งประหารชีวิตผู้ต้องหาคอมมิวนิสต์ต่อไปอีกมากมายหลายคน ทั้งๆ ที่ตาม เอกสารหลักฐานที่ทางกรจับได้นั้นเป็นที่แจ้งชัดว่า หากผู้ต้องหาเหล่านั้นถูกฟ้องดำเนินคดีในศาลอาญาแล้ว เขาจะถูกลงโทษจำคุกเพียงไม่เกิน ๕ ปีฐานเตรียมการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์เท่านั้น (เอกสารดังกล่าวนี้มีอยู่ที่ศาลทหาร กรมพระธรรมนูญ กระทรวงกลาโหม) แต่แล้ว เขากลับถูกลงโทษประหารชีวิตอย่างไร้ความปราณี

ก็เมื่อรัฐบาลเผด็จการใช้อำนาจตามมาตรา ๑๗ ประหารชีวิตผู้ต้องหาคอมมิวนิสต์อยู่เรื่อยๆ ทั้งๆ ที่ความผิดของเขาไม่ถึงขั้นประหารชีวิต เป็นเวลาติดต่อกันตั้ง ๓ ปีเช่นนี้ บรรดาคอมมิวนิสต์ตัวจริงทั้งหลายทั้งที่อยู่ในเมืองและ นอกเมือง ต่างก็ต้องเผ่นหนีเข้าป่าไป เพราะไม่มีใครต้องการถูกจับตัวไปประหารชีวิตเพื่อสังเวชอำนาจ เผด็จการ หลังจากนั้นเป็นต้นมา สถานการณ์

อย่างใหม่ก็เกิดขึ้น

เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า แม้ประเทศไทย เราจะได้เปลี่ยนแปลงการปกครองตั้งแต่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ เป็นต้นมาแล้วก็ตาม แต่ทัศนคติ (Attitude) ของข้าราชการทั้งในส่วนกลาง และในส่วนภูมิภาค หาได้รับการอภิวัฒน์เปลี่ยนแปลงไปด้วยไม่ ข้าราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้าราชการในส่วนภูมิภาค ยังถือตัวอยู่เสมอว่า ตัวเขาเป็นผู้ปกครอง (Governor) และประชาชนราษฎรเป็นผู้ที่ถูกปกครอง (Governed) และโดยที่ข้าราชการส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้าราชการฝ่ายมหาดไทยยังมีอำนาจในการปราบปรามด้วย ข้าราชการจึงมีฐานะเป็นผู้ปราบ (Suppressor) และประชาชนราษฎรเป็นผู้ที่จะต้องถูกปราบ (Suppressed) ส่วนทัศนคติสมัยใหม่ที่ว่าข้าราชการคือนักบริหารสาธารณะ (Public administrator) ที่อำนวยความสะดวกสาธารณะ (Public Services) ให้แก่ประชาชนนั้น ไม่ได้รับความสนใจแต่ประการใด ด้วยเหตุนี้ การดำเนินงานปราบปราม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง งานปราบปรามโจรผู้ร้ายนั้น เจ้าหน้าที่มหาดไทยยังคงใช้นโยบายเดิมที่ใช้กันมาจนเก่าแก่คร่ำครวแล้ว คือนโยบาย “เลี้ยงโจรไว้ปราบโจร” ซึ่งหมายความว่า เลี้ยงโจรก็คนหนึ่งไว้ปราบโจรอีกก็คนหนึ่ง เพื่อเป็นการช่วยผ่อนแรงให้แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปราม ดังนั้น โจรที่เจ้าหน้าที่บ้านเมืองเลี้ยงเอาไว้ ก็กลายเป็นโจรในเมือง ส่วน

โจรที่ถูกโจรซึ่งเจ้าหน้าที่เลี้ยงไว้ทำการปราบปรามนั้น ก็อยู่ในเมืองไม่ได้ ต้องเผ่นหนีเข้าป่าอยู่ด้วยกัน การที่คนเราไม่ได้รับความคุ้มครอง และความเป็นธรรมจากกฎหมายของบ้านเมืองก็มีอยู่ทางเดียวเท่านั้น คือ ต้องหนีเข้าป่าและอาศัยกฎหมายป่า (Jungle Law) เป็นเครื่องคุ้มครอง ตามกฎแห่งการต่อสู้เพื่อความอยู่รอด (Struggle for existence) ของชาร์ล ดาร์วิน (Charles Darwin) นี่คือการกำเนิดของหน่วยกองโจร (Guerrilla) ซึ่งจะได้ทำการสู้รบแบบกองโจร (Guerrilla warfare) กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองต่อไป

กระสุนนัดแรกแห่งการสู้รบแบบกองโจรได้ระเบิดขึ้นที่ตำบลนาแก จังหวัดนครพนม เมื่อปลายปี ๒๕๐๘ และระเบิดขึ้นในที่อื่น ๆ อีกเรื่อย ๆ มาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ (โปรดดูรายละเอียดในบทความเรื่อง *ข่าวจากนาแก* โดย พันศักดิ์ วิญญรัตน์ ใน *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* ฉบับเดือนสิงหาคม ๒๕๑๖) อะไรเล่าที่เป็นมูลเหตุอันแท้จริงที่ก่อให้เกิดการต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เจ้าหน้าที่บ้านเมืองมักตอบว่า กิลท์ริคคอมมิวนิสต์จึงจำเป็นต้องปราบคอมมิวนิสต์ ให้สิ้นซากไป แต่ตามข้อเท็จจริงแล้ว มูลเหตุที่แท้จริงหาได้อยู่ที่ กิลท์ริคคอมมิวนิสต์ไม่ หากอยู่ที่การใช้อำนาจบาตรใหญ่ของเจ้าหน้าที่บ้านเมืองนั่นเอง ดังที่ “คนพัทลุง” ได้เล่าไว้ในจดหมายของเขาดังต่อไปนี้

“ต่อมาสมัยจอมพล สฤษดิ์ คำว่า “คอมมิวนิสต์” ใช้แพร่หลายขึ้นในพหุหลุ ใครทำผิดอะไรตำรวจก็บอกว่าเดี๋ยวจับข้อหาคอมมิวนิสต์เสียหรือก เกิดคดีอะไรขึ้นมา ก็บอกว่าข้อหา “คอม” (คนพหุหลุเรียกสั้นๆ) ทั้งๆ ที่คอมมิวนิสต์เป็นอย่างไร มีลักษณะอย่างไร คนพหุหลุไม่เคยรู้จัก จนกระทั่งถึงตำบลหนึ่ง คือตำบลควนปรัง เกิดคดีขโมยวัวขึ้น นายตำรวจคนหนึ่ง (ไม่เอ่ยชื่อ) กับสิบตำรวจคนหนึ่ง ไปจับขโมยได้ที่ตำบลนี้ ผู้ถูกจับปฏิเสธ แต่นายตำรวจก็ให้จูงวัวเดินประจานในตัวเมือง และให้กราบของลี้วัวไปด้วย ญาติพี่น้องโกรธแค้นมาก ในที่สุดญาติพี่น้องรู้ตัวคนขโมย จึงจับส่งตำรวจ แล้วตำรวจปล่อยตัวคนที่ถูกจับผิดตัว ญาติพี่น้องบอกว่า ต่อไปนี้ ตำรวจหรือพวกสักกัอย่าเหยียบย่างเข้ามาในตำบลนี้อีกเป็นอันขาด ฝ่ายตำรวจเมื่อถูกสบประมาทจึงทดสอบคำทำทหาย คั้นนมมีหนึ่งตะล่งที่ควนปรัง ตำรวจไปจับญาติพี่น้องของคู่กรณีทำทหาย จึงเกิดการต่อสู้กัน นายตำรวจต้องบาดเจ็บ ตำรวจเลยตั้งข้อหาว่า พวกนี้เป็นพวกคอมมิวนิสต์ จึงได้ใช้ศัพทนี้เป็นตัวลแรก” (ดู สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ประจำเดือนสิงหาคม ๒๕๑๖ หน้า ๓๕)

นี่คือต้นกำเนิดของสิ่งที่เรียกว่า “การต่อสู้ของผู้ออกการร้ายคอมมิวนิสต์” ในจังหวัดพหุหลุญาติของผู้เขียนทางจังหวัด พหุหลุยังได้เล่าให้ฟังอีกว่า ห้องที่ใดที่มีชื่อว่า มีผู้ออกการร้ายคอมมิว

นิสต์ หรือ ผ.ก.ค. เข้าไปพักอาศัยอยู่ ห้องที่นั้นมักได้รับความเอาใจใส่ จากเจ้าหน้าที่บ้านเมืองโดยจัด ส่งเจ้าหน้าที่หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ หน่วยพยาบาลเคลื่อนที่ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ อีกหลายฝ่าย เข้าไปทำการพัฒนาห้องที่ โดยจัดระเบียบหมู่บ้านให้ใหม่ ตัดถนนหนทาง สร้างสุขศาลา สร้างบ่อน้ำ ฯลฯ เพื่อให้ชาวบ้านได้รับความสะดวกสบายขึ้นกว่าเดิมเพื่อจะได้เป็นพวกรัฐบาล แต่ห้องที่ใดที่ไม่มีผู้ออกการร้ายคอมมิวนิสต์ ห้องที่นั้นจะไม่ได้ได้รับความสนใจเอาใจใส่เหลียวแลจากเจ้าหน้าที่บ้านเมืองเลย ด้วยเหตุนี้ ชาวบ้านตำบลปรังหมุ่มกลุ่มหนึ่ง จึงได้ปรึกษารื้อและทำความตกลงกันว่า จะเล่นเป็นผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ เพื่อให้หมู่บ้านของตนได้รับการเอาใจใส่จากเจ้าหน้าที่บ้านเมืองมาทำการพัฒนาชุมชนให้บ้าง เพื่อความสะดวกสบายอย่างหมู่บ้านที่มี ผ.ก.ค. การเล่นเป็น ผ.ก.ค. ของชาวตำบลปรังหมุ่มนี้ได้ผล คือ เจ้าหน้าที่บ้านเมืองได้เข้ามาทำการพัฒนาหมู่บ้าน ให้สมความปรารถนา พวกเขาได้รับการจัดระเบียบหมู่บ้านใหม่ ได้ถนนใหม่ ได้สุขศาลาใหม่ ได้บ่อน้ำใหม่ ฯลฯ แต่ในขณะเดียวกัน ทางกองรักษาความปลอดภัยกลาง (กรป.) และกองบังคับการปราบปรามคอมมิวนิสต์ (บกปค.) ก็ได้จัดส่งสายลับเข้าไปสืบดูว่ามีใครบ้างที่แสดงตัวเป็นคอมมิวนิสต์ ในที่สุดพวกที่เล่นเป็นผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ บางคนก็ถูกจับกุม ถูกทรมาน และถูกกลั่นแกล้งด้วยประ

การต่าง ๆ จนกระทั่งพวกที่เล่นเป็น ผกค. ทั้งหมดทนอยู่ในหมู่บ้านต่อไปไม่ไหว เพราะภัยจากเจ้าหน้าที่บ้านเมืองกำลังคุกคามเข้ามาถึงตัว จึงต้องเตลิดหนีเข้าป่า และรวบรวมกำลังกันขึ้นทำการต่อสู้กับเจ้าหน้าที่บ้านเมืองจริง ๆ เลยต้องกลายเป็น ผกค. ไปเลย

นอกจากที่กล่าวมานี้แล้ว พวกโจรธรรมดาๆ ก็กลายเป็น ผกค. ได้เหมือนกัน กล่าวคือ โดยปกติเมื่อเจ้าหน้าที่บ้านเมืองปะทะกับโจรผู้ร้ายธรรมดาๆ หากรายงานผู้บังคับบัญชาตามความเป็นจริง ก็จะได้รับความคิดความชอบขึ้นเงินเดือนให้ ๓-๕ ชั้น ด้วยเหตุนี้ แม้เจ้าหน้าที่บ้านเมืองจะปะทะกับโจรผู้ร้ายธรรมดาๆ ก็ตาม เขาก็จะรายงานต่อผู้บังคับบัญชาว่า ได้ปะทะต่อสู้กับ ผกค. เพื่อหวังความคิดความชอบได้ขึ้นเงินเดือน ๓-๕ ชั้น กรณีดังนี้ โจรผู้ร้ายธรรมดาๆ ก็เลยกลายเป็น ผกค. ไปด้วย

เท่าที่เล่ามานี้ คือ ต้นกำเนิดแห่งการสู้รบแบบกองโจรของชาวจังหวัดพัทลุง อันเป็นเมืองคนตุง มีภูเขาอกทะเลเป็นสำคัญหมาย แต่ผู้เขียนก็เชื่อว่า ต้นกำเนิดแห่งการสู้รบแบบกองโจรในท้องที่อื่นๆ ทั่วประเทศไทย ก็คงจะมีเหตุผลละม้ายคล้ายคลึงกัน เราจึงพอจะสรุปกล่าวได้ว่า บุคคลที่รวมกลุ่มกันเป็น “ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์” ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่บ้านเมือง ซึ่งกำลังทำการต่อสู้แบบกองโจรอยู่กับเจ้าหน้าที่บ้านเมืองอยู่ในปัจจุบันนี้ประกอบด้วยกลุ่มบุคคลดังต่อไปนี้

๑. สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ซึ่งไม่มีสิทธิเสรีภาพที่จะเลือกใส่ครัทธา ลัทธินิยมคอมมิวนิสต์ที่ตนชอบ และถูกเจ้าหน้าที่บ้านเมืองตามล่าตัวอยู่ จนต้องหนีเข้าป่าและอาศัยกฎหมายป่าเป็นที่พึ่ง

๒. ชาวบ้านผู้รักศักดิ์ศรีแห่งความเป็นคนไทยที่ถูกเจ้าหน้าที่บ้านเมืองดูถูกเหยียดหยาม กดขี่ข่มเหงจนมีอาเจอนทนทานต่อไปได้ จึงต้องจับอาวุธขึ้นทำการต่อสู้กับเจ้าหน้าที่บ้านเมือง (ตั้งกรณีของชาวควนปรัง)

๓. ชาวบ้านขี้เล่นที่เล่นเป็น ผกค. เพื่อให้หมู่บ้านของตนได้รับการพัฒนา แต่ตนเองกลับถูกปราบปรามอย่างโหดร้ายทารุณ จนต้องหนีเข้าป่าตั้งกองกำลังขึ้น ทำการต่อสู้กับเจ้าหน้าที่บ้านเมือง (ตั้งกรณีของชาวปรังหมู)

๔. โจรผู้ร้ายธรรมดาๆ ที่เจ้าหน้าที่บ้านเมืองยกขึ้นเป็น ผกค. เพื่อหวังขึ้นเงินเดือนในการปะทะปราบปราม

๕. นักชาตินิยมแห่งชาติส่วนน้อย (Nationalist of national minority) และนักภูมิภาคนิยม (Regionalist) ที่ถูกข่มเหงและไม่ได้รับความเป็นธรรมจากเจ้าหน้าที่บ้านเมือง จนต้องหนีเข้าป่าไปตั้งกองกำลังต่อสู้กับเจ้าหน้าที่บ้านเมือง (ตั้งกรณีของชาวจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และพวกชาวเขาเผ่าต่างๆ)

๖. ผู้รักความเป็นธรรมที่เห็นว่าญาติของตนหรือพวกพ้องของตน ไม่ได้รับความเป็นธรรม

จากเจ้าหน้าที่บ้านเมืองจนต้องหนีเข้าไปเลย
หนีเข้าไปสมทบกับญาติหรือพวกพ้องของตนที่อยู่
ในป่า ทำการสู้รบกับเจ้าหน้าที่บ้านเมือง

เรากล่าวได้ว่า บุคคลประเภทต่างๆ เหล่า
นี้ เป็นบุคคลที่ร่วมชะตาเดียวกัน คือ เป็นผู้ที่ถูก
เจ้าหน้าที่บ้านเมืองติดตามกำหราบปราบปราม
ด้วยกัน ดังนั้นพวกเขาที่เข้าไปอยู่ในป่าด้วยกัน
จึงยอมให้ความเห็นอกเห็นใจและให้ความช่วย
เหลือซึ่งกันและกันไม่หวังใดก็ทางหนึ่ง หากจะ
ตั้งคำถามว่า ก็แล้วทำไมพวก ผกก. เหล่านั้นจึง
มีอาวุธร้ายแรงใช้ ซึ่งอาวุธบางอย่างก็ผลิตจาก
จีนแดง จากสหภาพโซเวียต จากเชกโกสโลวา
เกีย คำตอบก็อาจมีได้ว่า เป็นธรรมชาติของคน
เราที่เมื่อจำเป็นจะต้องต่อสู้กันด้วยอาวุธแล้ว ก็
ยอมต้องแสวงหาอาวุธในทุกวิถีทางเท่าที่จะทำได้
เพื่อนำมาต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปราม ทั้ง
เจ้าหน้าที่บ้านเมืองฝ่ายปราบปรามเองก็ปรากฏ
ว่าได้รับอาวุธร้ายแรงมาจากสหรัฐอเมริกา ซึ่ง
เป็นต่างชาติ โฉนดฝ่ายถูกปราบปรามจะแสวง
หาอาวุธจากต่างชาติบ้างไม่ได้

ตามที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า ต้นตอแห่งการ
บังเกิดขึ้นของการต่อสู้แบบกองโจรที่มีอยู่ในประ
เทศไทยในปัจจุบันนี้ สืบเนื่องมาจากมูลเหตุ
สำคัญ ๒ ประการ คือ

๑. รัฐบาลได้ออกกฎหมายปราบปรามคอม
มิวนิสต์ โดยตัดสิทธิมนุษยชน ไม่ยอมให้เสรี
ภาพทางความคิดแก่บุคคลในอันที่จะเชื่อถือลัทธิ

มาร์กซิสม์ จนชาวคอมมิวนิสต์ไม่อาจจัดตั้งพรรค
การเมืองขึ้นมาทำการต่อสู้ตามแบบประชาธิปไตย
ได้

๒. ชาวคอมมิวนิสต์ ประชาชนส่วนน้อย และ
ประชาชนผู้รักศักดิ์ศรี ไม่ได้รับความเป็นธรรม
จากกฎหมายของบ้านเมืองและเจ้าหน้าที่บ้านเมือง
จนต้องหนีเข้าป่าพึ่งกฎหมายป่า และระดมกำลัง
ของประชาชนที่ถูกกดขี่เข้าทำการต่อสู้เพื่อความ
เป็นธรรมแห่งตน

จากมูลเหตุ ๒ ประการดังกล่าวข้างต้น การ
สู้รบแบบกองโจรซึ่งเจ้าหน้าที่บ้านเมืองเรียกขาน
ว่า “การต่อสู้ของผู้ก่อการร้าย” จึงได้อุบัติขึ้น
ในประเทศไทย และพัฒนาก้าวหน้าเรื่อยมาจน
จนเจียนจะกลายเป็น สงครามกลางเมืองอยู่แล้ว
ทั้งนี้ เป็นกฎธรรมชาติธรรมดาว่า ที่ใดมีแรงกด
ที่นั่นย่อมมีแรงดัน ท่านปรีดี พนมยงค์ ยังได้
ช่วยชี้แนะไว้อีกด้วยว่า

“หากรัฐบาลไม่ให้สิทธิในทางปฏิบัติแก่
ราษฎรทุกชนชั้นวรรณะ และทุกชนชาติ มี
โอกาสต่อสู้กันอย่างสันติในรัฐสภา เช่น มีวิธี
การปฏิบัติเพื่ออภิสิทธิ์ชนแต่ฝ่ายเดียวแล้ว ก็
จะเป็นช่องทางให้ฝ่ายถูกกดขี่ในทางปฏิบัติ
ใช้วิธีการต่อสู้นอกรัฐสภาขึ้น ความสงบสุข
ของบ้านเมืองก็จะเกิดขึ้นไม่ได้ ท่านย่อมเห็น
ได้ว่า ประเทศที่มีการกีดกันในทางกฎหมาย
หรือในทางปฏิบัติแก่ราษฎรส่วนใด ประเทศ
นั้นก็ย่อมมีการต่อสู้นอกรัฐสภาเกิดขึ้น ส่วน

ประเทศที่ไม่มีกีดกันเช่นว่านี้ ก็ไม่ปรากฏ
ว่ามีการต่อสู้กันต่อรัฐสภา” (นสพ. ประชา
ธิปไตย ฉบับวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๑๖)

ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงเห็นด้วยกับ ดร.ป๋วย
อึ้งภากรณ์ ที่เสนอแนะให้เปิดการเจรจากับหัว
หน้า “ผู้ก่อการร้าย” ในภาคต่างๆ โดยใช้
หลักเมตตาธรรม และเห็นด้วยกับท่านปรีดี พนม
ยงค์ ที่เสนอแนะให้รัฐบาลใช้หลักปฏิบัติการเท่า
เทียมกัน (Equal treatment) แก่พลเมืองของ
ประเทศ โดยให้พรรคการเมืองต่างๆ (รวมทั้ง
พรรคคอมมิวนิสต์ด้วย) ทำการต่อสู้กันในรัฐสภา

แทนที่จะอาศัยกฎหมายว่าทำการต่อสู้กันแบบ
กองโจรดังในปัจจุบันนี้ หากทำได้เช่นนี้ ประเทศไทย
ก็จะก้าวเข้าสู่ยุคแห่งความสงบสันติ และ
สามารถพัฒนาก้าวหน้าต่อไปได้บนวิถีทางแห่ง
ประชาธิปไตย สมกับปณิธานและเจตนารมณ์ของ
นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนผู้เป็น
วีรชนที่ได้ทำการเสียสละชีวิตและเลือดเนื้อมา
แล้วในกรณีวันอาทิตย์อันนองเลือด (Bloody
Sunday) เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖

สุภัทร สุคนธาภิรมย์

Bestseller on December 1973

FICTION

1. The day of the Jackal.	by Forsyth.
2. Elephants can Remember.	by Christie.
3. The Man Who Loved Cat Dancing.	by Durham.
4. First Blood.	by Morrell.
5. The Enemy I Kill.	by Knox.
6. The Ravi Lancers.	by Masters.
7. Death in Midsummer.	by Mishima.
8. Binary.	by Lange.
9. The Stepford Wives.	by Levin.
10. Burmese Days.	by Orwell.

NON FICTION

1. Know your Own I.Q.	by Eysenck.
2. The Communist Manifesto.	by Marx & Engels.
3. Democracy at Gunpoint.	by Papandreou.
4. China's Three Thousand Years.	by Bonavia.
5. The Third eye.	by Rampa.
6. Jonathan Livingston Seagull.	by Bach.
7. Story of O.	by Reage.
8. The Land of the Rising Yen.	by Mikes.
9. Mao Tse-Tung and I Were Beggars.	by Sio-Yu.
10. Aid as Imperialism.	by Hayter.

D.K.
BOOK HOUSE

บริษัท ดวงกลม จำกัด

สยามสแควร์

บริเวณ 2

วิจารณ์หนังสือ

War Comes to Long An

REVOLUTIONARY CONFLICT
IN A VIETNAMESE PROVINCE

War Comes to Long An

By Jeffrey Race; University of California Press, Berkeley, 1972. XIX, 299 P. \$ 11.95

ลองอัน เป็นจังหวัดหนึ่งในเวียดนามใต้ที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์มาก ในระหว่างต้นทศวรรษที่ ๖๐ รัฐบาลเวียดนามใต้สามารถควบคุมประชาชนในเขตลองอันไว้ได้มากพอสมควร สันปี ๑๙๖๕ ที่มั่นของรัฐบาลก็เหลือเพียงเมืองสองสามแห่งกับถนนสองสามสาย ที่เหลือตกอยู่ภายใต้การครอบครองของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ทั้งๆ ที่ฝ่ายรัฐบาลมีกำลังคนกว่า ๗,๕๐๐ ดิคาอูร์ร้ายแรงครบมือ แต่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ มีกำลังคนเพียง ๓๐๐๐ กับอาวุธอย่างเลว จุดมุ่งหมายพื้นฐานของผู้เขียน ต้องการจะศึกษาหาคำตอบอย่างปราศจากอคติเท่าที่จะทำได้ ว่าทำไมฝ่ายคอมมิวนิสต์ถึงสามารถขับไล่กำลังของฝ่ายรัฐบาลออกไปจากลองอันได้

ผู้เขียนใช้เวลาค้นคว้าอย่างลึกซึ้งเป็นเวลานานหลายปี เขารู้ภาษาเวียดนามและสัมภาษณ์ผู้คนจำนวนมาก ที่มีฐานะและความเห็นทางการ

เมืองแตกต่างกันออกไป เมื่อคำนึงถึงความจริงที่ว่า การวิจัยดำเนินไปในระหว่างภาวะสงคราม ในขณะที่ อารมณ์ มีแนวโน้มอยู่เหนือ เหตุผลการที่ผู้เขียนสามารถหาความเป็นธรรมได้ในระดับหนึ่ง ต้องถือเป็นความสามารถอันพิเศษทีเดียว

ในขณะที่ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาให้แก่กองทัพบกอเมริกัน เขาได้ตระหนักว่า “รูปแบบการปฏิบัติงานที่กระทำกันอยู่ดูจะไม่สามารถอธิบายถึงเหตุการณ์รอบๆ ตัวเรา เหมือนกับโครงการที่เราได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติ ไม่สามารถตอบสนองต่อเหตุการณ์เหล่านั้นได้ทัน” เขาไม่พอใจทฤษฎีที่เคยเรียนมาจากมหาวิทยาลัย ซึ่งเขาพบว่ามันเป็นอุปสรรคมากกว่าจะช่วยให้เขาเข้าใจเหตุการณ์ที่กำลังอยู่เหนือความสามารถของคนอเมริกัน แม้จะได้ทุ่มเทพยายามลงไปอย่างมากแล้วก็ตาม “การศึกษาทางคำขวัญศาสตร์ของผม” ผู้เขียนกล่าว “ใช้อะไรไม่ได้เลย วิธีที่ผมถูกสอนให้คิดเกี่ยวกับปัญหาที่พิสูจน์ให้เห็นในเวลาต่อมา เป็นอุปสรรคตัวสำคัญในการเข้าใจ(เรื่องต่างๆ)” (หน้า ix)

เหตุผลสำคัญที่ทำให้คอมมิวนิสต์ชนะในลองอัน ตามที่ผู้เขียนกล่าว ก็คือความสามารถที่เหนือกว่าในด้านทฤษฎี ซึ่งช่วยฝ่ายคอมมิวนิสต์ประเมินเหตุการณ์ทั้งใหญ่และเล็ก ได้ถูกต้องพร้อมทั้งวางแผนสำหรับปฏิบัติการในอนาคตได้ ทางฝ่ายรัฐบาลซึ่งขาดทฤษฎีพื้นฐานที่จะใช้ช่วยความเข้าใจก็มักจะถูกเหตุการณ์ชักจูงหรือพาให้ออกนอกกลุ่่นอกทางไป ฝ่ายคอมมิวนิสต์มีหลักยุทธศาสตร์ใหญ่อยู่ข้อหนึ่ง เมื่อมีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้น ก็จะมีการนำดูจากความสัมพันธ์กับหลักยุทธศาสตร์

ใหญ่อันนี้ “ฝ่ายรัฐบาลไม่อาจนำมาเทียบกับแนวคิดทางยุทธศาสตร์อันลึกซึ้งของคอมมิวนิสต์ได้เลย ตรงกันข้าม ทักษะภาษาคิดเพียงมิติเดียวของฝ่ายรัฐบาล ในการมองสิ่งที่มีหลายมิติ จึงยังย่ำถึงความพ่ายแพ้ของรัฐบาลอยู่ตลอดมาแม้ว่าจะมีทรัพยากรและกำลังมากเท่าไรก็ตาม” (หน้า ๑๔๑) ยุทธศาสตร์ที่ลึกซึ้งกว่านี้เองที่ค่อยๆ นำชัยชนะมาใช้ในการต่อสู้อันยาวนาน

หลักการใหญ่ของยุทธศาสตร์นี้ ผู้เขียนเรียกว่า “การแย่งประชาชน” (*Preemptiveness*) จุดมุ่งหมายในที่นี้ก็คือการเอาชนะประชาชนส่วนใหญ่มาเป็นพวกตน ด้วยการใช้ความขัดแย้งระหว่างชนชั้นและจัดตั้งกลุ่มพันธมิตรแนวร่วมชั่วคราว พรรคฯ สามารถเอาชนะใจและเป็นผู้นำประชาชนได้ ด้วยการอิงเข้ากับปัญหาของประชาชน เช่น คำขวัญที่ว่า “เพื่อชีวิตมวลชน” “ต่อต้านการบังคับแรงงาน” “ต่อต้านการขูดรีด” “ต่อต้านการขโมยที่ดิน” และ ฯลฯ จนสามารถแยกรัฐบาลออกจากประชาชนได้ เครื่องมือสำคัญในช่วงนี้คือการเรียกร้องให้มีการปฏิรูปที่ดิน ผู้เขียนให้ข้อสังเกตว่าโครงการปฏิรูปที่ดินของฝ่ายคอมมิวนิสต์ก็ไม่ได้รุนแรงอะไรเลย พวกเจ้าของที่ดินยังสามารถมีที่ดินบางส่วนให้คนอื่นเช่าได้ แต่ถ้าเช่าต้องไม่สูงเกินควร และเจ้าของที่ดินนั้นต้องไม่เป็นพวกรัฐบาล

ก้าวต่อไปของขบวนการคอมมิวนิสต์คือการใช้กำลังรุนแรงกับตัวแทนรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับคนที่เลวและชอบโกงกิน ผู้เขียนเชื่อว่าคอมมิวนิสต์ได้พิจารณาอย่างรอบคอบก่อนใช้ความรุนแรงว่าจะมีผลกระทบทางการเมืองอย่างไร สมมติฐานสำคัญที่ผู้เขียนเชื่อก็คือ การตอบโต้ของฝ่ายรัฐบาลต่อความรุนแรงของคอมมิวนิสต์ มัก

หยาบกระด้างและไร้การไตร่ตรองอย่างรอบคอบ จึงมักทำให้เกิดปฏิกิริยาจากประชาชนเสมอ ผลของการตอบโต้อย่างไร้เหตุผลนี้ จึงก่อให้เกิดช่องว่างกับประชาชน และสร้าง “วิกฤตการณ์ที่ชั่วร้ายของการตอบโต้ทำลายตนเอง” (หน้า ๒๐๘)

คอมมิวนิสต์ใช้กำลังและความรุนแรง ซึ่งผู้เขียนเรียกว่า เป็นนโยบายการฆ่าอีกครั้ง เหมือนกับเป็นแกนของนโยบายเอาชนะคนของรัฐบาล ในขณะที่รัฐบาลพึงพ่ายอยู่แต่นโยบายเพิ่มกำลัง โดยให้ความสนใจเพียงเล็กน้อยกับยุทธวิธีที่เอาชนะคนจากฝ่ายสนับสนุนคอมมิวนิสต์

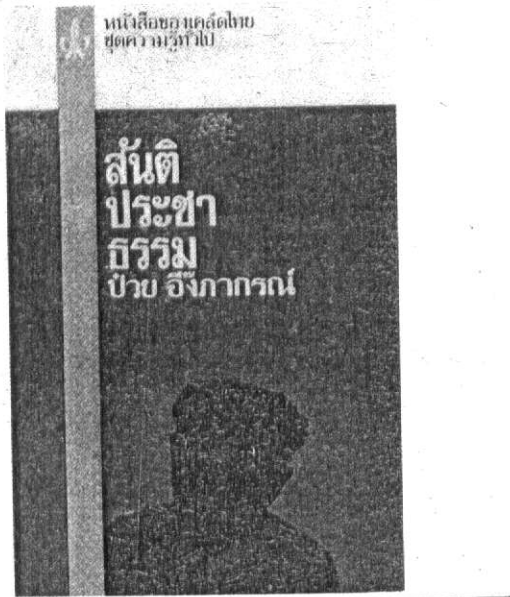
จุดอ่อนของรัฐบาลอีกข้อคือการรวมอำนาจมากเกินไป ตรงข้ามกับคอมมิวนิสต์ ที่หัวหน้าระดับสูงจะกำหนดยุทธศาสตร์และยุทธวิธี ด้วยการปรึกษากับผู้นำระดับรองแล้วให้อิสระอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงานตามวิธีที่เขาเห็นว่าดีที่สุดในแต่ละสภาพการณ์ท้องถิ่น ในลักษณะหนึ่ง คำสั่งดูเหมือนลงมาจากข้างบน แต่ในอีกลักษณะ คำสั่งก็ดูเหมือนขึ้นมาจากข้างล่าง ในภาวะสงครามกองโจร วิธีการจัดองค์การกับผู้นำแบบหลังพิสูจน์ให้เห็นว่ามีประสิทธิภาพมากกว่า

การวิเคราะห์ของผู้เขียนเกี่ยวกับวิวัฒนาการในลองอันลิ่งซึ่งมาก เขารวบรวมข้อมูลมากมายมาสนับสนุนข้อคิดและแต่ละประเด็นที่เขาสร้าง แม้ผู้อ่านที่ไม่เห็นด้วยก็ยังคงรู้สึกว่ามันน่าสนใจและบริสุทธิ์ใจ ข้อสังเกตดังกล่าวของผู้เขียน ซึ่งมาจากสังคมอเมริกันที่มีความรู้สึกต่อต้านคอมมิวนิสต์จึงน่าจะให้ความสนใจเป็นพิเศษจากคุณภาพที่ตีดังกล่าวแล้วนั่นเองที่ผู้อ่านอดรู้สึกไม่ได้ว่า ผู้เขียนน่าจะศึกษาต่อไปอีกว่า ทำไมรัฐบาลจึงล้มเหลวในการใช้ยุทธวิธีแย่งประชาชนที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์นำไปใช้ ทำไมรัฐบาลจึงไม่สามารถ

ใช้นโยบายให้ได้ผลเช่นเดียวกับที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ใช้ ทำให้รัฐบาลจึงถูกทำให้แยกจากประชาชน ทำให้รัฐบาลไม่ลงโทษข้าราชการเลวๆ ที่กดขี่ประชาชน ทำให้ไม่ให้เกิดดินแด้นายกจน ทำให้ไม่ให้นักธรรมดามีโอกาสร่วมมือกับรัฐบาลมากขึ้น ถ้ารัฐบาลสามารถกระทำสิ่งเหล่านี้ได้เสียก่อน คอมมิวนิสต์จะไม่มีทางประสบความสำเร็จจากยุทธศาสตร์แย่งประชาชนเลย ถ้าหากลองอันจะเป็น

บทเรียนแก่อาเซียนได้ ก็ในแง่ที่ว่า ไม่ว่าจะเป็
อุดมการณ์ทางการเมืองอะไร ชนชั้นใด พรรคหรือ
องค์การอะไร ย่อมจะประสบความสำเร็จเป็นผู้
ชนะในบั้นปลาย เพียงแต่เขาลงมือกระทำในสิ่งดั่ง
กล่าวแล้วข้างต้น”๗๑๐๐๐๐

สัปดาห์ คตินทร์
สถาบันอาเซ็ช

สันติประชาธรรม ปวย อิงภากรณ์

(สำนักพิมพ์เคล็ดไทย) ๑๑๘ หน้า ๑๘ บาท

ชื่อสันติประชาธรรมอาจจะทำให้ผู้ที่เคยอ่าน
จดหมายนายเข้มและบทความของอาจารย์ปวย ที่
เกี่ยวข้องกันมาแล้วเข้าใจผิดไปได้ว่า อาจารย์ปวย
เขียนหนังสือเล่มนี้ขึ้นมาใหม่ทั้งเล่ม โดยมีเนื้อหา
สืบเนื่องมาจาก “จดหมายนายเข้ม” อันเนื่องชื่อ
แต่ที่แท้จริงแล้วหนังสือเล่มนี้เป็นเพียงการรวมบทความ
ความต่างๆ ของอาจารย์ปวย ซึ่งนอกเหนือจากที่

เคยลงพิมพ์ไปใน คำพูดและข้อเขียนของปวย
อิงภากรณ์ (สำนักพิมพ์รวมสาส์น ๒๕๑๑) เข้า
ด้วยกัน ในการจัดลำดับเรื่องนั้น ผู้จัดพิมพ์ได้แบ่ง
เนื้อหาออกเป็น ๔ ตอนคือ (๑) ประสบการณ์
(๒) การเมือง (๓) แต่ผู้จากไป และ (๔)
การศึกษา

สำหรับผู้อ่านโดยทั่วไปนั้น สองตอนแรกจัด
ได้ว่า เป็นตอนที่น่าสนใจมากกว่าตอนอื่นๆ และ
เมื่อนึกถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งล่าสุด
ตลอดจนแนวโน้มทางการเมืองในปัจจุบันแล้ว
หลายต่อหลายคนก็คงจะริบสรูปว่า ตอนที่สองมี
ความสำคัญมากที่สุด แต่ผู้วิจารณ์กลับเห็นว่า ใน
เล่มหนึ่งนั้น ตอนแรกเป็นตอนที่อ่านง่ายที่สุดและ
ควรแก่การสนใจ ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าตอนที่สองเลย
เพราะผู้อ่านจะเห็นได้ว่า อาจารย์ปวย เป็นผู้มีชาติ
กำเนิดมาอย่างไร ได้รับการอบรมศึกษามาอย่างไร
ก่อนที่จะมาเป็นอาจารย์ปวยที่เรารู้จักกัน โดยเฉพาะ
จุดสำคัญที่แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ปวยไม่เคยเป็น
ผู้ที่มีปัญหาเพราะการเกิดเป็นคนไทยที่มีเชื้อจีนแต่
อย่างใดนั้น ควรแก่การสนใจยิ่ง เพราะการเป็นคน
ไทยที่ทำหน้าที่ของชาวไทยได้อย่างเต็มภาคภูมิและ
เป็นที่ยอมรับโดยคนทั่วไปของอาจารย์ปวย น่าจะ
เป็นบทเรียนให้แก่ชาวไทยทั้งหมด (ไม่ว่าจะมีชาติ

กำเนิดมาอย่างไร) ให้ได้รู้ว่าคำของแม่อาจารย์ป่วย
ที่ว่า “เขาไม่รู้จะติเราว่าอย่างไรแล้ว จึงหยิบเอา
เรื่องส่วนตัวมาว่ากัน” (หน้า ๑๔) นั้น มีความ
หมายเพียงไร และในขณะที่เดียวกันมันก็เป็นบท
เรียนให้แก่ผู้ที่มีอำนาจทั้งหลายได้เรียนรู้ว่า การไม่
ยอมรับว่าคนไทยที่มีสัญชาติไทยเป็นคนไทยนั้น
เป็นการกล่าวหาที่ไร้เหตุผลและสื่อถึงเจตนาหมิ่น
อันต่ำช้าของผู้กล่าวคำเช่นนั้นเพียงไร

ประสบการณ์อื่นของอาจารย์ป่วย เช่นการ
เป็น “ไทยมุง” มาก่อนในเรื่องการเมืองนั้นเล่าก็
ชี้ให้เห็นว่า ระบบการให้ศึกษาทางการเมืองของ
สังคมไทยนั้น ประสบความล้มเหลวอย่างไร เพราะ
แม้แต่อาจารย์ป่วยก็ยังต้องอาศัยเหตุการณ์สำคัญ ๆ
หรือโชคช่วยเสียก่อนจึงจะมีความสำนึกทางการเมือง
ขึ้นมา ส่วนคำจดหมายนายเข้มและบทความอื่นๆ
อีกสองสามบทความในตอนที่ว่าด้วยการเมืองนั้น
ถ้าพูดกันจริงๆ ก็คงจะยืดยาวไปโดยใช้เหตุ คงบอก
ได้แต่เพียงว่า ผู้อ่านที่สนใจคงได้ข้อเท็จจริงเพิ่ม
ขึ้นเมื่อรำลึกถึงเหตุการณ์และบรรยากาศในอดีตไป
ด้วยพร้อมๆ กัน แต่สิ่งที่อดสังเกตไม่ได้มีอยู่ว่า
(๑) ระบบเสียงลือเสียงเล่าอ้างนั้นเป็นอาวุธสำคัญ
ในการเมืองไทยเสมอ (๒) สัจจะเป็นสิ่งที่ไม่ตาย
(จริงๆ) และ (๓) “พลัง” ของนิสิตนักศึกษา
นั้นถกยอมรับมานานแล้วว่ามีความเป็นจริง เพราะ
ฉะนั้นก็น่าที่นิสิตนักศึกษาจะได้ระคับระคองกัน
ต่อไป และ (๔) หลายต่อหลายคนคงจะสนใจ
อยากทราบว่า ที่ว่าอาจารย์ป่วยจะไม่เล่นการเมืองจน
กว่าจะพ้นเกษียณอายุราชการไปนั้นจำเป็นเพียงไร

ตอนที่สามซึ่งว่าด้วย “แต่ผู้ที่จากไป” นั้น
ล้วนเป็นคำไว้อาลัยที่อาจารย์ป่วยเขียนให้แก่ผู้รู้จัก
ใกล้ชิดต่างๆ ที่จากไป เมื่อสังเกตเห็นความระมัด
ระวังในการใช้ถ้อยคำของอาจารย์ป่วย มาโดยตลอด

แล้วก็อดรู้สึกไม่ได้ว่า อาจารย์ป่วยเองก็คงจะรู้สึกว่
ตนเองเป็น “ไม่ใกล้ชิด” กับเขาเหมือนกัน เพราะ
มีฉะนั้นแล้วก็คงจะไม่เขียนคำลงท้ายว่า “คงจะพบ
กันอีกในไม่ช้า” ให้คุณเข้า พงศ์ทิริฎ (หน้า ๑๐๕)
ให้เราใจเสีย ส่วนตอนที่สี่ซึ่งว่าด้วย “การศึกษา”
นั้น แม้จะมีบางตอนที่อ่านไม่น้อย แต่ส่วนใหญ่
แล้วอาจไม่น่าสนใจนัก เมื่อเทียบกับสองหรือสาม
ตอนแรกๆ (โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกิจกรรม
ของคณะเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์โดยตรง) อย่าง
ไรก็ดี บทความเรื่อง “ความชอบธรรมในมหา
วิทยาลัย” และ “เรียนเพื่อสอบหรือสอบเพื่อเรียน
หรือเรียนเพื่อเรียน” นั้น น่าจะนำมาทำเป็น
Reprints แจกทั้งผู้บริหารมหาวิทยาลัย อาจารย์
และนักศึกษาให้อ่านกันทั่วๆ ยิ่งนัก ส่วนภาคผนวก
นั้นก็คงไม่ต้องการคำวิจารณ์อะไรมากไปกว่าที่ปรา
กฏอยู่แล้ว

สรุปได้ว่า *สัมติประชากรธรรม* เป็นหนังสือที่
น่าอ่านทีเดียว แม้จะอ่านแบบเอาสนุกๆ ก็ทำได้
สบายๆ เพราะจะได้เห็นอาจารย์ป่วยในฐานะต่างๆ
กัน เช่นในฐานะของลูก ของคนประเภทที่ถูกยึด
เยียดความเป็นคนกลุ่มน้อยให้ ของคนหนุ่มแบบ
ไทยๆ (ในทางการเมือง) ของเสรีไทย ของคนที่
ไม่ค่อยเหมือนใครในทางการเมือง ของผู้ไม่เป็นที่
พึงปรารถนาโดยกลุ่มผู้มีอำนาจในสมัยก่อน ของผู้
น้อย ของเพื่อน ของศิษย์ ของเด็กชนๆ ของ
อาจารย์ และของนักบริหาร เราจะได้เห็นอาจารย์
ป่วยจากหลายๆ แง่ในหนังสือเล่มเล็กๆ เล่มนี้ แต่
ลักษณะหนึ่งของอาจารย์ป่วย ที่เราจะพบอยู่ตลอด
เวลา คือ การปราศจากความเสแสร้งหรือมารยา ซึ่ง
รู้สึกกันว่า หาได้ไม่ถ้อยนักในหมู่ผู้ใหญ่ไทยเราทุก
วันนี้”

สมบัติ จันทรวงศ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ข่าวในวงการหนังสือ

ในขณะที่ผู้คนกำลังสนใจศึกษาถึงเรื่องราวเกี่ยวกับสาธารณรัฐประชาชนจีนกันอย่างกว้างขวาง สืบเนื่องมาจากท่าทีการเปลี่ยนแปลงในนโยบายต่างประเทศ ประจวบกับทางองค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้จัด *นิทรรศการจีนแดง* ขึ้น (๒๓-๒๕ มค. ๖๗) จนบางฝ่ายถึงกับหวาดผวาว่าจะเป็นการโฆษณาชวนเชื่อให้กับจีนไป ความหวาดเกรงดังกล่าวว่าไปแล้วก็เป็นผลสืบเนื่องมาจากการบีบรัดตบตาประชาชนเอาไว้ ไม่ให้รู้ไม่ให้เห็นอะไร ทางแก้มองโรคดังกล่าว จึงน่าจะอยู่ที่การให้คนของเราได้อ่าน ได้ฟังเรื่องราวต่าง ๆ ให้มาก เพื่อจะได้มีวิจารณ์ญาณอันกว้างไกล เพื่อจะได้ไม่มองเห็นอะไรแต่เพียงด้านเดียวอีกต่อไป ในงานนี้หนังสือเกี่ยวกับจีนตีพิมพ์ออกมาหลายเล่ม *เหมาเจ๋อตง — เหมาผู้สร้างเหมา* ของกอง บ.ก. “*มหาสารวัตร*” (๒๕๕ หน้า ๑๕ บาท) พูดถึงความคิดทางการเมืองของเหมาอย่างเป็นธรรมเป็นครั้งแรกในวงการหนังสือ (บนดิน) ของเรา นอกนั้นเป็นบทความเกี่ยวกับจีนที่เคยพิมพ์ใน “*มหาสารวัตร*” มาก่อน สอนอง วิริยะผล เขียน *จีนคอมมิวนิสต์* (เจริญธรรม ๑๔๔ หน้า ๑๕ บาท) พูดถึงประวัติศาสตร์จีนตอนก่อนเปลี่ยนแปลงเป็นสาธารณรัฐ จนถึงชัยชนะของพรรคคอมมิวนิสต์ อีกเล่มที่น่าสนใจคือ *๑๕ ปีในสาธารณรัฐประชาชนจีน* (วรรณศิลป์ ๒๓๙ หน้า ๑๒ บาท) แปลโดยเกษม วงศ์ประดิษฐ์ จาก *Away With all Pests* ของ J.S. Horn ส่วนเล่มที่อ่านง่ายและสนุกก็คือ *ชุดเรื่องจีน* ของ อ. อิทธิพล ซึ่งออกมาแล้วหลายเล่มและก็จะออกต่อไปอีกเรื่อย *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* ก็ได้ร่วมงานนี้ด้วยการเสนอ *การปฏิวัติของจีน* (พิชญเศศ ๒๕๐ หน้า ๑๒ บาท) มีเรื่องเกี่ยวกับความคิดทางการเมืองและบทกวีของเหมา กับการปฏิวัติวัฒนธรรมและนโยบายต่างประเทศของจีนกับท่าทีของไทย เล่มสุดท้ายที่อาจจะหาอ่านได้ยากที่สุดคือ *ปรัชญาอันพันซ์ของประธานเหมาเจ๋อตง* (อมร. แปลและจัดพิมพ์ ๒๕๐ หน้า+ภาคผนวก ๖๐ หน้า ๑๕ บาท) รวมงานเขียนของเหมา เช่น ว่าด้วยการปฏิบัติ ว่าด้วยการขัดแย้ง คำอภิปรายเรื่องศิลปะและวรรณกรรมที่เขาน่าน การต่อสู้ลัทธิเสรีนิยม ระลึกถึงนอร์แมน เบธูน และลงท้ายด้วยคำปราศรัยของโจวเอินไหลในการประชุมพรรคฯ ครั้งที่ ๑๐

ลักษณะเด่นของสังคมเสรีก็คือ การแสดงออกทางความคิดเห็น และปรากฏการณ์ของหนังสือปัจจุบันก็ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้ว เท่าที่นำมาแนะนำได้ทันทีมี *โลกไร้ว* (ฝ่ายวิชาการ ส.จ.ม. ๑๕๘ หน้า ๘ บาท) แปลจาก *The Wretched of the Earth* ของ Frantz Fanon หลังจากตีพิมพ์เล่มนี้ออกมาแล้ว มีข่าวแว่ว ๆ ว่าคณะกรรมการวิชาการ สจ.ม. ถูกสอบสวนจากทางมหาวิทยาลัย ถ้าข่าวนี้เป็นจริงก็น่าสงสัยว่า เรากำลังจะหวนกลับไปสู่ยุคเผด็จการทหารชัยแบบเก่ากันอีกหรือ อย่าลืมว่าระบบเผด็จการมิได้เกิดจากการมีกลุ่มคนถืออาวุธเข้ามายึดอำนาจ หากปัจจัยสำคัญอยู่ที่พลเรือนประเภท “เข้าขามเอ็นขาม” ทนอะไรใหม่ๆ ไม่ค่อยได้ที่จะยื่นตบให้ ‘ทหารราช’ มาบั่นคอพวกเรากันเอง หนังสือต้องห้าม (ซึ่งอ่านแล้วก็ไม่รู้เหมือนกันว่าต้องห้ามตรงไหน) คือ *แม่* ภาคแรกเล่ม ๒ (ชมรมหนังสือดาวเรื่องจัดพิมพ์ ๑๐ บาท) และหนังสืออื้อฉาวคือ *คือมา ทวีต* (พ.ด.ด. อนันต์ เสนาชีพและคณะจัดพิมพ์ ๓๒๒ หน้า ๑๕ บาท) นับว่าเป็นการเอาความลับของทางราชการ (กอบ.ป.ท.) มาเปิดเผย ภาวนิตินานา ๖๔

บรรณาธิการ

เมื่อแรกที่ข้าพเจ้ารับเป็นบรรณาธิการคือนายสุลักษณ์ ศิวรักษ์ บรรณาธิการคนแรกผู้มีส่วนในการก่อตั้งนิตยสารฉบับนี้ขึ้นมา ก็มีความประสงค์ในใจอยู่ ๒ ประการ คือ ๑) ปราปรณาจะทำทายกับตัวเองว่าสามารถเป็นนักหนังสือพิมพ์ที่เอาจริงเอาจังได้ในขณะที่บ้านเมืองยุคนั้นถูกจำกัดเสรีภาพทางการเมือง และการแสดงออกทางปัญญา ๒) เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างหนังสือที่ข้าพเจ้าทำกับบรรดานักเขียนและนักอ่านทั้งหลายที่สนใจใฝ่หาความเป็นเสรีชนร่วมกัน เพื่อแสวงหาความหมายให้แก่ชีวิต และพิจารณาแนวทางในการมองดูสังคมบ้านเรา โดยให้ข่าวสารข้อเท็จจริง ประกอบกับแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาและวางตัวไม่เข้าไปยุ่งกับวงการอำนาจอย่างเด็ดขาด อีกทั้งข้าพเจ้าต้องการพิสูจน์ว่าผลที่ผู้อ่านได้รับจาก *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* ยุคที่ข้าพเจ้าเป็นบรรณาธิการนั้นจะต้องขยายวงกว้างออกไป ไม่ติดกรอบอยู่เพียงแค่ 'การโต้เถียงทางปัญญา' หรือ 'การชักว่าวทางความคิด' ของกลุ่มปัญญาชนประเภทขุนนางใหม่ (New Mandarin) เท่านั้น แม้ในระยะเริ่มแรก เราจะมองปัญหาทั่วไปในแง่ที่เป็นเชิงลบอยู่มาก แต่ก็ได้พยายามมองหาทางออกในแง่ที่เป็นข้อเสนอย่างมีเหตุผลมาลงควบคู่พร้อมกันไปเสมอ พวกอนุรักษนิยม ที่สิ้นชมอยู่กับโลกเก่าของตนเอง จึงทนไม่ไหว มักกล่าวหาหนังสือนี้ต่าง ๆ นานา เช่น เป็นพวกหัวรุนแรงบ้าง เป็นฝ่ายซ้ายบ้าง ซึ่งเราก็ยอมรับ เพราะถือว่าความเห็นบางประการ เรามี "พันธะ" ที่จะต้องแสดง 'จุดยืน' ออกมาให้ชัด และความคิดเห็นบางอย่างก็หาประนีประนอมกันไม่ได้ สำหรับอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นรุ่นหนุ่มกว่ารุ่นข้าพเจ้าก็มีไม่น้อย ที่หนังสือเล่มนี้ไม่ค่อยทันใจเขาเสียแล้ว เหตุที่ใจกว้างมากเกินไป และหาว่าทำตัวเป็นพวกเสรีนิยม ชอบตั้งวาสน์ตัวเองอยู่บน 'หอคอยงาช้าง' เอาแต่เขียน ดีแต่พูด หากไม่ยอมปฏิบัติ ซึ่งถ้าว่าไปแล้ว การปฏิบัติในความหมายที่ค่อนข้างตรงไปตรงมา และไม่เข้าใครออกใครจะถือเป็นการปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ถ้าจะมีคนคิดแตกต่างจากเราไปบ้าง ก็เป็นการทำทายที่ดี ขอแต่เพียงอย่ากล่าวออกมาทำนองที่พวก *ขุนนางใหม่* ซึ่งมีนิสัยเป็นนักวิชาการ แต่มีสภาพเป็นขุนนางข้าราชการที่อดช่องแวมมิได้กับศูนย์แห่งอำนาจเท่านั้นเป็นพอ

ในฐานะ *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* ผ่านยุคแห่งความเงียบและการแสวงหาความหมายในสมัยเผด็จการทรราชมาแล้ว ข้าพเจ้าก็หวังที่จะเขียนหนังสือเล่มนี้ก้าวหน้าต่อไป โดยชี้แนะแนวทางว่าเราจะเดินร่วมกันบนเส้นทางสายไหน และจะเดินไปอย่างไร โดยอยู่นอกเหนือขบวนการของรัฐออกไป ซึ่งอาจจะร่วมมือหรือคัดค้านรัฐก็ได้ทั้งสองสถานในฐานะนักหนังสือพิมพ์ เราเตือนตัวเองเสมอถึงความรับผิดชอบ และความเป็นตัวของตัวเอง โดยหาได้ต้องการมี political balance กับกลุ่มใด หรือฝ่ายใดไม่ ถึงตอนหลังนี้ จะมีคนกล่าวเข้าว่าเราเป็นลูกสนุนโน้น ลูกน้องคนนี้ หรือบ้างก็เลยเถิดไปถึงว่า ซีไอเอ คอยชักใยอยู่ เนื่องจากเป็นที่รู้กันเปิดเผย จากที่เราประกาศมาแต่เริ่มต้น ว่ามูลนิธิอาเซียได้ให้เงินอุดหนุนการทำ *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* เฉพาะฉบับพิเศษผ่านมาทางกรมการสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ซึ่งข้าพเจ้า ถึงจะมีข้อท้วงติงอยู่บ้างก่อนเข้ารับหน้าที่บรรณาธิการ แต่เมื่อการทำหน้าที่นั้นเป็นไปอย่างไม่มีเงื่อนไขใดๆ ที่ทางมูลนิธิจะเข้ามาก้าวก่ายเราก็ยอมรับได้ แต่สิ่งที่เรายอมไม่ได้ คือการทำให้ *สังคมศาสตร์*

ปริทัศน์ ถอยหลังเข้าคลอง หรือกลับไปอยู่ในแนวทางของพวกปฏิภริยา ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นบรรณาธิการ จะไม่ยอมรับหน้าที่เด็ดขาด ท่านผู้อ่านย่อมทราบว่า ในยุคทศวรรษครองเมือง ร่วม ๑๐ ปีที่ผ่านมา นั้น เราเผชิญกับอุปสรรคนานัปการ เราเคยถูกเสียงเดื่อนมาตามสาย เคยถูกเรียกตัวไปคุยกับหัวหน้ากอง เอกสารและหนังสือพิมพ์ แม้ก่อนหน้าที่ทศวรรษจะออกนอกประเทศ เสียงขู่จะปิดหนังสือของเราก็มีอยู่ เจ้าหน้าที่ของเราคนหนึ่ง ก็ถูกจับในข้อหา 'เรียกร้องรัฐธรรมนุญ' และถ้าหากเหตุการณ์ไม่เป็นดังที่พวก ชุมนางใหม่มีบทบาทอยู่ขณะนี้ อะไรจะเกิดขึ้นกับคณะของเราบ้าง ก็เหลือจะเดาได้ แต่ที่แน่นอนคือต้อง เลิกทำหนังสือ ส่วนบรรดาชุมนางใหม่ทั้งหลาย ก็คงอยู่กับระบบเก่าต่อไป เหมือนไม่มีเหตุการณ์เกิดขึ้น ในสมัยทศวรรษครองเมืองนั้น ท่านผู้อ่านที่ติดตามผลงานของเราเรื่อยมาคงทราบว่า ใครเล่าที่หวังดึงปัญหา การมีฐานทัพสหรัฐในเมืองไทย ใครเล่าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภัยทางเศรษฐกิจจากญี่ปุ่น ให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคู่อการร้าย และเสนอเบื้องหลังทหารไทยรับจ้างในประเทศเพื่อนบ้านอย่างละเอียดเป็นครั้งแรก มา ในฉบับนี้ เราก็ 'เสียง' ให้ข้อเท็จจริง ทั้งเบื้องหน้าเบื้องหลังการทำจารกรรมของหน่วยงานสหรัฐในเมือง ไทยทั้งหมด ว่ามิใช่มีแค่หน่วยงาน ซี ไอ เอ ที่กำลังเป็นข่าวอยู่ในขณะนี้เท่านั้น หากยังมีหน่วยงานอื่นที่ แอบแฝงมาในคราบของหน่วยงานราชการไทยเองด้วย ฐานะหนังสือพิมพ์ที่อยู่ในแนวทางของเรา ก็คือ ความเป็นเสรีชน และความเป็นเสรีชนนั้น หากมีความเป็นทาสแอบแฝงไม่ เราตระหนักถึงผลประโยชน์ ของชาติ และมี 'พันธะ' แน่ชัดตลอดมา ที่จะไม่เห็นด้วยกับการดำเนินแนวนโยบายประเภท 'ตามกันมหา อำนาจ' ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็อเมริกา รัสเซีย หรือต่อไปอาจจะเป็นจีนแดงด้วยก็ตาม สิ่งที่เราต้องการเป็น นอกจากการให้ข่าวสารข้อเท็จจริงอันจะพึงเป็นประโยชน์ต่อ 'กลุ่มผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ' แล้ว เราก็ เป็นเพียงเข้ามารวมตัวในฐานะสถาบันหนังสือพิมพ์ เพื่อเป็นกลุ่มผลักดัน (pressure group) ร่วมกับ กลุ่มอื่นๆ มากกว่าที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับวงการอำนาจโดยตรง นี่คือนิสัยที่ข้าพเจ้ามุ่งหวังและได้แสดงให้เห็น ปรากฏตลอดมา ทั้งในทางส่วนตัวและสาธารณชน

หันมาถึง สังคมศาสตร์ปริทัศน์ เล่มนี้ ท่านคงมองเห็นภาพหน่วยงานราชการลับของสหรัฐฯ ในเมืองไทยแจ่มชัดขึ้น แต่หน่วยล่าสังหารของเขาคงไม่ค่อยชอบ เมื่อนักเขียนในกองบรรณาธิการของเรา ได้รับให้ไปพูดที่หอประชุมใหญ่ ธรรมศาสตร์ ก็มีการปล่อยข่าวทำนองว่าทำไมถึงรู้มากนัก คนที่รู้มาก ต้องเป็นสายของหน่วยสืบราชการลับรัสเซีย KGB ทำนองนั้นก็มิที่น่ามันได้ ก็คือเสียงนั้นมาจากคนไทย ด้วยกันเอง ในบทความเรื่อง *เบื้องหลังการจารกรรมของสหรัฐฯ ต่อประเทศไทย* ที่ลงในเล่มนี้ เราจึงใช้ นามว่า 'ผู้สื่อข่าวพิเศษ' ซึ่งหวังว่าท่านที่ไม่เห็นด้วยกับการใช้นามแฝงคงเข้าใจ สำหรับบทความ *วิเคราะห์รัฐธรรมนูญฉบับต่างๆ ของไทย* โดย กระมล ทองธรรมชาติ นั้น ฉบับนี้เป็นตอนจบ เมื่อ รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ยกร่างเป็นที่เรียบร้อยเมื่อใด เราจะหาผู้เชี่ยวชาญมาให้ท่านพิจารณาสืบต่อไป ไม่ ในฉบับหน้า ก็ฉบับต่อไป ส่วน *นักเขียนฝรั่งเศสกับการเมือง* ของ อ่ำพรรณ โอตะระกุล ก็เห็นจะต้อง ขอเลื่อนไปเช่นกัน นับแต่ฉบับนี้เป็นต้นไปจะไม่มีใบแทรก *ชาวบ้าน* อีกต่อไป จะแจ้งรายละเอียดให้ท่าน ทราบในฉบับหน้า

สำหรับท่านที่สนใจจะสมัครเป็นสมาชิกสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ก็ใคร่ขอเชิญท่าน อ่านระเบียบการและสิทธิต่างๆ ได้จากใบแทรกที่เราแนบมาพร้อมกับฉบับนี้ด้วย *@*#

สังคมศาสตร์ปริทัศน์

THE SOCIAL SCIENCE REVIEW MONTHLY

Vol. 12 No. 2 FEBRUARY 1974

	4	Hard times
	5	Letters to the Editor
	9	Leading Article : An Open Letter to the Invisible Government
<i>Vinai Ukrisana</i>	13	Poem / A Pitty Hand
<i>Pansak Vinyaratn</i>	14	CIA. and A Message From Sakonnakorn
<i>Rangsan Thanapornpan</i>	28	Economic Crisis : Reality or Illusion
<i>Our Correspondent</i>	37	The US. Intelligence in Thailand
<i>Kamol Thongthamachat</i>	47	A Critique on Thai Constitutions
<i>Chalit Naopanich</i>	55	Burmese Political Literature
<i>"Dhivivorn"</i>	67	Man and Poem / Pablo Naruda
<i>Sathaporn Srisatjang</i>	83	Short Story / "Nok Phya-Fai"
<i>Bandit Engnilratn</i>	88	Patrick White / "God is in a gob of Spittle"
<i>Pichit Chongsathit</i>	94	Song of Life / "Cutty Wren"
<i>Pithak Panyayuth</i>	96	Third World / A World gone Mad
		Notes and Comments
<i>Preecha Thivahut</i>	99	Socialism and Communism
<i>Supatra Sukonthapirom</i>	105	Why there are Communist Terrorists ?
<i>Sakarana Deinthorn</i>	113	Book Reviews
<i>Sombat Chantornvong</i>	117	Book-Shelf News
	118	Editor
<i>Niwat Kongpien</i>		Cover

President : Puey Ungphakorn

Advisory-Board : Pansak Vinyaratn, Rangsan Thanapornpan, Suiak Sivaraksa

Editor in Chief : Suchart Sawadsri

The Social Science Review

Office : Chula Soi 2, Phya Thai Rd., Bangkok Metropolitan, Thailand.
Tel. 57622

Printed By : Siva Phorn Ltd., Part.

74 Soi Rajjathapan, Makkasan, Bangkok Metropolitan, Thailand.
Tel. 515752, 522639.